

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

Office of the National Anti-Corruption Commission

รายงานวิจัยสถาบันฉบับสมบูรณ์
เรื่อง “การเพิ่มประสิทธิภาพภารกิจป้องกันการทุจริต
ของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และ
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด”

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

เรื่อง การเพิ่มประสิทธิภาพภารกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค
และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด

โดย

รองศาสตราจารย์ ดร.เอก ตั้งทรัพย์วัฒนา

นางสาวฉันทชนก เจนณรงค์

นางสาวเสาวณีย์ ทิพอุต

นางสาวธีรวรรณ เอกธุณ

ที่ปรึกษาโครงการ

หัวหน้าโครงการ

นักวิจัย

นักวิจัย

สำนักวิจัยและบริการวิชาการด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

ความเห็นในงานวิจัยฉบับนี้เป็นของผู้วิจัย/คณะวิจัยและไม่จำเป็นต้องสะท้อนถึงความคิดเห็นของสำนักงาน ป.ป.ช. หรือหน่วยงานสังกัดของผู้วิจัย/คณะผู้วิจัย สำนักงาน ป.ป.ช. ไม่ต้องรับผิดชอบต่อความสูญเสีย ความเสียหาย หรือสิ่งใด ๆ อันเป็นผลจากข้อมูลหรือความคิดเห็นจากสิ่งตีพิมพ์ฉบับนี้ และสำนักงาน ป.ป.ช. ไม่ต้องรับผิดชอบต่อความผิดพลาดหรือผลที่ตามมาที่เกิดจากการใช้ข้อมูลที่ปรากฏอยู่ในรายงานฉบับนี้

ผลงานวิจัยโดย

รองศาสตราจารย์ ดร.เอก ตั้งทรัพย์วัฒนา	ที่ปรึกษาโครงการ
นางสาวฉันทชนก เจนณรงค์	หัวหน้าโครงการ
นางสาวเสาวณีย์ ทิพอุต	นักวิจัย
นางสาวธีรวรรณ เอกอรุณ	นักวิจัย

นำเสนอต่อ

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
361 ถนนนนทบุรี-สนามบินน้ำ ตำบลท่าทราย
อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี 11000

กิตติกรรมประกาศ

ด้วยคณะผู้วิจัยได้ดำเนินโครงการวิจัยสถาบัน เรื่อง “การเพิ่มประสิทธิภาพภารกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด” เพื่อศึกษาการดำเนินการป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาคและสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดและวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคการดำเนินการป้องกันการทุจริต โดยคณะผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาวิจัยค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้องทั้งของไทยและต่างประเทศ ตลอดจนได้สัมภาษณ์และจัดสนทนากลุ่มย่อย (Small Group Discussion) ผู้บริหารที่มีหน้าที่และอำนาจกำกับดูแลการดำเนินการป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. และเจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตที่ปฏิบัติหน้าที่ในสำนักงาน ป.ป.ช. ภาคและสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดอันนำไปสู่ข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหาและพัฒนาการดำเนินการป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาคและสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดให้สอดคล้องกับรูปแบบและปัญหาการทุจริตในพื้นที่

ในการนี้ คณะผู้วิจัยขอขอบพระคุณสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.) ที่เล็งเห็นความสำคัญของการนำองค์ความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาวิจัยเป็นแนวทางในการพัฒนาการดำเนินการของสำนักงาน ป.ป.ช. และให้ทุนสนับสนุนการวิจัยครั้งนี้ ขอขอบพระคุณผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่ทำให้รายงานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี อันได้แก่ รองศาสตราจารย์ ดร. เอก ตั้งทรัพย์วัฒนา คณบดีคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ปรึกษาโครงการวิจัย คณะกรรมการส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัย สำนักงาน ป.ป.ช. และคณะอนุกรรมการดำเนินการงานวิจัย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ที่ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินโครงการวิจัย

นอกจากนี้ ขอขอบพระคุณผู้บริหารสำนักงาน ป.ป.ช. ที่มีหน้าที่และอำนาจกำกับดูแลภารกิจป้องกันการทุจริต และเจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตที่ปฏิบัติหน้าที่ในสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลาง สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด ที่ให้ความร่วมมือและสละเวลาอันมีค่าในการตอบแบบสอบถามให้สัมภาษณ์ และเข้าร่วมการสนทนากลุ่มย่อย (Small Group Discussion)

สุดท้าย คณะผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าโครงการวิจัยสถาบัน เรื่อง “การเพิ่มประสิทธิภาพภารกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด” จะเป็นประโยชน์สำหรับการพัฒนาการดำเนินการป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

คณะผู้วิจัย

บทคัดย่อ

ส่วนที่ 1 รายละเอียดโครงการ

ชื่อโครงการ (ภาษาไทย)	การเพิ่มประสิทธิภาพภารกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาคและสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด	
ที่ปรึกษาโครงการ	รองศาสตราจารย์ ดร.เอก ตั้งทรัพย์วัฒนา คณบดีคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	
คณะผู้วิจัย (ภาษาไทย)	1. นางสาวฉันทชนก เจนณรงค์ หัวหน้าโครงการ 2. นางสาวเสาวณีย์ ทิพอด นักวิจัย 3. นางสาวธีรวรรณ เอกอรุณ นักวิจัย	
หน่วยงานที่สังกัด	สำนักวิจัยและบริการวิชาการด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต	
หมายเลขโทรศัพท์	0-2528-4800 ต่อ 5819	

ส่วนที่ 2 บทคัดย่อ

การป้องกันการทุจริต เป็นภารกิจสำคัญประการหนึ่งของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.) โดยสำนักงาน ป.ป.ช. ได้มีการจัดตั้งสำนักงาน ป.ป.ช. ภาคและสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด เรียกว่า “กลุ่มปฏิบัติการในพื้นที่ สำนักงาน ป.ป.ช.” เพื่อให้การบริหารงานมีการบูรณาการสามารถแก้ปัญหาการทุจริตที่มีรูปแบบแตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ได้มากยิ่งขึ้น และเป็นการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ไขปัญหาทุจริตโดยการแจ้งเบาะแส ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินการภารกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดสัมฤทธิ์ผลอย่างเป็นรูปธรรม จึงได้มีการดำเนินโครงการวิจัยสถาบัน เรื่อง “การเพิ่มประสิทธิภาพภารกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด” เพื่อศึกษาการดำเนินการป้องกันการทุจริตและวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรค อันจะนำไปสู่ข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหาและพัฒนาการดำเนินการป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาคและสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดให้เป็นไปตามหน้าที่และอำนาจ และมีกลไกการป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดเป็นไปตามโครงสร้างอำนาจหน้าที่และความสอดคล้องกับสถานการณ์การทุจริตและเท่าทันต่อสถานการณ์การทุจริตที่เกิดขึ้นในพื้นที่ โดยการวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods Research) โดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เป็นหลัก และใช้การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เป็นข้อมูลสนับสนุน

จากผลการศึกษา พบว่า สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดสามารถดำเนินการป้องกันททุจริตตามที่ได้กำหนดไว้ในหน้าที่และอำนาจ แต่มียังคงข้อจำกัดและมีการดำเนินการป้องกันททุจริตบางรูปแบบที่ยังมีสัดส่วนน้อยกว่าที่ควรจะเป็น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาวเคราะห์สภาพปัญหาการทุจริตในพื้นที่เพื่อเสนอแนะแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริต รวมถึงการดำเนินการป้องกันททุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดยังคงมีปัญหอุปสรรคการดำเนินงานตั้งแต่กระบวนการวางแผนการดำเนินโครงการ/กิจกรรมป้องกันททุจริตในพื้นที่ โดยผู้ปฏิบัติงานยังคงขาดการมีส่วนร่วมในการกำหนดรายละเอียดโครงการที่เหมาะสมกับสภาพปัญหาการทุจริตในพื้นที่ จึงส่งผลให้การดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่กำหนดจากสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลางไม่สามารถแก้ไขปัญหาการทุจริตในพื้นที่ได้อย่างตรงจุด และในส่วนของขั้นตอนการปฏิบัติการป้องกันททุจริต พบว่า สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดยังคงมีปัญหอุปสรรคหลายประการ เช่น การมีกฎระเบียบที่กำหนดหน้าที่และอำนาจไม่ชัดเจนในการดำเนินการป้องกันททุจริตเชิงรุก การมีอัตราบุคลากรไม่สอดคล้องกับปริมาณงาน การดำเนินโครงการที่ซ้ำซ้อนกันระหว่างสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด เป็นต้น รวมถึงปัญหอุปสรรคในการประเมินผลการดำเนินการป้องกันททุจริตที่ยังคงกำหนดตัวชี้วัดในเชิงปริมาณ เช่น จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ การใช้จ่ายงบประมาณ เป็นต้น ซึ่งการกำหนดตัวชี้วัดดังกล่าวส่งผลให้สำนักงาน ป.ป.ช. ไม่สามารถประเมินผลสัมฤทธิ์ในการป้องกันททุจริตตามเป้าหมายได้

ดังนั้น เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาอุปสรรคและพัฒนาการดำเนินการป้องกันททุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด สำนักงาน ป.ป.ช. ควรเปิดโอกาสให้สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดมีส่วนร่วมในการกำหนดรายละเอียดเนื้อหาให้เหมาะสมกับปัญหาการทุจริตในจังหวัด เพื่อให้การดำเนินโครงการสามารถป้องกันททุจริตในพื้นที่ได้อย่างเป็นรูปธรรม และสำนักป้องกันททุจริตสังกัดสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลางควรมีการวางแผนและบูรณาการการดำเนินการป้องกันททุจริตร่วมกับสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดก่อนที่จะดำเนินการดำเนินการป้องกันททุจริตในพื้นที่เพื่อไม่ให้เกิดการดำเนินงานมีความซับซ้อนและเพิ่มภาระการดำเนินงานให้กับผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ รวมถึงสำนักงาน ป.ป.ช. ควรมีการกำหนดกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการป้องกันททุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดเพื่อให้มีแนวทางที่ชัดเจนในการปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการป้องกันททุจริตเชิงรุกและการบริหารจัดการการรับแจ้งเบาะแสการทุจริตจากเครือข่ายและประชาชนในพื้นที่ และในส่วนของผลการปฏิบัติการป้องกันททุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด สำนักงาน ป.ป.ช. ควรมีการกำหนดตัวชี้วัดเชิงคุณภาพเพื่อวัดผลสำเร็จในการป้องกันททุจริต เช่น การกำหนดตัวชี้วัดเชิงคุณภาพเป็นจำนวนมาตรการป้องกันททุจริตในพื้นที่ที่จัดทำโดยสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด เพื่อให้ผู้ที่ปฏิบัติการป้องกันททุจริตในพื้นที่ดำเนินการวิเคราะห์สภาพปัญหาการทุจริตในพื้นที่และกำหนดมาตรการป้องกันททุจริตที่เหมาะสมได้

Abstract

Part I Project details

Project name	Enhancing efficiency of anti-corruption missions of the NACC Regional Office and the NACC Provincial Office	
Project Advisor	Assoc. Prof. Dr.Ake Tangsapwattana Dean of the Faculty of Political Science, Chulalongkorn University	
Researchers	1. Miss Chanchanoke Chennarong	Chief Researcher
	2. Miss Saowanee Thip-ut	Researcher
	3. Miss Theerawan Akrun	Researcher
Contact Person/Unit	Bureau of Research and Academic Services Office of the National Anti-Corruption Commission	
Telephone	+66 258 4800 Ext. 5819	

Part II Abstract

Prevention of corruption is one of the important missions of the Office of the National Anti-Corruption Commission (Office of the NACC). The NACC Office therefore has established the NACC Regional Office and the Provincial Office of the NACC called "NACC Local Mission Group" in order to integrate the administration and thereby better enabling the solving of the various forms of corruption problems in each area, including establishing community involvement in solving these problems by providing tips to the authorities.

In order for the implementation of the anti-corruption mission of the NACC Regional Office and the NACC Provincial Office to achieve concrete results, an institutional research project has been carried out under the title "Enhancing efficiency of anti-corruption missions of the NACC Regional Office and the NACC Provincial Office." The research aims to study the implementation of anti-corruption missions and analyze problems and obstacles that will lead to suggestions for problem solving and improvement of anti-corruption missions of the NACC Regional Office and the NACC Provincial Office in accordance with the duties and authorities with the inclusion of an anti-corruption mechanism of the NACC Regional Office and the NACC Provincial Office in consonance with the authority structure

and in line with the corruption situations to keep up with the corruption situations that occur in area. In this research, the research team used the Mixed Methods Research by using qualitative research as the main method and quantitative research as a source of supporting information.

From the results of the study, it was found that the NACC Regional Office Provincial Office was able to carry out the anti-corruption mission as specified in their duties and authorities. However, there were still limitations and some forms of anti-corruption missions that were being carried out at a lower proportion than expected, particularly the study and analysis of the local corruption issues to suggest guidelines on the prevention and resolving of these issues. The implementation of the anti-corruption mission of the NACC Regional Office and Provincial Office also met challenges and obstacles from the planning process and implementation of projects / activities to prevent corruption in the area. The officers' lack of participation in determining details of the project that are appropriate for the corruption issues in the area, resulted in the implementation of the specified projects / activities from the Central NACC not being able to resolve the local corruption issues at the right spot.

As for the procedures for the anti-corruption mission, it was found that the NACC Regional Office and Provincial Office had many remaining obstacles, such as the presence of unclear rules that define the duties and authorities in the implementation of a proactive anti-corruption mission, the number of personnel is inconsistent with the workload, the implementation of duplicate projects between the NACC Regional Office and Provincial Office, etc. Including the difficulty of evaluating the performance of the anti-corruption missions that are still being defined by quantitative indicators such as the number of program participants, budget expenditures, etc., which the determination of such indicators results in the NACC office being unable to evaluate the effectiveness of the anti-corruption targeted.

Therefore, in order to resolve problems, obstacles and develop the anti-corruption missions of the NACC Regional Office and Provincial Office, the NACC Office should provide an opportunity for the Regional and Provincial NACC Office to be involved in defining content details to suit the corruption problems in the province, so that the implementation of the project can effectively prevent corruption in the area. The Anti-Corruption Bureau, under the Central NACC Office, should plan and integrate the anti-corruption mission together with the Regional and Provincial NACC office before transferring the implementation of the local anti-corruption mission to avoid complicating the operations and increasing the

work load on the local operators. The NACC Office should also implement laws and regulations related to the anti-corruption mission of the Regional and Provincial NACC office in order to establish clear concrete and clear practice guidelines, especially proactive fraud prevention and management of fraud notification from networks and local people. As for the evaluation of the anti-corruption mission of the Regional and Provincial NACC office, the NACC should set qualitative indicators to measure the success in preventing fraud, such as determining qualitative indicators as a number of anti-corruption measures in the area prepared by the Regional and Provincial NACC office, to enable those performing the anti-corruption mission in the area to perform an analysis of the corruption problems in the area and to determine appropriate anti-corruption measures.

บทสรุปผู้บริหาร

1. **ชื่อโครงการวิจัย** การเพิ่มประสิทธิภาพภารกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาคและสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด

2. ชื่อคณะผู้วิจัย

2.1 รองศาสตราจารย์ ดร.เอก ตั้งทรัพย์วัฒนา	ที่ปรึกษาโครงการ
2.2 นางสาวฉันทชนก เจนณรงค์	หัวหน้าโครงการ
2.3 นางสาวเสาวณีย์ ทิพอด	นักวิจัย
2.4 นางสาวธีรวรรณ เอกอรุณ	นักวิจัย

3. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.) ได้มีการจัดตั้งสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด เรียกว่า “กลุ่มปฏิบัติการในพื้นที่สำนักงาน ป.ป.ช.” เพื่อให้การบริหารงานมีการบูรณาการ เกิดความคล่องตัวและเป็นกลไกในการดำเนินงานและประสานงานระหว่างสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลางกับหน่วยงานและประชาชนในพื้นที่จังหวัดต่าง ๆ เกี่ยวกับภารกิจหลักของสำนักงาน ป.ป.ช. ได้แก่ ภารกิจด้านปราบปรามการทุจริต ภารกิจด้านป้องกันการทุจริต และภารกิจด้านตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน รวมถึงยังเป็นไปเพื่อการศึกษาปัญหาการทุจริตและแก้ปัญหาการทุจริตที่มีรูปแบบแตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ได้มากยิ่งขึ้น และเป็นการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ไขปัญหาทุจริตโดยการแจ้งเบาะแส ซึ่งในส่วนของการกิจป้องกันการทุจริต เป็นภารกิจที่สำนักงาน ป.ป.ช. ได้ให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากการยับยั้งไม่ให้การทุจริตเกิดขึ้นและเป็นแนวทางในการต่อต้านการทุจริตที่มีความยั่งยืนในระยะยาว ดังนั้น สำนักวิจัยและบริการวิชาการฯ จึงมุ่งศึกษาการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด พร้อมทั้งวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริต เพื่อเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหาและพัฒนาการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาคและสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดให้สามารถป้องกันการทุจริตให้สอดคล้องกับสถานการณ์การทุจริตในพื้นที่ได้อย่างเป็นรูปธรรม

4. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

4.1 เพื่อศึกษาการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาคและสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด

4.2 เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาคและสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด

4.3 เพื่อเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหาและพัฒนาการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาคและสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด

5. วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods Research) โดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เป็นหลัก และใช้การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เป็นข้อมูลสนับสนุน ในส่วนของการวิจัยเชิงคุณภาพดำเนินการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้บริหารสำนักงาน ป.ป.ช. ที่มีหน้าที่และอำนาจกำกับดูแลการดำเนินการป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. โดยใช้เครื่องมือเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured or guided interviews) และการสนทนากลุ่มย่อย (Small Group Discussion) จำนวน 6 กลุ่ม โดยคณะผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) เพื่อให้มีการกระจายตัวของกลุ่มตัวอย่างครบทั้ง 9 ภาค คณะผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (content analysis) โดยอาศัยหลักตรรกะวิเคราะห์ (logical analysis) และเชิงเปรียบเทียบ เพื่ออธิบายการดำเนินการป้องกันการทุจริต ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด

สำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) มีประชากรเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้เป็นข้าราชการสำนักงาน ป.ป.ช. ที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. รวม 153 ราย ประกอบด้วย ได้แก่ เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริต สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 1 – 9 จำนวน 25 ราย และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด จำนวน 128 ราย โดยคณะผู้วิจัยได้ใช้ประชากรเป้าหมายจำนวนทั้งสิ้น 153 ราย เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ คือแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยนำส่งแบบสอบถามไปยังสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 1 – 9 และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด 76 จังหวัด เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการป้องกันการทุจริต ปัญหาอุปสรรคของการดำเนินการป้องกันการทุจริต และข้อเสนอแนะในการพัฒนาการดำเนินการป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด ทั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการทดสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาโดยการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination Index) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม (Questionnaire) ในการสำรวจเชิงปริมาณเพื่อให้แบบสอบถามสามารถนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ทั้งนี้ เมื่อคณะผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างแล้ว คณะผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยการนำแบบสำรวจที่ได้รับทั้งหมดมาคัดเลือกเฉพาะฉบับที่สมบูรณ์ ลงรหัสข้อมูลในโปรแกรมสำเร็จรูปสร้างตัวแปรใหม่ และวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินโครงการ/กิจกรรมด้านป้องกันและปราบปรามการทุจริต ผลการดำเนินการป้องกันการทุจริต ปัญหาอุปสรรค และปัจจัยความสำเร็จ โดยใช้สถิติสถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ แจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการวิจัยเชิงปริมาณนั้น คณะผู้วิจัยจะนำไปเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการกำหนดประเด็นการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และการสนทนากลุ่มย่อย (Small Group Discussion) ในการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ต่อไป

6. สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาโครงการวิจัยสถาบัน เรื่อง “การเพิ่มประสิทธิภาพภารกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาคและสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด” พบว่าการดำเนินการภารกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดมีปัญหาอุปสรรคและมีแนวทางการพัฒนาการดำเนินการป้องกันการทุจริตดังตารางต่อไปนี้

ปัญหาอุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
ด้านกลยุทธ์องค์กร (Strategy)	
(1) สำนักงาน ป.ป.ช. มีการกำหนดกลยุทธ์ภารกิจป้องกันการทุจริตและการดำเนินโครงการป้องกันการทุจริตจากสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลางมากกว่าร้อยละ 80 โดยสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดขาดการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการวางแผน การกำหนดเป้าหมาย แผนงาน และการดำเนินโครงการ/กิจกรรมอย่างเป็นรูปธรรม ก่อนที่จะบรรจุในแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ ซึ่งในบางพื้นที่การวางกลยุทธ์และการดำเนินโครงการที่กำหนดโดยสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลางไม่สามารถแก้ไข ปัญหาการทุจริตในพื้นที่ได้เนื่องจากปัญหาการทุจริตในแต่ละพื้นที่มีความแตกต่างกัน	(1) สำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลางควรกำหนดโครงการ เพื่อให้สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดเป็นภาพกว้างในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเป้าหมายและวัตถุประสงค์เท่านั้น ในส่วนของการกำหนดรายละเอียดโครงการ กลุ่มเป้าหมายและแนวทาง การดำเนินงาน ควรเปิดโอกาสให้สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดมีส่วนร่วมในการกำหนดรายละเอียดเนื้อหาให้เหมาะสมกับปัญหาการทุจริตในจังหวัด เพื่อให้การดำเนินโครงการสามารถป้องกันการทุจริตในพื้นที่ได้อย่างเหมาะสม และเป็นรูปธรรม
	(2) ควรมีการวางแผนกำหนดการดำเนินโครงการ/กิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตในพื้นที่ โดยเริ่มต้นจากการจัดตั้ง “คณะทำงานวางแผนและกลั่นกรองแผนการดำเนินการป้องกันการทุจริตสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค ประจำปีงบประมาณ ...” ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ภาค ผู้อำนวยการสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดภายใต้ความรับผิดชอบ และตัวแทนเจ้าพนักงานป้องกันการทุจริต เพื่อระดมสมองในการวางแผน และแนวทางการดำเนินการป้องกันการทุจริตที่เหมาะสมกับสภาพปัญหาการทุจริตในภาคและจังหวัดภายใต้ความรับผิดชอบ โดยจัดทำเป็น (ร่าง) แผนปฏิบัติการเสนอต่อสำนักงาน ป.ป.ช. (ส่วนกลาง) เพื่อพิจารณาก่อนที่จะบรรจุโครงการในแผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ ... โดยมีสำนักงาน ป.ป.ช. ภาคเป็นตัวกลางประสานระหว่างสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลาง และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด
ด้านระบบในการดำเนินงานขององค์กร (Systems)	
(1) สำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลาง สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดขาดการดำเนินการป้องกันการทุจริตเชิงบูรณาการ และสำนักป้องกันการทุจริตในสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลางไม่มีการประสานงานและบูรณาการแผนป้องกันการทุจริตก่อนถ่ายโอนการดำเนินงานไปยังสำนักงาน ป.ป.ช. ภาคและสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด ส่งผลให้การดำเนินงานมีความซ้ำซ้อนและเพิ่มภาระงานให้ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่	(1) สำนักป้องกันการทุจริตในสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลาง 6 สำนัก ควรมีการประชุมหารือวางแผนการดำเนินงานร่วมกันเพื่อบูรณาการงานป้องกันการทุจริตของสำนักป้องกันการทุจริตทั้ง 6 สำนัก ก่อนที่ถ่ายโอนงานไปยังสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด โดยการประชุมหารือดังกล่าวควรมีการแลกเปลี่ยนความเห็นระหว่างสำนักงานป้องกันการทุจริตในสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลาง และกลุ่มปฏิบัติการในพื้นที่ สำนักงาน ป.ป.ช. เพื่อให้เกิด

ปัญหาอุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
	การรับรู้และสร้างข้อตกลงในแนวทางปฏิบัติร่วมกันทั้งในเรื่องการดำเนินงานและระบบการรายงานผลการปฏิบัติงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันรวมถึงควมมีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อรองรับการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับโครงการ/กิจกรรมในการกิจป้องกันการทุจริต
(2) สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดมีการดำเนินโครงการที่ซ้ำซ้อนกันในพื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย เนื่องจากเป็นโครงการที่สำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลางกำหนดให้ดำเนินการ	(2) สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค ควรมีความเป็นผู้นำกับติดตามและให้การสนับสนุนการดำเนินการป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด และหากมีความจำเป็นต้องดำเนินโครงการ/กิจกรรม ควรเป็นโครงการ/กิจกรรมขนาดใหญ่ที่ส่งผลกระทบในระดับมหภาค/ระดับภาค ซึ่งต่างจากรูปแบบการดำเนินโครงการ/กิจกรรมของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดที่ควรมีลักษณะเฉพาะเจาะจงในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตในพื้นที่
(3) การดำเนินการป้องกันการทุจริตเชิงรุกในการลงพื้นที่ตรวจสอบการทุจริตเมื่อมีการแจ้งเบาะแสหรือกรณีที่มีเหตุสงสัยว่าอาจมีการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดยังไม่มีหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายรองรับอย่างเป็นรูปธรรม จึงทำให้ขอบเขตอำนาจหน้าที่การดำเนินงานป้องกันการทุจริตเชิงรุกไม่มีแนวทางที่ชัดเจน	(3) สำนักงาน ป.ป.ช. ควรบัญญัติขอบเขตหน้าที่และอำนาจของเจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตในการดำเนินการป้องกันการทุจริตเชิงรุกภายใต้กรอบกฎหมายให้ชัดเจน รวมถึงจัดทำคู่มือการดำเนินการป้องกันการทุจริตเชิงรุกเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม
(4) สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดไม่มีแนวทางที่ชัดเจน และไม่มีกฎระเบียบรองรับการแจ้งเบาะแสจากเครือข่ายเฝ้าระวังป้องกันการทุจริต ทำให้เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตไม่มีแนวทางที่ชัดเจนในการดำเนินการเกี่ยวกับเบาะแสที่ได้รับแจ้งและไม่สามารถตอบสนองเรื่องร้องเรียนจากเครือข่ายและประชาชนได้	(4) สำนักงาน ป.ป.ช. ควรจัดทำคู่มือกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานสำหรับเจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตในการรับแจ้งเบาะแส เพื่อเป็นแนวทางที่เป็นมาตรฐานเดียวกันสำหรับสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดทุกแห่ง
(5) การกำหนดตัวชี้วัดของการดำเนินโครงการในการกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดเป็นตัวชี้วัดเชิงปริมาณ จึงไม่สามารถวัดผลการดำเนินการป้องกันการทุจริตในเชิงผลสัมฤทธิ์ได้	(5) สำนักงาน ป.ป.ช. ควรมีตัวชี้วัดเชิงคุณภาพเพื่อวัดผลสำเร็จในการป้องกันการทุจริต เช่น การกำหนดตัวชี้วัดเชิงคุณภาพเป็นจำนวนมาตรการป้องกันการทุจริตในพื้นที่ที่จัดทำโดยสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด เพื่อให้ผู้ที่ปฏิบัติภารกิจป้องกันการทุจริตในพื้นที่ดำเนินการวิเคราะห์สภาพปัญหาการทุจริตในพื้นที่และกำหนดมาตรการป้องกันการทุจริตที่เหมาะสมได้
ด้านความรู้ความสามารถ (Skill)	
(1) เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาคและสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดบางท่านยังขาดกลยุทธ์ เทคนิค และประสบการณ์ในการดำเนินงานที่เพียงพอต่อการป้องกันการทุจริตและสร้างเครือข่ายที่เข้มแข็งในพื้นที่ ประกอบกับมีการรับโอน โยกย้ายและสับเปลี่ยนตำแหน่งบ่อยครั้ง ทำให้ต้องใช้ระยะเวลาในการศึกษาและเพิ่มทักษะการดำเนินการป้องกันการทุจริต	(1) ควรมีการอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านป้องกันการทุจริต โดยมีเนื้อหาประกอบด้วย (1.1) กรณีศึกษา (case study) การดำเนินการป้องกันการทุจริตขององค์กรต่อต้านการทุจริตในต่างประเทศ และมีการระดมสมองเพื่อถอดบทเรียนและประยุกต์เป็นแนวทางสำหรับการดำเนินงาน

ปัญหาอุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
(2) เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค บางแห่งไม่สามารถแนะนำหรือให้คำปรึกษาเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตแก่เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตในสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดในความรับผิดชอบได้ เนื่องจากยังขาดประสบการณ์และมีองค์ความรู้ไม่เพียงพอ	(1.2) การถอดบทเรียนและประสบการณ์จากหน่วยงานที่มีลักษณะการดำเนินงานแบบสร้างเครือข่าย เช่น สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) เพื่อถอดบทเรียนและประยุกต์เป็นแนวทางในการสร้างเครือข่ายป้องกันการทุจริตที่เข้มแข็งและมีคุณภาพ (1.3) การเปิดเวทีพี่สอนน้อง เพื่อให้เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตที่มีประสบการณ์และมีแนวทางปฏิบัติงานที่ประสบความสำเร็จมาถ่ายทอดประสบการณ์ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และร่วมกันลงพื้นที่ป้องกันการทุจริตเพื่อให้เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตท่านอื่นสามารถนำความรู้และแนวปฏิบัติที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการป้องกันการทุจริตในพื้นที่ภาค/จังหวัดของตน (1.4) กลยุทธ์การวางแผนโครงการ/กิจกรรมเพื่อให้เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตสามารถบริหารจัดการโครงการและสร้างเครือข่ายที่เข้มแข็งได้อย่างมีประสิทธิภาพ (2) การจัดทำคู่มือแนวทางปฏิบัติงานที่ดีสำหรับเจ้าพนักงานป้องกันการทุจริต โดยสังเคราะห์ข้อมูลจากความรู้และแนวทางการดำเนินงานที่ได้รับจากการจัดอบรม/การประชุมเชิงปฏิบัติงานต่าง ๆ เพื่อให้เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตมีองค์ความรู้เป็นแนวทางการดำเนินงานและประยุกต์ให้เข้ากับบริบทของการทุจริตในพื้นที่ได้ (3) การจัดทำบันทึกเวียนเกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่ดีในการป้องกันการทุจริต โดยสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค หรือสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดที่มีแนวทางการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตที่ประสบผลสำเร็จ ควรจัดทำบันทึกเวียนไปยังหน่วยงานต่าง ๆ ภายในสำนักงาน ป.ป.ช. โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำนักป้องกันการทุจริตที่สังกัดสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลาง สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดเพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติภารกิจป้องกันการทุจริตในพื้นที่จังหวัดที่อยู่ในความรับผิดชอบให้สัมฤทธิ์ผลยิ่งขึ้น
การบริหารจัดการงาน (Style)	
(1) ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภาคและผู้อำนวยการสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดมีกลยุทธ์และแนวทางการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตที่ต่างกัน จึงส่งผลให้ความสำเร็จในการป้องกันและป้องปรามการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดแต่ละแห่งแตกต่างกัน	(1) สำนักงาน ป.ป.ช. ควรกำหนดแนวทางและจัดทำคู่มือกลยุทธ์การดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตสำหรับผู้บริหาร โดยถอดบทเรียนจากสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดที่ผู้บริหารสามารถผลักดันให้การป้องกันการทุจริตในพื้นที่จังหวัดประสบผลสำเร็จและได้รับความร่วมมือ/การยอมรับจากภาคส่วนต่าง ๆ ในพื้นที่ เนื่องจากผู้บริหารสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดแต่ละแห่งมีความเชี่ยวชาญและมีทักษะในการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตที่ต่างกัน

ปัญหาอุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
ด้านบุคลากร (Staff)	
(1) อัตรากำลังของบุคลากรด้านป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดมีไม่สอดคล้องกับปริมาณงาน	(1) สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดควรร่วมกันวางแผนและกำหนดระยะเวลาดำเนินโครงการ/กิจกรรมป้องกันการทุจริต เพื่อให้เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดสามารถสนับสนุนการทำงานระหว่างหน่วยงานได้ รวมถึงควรส่งเสริมให้ภาคส่วนต่าง ๆ ในพื้นที่ดำเนินการป้องกันการทุจริตตามบทบาทของตนเอง โดยมีเจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตเป็นผู้ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะ เพื่อให้เครือข่ายสามารถดำเนินการขยายผลป้องกันการทุจริตในพื้นที่ได้
ด้านค่านิยมร่วมกัน (Shared Values)	
(1) หน่วยงานภาครัฐ เอกชน หรือภาคประชาชนในบางพื้นที่ไม่ให้ความสนับสนุนและให้ความสำคัญในการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตเท่าที่ควร จึงทำให้การดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตและการสร้างเครือข่ายป้องกันการทุจริตที่เข้มแข็งไม่ประสบผลสำเร็จ	(1) สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดควรสร้างความเชื่อมั่นถึงศักยภาพในการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. อย่างเป็นรูปธรรม เช่น การลงพื้นที่เฝ้าระวังการทุจริตเมื่อได้รับแจ้งเบาะแสจากเครือข่าย/หน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่ โดยสามารถดำเนินการตรวจสอบและดำเนินการตามกฎหมายได้อย่างรวดเร็ว เป็นต้น รวมถึงผู้บริหารสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดควรร่วมลงพื้นที่หรือร่วมประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการประสานขอความร่วมมือจากผู้บริหารของหน่วยงาน เพื่อให้เกิดความเชื่อถือและเป็นการให้เกียรติกับผู้ที่ไปติดต่อมากขึ้น (2) สำนักงาน ป.ป.ช. ควรให้ความสำคัญกับคุณภาพเครือข่ายมากกว่าการกำหนดเป้าหมายจำนวนเครือข่ายเป็นตัวชี้วัดการดำเนินงาน และในส่วนของเจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตควรให้ความสำคัญกับกระบวนการคัดเลือกเครือข่ายเพื่อให้ได้เครือข่ายที่มีคุณภาพ (3) สำนักงาน ป.ป.ช. ควรถอดบทเรียนและเรียนรู้ประสบการณ์จากหน่วยงานที่มีลักษณะการดำเนินงานแบบสร้างเครือข่าย เช่น สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครือข่ายป้องกันการทุจริตที่เข้มแข็งและมีคุณภาพ และจัดให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การสร้างเครือข่ายระหว่างเจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตเพื่อให้มีการเรียนรู้การปฏิบัติงานที่เป็นแนวปฏิบัติที่ดี (best practice) จากสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดที่ประสบความสำเร็จในการสร้างเครือข่าย

Executive Summary

1. Project name Enhancing Efficiency of Anti-Corruption Missions of the NACC Regional Office and the NACC Provincial Office

2. Researchers

2.1 Assoc. Prof. Dr.Ake Tangsapwattana	Project Advisor
2.2 Miss Chanchanoke Chennarong	Chief Researcher
2.3 Miss Saowanee Thip-ut	Researcher
2.4 Miss Theerawan Akrun	Researcher

3. Background and Significance

The Office of the National Anti-Corruption Commission (Office of the NACC) has established the Regional and Provincial NACC, called the “NACC Local Mission Group” to provide an integrated administration to create flexibility and to serve as a mechanism for operations and coordination between the central NACC office with agencies and people in various provincial areas. The main missions of the NCC Office are including missions to suppress corruption, the anti-corruption mission and the asset and liability investigation mission. These missions also aim to increase the studies on corruption issues and in resolving different forms of corruption in each area and to create public involvement in solving corruption issues by providing tips to the authorities, in which the mission of preventing corruption is a mission that the NACC Office gives great importance to. This is because it deters corruption and is a long-term sustainable counter-corruption approach. Therefore, the Office of Research and Academic Service aims to study the anti-corruption mission of the NACC Regional and Provincial office, as well as analyze the problems and obstacles to the anti-corruption mission to provide recommendations on problem solving and development of anti-corruption missions of the NACC Regional and Provincial office to be able to concretely prevent corruption in accordance with the local corruption situation.

4. Research Objective

4.1 To study the implementation of anti-corruption missions of the Regional and Provincial NACC Office.

4.2 To study and analyze problems and obstacles in the implementation of anti-corruption missions of the Regional and Provincial NACC Office.

4.3 To provide recommendations on problem solving and development of anti-corruption missions of the Regional and Provincial NACC office.

5. Research Methods

For this research, the research team used the Mixed Methods Research by using qualitative research as the main method and quantitative research as a supporting information. In terms of qualitative research, data was collected through in-depth interviews with the NACC executives who have duties and authorities to supervise the anti-corruption missions of the NACC Office. The tools used were semi-structured or guided interviews and small group discussions in 6 small groups. The research team selected purposive sampling groups in order to ensure that the sample groups are distributed among the 9 regions. The research team performed qualitative data analysis through content analysis by using logical analysis and comparative terms to explain the anti-corruption mission, problems, obstacles and recommendations for the anti-corruption mission of the Regional and Provincial NACC Office.

For quantitative research, the target population in this research is 153 NACC office officials who are involved in the prevention of corruption of the NACC, consisting of the Anti-Corruption Officers, Office of the NACC Region 1 - 9, total 25 people and 128 people from the Provincial NACC Offices. The research team used 153 target populations as sample groups in this research. The tool used to collect quantitative data was Questionnaire, where questionnaires were sent to the NACC Regional Office of Region 1 - 9 and the Provincial NACC Office of 76 provinces to gather information about the implementation of the anti-corruption mission, problems and obstacles in the implementation of the anti-corruption mission and recommendations for improvement of the anti-corruption missions of the Regional and Provincial NACC Office. The research team conducted the quality testing of the study tools by examining the content validity, discriminant index and reliability of the questionnaire in the quantitative survey so that the questionnaire can be used to collect data according to the research objectives. Once the research team received the questionnaires back from the sample group, the research team analyzed the quantitative data by selecting all the surveys received and selected only the completed ones, then the data was coded in the program, new variables were created and analysis were conducted on the baseline information of the respondents, opinions on the implementation of anti-corruption projects / activities, results of the anti-corruption mission, problems, obstacles and success factors by using descriptive statistics including frequency distribution, percentage, mean and standard deviation.. The data obtained from the quantitative research, the researchers will use as preliminary data in determining the key points of the in-depth interview and the small group discussion for the further collection of qualitative data.

6. Research Summary and Recommendations

From the study of the institute's research project "Enhancing efficiency of anti-corruption missions of the NACC Regional Office and the NACC Provincial Office" it was found that the anti-corruption mission of the Regional and Provincial NACC Office are facing challenges and obstacles and have come up with guidelines for the improvement of anti-corruption missions as shown in the table below.

Challenges/Obstacles	Recommendations
In term of strategy	
(1) The NACC Office has defined strategies for anti-corruption missions and implemented corruption prevention projects from the Central NACC Office at over 80% where the Regional and Provincial NACC Office has very little involvement in the planning, target outlining, establishing the action plan and the implementation of the project/activities prior to the inclusion of the mission into the fiscal year mission plans. In some areas, the strategy planning and the implementation of projects determined by the Central NACC Office is not effective in solving corruption issues in the local areas as the corruption issues in each area is different.	(1) The Central NACC Office is recommended to establish projects in broad perspective in the points related to the goals and objectives for the Regional and Provincial NACC Office to follow only. In terms of determining the details of the projects, target groups, guidelines and action plans should be open for the Regional and Provincial NACC Office to be involved in establishing their own details and contents to suit the corruption issues that are faced in the province in order for the implementation of projects to be able to prevent the local corruptions appropriately and concretely.
	(2) Projects / activities should be planned to prevent and tackle local corruption, starting with the establishment of "Working group for planning and scrutinizing the anti-corruption mission of the Regional NACC Office for the fiscal year of ..." consisting of Assistant Secretary-General of the NACC Regional, Director of the Provincial Office of the NACC under their responsibility and representatives of anti-corruption officials to brainstorm planning and implementing anti-corruption missions that are appropriate to the problem of corruption in the region and province under their responsibility by preparing an action plan (draft) to be submitted to the NACC (central) for consideration before including the project in the action plan of annual fiscal year ...,with the Regional NACC Office acting as an intermediary between the NACC Central Office and the NACC Provincial Office of the NCCC.

Challenges/Obstacles	Recommendations
In terms of Operating Systems of the Organizations	
(1) The NACC Central Office, the NACC Region Office and the NACC Provincial Office lack an integrated anti-corruption mission and the Anti-Corruption Bureau in the Central NACC has no coordination and integration of anti-corruption plans before transferring operations to the Regional and Provincial NACC Office, resulting in duplication of operations and increasing the workload for local operators.	(1) The six anti-corruption bureaus in the Central NACC should have a meeting to discuss and plan joint operations for the integration of the six anti-corruption bureaus prior to transferring the works to the Regional and Provincial NACC Office. Such discussions should be exchanged between the Anti-Corruption Office in the Central NACC Office and the local NACC mission group in order to create awareness and create agreements in the guidelines, conduct a common practice in both operations and reporting systems to be in the same direction, including development of a database system to support the recording of information about projects / activities in the anti-corruption mission.
(2) The Regional and Provincial NACC Office have implemented duplicate projects in the area and target groups, since it is a project that the Central NACC office has set to implement.	(2) The Regional NACC Office should have play a supervisory and monitoring role as well as supporting the anti-corruption mission of the Provincial NACC Office and if there is a necessity to implement a project/activity, such project/activity should be of a large scale that could impact at the multiregional/ regional level which should be different from the operation of the project/activity of the Provincial NACC Office which should have a specific nature in preventing and solving corruption issues.
(3) When the Regional and Provincial NACC Office carry out a pro-active anti-corruption by visiting the area to conduct fraud inspection when a tip has been received or when there is a suspicious fraud activity , there are no clear establishment of their duties and responsibilities as prescribed by law, which results in the lack of clear guidelines in the scope of authority to carry out the proactive anti-corruption operation.	(3) The NACC Office should clearly establish the scope of duties and authority of anti-corruption officers in proactive anti-corruption operations within the legal framework, including preparing a manual on the pro-active anti-corruption mission to be the guidelines for the implementation that are clear and concrete.
(4) The NACC Regional and Provincial office have no clear guidelines and no regulations to support the whistleblowing from the anti-corruption surveillance network, causing the anti-corruption officers to have no clear guidelines on how to proceed in connection with the whistleblower tips received and unable to respond to complaints from networks and the public.	(4) The Office of the NACC should prepare a manual setting guidelines for the anti-corruption officers in receiving tips to serve as standardized guidelines for the Regional and Provincial NACC Office.

Challenges/Obstacles	Recommendations
(5) Determining indicators of project execution in the anti-corruption mission of the Regional and Provincial NACC Office are quantitative indicators, therefore, the results of the anti-corruption mission cannot be measured in terms of achieved success.	(5) The NACC should have qualitative indicators to measure the success of anti-corruption works, such as the determination of qualitative indicators in the number of anti-corruption measures in the area established by the Regional and Provincial NACC Office to enable those performing the anti-corruption mission in the area to analyze the problem of corruption in the area and determine appropriate anti-corruption measures.
In terms of Skills	
(1) Some of the anti-corruption officers of the Regional and Provincial NACC Office still lack sufficient strategies, techniques and operating experience to prevent corruption and build a strong network in the area. In addition, there are frequent transfers and exchange of positions that require a period of time to study and increase the skills of works on the anti-corruption mission. (2) Some anti-corruption officers of the NACC office are unable to advise or recommend on the conduct of anti-corruption missions for the anti-corruption officers in the NACC Provincial Office in their responsibilities due to the lack of experience and insufficient knowledge.	(1) There should be training to develop the potential of anti-corruption personnel with the following content: (1.1) Case study of anti-corruption activities of foreign anti-corruption organizations and brainstorming to remove lessons and apply as guidelines for implementation (1.2) Lessons and experiences from agencies that have a network operation, such as the Thai Health Promotion Foundation, to derive lessons and apply them as guidelines for building a strong anti-corruption network and with quality. (1.3) Opening the Forum for Brothers and Sisters to provide experienced and successful anti-corruption officials to pass on their experiences, exchange ideas and jointly visit the anti-corruption area so that other anti-corruption officials can apply the acquired knowledge and practice in preventing corruption in their region / province. (1.4) Project / activity planning strategies to enable the Anti-corruption officers to effectively manage projects and build a strong network. (2) Create a good practice manual for Corruption Officers by synthesizing information from knowledge and operating guidelines received from various training / workshops for the Anti-Corruption Officers to have knowledge as guidelines for the operations and apply them to the local corruption issues.

Challenges/Obstacles	Recommendations
	(3) The preparation of a circular memorandum on good practices in preventing corruption by the Regional and Provincial NACC Office with effective anti-corruption mission guidelines. Circular records should be made to various departments within the NACC office, in particular, the Anti-Corruption Bureau under the NACC Central Office, the NACC Central Office, and the Provincial NACC Office, to be effective guidelines for the anti-corruption missions in the provinces under their responsibility.
In terms of Administrative Style	
(1) Assistant Secretary General of the NACC Region Committee and the Director of the Provincial Office of the NCCC has different strategies and guidelines for the prevention of corruption. As a result, the success in preventing and deterring corruption of the Provincial and Regional NACC Office is different.	(1) The NACC office should set guidelines and prepare a strategy manual for the execution of the anti-corruption mission for executives by synthesizing lessons from the Regional and Provincial NACC Office that the executives can push for the successful prevention of corruption in the provinces and receiving cooperation / recognition from various sectors in the area. This is because the administrators of each Regional and Provincial NACC Office have different expertise and skills in carrying out anti-corruption missions.
In terms of Staff	
(1) The manpower rate of anti-corruption personnel of the Regional and Provincial NACC Office is inconsistent with the workload.	(1) The Regional and Provincial NACC Office should jointly plan and determine the duration of the anti-corruption project / activity in order for the anti-corruption officers of the Regional and Provincial NACC Office can support work between departments. It should also encourage various sectors in the area to have a role in anti-corruption mission by having an anti-corruption officer to give advice and suggestions so that the network can continue to expand the anti-corruption effect in the area.
In terms of Shared Values	
(1) Government agencies, private sector or the public in some areas does not support and place importance on the prevention of corruption as they should, thus disabling the success of the strong implementation of the anti-corruption mission and the construction of a defense network.	(1) The Regional and Provincial NACC Office should build confidence in the potential of the NACC in the prevention and suppression of corruption in a concrete manner, such as visiting the monitoring area when receiving tips from networks / agencies in the area, able to investigate and act quickly, etc. Including the administrators of the Regional and Provincial NACC Office should

Challenges/Obstacles	Recommendations
	participate in the field trips or co-ordinate with various departments in the area, especially in requesting for cooperation from the management of the agencies to establish trust and respect to those who contact. (2) The NACC Office should place importance on network quality rather than quantity as an indicator of the operation. On the part of the anti-corruption officer, the network selection process should be emphasized in order to obtain a quality network. (3) The Office of the NACC should take lessons and experiences from agencies that are operating in a networking manner, such as the Office of the Thai Health Promotion Foundation, as guidelines for building a strong and qualified anti-corruption network. Including organizing networking experiences between anti-corruption officials to learn best routine practices from the NACC Provincial Office that have been successful in building a network.

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อ unique.translate@gmail.com

บทสรุปผู้บริหาร

สารบัญ

สารบัญตาราง

สารบัญแผนภาพ

บทที่ 1 บทนำ	1 - 5
1.1 หลักการและเหตุผล	1
1.2 คำถามการวิจัย	1
1.3 วัตถุประสงค์	3
1.4 ประโยชน์ที่จะได้รับ	3
1.5 ขอบเขตการวิจัย	3
1.6 นิยามเชิงปฏิบัติการ	5
บทที่ 2 แนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการป้องกันการทุจริต	6 - 78
2.1 หลักการสากลว่าด้วยการป้องกันการทุจริต	6
2.2 กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันทุจริต	14
2.3 แผนและยุทธศาสตร์ด้านการป้องกันการทุจริต	23
2.4 โครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด	59
2.5 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	66
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	73
2.6 กรอบแนวคิดการวิจัย	76
บทที่ 3 ระเบียบวิธีการวิจัย	79 - 90
3.1 การวิจัยเชิงคุณภาพ	79
3.2 การวิจัยเชิงปริมาณ	80
บทที่ 4 การดำเนินการป้องกันทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด และปัญหาอุปสรรค	91 - 149
4.1 การดำเนินการป้องกันทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด	91
4.2 ผลการปฏิบัติการป้องกันทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด	122
4.3 สภาพจริงและสภาพคาดหวังต่อการดำเนินการป้องกันทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด	135
4.4 ปัญหาอุปสรรคการดำเนินการป้องกันทุจริตของของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด	143
4.5 สรุปผลการศึกษา	149

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ	150 - 163
5.1 สรุปผลการศึกษา	150
5.2 อภิปรายผลการศึกษา	153
5.3 ข้อเสนอแนะ	156
บรรณานุกรม	
ภาคผนวก	

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1	7
ตารางที่ 2.2	13
ตารางที่ 2.3	20
ตารางที่ 2.4	65
ตารางที่ 2.5	77
ตารางที่ 3.1	81
ตารางที่ 3.2	85
ตารางที่ 3.3	86
ตารางที่ 3.4	88
ตารางที่ 4.1	92
ตารางที่ 4.2	99
ตารางที่ 4.3	107
ตารางที่ 4.4	116
ตารางที่ 4.5	121
ตารางที่ 4.6	124
ตารางที่ 4.7	124
ตารางที่ 4.8	130
ตารางที่ 4.9	133

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.10 สภาพจริงและสภาพคาดหวังต่อการดำเนินการป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด	138
ตารางที่ 4.11 สรุปผลการดำเนินการป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และ สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดตามแนวคิด 7s	143
ตารางที่ 4.12 ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด	144

สารบัญแผนภาพ

	หน้า
แผนภาพที่ 2.1	โครงสร้างการแบ่งส่วนราชการสำนักงาน ป.ป.ช.
แผนภาพที่ 2.2	ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2556 - 2560)
แผนภาพที่ 2.3	ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ 3 (พ.ศ. 2560 - 2564)
แผนภาพที่ 2.4	การแบ่งส่วนราชการของกลุ่มภารกิจปฏิบัติการพื้นที่ สำนักงาน ป.ป.ช.
แผนภาพที่ 2.5	ระดับการมีส่วนร่วม
แผนภาพที่ 2.6	การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมองค์กร
แผนภาพที่ 2.7	กรอบแนวคิดการวิจัย
แผนภาพที่ 4.1	หน้าที่และอำนาจด้านการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค
แผนภาพที่ 4.2	กระบวนการถ่ายโอนการดำเนินโครงการป้องกันการทุจริตจากสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลางมายังสำนักงาน ป.ป.ช. ภาคตามที่กำหนดในโครงสร้างและอำนาจ หน้าที่
แผนภาพที่ 4.3	กระบวนการถ่ายโอนการดำเนินโครงการป้องกันการทุจริตจากสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลางมายังสำนักงาน ป.ป.ช. ภาคในปัจจุบัน
แผนภาพที่ 4.4	กระบวนการตรวจสอบแผนงาน โครงการ และกิจกรรมด้านป้องกันการทุจริต ของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาคตามหน้าที่และอำนาจ
แผนภาพที่ 4.5	กระบวนการรายงานผลการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาคตามหน้าที่และอำนาจที่กำหนดไว้
แผนภาพที่ 4.6	กระบวนการรายงานผลการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาคในปัจจุบัน
แผนภาพที่ 4.7	หน้าที่และอำนาจของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด
แผนภาพที่ 4.8	กระบวนการถ่ายโอนการดำเนินโครงการป้องกันการทุจริตจากสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลางมายังสำนักงาน ป.ป.ช. ภาคตามที่กำหนดในโครงสร้างและอำนาจ หน้าที่
แผนภาพที่ 4.9	กระบวนการถ่ายโอนการดำเนินโครงการป้องกันการทุจริตจากสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลางมายังสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดในปัจจุบัน
แผนภาพที่ 4.10	กระบวนการดำเนินโครงการป้องกันการทุจริตที่ริเริ่มโดยสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด
แผนภาพที่ 4.11	กระบวนการรายงานผลการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดตามโครงสร้างและอำนาจหน้าที่
แผนภาพที่ 4.12	กระบวนการรายงานผลการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดในปัจจุบัน

สารบัญแผนภาพ (ต่อ)

	หน้า
แผนภาพที่ 4.13	จำนวนเครือข่ายป้องกันการทุจริตจากการดำเนินโครงการ STRONG-จิตพอเพียง ด้านทุจริต ของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562
แผนภาพที่ 5.1	แนวทางการวางแผนการดำเนินโครงการ/กิจกรรมในภารกิจป้องกันการทุจริต โดยกลุ่มภารกิจปฏิบัติการพื้นที่ สำนักงาน ป.ป.ช.

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.) ได้มีการจัดตั้งสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด เรียกว่า “กลุ่มปฏิบัติการกิจในพื้นที่ สำนักงาน ป.ป.ช.” โดยมุ่งเน้นระบบการบริหารตามหลักการกระจายอำนาจและการบริหารราชการแบบเบ็ดเสร็จ เพื่อให้การบริหารงานมีการบูรณาการ เกิดความคล่องตัวและเป็นกลไกในการดำเนินงานและประสานงานระหว่างสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลางกับหน่วยงานและประชาชนในพื้นที่จังหวัดต่าง ๆ เกี่ยวกับภารกิจหลักของสำนักงาน ป.ป.ช. ได้แก่ ภารกิจด้านปราบปรามการทุจริต ภารกิจด้านป้องกันการทุจริต และภารกิจด้านตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน รวมถึงยังเดินทางไปเพื่อการศึกษาปัญหาการทุจริตและแก้ปัญหาการทุจริตที่มีรูปแบบแตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ได้มากยิ่งขึ้น และเป็นการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ไขปัญหาทุจริตโดยการแจ้งเบาะแส

ในส่วนของภารกิจป้องกันการทุจริต ตามประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการและหน้าที่และอำนาจของส่วนราชการ ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ.2561 ได้กำหนดให้สำนักงาน ป.ป.ช. ภาคมีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำแผน โครงการ และกิจกรรมด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาคและตรวจสอบกลั่นกรองข้อเสนอแผนงาน โครงการ และกิจกรรมของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดที่รับผิดชอบ รวมทั้งกำกับ ดูแล ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานเพื่อให้แผนงาน โครงการ กิจกรรมบรรลุผลสัมฤทธิ์ และในกรณีของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดมีหน้าที่และอำนาจในการจัดทำแผนงาน โครงการ และกิจกรรมด้านป้องกันการทุจริต และดำเนินงานตามแผนงาน โครงการ และกิจกรรม ติดตามประเมินผลและรายงานผลการดำเนินการต่อสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค รวมถึงการศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหาการป้องกันการทุจริตในเขตจังหวัดเพื่อเสนอความเห็นและข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อเป็นประโยชน์ในการป้องกันการทุจริต โดยสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดจะมีเจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตปฏิบัติหน้าที่ในการส่งเสริมการป้องกันการทุจริต ประสานความร่วมมือกับประชาชนและส่วนราชการเพื่อเผยแพร่ความรู้ให้ประชาชนในทุกระดับได้ตระหนักถึงผลกระทบจากการทุจริต เพื่อป้องกันการทุจริตและเสริมสร้างทัศนคติและค่านิยมเกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริต รวมทั้งดำเนินการให้ประชาชนหรือกลุ่มบุคคลในทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

จากรายงานการประเมินผลตามคำรับรองการปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2561 (รอบ 12 เดือน) พบว่า สำนักงาน ป.ป.ช. มีระดับความสำเร็จของการดำเนินโครงการ/กิจกรรมตามแผนปฏิบัติการ และแผนการใช้งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2561 เฉลี่ยอยู่ที่ 4.86 คะแนน จากคะแนนเต็ม 5 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 97.26 โดยประชาชนมีความพึงพอใจต่อการยับยั้งและป้องกันการทุจริตที่จะเกิดขึ้น

เฉลี่ยอยู่ที่ 1.928 คะแนน จากคะแนนเต็ม 5 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 38.56 และเมื่อพิจารณาผลการดำเนินงานของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด พบว่า ยังคงมีสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดที่มีระดับความสำเร็จของการดำเนินโครงการ/กิจกรรมต่ำกว่าแผนปฏิบัติการและแผนการใช้งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยในภาพรวม จำนวน 22 จังหวัด

นอกจากนี้ ผลการศึกษาโครงการสำรวจความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของสำนักงาน ป.ป.ช. ในการยับยั้งและป้องกันการทุจริตที่จะเกิดขึ้น ประจำปี พ.ศ. 2559 – 2561 พบว่า ภารกิจป้องกันการทุจริตยังไม่สามารถดำเนินการได้ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายและพื้นที่ ซึ่งสำนักงาน ป.ป.ช. ควรดำเนินการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่ให้ความสำคัญกับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นเยาวชนและประชาชนในพื้นที่ รวมถึงควรมีการประชาสัมพันธ์รณรงค์หาหนทางที่และผลการดำเนินคดีที่สำคัญของสำนักงาน ป.ป.ช. เป็นระยะ ซึ่งผลการศึกษาโครงการสำรวจความพึงพอใจ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 พบว่า ประเด็นที่สำนักงาน ป.ป.ช. ยังไม่สามารถดำเนินการได้ตามความคาดหวังของประชาชน คือ การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต การเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร และความสะดวกในการประสานงาน อีกทั้งข้อค้นพบของโครงการสำรวจความพึงพอใจ ประจำปีงบประมาณ 2561 ที่พบว่าประชาชนทั่วไปยังมีความรู้เกี่ยวกับสำนักงาน ป.ป.ช. น้อยมาก ดังจะเห็นได้จากการประมวลผลคะแนนของผู้ตอบแบบสำรวจที่เป็นประชาชนทั่วไปจำนวน 400 คน ในประเด็นความรู้เกี่ยวกับสำนักงาน ป.ป.ช. ได้รับคะแนนเฉลี่ย 3.366 คะแนน (จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน) และผู้ตอบแบบสำรวจที่มีประสบการณ์ในการเข้าร่วมโครงการ/กิจกรรมในการป้องกันทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ยังคงมีทัศนคติต่อการทุจริตที่ยังคงมีความคิดว่าการทุจริตฝังรากลึกไม่อาจกำจัดได้มากถึงร้อยละ 12.3 ซึ่งจากข้อค้นพบดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าภารกิจป้องกันการทุจริตในพื้นที่ยังคงประสบปัญหาในการสร้างความรู้ความเข้าใจและการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับ สำนักงาน ป.ป.ช. ให้แก่ประชาชน รวมถึงการดำเนินโครงการปลูกฝังให้ประชาชนมีความตระหนักและร่วมมือในการต่อต้านการทุจริต ยังคงมีผู้เข้าร่วมโครงการบางส่วนที่มีทัศนคติว่าการทุจริตเป็นปัญหาที่ฝังรากลึกยากที่จะแก้ไข ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการอบรมให้ความรู้ผู้เข้าร่วมโครงการในการป้องกันทุจริตยังไม่ประสบผลสำเร็จในการเปลี่ยนแปลงทัศนคติและปลูกฝังจิตสำนึกการต่อต้านการทุจริต

ดังนั้น สำนักวิจัยและบริการวิชาการฯ จึงมุ่งทำการศึกษาการดำเนินการป้องกันทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด พร้อมทั้งวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคการดำเนินการป้องกันทุจริต เพื่อเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหาและพัฒนาการดำเนินการป้องกันทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาคและสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด

1.2 คำถามการวิจัย

1.2.1 การดำเนินการป้องกันทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดมีการดำเนินงานอย่างไร

1.2.2 การดำเนินการป้องกันทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดมีปัญหาอุปสรรคใดบ้าง

1.2.3 แนวทางการแก้ไขปัญหาและพัฒนากิจการดำเนินการป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดมีอะไรบ้าง

1.3 วัตถุประสงค์

1.3.1 เพื่อศึกษาการดำเนินการป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาคและสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด

1.3.2 เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคการดำเนินการป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาคและสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด

1.3.3 เพื่อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาและพัฒนากิจการดำเนินการป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาคและสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด

1.4 ประโยชน์ที่จะได้รับ

1.4.1 สำนักงาน ป.ป.ช. มีแนวทางในการวางกลยุทธ์และแผนการดำเนินการป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

1.4.2 สำนักงาน ป.ป.ช. มีแนวทางในการสร้างการบูรณาการอย่างเป็นระบบระหว่างสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลางกับสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดในการวางแผนและการดำเนินการป้องกันการทุจริต

1.5 ขอบเขตการวิจัย

โครงการวิจัย เรื่อง “การเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด” มีขอบเขตการวิจัยดังนี้

1.5.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

(1) ศึกษาการดำเนินงานในการป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 – 2563 ภายใต้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 และการแบ่งโครงสร้างตามประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการและหน้าที่และอำนาจของส่วนราชการในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. 2561 ประกอบด้วยประเด็นสำคัญดังนี้

(1.1) กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด

(1.2) กระบวนการดำเนินการป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด

(1.3) รูปแบบการดำเนินการป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด

(2) ผลการดำเนินการป้องกันทจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด

(3) ปัญหาอุปสรรคของการดำเนินการป้องกันทจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด

(4) ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการดำเนินการป้องกันทจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด

1.5.2 ขอบเขตของกลุ่มเป้าหมาย

การศึกษาวิจัยนี้ ทำการศึกษาและเก็บข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายประกอบด้วย

(1) ผู้บริหารสำนักงาน ป.ป.ช. ที่กำกับดูแลภารกิจป้องกันทจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด

(2) ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภาค

(3) ผู้อำนวยการสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด

(4) เจ้าพนักงานป้องกันทจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค

(5) เจ้าพนักงานป้องกันทจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค ประจำจังหวัด

1.5.3 ขอบเขตด้านระยะเวลา

การศึกษาวิจัยนี้ ทำการศึกษากิจการดำเนินการป้องกันทจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 – 2563

1.6 นิยามเชิงปฏิบัติการ

1.6.1 การปฏิบัติการป้องกันทจริต หมายถึง การดำเนินงานด้านการป้องกันทจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด ตามหน้าที่และอำนาจที่บัญญัติในประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทจริตแห่งชาติ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการและหน้าที่และอำนาจของส่วนราชการ ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทจริตแห่งชาติ พ.ศ.2561

1.6.2 การดำเนินการกิจการป้องกันทจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค หมายถึง การดำเนินการป้องกันทจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาคตามหน้าที่และอำนาจที่บัญญัติในประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทจริตแห่งชาติ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการและหน้าที่และอำนาจของส่วนราชการ ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทจริตแห่งชาติ พ.ศ.2561 คือ การประสานงานกับหน่วยงานในส่วนกลางสำนักงาน ป.ป.ช. และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดภายในภาคที่รับผิดชอบ รวมถึงภาคส่วนอื่น ๆ ในการดำเนินการกิจการด้านการป้องกันทจริตและการดำเนินการเพื่อขับเคลื่อนตามยุทธศาสตร์ชาติ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทจริต การจัดทำแผน โครงการ และกิจกรรมด้านการป้องกันและปราบปรามการทจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาคและตรวจสอบกลั่นกรองข้อเสนอแผนงาน โครงการ และกิจกรรมของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดที่รับผิดชอบ รวมทั้งกำกับ ดูแล ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานเพื่อให้แผนงาน โครงการ กิจกรรมบรรลุผลสัมฤทธิ์ ประสานกับสำนักงาน ป.ป.ช. ในส่วนกลางและ

สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดเป็นเครือข่าย เพื่อร่วมกันสำรวจ ตรวจสอบ ติดตาม เฝ้าระวัง ประเมิน
สถานการณ์การทุจริตอย่างรวดเร็วเพื่อให้เกิดการป้องกันโดยเร็ว

1.6.3 การดำเนินงานในการกิจการป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด หมายถึง
การดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดตามหน้าที่และอำนาจที่บัญญัติใน
ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการและหน้าที่และ
อำนาจของส่วนราชการ ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ.2561
คือ การจัดทำและดำเนินงานตามแผนงาน โครงการ และกิจกรรมด้านการป้องกันการทุจริต รวมทั้งติดตาม
ประเมินผลและรายงานผลการดำเนินการต่อสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค ประสานงานกับสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลาง
และสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค เป็นเครือข่ายเพื่อร่วมกันป้องกันการทุจริต และการศึกษา วิเคราะห์สภาพปัญหา
การป้องกันและปราบปรามการทุจริตในพื้นที่จังหวัดเพื่อเสนอความเห็นและข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.

1.6.4 ประสิทธิภาพการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริต หมายถึง กลไกการป้องกันการทุจริตของ
สำนักงาน ป.ป.ช. มีความเท่าทันต่อสถานการณ์การทุจริต มีการเปลี่ยนแปลงสู่กระบวนการทำงานเชิงรุก สามารถ
ป้องกันการทุจริตได้อย่างตรงจุด โดยมีการบูรณาการการทำงานระหว่างองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการทุจริต
และหน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่

1.6.5 การมีส่วนร่วมในการป้องกันการทุจริต หมายถึง ภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน
ภาคประชาสังคม และภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินการ และร่วมติดตามเฝ้าระวัง

1.6.6 ปัญหาอุปสรรคการดำเนินการกิจด้านการป้องกันการทุจริต หมายถึง ปัญหาอุปสรรคที่
ส่งผลต่อการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด
โดยพิจารณาจากปัจจัยตามแนวคิดทฤษฎี 7s (McKinsey 7-S Framework) ประกอบด้วย กลยุทธ์องค์กร
(Strategy) โครงสร้างองค์กร (Structure) ระบบการดำเนินงานขององค์กร (Systems) ความรู้ความสามารถ
ขององค์กร (Skills) บุคลากรในองค์กร (Staff) แบบแผนหรือพฤติกรรมในการบริหารงานของผู้บริหารระดับสูง
(Style) และค่านิยมร่วม (Shared values) เพื่อหาจุดแข็งและจุดอ่อนของการดำเนินงานภายในองค์กร
ความเหมาะสม

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาโครงการวิจัย เรื่อง “การเพิ่มประสิทธิภาพภารกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด” คณะผู้วิจัยได้ทำการศึกษาทบทวนแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบและระบบการดำเนินการป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. เพื่อทำความเข้าใจกระบวนการและข้อเท็จจริงในการปฏิบัติงาน รวมทั้งมาตรการป้องกันการทุจริตขององค์กรต่างประเทศและแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปสู่ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการดำเนินการป้องกันการทุจริตของกลุ่มปฏิบัติการกิจปฏิบัติการพื้นที่สำนักงาน ป.ป.ช. ต่อไป โดยหัวข้อที่ทำการศึกษาทบทวนประกอบด้วย

- 2.1 หลักการสากลว่าด้วยการป้องกันการทุจริต
- 2.2 กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการทุจริต
- 2.3 แผนและยุทธศาสตร์ด้านการป้องกันการทุจริต
- 2.4 โครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด
- 2.5 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
- 2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.7 กรอบแนวคิดการวิจัย

2.1 หลักการสากลว่าด้วยการป้องกันการทุจริต

การทุจริต (corruption) และการต่อต้านการทุจริต (anti-corruption) นับได้ว่าเป็นประเด็นที่ทุกภาคส่วนไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกให้ความสำคัญอย่างต่อเนื่อง ซึ่งปัจจุบันนี้ แนวทางการต่อต้านการทุจริตของประเทศต่าง ๆ และองค์กรระหว่างประเทศ ได้ให้ความสำคัญกับการป้องกันการทุจริตอย่างมาก เนื่องจากเป็นการยับยั้งไม่ให้เกิดการทุจริตเกิดขึ้นและเป็นแนวทางในการต่อต้านการทุจริตที่มีความยั่งยืนในระยะยาว โดยได้มีการกำหนดหลักการสากลและมาตรการในการต่อต้านการทุจริตเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติร่วมกัน รายละเอียดดังนี้

2.1.1 มาตรการป้องกันการทุจริตขององค์กรต่อต้านการทุจริต

ปัจจุบันนี้ ประเทศต่าง ๆ ได้จัดตั้งองค์กรต่อต้านการทุจริต (Anti-Corruption Agencies) เพื่อดำเนินการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ซึ่งองค์กรที่ประสบผลสำเร็จในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตเมื่อพิจารณาจากดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index – CPI) ที่จัดทำโดยองค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International – TI)¹ กลุ่มประเทศในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกมีค่า CPI สูงอย่างต่อเนื่องจนเรียกได้ว่าเป็นประเทศที่มีความโปร่งใสในการดำเนินการ โดยในปี พ.ศ. 2562 ประเทศสิงคโปร์ที่มีค่า CPI เท่ากับ 85 คะแนน ซึ่งสูงเป็นอันดับหนึ่งในภูมิภาค รองลงมาเป็นเขตปกครองพิเศษฮ่องกง

¹ Transparency International. (2019). *Corruption Perceptions Index 2018*. สืบค้นเมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม 2562.
จาก <https://www.transparency.org/cpi2018>.

โดยมีค่า CPI เท่ากับ 76 คะแนน ทั้งนี้ ประเทศสิงคโปร์และเขตการปกครองพิเศษฮ่องกงเคยประสบปัญหาการทุจริตเช่นเดียวกับที่ประเทศไทยกำลังเผชิญอยู่ในขณะนี้ หากแต่ในปัจจุบันได้เป็นประเทศที่จัดได้ว่ามีการดำเนินงานที่โปร่งใส และมีปัญหาการทุจริตที่ไม่รุนแรง รวมถึงประเทศที่ประสบความสำเร็จในการต่อต้านการทุจริตอย่างเป็นรูปธรรม คือ ประเทศจีน ที่ได้ดำเนินนโยบาย “จับเสือดีแมลงวัน” (To crack down on tigers and flies) คือ ผู้นำไม่กระทำการทุจริตและมีบทลงโทษผู้กระทำการทุจริตที่มีอำนาจหน้าที่ดำรงตำแหน่งระดับสูงมากกว่าผู้ที่อยู่ในระดับปฏิบัติการที่ได้รับคำสั่งให้กระทำการทุจริต โดยในช่วง 4 ปีนับแต่การประกาศใช้นโยบายดังกล่าว ประเทศจีนสามารถจับตัวการใหญ่ที่กระทำการทุจริตได้ 120 คน และผู้มีส่วนร่วมกระทำการทุจริต 120,000 คน ส่งผลให้การทุจริตในประเทศจีนลดลงอย่างมาก

คณะผู้วิจัยได้ทำการศึกษาขององค์กรต่อต้านการทุจริตจาก 3 องค์กร ได้แก่ ประเทศสิงคโปร์ เขตการปกครองพิเศษฮ่องกง และสาธารณรัฐประชาชนจีน ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับมาตรการป้องกันการทุจริต เพื่อเป็นแนวทางในการประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการดำเนินการป้องกันทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ให้ประสบผลสำเร็จมากขึ้น โดยสามารถสรุปได้ดังตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 มาตรการป้องกันการทุจริตขององค์กรต่อต้านการทุจริตในต่างประเทศ

ประเด็น	ประเทศสิงคโปร์	เขตการปกครองพิเศษฮ่องกง	สาธารณรัฐประชาชนจีน
หน่วยงานต่อต้านการทุจริต	Corruption Practice Investigation Bureau (CPIB)	Independent Commission Against Corruption (ICAC)	Central Commission for Discipline Inspection (CCDI)
แนวคิดหลักสำคัญในการป้องกันการทุจริต	การลดโอกาสในการทุจริต	การลดโอกาสการทุจริต และต่อสู้กับปัญหาการทุจริตโดยปลอดจากการแทรกแซงทางการเมือง	การลดโอกาสการทุจริตและกำหนดแนวทางปฏิบัติสำหรับเจ้าหน้าที่รัฐ องค์กรรัฐวิสาหกิจ และผู้นำในกองทัพ
มาตรการป้องกันการทุจริต	(1) การพิจารณาวิธีการและกระบวนการทำงานที่ยุ่ยากซับซ้อน เพื่อให้มีการแก้ไขความล่าช้าในการออกใบอนุญาตต่าง ๆ และเพื่อป้องกันมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐทุจริตรับสินบนจากประชาชนที่ต้องการอนุมัติใบอนุญาตที่รวดเร็ว (2) การให้เจ้าหน้าที่ของรัฐแสดงถึงสถานะความมีหนี้สินของตนปีละครั้งเพื่อเป็นการยืนยันถึงการไม่มีพันธะทางการเงิน เพราะเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีหนี้สินจะมีแนวโน้มในการทุจริตมากกว่า (3) การให้เจ้าหน้าที่ของรัฐทุกคนมีหน้าที่แสดงบัญชีทรัพย์สินและการลงทุนต่าง ๆ ของตน รวมทั้งคู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ เมื่อเข้ารับ	(1) มียุทธศาสตร์ระยะยาวที่มีการวางแผนที่ดี โดยยุทธศาสตร์ต่อต้านการทุจริตต้องดำเนินการ 3 แนวทางแบบบูรณาการ ได้แก่ แนวทางที่ 1 การสอบสวน มีสำนักปฏิบัติการที่ทำงานสอบสวนข้อเท็จจริงตามที่ได้รับรายงานหรือมีการร้องเรียน แนวทางที่ 2 การป้องกัน มีสำนักป้องกัน การทุจริตทำหน้าที่ในการป้องกันเพื่อลดโอกาสในการทุจริตทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน แนวทางที่ 3 การให้การศึกษาแก่ประชาชน โดยมีสำนักประชาสัมพันธ์ ชุมชน ซึ่งมีเจ้าหน้าที่ประมาณ 200 คน ทำงานด้านการให้การศึกษาให้ประชาชนตระหนักถึงความเลวร้ายของการทุจริต และแสวงหาการสนับสนุนอย่างเข้มแข็งจากประชาชน หน้าที่หลักของสำนัก	นโยบายต่อต้านการฉ้อราษฎร์บังหลวงและปัญหาการใช้จ่ายที่ฟุ่มเฟือยในหมู่คนตำแหน่งสูงโดยมีกฎเหล็ก 11 ข้อเพื่อใช้สำหรับเจ้าหน้าที่รัฐ นายทหารทุกระดับชั้น และภาคธุรกิจเอกชนมีดังต่อไปนี้² (1) ห้ามขึ้นป้าย ปูพรมแดง หรือมอบช่อดอกไม้แก่คนในรัฐบาล ข้าราชการ และนายทหารระดับสูงไม่ว่าจะในโอกาสใด (2) ห้ามใช้จ่ายเงินหลวงอย่างฟุ่มเฟือย โดยเฉพาะในระหว่างไปตรวจราชการต้องไม่พักโรงแรมหรู (3) ห้ามจัดเลี้ยงด้วยอาหารราคาแพงหรือสั่งอาหารจานลิ้นโต๊ะ แม้จะปฏิบัติจนเป็นธรรมเนียมก็ตาม (4) ห้ามมีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในทุกงานเลี้ยง

² สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2560). สาธารณรัฐประชาชนจีนกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต. สืบค้นเมื่อวันที่ 10 กรกฎาคม 2562 จาก https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament___parcy/ewt_dl_link.php?nid=44994

ประเด็น	ประเทศสิงคโปร์	เขตการปกครองพิเศษฮ่องกง	สาธารณรัฐประชาชนจีน
	ตำแหน่งและต้องทำเช่นนี้ทุกปี หากเจ้าหน้าที่ของรัฐคนใดมีทรัพย์สินมากกว่ารายได้ เจ้าหน้าที่ผู้นั้นสามารถถูกเรียกไปชี้แจงวิธีการได้ทรัพย์สินนั้นมา หรือในกรณีที่เจ้าหน้าที่มีส่วนในบริษัทเอกชน บุคคลนั้นอาจถูกร้องขอให้สละความเป็นเจ้าของได้ เพื่อป้องกันการขัดกันซึ่งผลประโยชน์ (4) เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ได้รับอนุญาตให้รับของขวัญใด ๆ ในรูปแบบของเงินหรืออื่น ๆ จากประชาชนที่มาติดต่อขอรับบริการจากทางภาครัฐ และไม่อาจรับสิ่งใด ๆ อันทำให้ตนต้องเป็นหนี้หรือมีภาระผูกพันในหน้าที่ต่าง ๆ (5) มีการจัดคู่มือในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่เพื่อให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติตัวอย่างเคร่งครัด เพื่อป้องกันเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าไปเกี่ยวข้องกับการทุจริต หรือกระทำความผิดใด ๆ เช่น ห้ามเจ้าหน้าที่ของรัฐยอมรับหุ้นที่บริษัทเสนอให้โดยไม่ได้รับอนุญาต ห้ามเจ้าหน้าที่ของรัฐใช้ข้อมูลทางราชการเพื่อประโยชน์ส่วนตัว เป็นต้น (6) การให้การศึกษาแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของหน่วยงาน CPB จะให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานต่าง ๆ และหน่วยงานที่มีความเสี่ยงต่อการทุจริต เพื่อให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีความรู้และตระหนักถึงผลร้ายของการทุจริต และวิธีการหลีกเลี่ยงการทุจริต	ประชาชนสัมพันธ์ คือ ต้องเปลี่ยนทัศนคติของประชาชนให้ได้ว่า การตัดสินใจของเจ้าหน้าที่รัฐเป็นการส่งเสริมการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรม เพิ่มค่าใช้จ่ายให้สูงขึ้น ทำให้ธุรกิจมีกำไรลดลง และเป็นการทำลายระบบเศรษฐกิจ (2) การให้ความสำคัญต่อรายงานการร้องเรียนเรื่องการทุจริตทุกเรื่องของ ICAC โดยจะรับและติดตามสืบสวนรายงานที่ประชาชนร้องเรียนทุกเรื่อง แม้เป็นเรื่องเล็กน้อย และจะมีการรายงานความคืบหน้าและผลการดำเนินเรื่องร้องเรียนให้แก่ประชาชนได้รับรู้รับทราบ เพื่อให้ประชาชนเชื่อถือไว้วางใจและให้การสนับสนุน ICAC ในการต่อต้านการทุจริต หรือในกรณีที่เป็นเรื่องร้องเรียนที่ไม่เกี่ยวข้องกับ ICAC โดยตรง จะอำนวยความสะดวกในการส่งต่อเรื่องร้องเรียนไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และมีการแจ้งให้ผู้ร้องเรียนทราบ ซึ่งบทบาทดังกล่าวคือที่มาของความเชื่อมั่นและไว้วางใจที่ประชาชน (3) การรักษาความลับของผู้ร้องเรียน การร้องเรียนมีความเสี่ยงสูง ผู้ร้องเรียนจึงต้องการความมั่นใจว่าเรื่องที่ร้องเรียนจะเป็นความลับ ICAC จึงต้องมีมาตรการที่ทำให้ผู้ร้องเรียนมีความมั่นใจ (4) การมีปัจจัยแวดล้อมโดยรวมที่เอื้ออำนวย การปฏิบัติงานของ ICAC เป็นอิสระจากรัฐบาล แต่ก็มีระบบตรวจสอบ ICAC เพื่อป้องกันไม่ให้ใช้อำนาจในทางที่ผิด ปัจจัยที่เอื้ออำนวยสำคัญ คือ การที่ระบบกฎหมายของฮ่องกงสนับสนุนให้ ICAC ปราบปรามการทุจริตได้อย่างเต็มที่ มีอำนาจป้องกันไม่ให้ผู้ต้องสงสัยว่าการทุจริตจะโยกย้ายถ่ายเททรัพย์สิน สามารถร้องขอต่อศาลห้ามผู้ต้องสงสัยเดินทางออกนอกประเทศ เรียก้องให้ผู้ต้องสงสัยแสดงสถานะการเงินโดยละเอียด รวมทั้ง ICAC สามารถตั้งข้อหาต่อเจ้าหน้าที่รัฐที่มีทรัพย์สินมากเกินควรและไม่สามารถอธิบายได้	(5) ห้ามคนในรัฐบาล เจ้าหน้าที่ของกรมการเมือง ข้าราชการ และนายทหารระดับสูงใช้สัญญาณไซเรนเพื่อขอทางสะดวกแก่ตน (6) ให้เจ้าหน้าที่ข้าราชการและนายทหารระดับสูงทุกคนอบรมสั่งสอนภรรยาและลูกให้กระทำตนเป็นเยี่ยงอย่างในการรับใช้ราชการด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ห้ามรับสินบนทั้งหน้าบ้าน ในบ้าน และหลังบ้าน ด้วยเหตุแห่งหน้าที่ของตนเป็นอันขาด (7) ทุกคนที่กินเงินเดือนหลวงต้องใช้ชุดข้าราชการที่ตัดให้ (8) ห้ามเจ้าหน้าที่ ข้าราชการ และนายทหารระดับสูงเดินทางไปต่างประเทศโดยไม่ได้รับอนุญาต (9) ให้เวลาหาหลักฐานพิสูจน์ว่ารถหรูราคาแพงกับนาฬิกาแบรนด์ดังที่ใช้อยู่ ท่านได้มาจากไหน เพราะเหตุใด (10) บัญชีเงินฝากในต่างประเทศให้นำกลับมาฝากในประเทศ (11) บุตรหลานที่เรียนอยู่ต่างประเทศให้กลับมาเรียนในประเทศให้หมด รวมทั้งการแก้ไขปัญหาการทุจริตที่เน้นการลงมือทำจริง ไม่ใช่การต่อต้านการทุจริตเป็นเพียง “วาทกรรม” เพียงอย่างเดียว ผลงานที่เด่นชัดปรากฏเป็นรูปธรรมของประธานาธิบดี คือ การปราบปรามการทุจริตภายใต้แนวทาง “จับเสือดีแมลงวัน” (To Crack down on tigers and flies) โดย “เสือ” ในที่นี้ หมายถึงเจ้าหน้าที่พรรคคอมมิวนิสต์และข้าราชการชั้นสูงที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตซึ่งที่ผ่านมาไม่มีใครกล้าลงโทษหรือดำเนินคดี ในส่วนของ “แมลงวัน” หมายถึง เจ้าหน้าที่พรรคระดับล่าง ๆ ข้าราชการชั้นผู้น้อย ซึ่งคนเหล่านี้จะเป็นผู้ดำเนินการ “รีดไถสินบน” จากประชาชน

ที่มา: ประมวลผลโดยคณะผู้วิจัย

จากการศึกษามาตรการต่อต้านการทุจริตขององค์กรต่อต้านการทุจริตของ CPIB ในประเทศสิงคโปร์ ICAC ในเขตการปกครองพิเศษฮ่องกง และ CCDI ในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน พบว่า การลดโอกาสการทุจริต เป็นกลยุทธ์และมาตรการที่ทั้ง 3 องค์กรให้ความสำคัญเป็นแนวทางในการป้องกันการทุจริต มีการศึกษาวิธีการปฏิบัติงานของหน่วยงานราชการที่มีความเสี่ยงสูงในการกระทำการทุจริตเพื่อเสนอแนวทางการป้องกันการทุจริตที่จะเกิดขึ้น การจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานให้เจ้าหน้าที่ถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด การให้ความรู้และพัฒนานองค์ความรู้เกี่ยวกับการทุจริตแก่เจ้าหน้าที่รัฐและประชาชน รวมถึงยังมีมาตรการที่ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการต่อต้านและแจ้งเบาะแสการทุจริตโดยการทำให้ประชาชนมีความไว้วางใจและเชื่อมั่นในองค์กรว่ามีการดำเนินการป้องกันและปราบปรามการทุจริตอย่างจริงจัง ซึ่งแสดงให้เห็นประชาชนเห็นได้ด้วยการประชาสัมพันธ์ความคืบหน้าของคดีและการตัดสินคดีที่เกี่ยวข้องกับการทุจริต และมีกฎปฏิบัติที่เคร่งครัดของเจ้าหน้าที่รัฐเพื่อป้องกันการกระทำการทุจริตของเจ้าหน้าที่รัฐ ซึ่งจะเห็นได้ว่า มาตรการและกลยุทธ์การป้องกันการทุจริตของ CPIB ICAC และ CCDI สามารถประยุกต์ใช้กับการพัฒนาการดำเนินการป้องกันทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดได้โดยการให้ความสำคัญกับการให้ความรู้และการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของสำนักงาน ป.ป.ช. และผลการดำเนินงานด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการดำเนินคดีทุจริตที่ประชาชนให้ความสนใจแก่ประชาชนในพื้นที่ เพื่อให้ประชาชนมีความไว้วางใจและมีความพร้อมที่จะให้ความร่วมมือกับสำนักงาน ป.ป.ช. ในการเป็นส่วนหนึ่งของการป้องกันและแจ้งเบาะแสการทุจริต นอกจากนี้ ควรมีการศึกษาการทุจริตที่เป็นลักษณะเฉพาะของพื้นที่จังหวัดและหน่วยงานต่าง ๆ ในจังหวัดเพื่อเสนอมาตรการป้องกันการทุจริตและมีการนำไปสู่การปฏิบัติที่สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างตรงประเด็นมากขึ้น

2.1.2 มาตรการป้องกันต่อต้านการทุจริตขององค์กรระหว่างประเทศ

การดำเนินการป้องกันทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด จะมีการให้ความรู้ในประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการทุจริตแก่เจ้าหน้าที่รัฐและประชาชนในพื้นที่จังหวัด ทั้งนี้ เพื่อให้เนื้อหาการให้ความรู้มีความครอบคลุมและเท่าทันสภาวะการณ์ทุจริต รวมถึงเป็นแนวทางในการพัฒนากระบวนการป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. คณะผู้วิจัยจึงได้ศึกษามาตรการป้องกันการทุจริตขององค์กรระหว่างประเทศเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาประเด็นเนื้อหาและกระบวนการป้องกันการทุจริต ดังนี้

(1) องค์การสหประชาชาติ (United Nations: UN) ได้จัดทำอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. 2003 (United Nations Convention Against Corruption: UNCAC) ประกอบด้วย 8 หมวด ได้แก่ บทบัญญัติทั่วไป มาตรการป้องกัน การกำหนดให้เป็นความผิดทางอาญาและการบังคับใช้กฎหมาย ความร่วมมือระหว่างประเทศ การติดตามทรัพย์สิน ความช่วยเหลือทางวิชาการในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร กลไกในการปฏิบัติตามอนุสัญญา และบทบัญญัติสุดท้าย ในส่วนของบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับมาตรการป้องกันการทุจริตในหมวดที่ 2 ข้อ 5 – 14 สามารถสรุปประเด็นมาตรการสำคัญในการป้องกันการทุจริตได้ดังนี้³

³ United Nations. 2003. *United Nations Convention Against Corruption*.

1) การต่อต้านการทุจริตมีความจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของสังคมความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมายและหน่วยงานภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง และส่งเสริมการมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันของบุคคลและกลุ่มต่าง ๆ นอกจากภาครัฐ เช่น ประชาสังคม องค์กรเอกชน และองค์กรระดับชุมชนท้องถิ่นในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต รวมถึงควรมีการพัฒนาและส่งเสริมความร่วมมือระหว่างเจ้าพนักงานในกระบวนการยุติธรรม ผู้บังคับใช้กฎหมาย และผู้กำกับดูแลทางการเงิน

2) ส่งเสริมให้มีความโปร่งใสในการดำเนินงานทุกภาคส่วน เช่น การส่งเสริมความโปร่งใสในการสนับสนุนทางการเงินแก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งและการเลือกตั้งบุคคลเข้ารับตำแหน่งราชการ การส่งเสริมความโปร่งใสในการจัดการการคลังภาครัฐ การส่งเสริมให้มีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารโดยรัฐต้องมีระบบรองรับที่ทำให้มั่นใจได้ว่าประชาชนมีช่องทางในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ การส่งเสริมความโปร่งใสในการบริหารปกครองของรัฐและกระบวนการปฏิบัติงานในภาครัฐ เป็นต้น

3) องค์กรต่อต้านการทุจริตควรดำเนินการเพิ่มพูนและเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการทุจริตให้แก่ทุกภาคส่วน เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจถึงปัญหาและวิธีการป้องกันการทุจริตในรูปแบบต่าง ๆ รวมถึงสนับสนุนการไม่ทนต่อการทุจริตในแผนการศึกษาซึ่งรวมถึงหลักสูตรของโรงเรียนและมหาวิทยาลัย

4) ส่งเสริมการป้องกันความขัดกันแห่งผลประโยชน์ส่วนรวมและผลประโยชน์ส่วนตัว ภาครัฐและองค์กรต่อต้านการทุจริตส่งเสริมให้มีการป้องกันการขัดกันแห่งผลประโยชน์ส่วนรวมและผลประโยชน์ส่วนตัว เช่น ส่งเสริมการใช้แนวปฏิบัติการค้าที่ดีในกลุ่มนักธุรกิจและความเกี่ยวพันทางสัญญา ด้านธุรกิจกับภาครัฐ การกำหนดข้อจำกัดเกี่ยวกับกิจการงานทางวิชาชีพของอดีตเจ้าหน้าที่รัฐ หรือเกี่ยวกับการว่าจ้างเจ้าหน้าที่ของภาครัฐโดยภาคเอกชนภายหลังจากการลาออกหรือเกษียณอายุ เป็นต้น

5) ความมีคุณธรรมและซื่อสัตย์สุจริต รัฐต้องส่งเสริมความมีคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่รัฐ โดยต้องมีความพยายามในการบังคับใช้จรรยาบรรณหรือมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรมการปฏิบัติราชการอย่างถูกต้อง รวมถึงต้องมีการพิจารณานำโทษทางวินัยหรือมาตรการอื่นมาใช้กับเจ้าหน้าที่รัฐที่ฝ่าฝืนจรรยาบรรณหรือมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรม

6) ส่งเสริมให้สาธารณะตระหนักถึงอันตรายของการทุจริต ภาครัฐและองค์กรต่อต้านการทุจริตต้องมีการให้ความรู้และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เพื่อให้สาธารณชนเพิ่มความตระหนักรู้เกี่ยวกับความมียู่ สาเหตุ ความร้ายแรง และภัยคุกคามที่เกิดจากการทุจริต

(2) องค์กรเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ (Organization for Economic Co-operation and Development: OECD)

องค์กรเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ (OECD) เป็นหนึ่งในองค์กรระหว่างประเทศที่มีบทบาทในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตการให้สินบน การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม การขจัดการทุจริตในภาครัฐ และการศึกษารูปแบบเฉพาะขององค์กรต่อต้านการทุจริต โดยมีมาตรการสำคัญในการป้องกันการทุจริต ได้ดังนี้⁴

⁴ Organization for Economic Co-operation and Development. (2008). *Specialised Anti-Corruption Institutions: Review of Models*. Page 9 – 11.

1) การพัฒนาการศึกษาวิจัยและนโยบายป้องกันการทุจริต การศึกษาวิจัยรูปแบบ แนวโน้ม และความระดับความรุนแรงของการทุจริตที่จะเกิดขึ้นในอนาคตเพื่อพัฒนานโยบายและมาตรการป้องกันการทุจริตได้อย่างเท่าทันพลวัตรของการทุจริตเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมให้ประสบผลสำเร็จในการต่อต้านการทุจริต

2) การป้องกันการใช้อำนาจหน้าที่ในทางทุจริตของเจ้าหน้าที่รัฐ การส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่รัฐมีจริยธรรม การบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรมของเจ้าหน้าที่รัฐเพื่อเป็นมาตรการพิเศษ และมีมาตรการลงโทษเจ้าหน้าที่รัฐที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามนับได้ว่าเป็นมาตรการสำคัญประการหนึ่งให้เจ้าหน้าที่รัฐปฏิบัติหน้าที่อย่างมีจริยธรรม รวมถึงควรมีการป้องกันการเกิดกันชนกันแห่งผลประโยชน์ส่วนรวมกับผลประโยชน์ส่วนตนจากการปฏิบัติหน้าที่ และส่งเสริมให้มีความโปร่งใสในการบริหารจัดการภาครัฐ

3) การส่งเสริมศึกษาและความตระหนักรู้ องค์กรต่อต้านการทุจริตควรมีการพัฒนา และจัดทำหลักสูตรการศึกษาในการต่อต้านการทุจริตเพื่อนำไปปรับใช้ในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ และมีโครงการเผยแพร่ให้ความรู้แก่ทุกภาคส่วนให้ตระหนักถึงอันตรายของการทุจริตและเสริมสร้างความรู้ในการป้องกันการทุจริตโดยสร้างความร่วมมือกับสื่อมวลชน องค์กรพัฒนาเอกชน (Non Governmental Organizations: NGOs) ภาคธุรกิจ และภาครัฐในการร่วมดำเนินโครงการ

4) การส่งเสริมความร่วมมือกับทุกภาคส่วนในการป้องกันการทุจริต การป้องกันการทุจริต ไม่มีองค์กรใดสามารถดำเนินการได้เพียงลำพัง ดังนั้นการสร้างความร่วมมือกับทุกภาคส่วนในระดับต่าง ๆ ทั้งการสร้างความร่วมมือกับองค์กรระหว่างประเทศ หน่วยงานภายในประเทศ ภาคประชาสังคม ภาคธุรกิจ และประชาชน จะเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้การป้องกันการทุจริตมีประสิทธิภาพมากขึ้น

5) การพัฒนาบุคลากร นอกจากการดำเนินมาตรการป้องกันการทุจริตแล้ว การพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถเฉพาะทางด้วยการอบรมให้มีความรู้เท่าทันกับพลวัตรของการทุจริต จะเป็นปัจจัยประการสำคัญที่ทำให้บุคลากรสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นองค์กรต่อต้านการทุจริตควรจัดให้มีการอบรมให้ความรู้แก่บุคลากรด้านป้องกันการทุจริตเพื่อให้การป้องกันการทุจริตบรรลุผลสำเร็จได้อย่างสูงสุด

(3) ธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย (Asian Development Bank: ADB)

ธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย (ADB) ได้มีความร่วมมือกับองค์การเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ (OECD) ในการเสนอแนวทางป้องกันการทุจริตแบบองค์รวม (Holistic Approach) ซึ่งประกอบด้วยเสาหลัก 3 ประการ ดังนี้⁵

1) การพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐที่มีคุณภาพและโปร่งใส ประกอบด้วย การสร้างเกียรติภูมิในอาชีพข้าราชการ ซึ่งรวมถึงการกำหนดค่าตอบแทนที่เพียงพอ การมีระบบการเลื่อนขั้นที่โปร่งใส การมีระบบตรวจสอบการใช้อำนาจดุลพินิจของข้าราชการ การมีระบบสับเปลี่ยนงานข้าราชการอย่างเป็นระยะเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดผลประโยชน์ที่ยึดติดกับตำแหน่ง การมีประมวลจริยธรรมที่รวมถึงเรื่อง

⁵ เอก ตั้งทรัพย์วัฒนา และคณะ. (2550). *แนวทางการประยุกต์มาตรการสากลเพื่อต่อต้านการทุจริตของประเทศไทย*, รายงานวิจัย โดยได้รับทุนสนับสนุนจากสำนักงาน ป.ป.ช. พ.ศ. 2550, หน้า 3-20 – 3-21

ผลประโยชน์ทับซ้อน การใช้ทรัพยากรสาธารณะอย่างถูกต้อง และการส่งเสริมการเป็นวิชาชีพ การวางระบบการติดต่อกันระหว่างข้าราชการและนักธุรกิจ เพื่อไม่ให้ข้าราชการมีอิทธิพลและสามารถเรียกรับผลประโยชน์ได้ รวมถึงการมีการฝึกอบรมสร้างความเข้าใจในความรับผิดชอบของข้าราชการ และความสามารถในการตรวจสอบความโปร่งใส ซึ่งรวมถึงการมีระบบการคลังที่โปร่งใส มีกฎเกณฑ์เกี่ยวกับสถาบันทางการเงินที่ได้มาตรฐานสากล การมีกระบวนการตรวจสอบการใช้เงินงบประมาณ การมีกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างโปร่งใส ระบบการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารและลดขั้นตอนในระบบราชการ

2) การสร้างค่านิยมความซื่อสัตย์สุจริตในการทำงาน ประกอบด้วย กระบวนการป้องกัน สืบสวน และลงโทษผู้กระทำทุจริต ซึ่งรวมถึงการมีระบบกฎหมายที่จัดการกับการให้สินบน การมีหน่วยงานหรือกลไกจัดการกับการฟอกเงิน การมีระบบตรวจสอบการให้สินบน เพิ่มศักยภาพให้กับหน่วยงานที่มีหน้าที่ตรวจสอบ และเพิ่มประสิทธิภาพของการร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและการปกป้องผู้แจ้งเบาะแส การส่งเสริมความรับผิดชอบต่อบริษัท ซึ่งรวมถึงการสนับสนุนให้เกิดบรรษัทภิบาลและพัฒนาแนวทางปฏิบัติในแต่ละบริษัท การมีบทลงโทษที่รุนแรงสำหรับการติดสินบนของเอกชน การปรับแก้กฎหมายและกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้าง การทำสัญญากับภาคเอกชน หรือการให้สัมปทานที่มีความโปร่งใสมากขึ้น

3) การสนับสนุนการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคม ประกอบด้วย การกระตุ้นให้มีการถกเถียงเรื่องการทุจริตในเวทีสาธารณะ ซึ่งรวมถึงโครงการสร้างความตระหนักในระดับต่าง ๆ การสนับสนุนบทบาทขององค์กรพัฒนาเอกชน การปรับระบบการศึกษาเพื่อปลูกฝังวัฒนธรรมการต่อต้านการทุจริต การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของสาธารณะและสื่อ ซึ่งรวมถึงการกำหนดให้มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรายงานต่อสาธารณะถึงผลการดำเนินงานทั้งเรื่องการป้องกัน ปราบปราม สนับสนุน และการให้สิทธิประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารทั้งหมดของภาครัฐ และการทำให้พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารเกิดผลขึ้นจริงในทางปฏิบัติ และ การมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งรวมถึงการปกป้องผู้แจ้งเบาะแส การระดมการสนับสนุนและการมีส่วนร่วมจากองค์กรพัฒนาเอกชน และองค์กรอื่น ๆ

จากการศึกษามาตรการป้องกันการทุจริตตามหลักสากลขององค์การสหประชาชาติ (UN) จากอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต (UNCAC) และมาตรการของธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย (ADB) ภายใต้ความร่วมมือกับองค์การเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ (OECD) พบว่า เพื่อเป็นการพัฒนาเนื้อหาและกระบวนการในการป้องกันการทุจริตสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด ควรให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ ในการป้องกันการทุจริตทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และประชาชน การสร้างองค์ความรู้ให้แก่เจ้าหน้าที่รัฐและประชาชนในพื้นที่จังหวัด โดยมีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการขัดกันแห่งผลประโยชน์ส่วนรวมกับผลประโยชน์ส่วนตน ประมวลจริยธรรมในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่รัฐ และอันตรายของการทุจริตเพื่อให้เจ้าหน้าที่รัฐและประชาชนที่เข้ารับการอบรมให้ความรู้ทราบถึงหลักการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่รัฐในการปฏิบัติงานและให้บริการประชาชน และมีความตระหนักถึงผลกระทบที่ได้รับจากการทุจริต รวมถึงควรมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของสำนักงาน ป.ป.ช. ในการดำเนินการกิจต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตทั้งในส่วนของการดำเนินคดี การเปิดเผยรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และโครงการส่งเสริมการป้องกันการทุจริต อีกทั้งควรมี

มาตรการส่งเสริมให้หน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่จังหวัดเปิดเผยข้อมูลการดำเนินงานให้ประชาชนรับทราบและมีส่วนร่วมในการตรวจสอบเพื่อให้เกิดความโปร่งใส

นอกจากนี้ สำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลาง ควรส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการป้องกันการทุจริต และประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตเพื่อพัฒนาการดำเนินงานในการกิจป้องกันการทุจริต และควรมีการเผยแพร่และถ่ายทอดองค์ความรู้ต่าง ๆ ให้แก่เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตเพื่อให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินการได้ รวมถึงควรมีการจัดอบรมให้ความรู้แก่เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตให้มีความรู้เท่าทันต่อพลวัตรของการทุจริตเพื่อให้เป็นบุคลากรมีศักยภาพในการดำเนินการป้องกันการทุจริตในพื้นที่จังหวัดต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ตารางที่ 2.2 สรุปมาตรการป้องกันการทุจริตขององค์กรต่างประเทศ

ประเด็น	องค์กรต่างประเทศ					
	ICAC	CPIB	CCDI	UN	OECD	ADB
1. การมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ		✓		✓	✓	✓
2. ความโปร่งใส ตรวจสอบได้	✓	✓	✓	✓	✓	✓
3. การสร้างองค์ความรู้ในการป้องกันการทุจริต	✓	✓		✓	✓	✓
4. การป้องกันการขัดกันแห่งผลประโยชน์ส่วนรวมกับผลประโยชน์ส่วนตัว	✓	✓	✓	✓	✓	✓
5. การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของ เจ้าหน้าที่รัฐตามประมวลจริยธรรม	✓	✓	✓	✓	✓	✓
6. การส่งเสริมให้สาธารณะตระหนักถึงอันตรายของการทุจริต	✓	✓		✓	✓	✓
7. การพัฒนาการศึกษาวิจัยและนโยบาย ป้องกันการทุจริต	✓	✓			✓	
8. การพัฒนาให้ความรู้บุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านป้องกันการทุจริต	✓	✓			✓	
9. การพัฒนากระบวนการทำงานของภาครัฐให้มีความสะดวกและรวดเร็วมากขึ้น	✓	✓				✓
10. การลดโอกาสการทุจริต	✓	✓	✓			✓
11. การให้ความสำคัญกับการปราบปรามการทุจริตเพื่อเป็นการป้องปราม	✓	✓	✓			✓
12. การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต/ข้อมูลของภาครัฐ	✓	✓	✓	✓	✓	✓

ที่มา: ประมวลผลโดยคณะผู้วิจัย

2.2 กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการทุจริต

ปัจจุบันนี้ การดำเนินการป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. อยู่ภายใต้กฎหมายและประกาศที่เกี่ยวข้อง 2 ฉบับ ได้แก่ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 และประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการและหน้าที่และอำนาจของส่วนราชการในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. 2561 โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.2.1 พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 21 กรกฎาคม 2561 โดยมีผลบังคับใช้ในวันที่ 22 กรกฎาคม 2561 พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ได้มีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ใน 3 ประเด็นสำคัญ ได้แก่

(1) การเสนอมาตรการ ความเห็น และข้อเสนอแนะในการป้องกันการทุจริต (หมวด 1 มาตรา 32)

ตามมาตรา 32 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ได้กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่และอำนาจในการเสนอมาตรการ ความเห็น และข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรี รัฐสภา ศาล องค์การอิสระหรือองค์กรอัยการในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการปฏิบัติราชการหรือวางแผนงานโครงการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐเพื่อป้องกันหรือปราบปรามการทุจริต การกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือการกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม และการจัดให้มีมาตรการและกลไกที่มีประสิทธิภาพเพื่อป้องกันและจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบทั้งในภาครัฐและภาคเอกชนอย่างเข้มงวด รวมถึงเสนอแนะให้มีการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือมาตรการที่เป็นช่องทางให้มีการทุจริตหรือประพฤติมิชอบ หรือเป็นเหตุให้เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดผลได้ ทั้งนี้ การจัดทำมาตรการ ความเห็น และข้อเสนอแนะดังกล่าว คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจจัดให้มีการรับฟังความเห็นสาธารณะในเรื่องที่กระทบต่อประโยชน์สาธารณะได้ และเมื่อองค์กรต่าง ๆ ได้รับแจ้งมาตรการ ความเห็น และข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้ว หากไม่สามารถดำเนินการได้ให้แจ้งปัญหาอุปสรรคต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบต่อไป

(2) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการต่อต้านการทุจริต (หมวด 1 มาตรา 33)

ตามมาตรา 33 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ได้กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดมาตรการและกลไกที่จำเป็นเพื่อให้ประชาชนและหน่วยงานของรัฐมีส่วนร่วมและให้ความร่วมมือในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมให้ประชาชนรวมตัวกันเพื่อมีส่วนร่วมในการรณรงค์ให้ความรู้ ต่อต้าน หรือ ชี้เบาะแส โดยได้รับความคุ้มครอง และจัดให้มีช่องทางการแจ้งข้อมูลเบาะแส หรือพยานหลักฐานสำหรับการกระทำความผิดที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยช่องทางดังกล่าวต้องมียุติวิธีที่ง่าย สะดวก ไม่มีขั้นตอนยุ่งยาก และไม่ก่อผลร้ายกับผู้แจ้งดังกล่าว รวมทั้งให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนหน่วยงานของรัฐในการจัดให้มีกลไกการแจ้งเตือน กรณีพบว่ามีพฤติการณ์

ที่ส่อว่าอาจมีการทุจริตในหน่วยงานของตน และส่งเสริมให้ประชาชนและชุมชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับอันตรายของการทุจริต รวมถึงค่านิยมที่เน้นการพึ่งพาระบบอุปถัมภ์ในสังคมเพื่อให้เกิดการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ และรับฟังข้อเสนอแนะจากประชาชนหรือหน่วยงานของรัฐเพื่อนำไปปรับปรุงการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และสำนักงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวได้กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่งเพื่อให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ และร่วมมือในการดำเนินการ

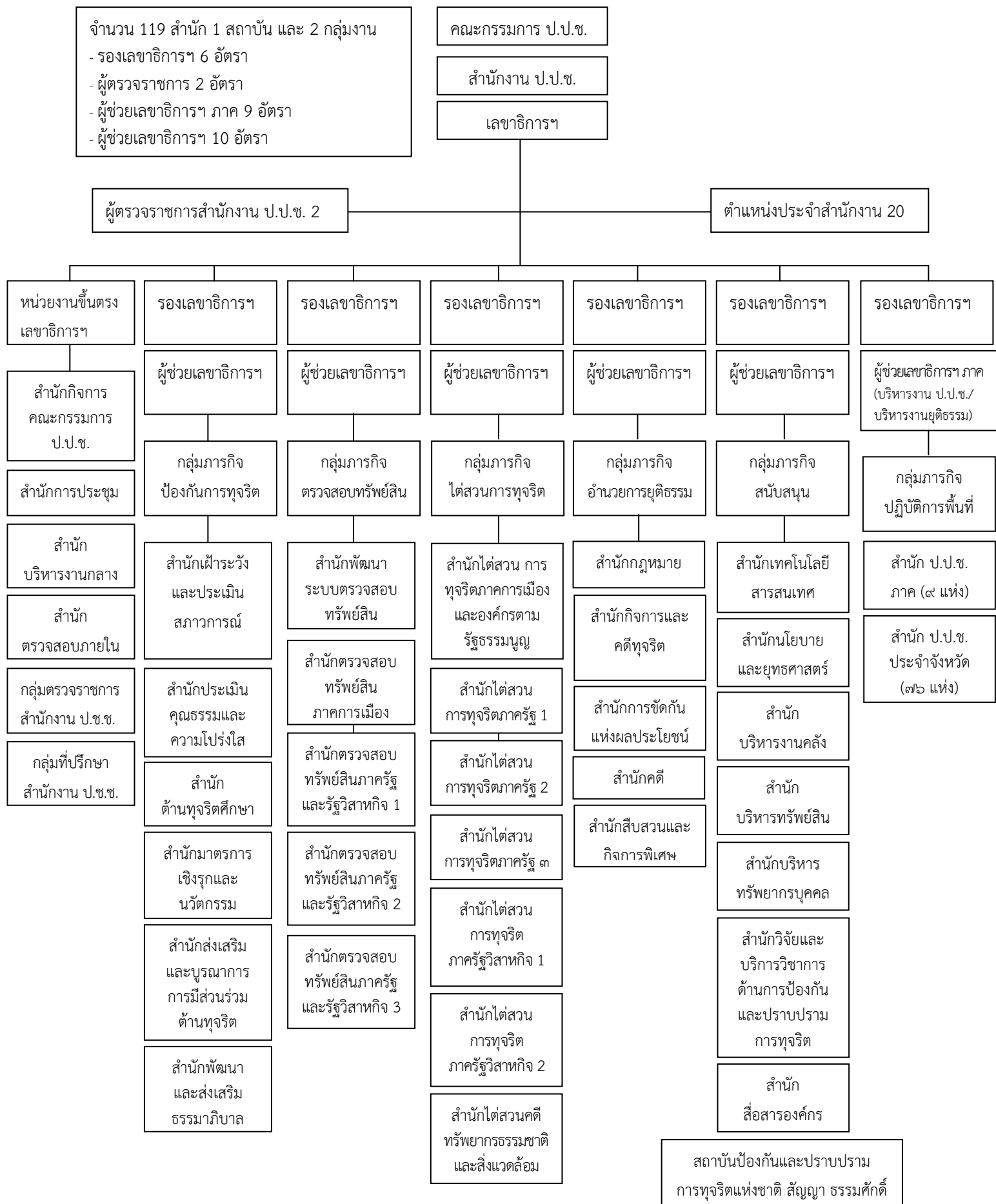
(3) กองทุนป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (หมวด 10 มาตรา 162)

ตามมาตรา 162 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ได้กำหนดให้มีการจัดตั้งกองทุนป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติขึ้นในสำนักงาน ป.ป.ช. เรียกโดยย่อว่า “กองทุน ป.ป.ช.” มีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐและสนับสนุนภาคเอกชนในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์หรือรณรงค์ในการป้องกันการทุจริต และเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดให้มีมาตรการคุ้มครองช่วยเหลือผู้กล่าวหา ผู้เสียหาย ผู้ทำคำร้อง ผู้ร้องทุกข์กล่าวโทษ ผู้ให้ถ้อยคำหรือผู้แจ้งเบาะแสหรือข้อมูลอื่นใดเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. รวมถึงเป็นค่าใช้จ่ายในการคุ้มครองการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. กรรมการ หัวหน้าพนักงานได้ส่วย พนักงานได้ส่วย และพนักงานเจ้าหน้าที่ รวมถึงเป็นค่าใช้จ่ายอื่นใดที่จะเป็นประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

2.2.2 ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการและหน้าที่และอำนาจของส่วนราชการในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. 2561

ตามประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการและหน้าที่และอำนาจของส่วนราชการในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. 2561 ได้บัญญัติให้สำนักงาน ป.ป.ช. มีโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการดังแผนภาพที่ 2.1

แผนภาพที่ 2.1 โครงสร้างการแบ่งส่วนราชการสำนักงาน ป.ป.ช.

จากแผนภาพโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการของสำนักงาน ป.ป.ช. ข้างต้น จะมีส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประกอบด้วยส่วนราชการกลุ่มภารกิจป้องกันและปราบปรามการทุจริตที่ปฏิบัติหน้าที่ในสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลาง และกลุ่มภารกิจปฏิบัติการพื้นที่ สำนักงาน ป.ป.ช. แบ่งออกเป็นสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 9 แห่ง และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด 76 แห่ง โดยมีรายละเอียดดังนี้

(1) กลุ่มภารกิจป้องกันและปราบปรามการทุจริต

ส่วนราชการสำนักงาน ป.ป.ช. ที่ปฏิบัติหน้าที่ในกลุ่มภารกิจป้องกันและปราบปรามการทุจริตสังกัดสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลางประกอบด้วยส่วนราชการ 6 สำนัก ซึ่งแต่ละสำนักจะมีหน้าที่และอำนาจดังนี้

1) สำนักเฝ้าระวังและประเมินสถานการณ์การทุจริต มีหน้าที่และอำนาจในการติดตามเฝ้าระวัง ประเมินสถานการณ์อย่างรวดเร็วเพื่อเตือนภัยเมื่อเกิดเหตุการณ์ที่บ่งชี้ว่าจะมีการทุจริตเกิดขึ้นในสังคมไทยเพื่อเสนอโดยเร็วต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปขยายผลและในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่ามีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการดำเนินการอย่างใดในหน่วยงานของรัฐ อันอาจนำไปสู่การทุจริตหรือสื่อว่าอาจมีการทุจริตและรายงานผลการตรวจสอบ พร้อมทั้งข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไขต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อพิจารณามีหนังสือแจ้งให้ หน่วยงานของรัฐ และคณะรัฐมนตรีทราบ และติดตามผลการดำเนินการตามมติคณะกรรมการ ป.ป.ช. ดังกล่าว รวมถึงยังมีหน้าที่และอำนาจในการดำเนินการสำรวจการรับรู้การทุจริตและจัดทำรายงานเสนอต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. การร่วมมือกับสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดเป็นเครือข่าย เพื่อร่วมกันสำรวจ ตรวจสอบ ติดตาม เฝ้าระวัง ประเมินสถานการณ์การทุจริตอย่างรวดเร็วเพื่อให้เกิดการป้องกันโดยเร็ว และประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมทั้งในประเทศและต่างประเทศเพื่อเป็นเครือข่ายป้องกันการทุจริต นอกจากนี้ ยังมีหน้าที่และอำนาจในการจัดทำรายงานผลการดำเนินการสำรวจ ติดตาม และประเมินสถานการณ์การทุจริตของประเทศเสนอต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. และติดตามและประเมินผลความสำเร็จและความคุ้มค่าในการดำเนินงาน และจัดทำ รายงานเสนอต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. รวมทั้งประสานสำนักมาตรการเชิงรุกและนวัตกรรมเพื่อนำไป ประกอบการพิจารณากำหนดมาตรการความเห็น และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

2) สำนักประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส มีหน้าที่และอำนาจดำเนินการเกี่ยวกับการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน หรือเครื่องมือการประเมินอื่นที่เกี่ยวข้องให้เป็นไปตามมาตรฐาน และได้รับการยอมรับในระดับสากล เพื่อยกระดับธรรมาภิบาลในหน่วยงานและสามารถยกระดับดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index: CPI) ของประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ และบริหารจัดการสารสนเทศเพื่อการประมวลผลการประเมินและการตัดสินใจเพื่อการบริหาร (ITA Data Management) ให้มีความถูกต้องและน่าเชื่อถือทันต่อสถานการณ์เพื่อนำไปใช้ในการกำหนดมาตรการ นโยบาย หรือแนวทางในการยกระดับคุณธรรมและความโปร่งใส การป้องกันการทุจริต รวมทั้งแนวทางในการยกระดับธรรมาภิบาลเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาองค์กร รวมถึงมีหน้าที่และอำนาจในการศึกษา วิเคราะห์ผลการประเมิน ปัจจัยและผลกระทบต่าง ๆ ที่มิต่อการเสริมสร้างคุณธรรมและความโปร่งใส การป้องกันการทุจริตทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อเสนอแนะทิศทางในการ

ยกระดับธรรมาภิบาลและยกระดับดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศ และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และสร้างเสริมการรับรู้และบทบาทของภาคประชาชนที่มีต่อการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน

3) สำนักด้านทุจริตศึกษา มีหน้าที่และอำนาจส่งเสริมและประสานความร่วมมือในการสร้างและพัฒนาหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งกำหนดแนวทางในการนำไปใช้ในการติดตามและการประเมินผลโดยบูรณาการการเรียนรู้จากพิพิธภัณฑสถานและหอจดหมายเหตุของสำนักงาน ป.ป.ช. และกำกับ ดูแล ประสาน และติดตามกระบวนการดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานที่ได้นำหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาไปใช้เพื่อพัฒนา ปรับปรุง และเสนอแนวทางในการนำไปใช้เพื่อให้เกิดผลตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต รวมถึงประสานและดำเนินการร่วมกับหน่วยงานทั้งในประเทศและต่างประเทศในการสร้าง และพัฒนาหลักสูตรด้านทุจริตหลากหลายรูปแบบบนฐานความจำเป็นและความสำคัญ ส่งเสริม สนับสนุน ผลักดันสถาบันการศึกษา หน่วยงานภาครัฐ เอกชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้จัดการศึกษาและฝึกอบรมการป้องกันการทุจริตหลากหลายรูปแบบ รวมทั้งส่งเสริมการพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา ส่งเสริมการศึกษาวิจัยเพื่อปรับวิธีคิดให้สามารถแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตัวและส่วนรวม จิตพอเพียงด้านทุจริต ความอายและไม่ทนต่อการทุจริตในทุกช่วงวัย ทุกกลุ่มอาชีพเพื่อสร้างวัฒนธรรมต่อต้านการทุจริตอย่างยั่งยืน และเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจและถ่ายทอดงานเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติแก่สำนักงาน ป.ป.ช. ภาคและสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด เพื่อดำเนินงานในพื้นที่

4) สำนักมาตรการเชิงรุกและนวัตกรรม มีหน้าที่และอำนาจในการศึกษา วิเคราะห์ พร้อมทั้งเสนอจัดทำมาตรการและนวัตกรรม ความเห็น ข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในเรื่องการปรับปรุงการปฏิบัติราชการ หรือวางแผนงานโครงการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ เพื่อป้องกันหรือปราบปรามการทุจริต การกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม และศึกษา วิเคราะห์ พร้อมทั้งเสนอมาตรการและนวัตกรรม ความเห็น ข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการจัดให้มีมาตรการและกลไกที่มีประสิทธิภาพเพื่อป้องกันและขจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน และเสนอผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ต่อคณะรัฐมนตรี รัฐสภา ศาล องค์กรอิสระ หรือองค์กรอัยการ รวมถึงยังมีหน้าที่และอำนาจในการจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นสาธารณะต่อการจัดทำมาตรการ ความเห็นหรือข้อเสนอแนะ ซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับประโยชน์สาธารณะ และรวบรวม ติดตาม และประเมินผลการดำเนินการตามมาตรการ ความเห็น และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และจัดทำรายงานเพื่อเสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช.

5) สำนักส่งเสริมและบูรณาการการมีส่วนร่วมด้านทุจริต มีหน้าที่และอำนาจในการส่งเสริมสนับสนุนให้ภาคประชาชน ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคส่วนอื่น ที่เกี่ยวข้องรวมตัวกันเพื่อมีส่วนร่วมและให้ความร่วมมือในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และรับทราบช่องทางการมีส่วนร่วมในการต่อต้าน ฝ่าละออง พิษบาปการทุจริต และการให้ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปปรับปรุงการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และสำนักงาน ป.ป.ช. ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น รวมถึงเสริมสร้างวิธีคิดแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตัวและส่วนรวม ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องให้ประชาชนและชุมชนเกี่ยวกับอันตรายของ

การทุจริต ค่านิยมที่เน้นการพึ่งพาระบบอุปถัมภ์ในสังคม รวมทั้งเสริมสร้างทัศนคติและค่านิยมเกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริตให้แก่ประชาชนและชุมชน และประสานความร่วมมือกับสำนักงาน ป.ป.ช. ภาคและสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด รวมทั้งหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศเพื่อส่งเสริมและบูรณาการการมีส่วนร่วมด้านทุจริต

6) สำนักพัฒนาและส่งเสริมธรรมาภิบาล มีหน้าที่และอำนาจในการพัฒนาองค์ความรู้และนวัตกรรมเรื่องธรรมาภิบาลที่เท่าทันต่อสถานการณ์สำหรับใช้ในการส่งเสริมและยกระดับธรรมาภิบาลให้แก่หน่วยงานภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และนิติบุคคลอื่น ๆ เพื่อเป็นการยกระดับดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index: CPI) และให้คำปรึกษา เสนอแนะแนวทางการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลและจริยธรรมตามแนวทางสากล และส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมในการยกระดับธรรมาภิบาลในหน่วยงานภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และนิติบุคคลอื่น ๆ รวมถึงเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจและถ่ายทอดนโยบายแก่สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดในการดำเนินงานในพื้นที่เพื่อยกระดับธรรมาภิบาลในหน่วยงาน ภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และนิติบุคคลอื่น ๆ

นอกจากนี้ กลุ่มภารกิจป้องกันการทุจริตที่ปฏิบัติหน้าที่ในสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลางทุกสำนักยังมีหน้าที่และอำนาจในการติดตามและประเมินผลความสำเร็จและความคุ้มค่าในการดำเนินงาน และจัดทำรายงานเสนอต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. รวมทั้งประสานสำนักมาตรฐานการเชิงรุกและนวัตกรรมเพื่อนำไป ประกอบการพิจารณากำหนดมาตรการ ความเห็น และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปราม การทุจริต และประสานและปฏิบัติงานอื่นตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือสำนักงาน ป.ป.ช. มอบหมาย ตลอดจนสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าส่วนราชการในกลุ่มภารกิจป้องกันการทุจริตที่ปฏิบัติหน้าที่ในสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลาง จะมีการกำหนดหน้าที่และอำนาจที่มีความชัดเจนในการดำเนินการป้องกันการทุจริต ทั้งในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการประเมินสถานการณ์การทุจริตเพื่อให้เกิดการป้องกันการทุจริตอย่างรวดเร็วเท่าทันเหตุการณ์ การจัดทำเครื่องมือในการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน การส่งเสริมการปลูกฝังการต่อต้านการทุจริตในสถาบันการศึกษา การจัดทำมาตรการป้องกันการทุจริต การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันการทุจริต และการส่งเสริมการมีธรรมาภิบาลของหน่วยงานต่าง ๆ โดยจะมีการประสานงาน เสริมสร้างองค์ความรู้ ความเข้าใจและประสานงานถ่ายทอดนโยบายแก่สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดในการดำเนินงานป้องกันการทุจริตในพื้นที่ต่อไป

(2) กลุ่มปฏิบัติการกิจพื้นที่ สำนักงาน ป.ป.ช.

ส่วนราชการกลุ่มปฏิบัติการกิจพื้นที่ สำนักงาน ป.ป.ช. ประกอบด้วยสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 9 แห่ง และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด 76 แห่ง ดังนี้

ตารางที่ 2.3 กลุ่มภารกิจปฏิบัติการพื้นที่ สำนักงาน ป.ป.ช. จำแนกตามสำนักงาน ป.ป.ช. และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดที่อยู่ในความรับผิดชอบ

สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค	สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด ที่อยู่ในความรับผิดชอบ
สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 1 จังหวัดนนทบุรี	สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดชัยนาท สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดนนทบุรี สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดปทุมธานี สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดพระนครศรีอยุธยา สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดลพบุรี สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดสมุทรปราการ สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดสระบุรี สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดสิงห์บุรี สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดอ่างทอง
สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 2 จังหวัดชลบุรี	สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดจันทบุรี สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดฉะเชิงเทรา สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดชลบุรี สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดตราด สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดนครนายก สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดปราจีนบุรี สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดระยอง สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดสระแก้ว
สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 3 จังหวัดนครราชสีมา	สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดชัยภูมิ สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดนครราชสีมา สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดบุรีรัมย์ สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดยโสธร สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดศรีสะเกษ สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดสุรินทร์ สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดอำนาจเจริญ สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดอุบลราชธานี
สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 4 จังหวัดขอนแก่น	สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดขอนแก่น สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดนครพนม สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดบึงกาฬ สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดมหาสารคาม สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดมุกดาหาร สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดร้อยเอ็ด สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดเลย สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดสกลนคร สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดหนองคาย สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดหนองบัวลำภู สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดอุดรธานี

สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค	สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด ที่อยู่ในความรับผิดชอบ
สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 5 จังหวัดเชียงใหม่	สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดเชียงราย สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดเชียงใหม่ สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดน่าน สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดพะเยา สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดแพร่ สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดแม่ฮ่องสอน สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดลำปาง สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดลำพูน
สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 6 จังหวัดพิษณุโลก	สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดกำแพงเพชร สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดตาก สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดนครสวรรค์ สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดพิจิตร สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดพิษณุโลก สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดเพชรบูรณ์ สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดสุโขทัย สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดอุตรดิตถ์ สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดอุทัยธานี
สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 7 จังหวัดนครปฐม	สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดกาญจนบุรี สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดนครปฐม สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดเพชรบุรี สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดตราดบุรี สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดสมุทรสงคราม สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดสมุทรสาคร สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดสุพรรณบุรี
สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 8 จังหวัดสุราษฎร์ธานี	สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดกระบี่ สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดชุมพร สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดพังงา สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดภูเก็ต สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดระนอง สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดสุราษฎร์ธานี
สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 9 จังหวัดสงขลา	สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดตรัง สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดนราธิวาส สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดปัตตานี สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดพัทลุง สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดยะลา สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดสงขลา สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดสตูล

ที่มา: ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการและหน้าที่และอำนาจของส่วนราชการในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. 2561

ตามประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการและหน้าที่และอำนาจของส่วนราชการในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ.2561 ได้กำหนดให้สำนักงาน ป.ป.ช. ภาคมีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำแผน โครงการ และกิจกรรมด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาคและตรวจสอบกลั่นกรองข้อเสนอ แผนงาน โครงการ และกิจกรรมของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดที่รับผิดชอบ รวมทั้งกำกับ ดูแล ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานเพื่อให้แผนงาน โครงการ กิจกรรมบรรลุผลสัมฤทธิ์ และในกรณีของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดมีหน้าที่และอำนาจในการจัดทำแผนงาน โครงการ และกิจกรรมด้านป้องกันการทุจริต และดำเนินงานตามแผนงาน โครงการ และกิจกรรม ติดตามประเมินผลและรายงานผลการดำเนินการต่อสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค รวมถึงการศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหาการป้องกันการทุจริตในเขตจังหวัดเพื่อเสนอความเห็นและข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อเป็นประโยชน์ในการป้องกันการทุจริต

กล่าวโดยสรุป การดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ปัจจุบันนี้อยู่ภายใต้กฎหมาย และประกาศที่เกี่ยวข้อง 2 ฉบับ ได้แก่ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 และประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการและหน้าที่และอำนาจของส่วนราชการในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. 2561 โดยในส่วนของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ได้บัญญัติให้สำนักงาน ป.ป.ช. มีหน้าที่และอำนาจในการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตที่สำคัญใน 3 ประเด็น ได้แก่ การเสนอมาตรการ ความเห็น และข้อเสนอแนะในการป้องกันการทุจริต การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการต่อต้านการทุจริต และการจัดตั้งกองทุนป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ รวมถึงได้มีการกำหนดการแบ่งส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับการกิจป้องกันการทุจริตตามประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการและหน้าที่และอำนาจของส่วนราชการฯ ซึ่งประกอบด้วยกลุ่มภารกิจป้องกันการทุจริตที่ปฏิบัติหน้าที่ในสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลาง 6 สำนัก ได้แก่ สำนักเฝ้าระวังและประเมินสถานการณ์ทุจริต สำนักประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส สำนักด้านทุจริตศึกษา สำนักมาตรการเชิงรุกและนวัตกรรม สำนักส่งเสริมและบูรณาการการมีส่วนร่วมด้านทุจริต และสำนักพัฒนาและส่งเสริมธรรมาภิบาล โดยดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการประเมินสถานการณ์การทุจริต เพื่อให้เกิดการป้องกันการทุจริตอย่างรวดเร็วเท่าทันเหตุการณ์ การจัดทำเครื่องมือในการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน การส่งเสริมการปลูกฝังการต่อต้านการทุจริต ในสถาบันการศึกษา การจัดทำมาตรการป้องกันการทุจริต การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันการทุจริต และการส่งเสริมการมีธรรมาภิบาลของหน่วยงานต่าง ๆ นอกจากนี้ ยังกำหนดให้มีกลุ่มปฏิบัติการกิจในพื้นที่ สำนักงาน ป.ป.ช. ประกอบด้วย สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด โดยกลุ่มภารกิจป้องกันการทุจริตที่ปฏิบัติหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลางจะมีการประสานงาน เสริมสร้างองค์ความรู้ ความเข้าใจและ ประสานงานถ่ายทอดนโยบายแก่สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดในการดำเนินงานป้องกันการทุจริตในพื้นที่ต่อไป

2.3 แผนและยุทธศาสตร์ด้านการป้องกันการทุจริต

ปัจจุบันนี้ ทุกภาคส่วนได้ให้ความสำคัญและมีความพยายามในการแก้ไขปัญหาการทุจริตประพฤติดมิชอบ โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตได้ร่วมมือกันในการกำหนดกลไกขับเคลื่อน การป้องกันและปราบปรามการทุจริตให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และมีการกำหนดแผนยุทธศาสตร์ตั้งแต่ ระดับชาติไปจนถึงแผนการปฏิบัติการ ประกอบด้วย (1) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 (2) แผนยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) (3) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) (4) แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. 2560-2564) (5) ยุทธศาสตร์ด้านการป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

2.3.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ได้กำหนดหน้าที่ของรัฐในหมวด 5 มาตรา 59 กำหนดให้รัฐต้องเปิดเผยข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยงานของรัฐที่มีใช้ข้อมูลเกี่ยวกับ ความมั่นคงของรัฐหรือเป็นความลับของทางราชการตามที่กฎหมายบัญญัติ และต้องจัดให้ประชาชนเข้าถึง ข้อมูลหรือข่าวสารดังกล่าวได้โดยสะดวก และมาตรา 63 กำหนดให้รัฐต้องส่งเสริมสนับสนุน และให้ความรู้แก่ ประชาชนถึงอันตรายที่เกิดจากการทุจริตและประพฤติมิชอบทั้งในภาครัฐและประพฤติมิชอบดังกล่าวอย่าง เข้มงวด รวมทั้งกลไกในการส่งเสริมให้ประชาชนรวมตัวกันเพื่อมีส่วนร่วมในการรณรงค์ให้ความรู้ ต่อต้าน หรือ ชี้เบาะแส โดยได้รับความคุ้มครองจากรัฐตามกฎหมายบัญญัติ และยังมีหมวดอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกัน การป้องกันและปราบปรามการทุจริต เช่น การการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่รัฐด้วยความซื่อสัตย์สุจริต การ บริหารราชการแผ่นดินที่การยึดประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตนมีมาตรฐานการคุ้มครองป้องกัน บุคลากรภาครัฐจากการใช้อำนาจโดยไม่เป็นธรรมของผู้บังคับบัญชา เป็นต้น

2.3.2 แผนยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580)

ตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 65 กำหนดให้รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติ เป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันเพื่อให้เกิดการผลักดันไปสู่เป้าหมาย เพื่อให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎหมาย ว่าด้วยการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ จึงได้มีการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) ซึ่งเป็น ยุทธศาสตร์ชาติฉบับแรกของประเทศไทยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เพื่อเป็นกรอบในการนำไปสู่ วิสัยทัศน์ประเทศ คือ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตาม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยยุทธศาสตร์ย่อยที่เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตคือ ยุทธศาสตร์ที่ 6 ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ในประเด็นที่ 6 ภาครัฐ มีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยส่งเสริมสนับสนุนให้ภาคีองค์กรภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ชุมชนและประชาชนและเครือข่ายต่าง ๆ มีส่วนร่วมในสอดส่องเฝ้าระวัง ให้ข้อมูล และร่วม ตรวจสอบการดำเนินการของหน่วยงานภาครัฐตามความเหมาะสม พร้อมทั้งสร้างวัฒนธรรมต่อต้านการทุจริต และประพฤติมิชอบของบุคลากรภาครัฐให้เกิดขึ้นในสังคม และร่วมกันปลูกฝังค่านิยมความซื่อสัตย์สุจริต ความมัยยัสต์ และสร้างจิตสำนึกในการปฏิเสธไม่ยอมรับการทุจริตประพฤติมิชอบอย่างสิ้นเชิง

2.3.3 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564) ประกอบด้วย 10 ยุทธศาสตร์ โดยยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต คือ ยุทธศาสตร์ที่ 6 การบริหารจัดการ ในภาครัฐ การป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบและธรรมาภิบาลในสังคม มีเป้าหมายในการเพิ่มคะแนนดัชนี การรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index: CPI) ให้สูงกว่าร้อยละ 50 เมื่อสิ้นสุดแผนพัฒนาเศรษฐกิจ

และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ซึ่งแนวทางในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ สร้างพลังการขับเคลื่อนค่านิยมต่อต้านการทุจริต โดยการปลูกฝังให้คนไทยไม่โกง การป้องกันการทุจริต เช่น การปฏิรูปกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้มีระบบที่โปร่งใสตรวจสอบได้ การจัดตั้งกองทุนสนับสนุนการต่อต้านการทุจริต การติดตามผลการดำเนินงานตามมาตรการป้องกันการทุจริต พร้อมกับการปฏิรูปกลไกการปราบปรามการทุจริตให้มีประสิทธิภาพ

2.3.4 แผนปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้กำหนดหมวด 16 การปฏิรูปประเทศ มาตรา 257 การปฏิรูปประเทศต้องดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมาย 3 ประการ ได้แก่ (1) ประเทศชาติมีความสงบเรียบร้อย มีความสามัคคีปรองดอง มีการพัฒนาอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีความสมดุลระหว่างการพัฒนาด้านวัตถุกับการพัฒนาด้านจิตใจ (2) สังคมมีความสงบสุข เป็นธรรม และมีโอกาสอันทัดเทียมกันเพื่อขจัดความเหลื่อมล้ำ และ (3) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และมาตรา 258 กำหนดให้มีการดำเนินการการปฏิรูปประเทศอย่างน้อยในด้านต่าง ๆ ให้เกิดผลตามที่กำหนดโดยให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ ประกอบกับรัฐบาลเห็นว่าการป้องกันและปราบปรามการทุจริตเป็นเรื่องสำคัญที่จะต้องเร่งดำเนินการ ด้วยเหตุนี้ คณะรัฐมนตรีจึงได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการปฏิรูปประเทศในด้านต่าง ๆ เพื่อจัดทำแผนการปฏิรูปประเทศ รวมจำนวน 11 ด้าน ได้แก่ ด้านการเมือง ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน ด้านกฎหมาย ด้านกระบวนการยุติธรรม ด้านเศรษฐกิจ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านสาธารณสุข ด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยี ด้านสังคม ด้านพลังงาน และด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ

จากแผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ⁶ ได้กำหนดประเด็นการปฏิรูปไว้ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการป้องกันและเฝ้าระวัง ด้านการป้องปราม ด้านการปราบปราม และด้านการบริหารจัดการ พร้อมทั้งกำหนดผลอันพึงประสงค์ เป้าหมายและผลสัมฤทธิ์ ดังนี้

(1) ให้มีการส่งเสริมสนับสนุน และให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับการทุจริตประพฤติมิชอบรวมทั้งให้ มีกฎหมายในการส่งเสริมให้ประชาชนรวมตัวกันเป็นพลังในการต่อต้านการทุจริตประพฤติมิชอบและชี้เบาะแส เมื่อพบเห็นการกระทำความผิดโดยรัฐมีมาตรการสนับสนุนและคุ้มครองผู้ชี้เบาะแสด้วย

(2) ให้มีมาตรการควบคุม กำกับ ติดตาม การบริหารจัดการของหน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชน โดยเฉพาะการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อตรงสุจริตของบุคลากร ใช้ดุลยพินิจโดยสุจริต ภายใต้กรอบธรรมาภิบาลและการกำกับกิจการที่ดีอย่างแท้จริง

(3) ให้มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารภาครัฐให้ประชาชนสามารถเข้าถึงและตรวจสอบได้และสนับสนุน แนวร่วมปฏิบัติของภาคเอกชนในการต่อต้านการทุจริตเพื่อขจัดปัญหาการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการติดต่อกับ หน่วยงานภาครัฐ

(4) ยกระดับการบังคับใช้มาตรการทางวินัย มาตรการทางปกครอง หรือมาตรการทางกฎหมายต่อ เจ้าพนักงานของรัฐที่ถูกกล่าวหาว่าประพฤติมิชอบหรือกระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบอย่างเคร่งครัด

⁶ คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ.(2561). แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. 2560 – 2564)

(5) ปรับปรุงประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมายในกระบวนการยุติธรรมทุกขั้นตอน (ไต่สวน ชี้มูลฟ้องศาล พิพากษา) ทั้งแพ่งและอาญาให้รวดเร็ว รุนแรง เด็ดขาด เป็นธรรม เสมอภาค โดยเฉพาะมีการจัดทำและบูรณาการฐานข้อมูลคดีทุจริต ตลอดจน เร่งรัดการติดตามนำทรัพย์สินที่เกิดจากการกระทำผิดทั้งในประเทศและต่างประเทศให้ตกเป็นของแผ่นดิน และในกรณีที่ยังไม่มีกฎหมายที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล ก็ให้เร่งบัญญัติเพิ่มเติม

(6) ให้มีกลไกที่เหมาะสมในการประสานงานป้องกันและปราบปรามการทุจริต ประพฤติมิชอบในระดับนโยบาย ยุทธศาสตร์ และการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์ เพื่อให้ประเทศไทยปลอดทุจริต

ทั้งนี้ การดำเนินการเพื่อผลักดันให้การป้องกันและปราบปรามการทุจริตให้เห็นผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผ่านกลไก มาตรการ และกลยุทธ์ในแต่ละประเด็นการปฏิรูป ดังนี้

ประเด็นการปฏิรูปที่ 1 ด้านการป้องกัน/เฝ้าระวัง

ในประเด็นการปฏิรูปที่ 1 การป้องกัน/เฝ้าระวัง ได้กำหนดเป้าหมายเพื่อให้มีการส่งเสริมสนับสนุน และให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับการทุจริตประพฤติมิชอบ รวมทั้งให้มีกฎหมายในการส่งเสริมให้ประชาชนรวมตัวกันในการต่อต้านการทุจริตประพฤติมิชอบและชี้เบาะแสเมื่อเห็นการกระทำความผิดโดยรัฐมีมาตรการสนับสนุนและคุ้มครองผู้ชี้เบาะแสด้วย และกำหนดกลยุทธ์ 5 กลยุทธ์หลัก ได้แก่ (1) เร่งสร้างการรับรู้และจิตสำนึกของประชาชนในการต่อต้านการทุจริตประพฤติมิชอบ โดยความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม (2) ผลักดันให้มีกฎหมายรองรับการรวมตัวของประชาชนเพื่อต่อต้านการทุจริตประพฤติมิชอบ ภายใน 2 ปี (3) ส่งเสริมให้ประชาชนรวมตัวกันร้องเรียนการทุจริต และมีส่วนร่วมในการต่อต้านการทุจริตด้วยการชี้เบาะแสมือพบเห็นการกระทำความผิด (4) การสร้างลักษณะนิสัยไม่โกงและไม่ยอมให้ผู้ใดโกง เพื่อต่อต้านการทุจริต โดยเริ่มจากเด็ก เยาวชน และผู้ประกอบการ และ (5) เสริมสร้างบทบาทการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการเสริมสร้างธรรมาภิบาลและต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

ประเด็นการปฏิรูปที่ 2 ด้านการป้องปราม

ในประเด็นการปฏิรูปด้านการป้องปราม มีเป้าหมายหรือผลอันพึงประสงค์ 2 เป้าหมาย คือ

เป้าหมายที่ 1: ให้มีมาตรการควบคุม กำกับ ติดตาม การบริหารจัดการของหน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชน โดยเฉพาะการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อตรงสุจริตของบุคลากร ใช้ดุลยพินิจโดยสุจริต ภายใต้กรอบธรรมาภิบาลและการกำกับกิจการที่ดีอย่างแท้จริง โดยดำเนินการผ่าน 7 กลยุทธ์ ได้แก่ (1) ให้ส่วนราชการมีการบริหารงานบุคคลที่เป็นระบบคุณธรรม (Merit System) ได้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เป็น “คนดี คนเก่ง คนกล้า ยืนหยัดในสิ่งที่ถูกต้อง” (2) ให้หัวหน้าส่วนราชการ หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ หรือผู้บังคับบัญชาที่มีมาตรการเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบ และเป็นตัวอย่างในการบริหารงานด้วยความซื่อตรงและรับผิดชอบ กรณีปล่อยละเลยไม่ดำเนินการให้ถือเป็นความผิดวินัยหรือความผิดทางอาญา (3) เสริมสร้างหน่วยงานตรวจสอบภายในให้เป็นกลไกอิสระและมีความเป็นมืออาชีพในการเฝ้าระวังการทุจริตในหน่วยงาน (4) ให้มีการลดการใช้ดุลยพินิจของเจ้าพนักงานของรัฐในการใช้อำนาจรัฐที่ได้รับมอบหมาย (5) ให้เจ้าพนักงานของรัฐบริการประชาชนตามหน้าที่ที่ได้รับโดยไม่คำนึงถึงอามิสสินจ้าง (6) ให้มีการแสดงฐานะทางการเงินของเจ้าพนักงานของรัฐที่เปิดเผยม ตรวจสอบได้ และ (7) ให้เจ้าพนักงานของรัฐอื่น (ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ผู้ปฏิบัติงานในองค์กรอิสระ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ คณะกรรมการต่าง ๆ และผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน) และเจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อตรง เกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติ และประชาชนอย่างแท้จริง

เป้าหมายที่ 2: ให้มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารภาครัฐให้ประชาชนสามารถเข้าถึงและตรวจสอบได้ และสนับสนุนแนวร่วมปฏิบัติของภาคเอกชนในการต่อต้านการทุจริตเพื่อขจัดปัญหาการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการติดต่อกับหน่วยงานภาครัฐ โดยดำเนินการผ่าน 5 กลยุทธ์ ได้แก่ (1) ผลักดันให้มีกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารสาธารณะภายใน 2 ปี ที่ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้โดยไม่ต้องร้องขอ (2) ส่งเสริมให้ภาคธุรกิจเอกชนมีมาตรการควบคุมภายในที่ดีและมีส่วนร่วมในแนวร่วมปฏิบัติภาคเอกชนด้านทุจริต (CAC) (3) ให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการปฏิบัติงานภาครัฐอย่างมีประสิทธิภาพ (4) ทำให้การให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นเรื่องที่น่ารังเกียจ และ (5) ให้มีมาตรการที่เป็นไปได้ในการสืบหาและกำกับดูแลการเคลื่อนย้ายข้ามพรมแดนของเงินสดและตราสารเปลี่ยนมือได้

ประเด็นการปฏิรูปที่ 3 ด้านการปราบปราม

ในประเด็นการปฏิรูปที่ 3 ด้านการปราบปราม ได้กำหนดเป้าหมายเพื่อยกระดับการบังคับใช้มาตรการทางวินัย มาตรการทางปกครอง หรือมาตรการทางกฎหมายต่อเจ้าพนักงานของรัฐที่ถูกกล่าวหาว่าประพฤติมิชอบหรือกระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบอย่างเคร่งครัด โดยดำเนินการผ่าน 5 กลยุทธ์ (1) ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐมีหน้าที่ต้องดำเนินการตามมาตรการทางวินัย มาตรการทางปกครอง และมาตรการทางกฎหมายต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐในสังกัดที่ถูกกล่าวหาหรือพบเหตุอันควรสงสัยว่าประพฤติมิชอบหรือกระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบอย่างเคร่งครัด (2) เร่งรัดผลักดันให้เกิดการใช้หลักนิติบุคคลของรัฐ เพื่อให้มีผู้รับผิดชอบและมีอำนาจในการดำเนินคดีเกี่ยวกับการทุจริตและประพฤติมิชอบอย่างมีประสิทธิภาพ (3) ให้มีกฎหมายกำหนดความผิดจากการกระทำโดยเจตนาของเจ้าพนักงานของรัฐที่ทุจริตต่อหน้าที่ การใช้อำนาจโดยมิชอบ และการร่ำรวยผิดปกติที่ชัดเจน เพื่อความรวดเร็วในการไต่สวนและเป็นไปตามมาตรฐานสากล (4) ให้มีการผนึกพลังความร่วมมือจากทุกภาคส่วนและหน่วยงานตรวจสอบของรัฐในการปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยลดการกระทำความผิดวินัยด้วยการเฝ้าระวังจากทุกภาคส่วน และมีกลไกรองรับการรวมตัวของภาคประชาชนด้วย (5) กรณีที่หัวหน้าส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐละเลย ละเว้น รู้เห็นเป็นใจหรือมีสถานะเป็นผู้ถูกกล่าวหาในกรณีทุจริตประพฤติมิชอบให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่โดยแจ้งให้ผู้มีอำนาจในการแต่งตั้งหรือถอดถอนใช้อำนาจทางปกครอง (ย้าย/พักราชการ/พ้นจากราชการ) ทันที

ประเด็นการปฏิรูปที่ 4 ด้านการบริหารจัดการ

ในประเด็นการปฏิรูปที่ 4 ด้านการบริหารจัดการ ได้กำหนดเป้าหมายเพื่อให้มีกลไกที่เหมาะสมในการประสานงานป้องกันและปราบปรามการทุจริต ประพฤติมิชอบในระดับนโยบาย ยุทธศาสตร์ และการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์เพื่อให้ประเทศไทยปลอดทุจริต โดยดำเนินการผ่าน 4 กลยุทธ์ (1) ปรับปรุงกลไกที่เหมาะสมในการประสานนโยบายและยุทธศาสตร์การป้องกันและปราบปรามการทุจริตของทุกภาคส่วน (2) ปรับปรุงกลไกการประสานการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์ โดยแบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนประสานการบริหารกับส่วนประสานการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ (3) จัดตั้งสถาบันการสร้างเสริมสมรรถนะด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และ (4) การสร้างเอกภาพและประสิทธิภาพในการพัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบและปฏิบัติตามอนุสัญญา

2.3.5 ยุทธศาสตร์ด้านการป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช.

สำนักงาน ป.ป.ช. ได้ก่อตั้งในปี พ.ศ. 2542 ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ได้มีการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตเพื่อเป็นการกำหนดแนวทางและทิศทางการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ซึ่งสำนักงาน ป.ป.ช. มีการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติฯ รวม 3 ฉบับ โดยมีรายละเอียดดังนี้

(1) ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต⁷

ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เป็นยุทธศาสตร์ชาติฯ ฉบับแรก มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างสังคมไทยที่มีวินัย คุณธรรม และจริยธรรม โดยการส่งเสริมปลูกจิตสำนึกให้สังคมไทยมีวินัย และยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม ควบคู่กับการพัฒนาเครือข่ายป้องกันและปราบปรามการทุจริตอย่างบูรณาการ โดยให้ประชาชนมีบทบาทสำคัญในกระบวนการดำเนินงานอย่างมีส่วนร่วม โปร่งใส เสมอภาคและเป็นธรรม สร้างระบบและกลไกที่มีอิสระอย่างแท้จริงในการตรวจสอบ ควบคุม กระจาย ถ่วงดุลอำนาจ ควบคู่กับการพัฒนากฎหมาย กฎ ระเบียบ ตลอดจนพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ระบบข้อมูลสารสนเทศ รวมทั้งพัฒนาและเผยแพร่องค์ความรู้ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตอย่างมีจรรยาบรรณและต่อเนื่อง ซึ่งยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันการทุจริตประกอบด้วย 4 ยุทธศาสตร์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ปลูกจิตสำนึก ค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม และสร้างวินัยแก่ทุกภาคส่วน โดยนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน ส่งเสริมการเรียนรู้และปฏิบัติตามหลักคุณธรรม จริยธรรม และวินัยแก่ทุกภาคส่วน รวมถึงมีการใช้ระบบศึกษาเป็นเครื่องมือในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และผลักดันให้ค่านิยมเชิดชูความดี ความซื่อสัตย์ และรังเกียจการทุจริตเป็นค่านิยมร่วมของชาติ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 รวมพลังแผ่นดินป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยให้ความสำคัญกับการประชาสัมพันธ์ต่อต้านการทุจริต การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนให้มีความเข้มแข็ง มีการพัฒนาช่องทางในการแจ้งเบาะแสให้ง่าย หลากหลาย และปลอดภัย รวมถึงมีการสนับสนุนระบบการจัดการของเครือข่าย เสริมสร้างขวัญ กำลังใจแก่เครือข่ายทุกภาคส่วน และกำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานของเครือข่าย

ยุทธศาสตร์ที่ 3 เสริมสร้างความแข็งแกร่งแก่หน่วยงานต่อต้านการทุจริต โดยมีการส่งเสริมความเป็นอิสระในการดำเนินงานอย่างแท้จริงแก่สำนักงาน ป.ป.ช. และองค์กรอิสระอื่น ๆ ที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านการทุจริต มีการกระจายอำนาจการต่อต้านการทุจริตไปสู่ส่วนท้องถิ่น และส่งเสริมให้มีการสร้างความเข้มแข็งให้แก่งานตรวจสอบภายในและหน่วยงานตรวจสอบภายนอก ในส่วนของกฎหมายต่อต้านการทุจริต ควรมีการส่งเสริมให้บุคลากรปฏิบัติตามหน้าที่และอำนาจที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย มีการปรับปรุงระเบียบให้สอดคล้องกับกฎหมายที่ใช้เป็นมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และผลักดันให้มีการบังคับให้กฎหมายอย่างเคร่งครัด รวมถึงต้องมีการเสริมสร้างให้มีระบบการตรวจสอบทรัพย์สินนักการเมือง ข้าราชการ และการทุจริตเชิงนโยบายที่มีประสิทธิภาพ มีการเสริมสร้างการต่อต้าน

⁷ สำนักงาน ป.ป.ช. (2551). ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต. สืบค้นเมื่อวันที่ 14 มกราคม 2563 จาก ...

การรับสินบนและส่งเสริมความซื่อสัตย์ในภาครัฐกิจเอกชน มีการส่งเสริมความร่วมมือกับองค์กรต่างประเทศ ทั้งในเรื่องของการผลักดันให้หน่วยงานต่อต้านการทุจริตภายในประเทศเข้าร่วมพันธกรณีเป็นสมาชิกองค์กร การส่งเสริมความร่วมมือในการนำทรัพย์สินกลับคืนประเทศ และส่งเสริมความร่วมมือในการส่งผู้ร้ายข้ามแดน อีกทั้งมีการจัดทำดัชนีชี้วัดความโปร่งใสในสังคมไทย โดยการจัดทำเกณฑ์มาตรฐานกลางความโปร่งใสในสังคมไทย และจัดตั้งองค์กรกลางที่ทำหน้าที่ควบคุมดูแลมาตรฐานกลาง

ยุทธศาสตร์ที่ 4 สร้างบุคลากรมืออาชีพป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยการส่งเสริมการประพฤติตนตามมาตรฐานจรรยาบรรณวิชาชีพของบุคลากรในหน่วยงานต่อต้านการทุจริตอย่างเคร่งครัด (Code of Conduct) มีการสร้างมาตรฐานเส้นทางวิชาชีพของบุคลากรและมาตรฐานค่าตอบแทน รวมถึงมีการเสริมสร้างการจัดการองค์ความรู้และความร่วมมือทางด้านวิชาการกับองค์กรต่างประเทศ โดยมีการสร้างมาตรฐานหลักสูตรฝึกอบรมของหน่วยงานต่อต้านการทุจริต และมีการสร้างศูนย์ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการทุจริต

จากการศึกษายุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พบว่า ยุทธศาสตร์ดังกล่าวได้ให้ความสำคัญกับการป้องกันการทุจริตโดยการส่งเสริมปลูกจิตสำนึกให้สังคมไทยมีวินัย และยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรมด้วยการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมและพัฒนาการเครือข่ายป้องกันการทุจริตทั้งภายในประเทศและต่างประเทศอย่างบูรณาการ รวมถึงการพัฒนากระบวนการตรวจสอบ ควบคุม กระจาย และถ่วงดุลอำนาจ และมีการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการองค์ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการทุจริตให้แก่บุคลากรที่มีความเกี่ยวข้อง

(2) ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2556 – 2560)⁸

การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2556 - 2560) เป็นการขับเคลื่อนหลักจากองค์กรตามรัฐธรรมนูญและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านการทุจริต โดยเฉพาะอย่างยิ่งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ คณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดิน คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน อัยการสูงสุด คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ โดยมุ่งเน้นการสร้างจิตสำนึกของประชาชนให้มีทัศนคติและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริต เน้นการประสานความร่วมมือกับเครือข่ายภาคีทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมถึงการพัฒนากลไกการดำเนินงานทั้งในด้านการสร้างบุคลากรที่มีประสิทธิภาพหรือจะเป็นการสร้างกลไกทางกฎหมายที่มีความเข้มแข็ง โดยกำหนดวิสัยทัศน์ ได้แก่ “สังคมไทยมีวินัย โปร่งใส ยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม และร่วมป้องกันและปราบปรามการทุจริต เป็นที่ยอมรับในระดับสากล” สำหรับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ฉบับนี้ จะให้ความสำคัญกับการบูรณาการการทำงานขององค์กร/หน่วยงานที่เป็นองค์กรหลัก รวมถึงภาคีเครือข่ายในการต่อต้านการทุจริต และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในทุกภาคส่วนเพื่อเฝ้าระวังปัญหาการทุจริต ซึ่งยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันการทุจริตฯ ระยะที่ 2 ประกอบด้วย 5 ยุทธศาสตร์ ดังนี้

⁸ สำนักงาน ป.ป.ช. (2556). ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2556 – 2560). สืบค้นเมื่อวันที่ 14 มกราคม 2563 จาก http://strategy.pacc.go.th/doc/sec2_2556-2560.pdf

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ปลุกและปลุกจิตสำนึกการต่อต้านการทุจริต เน้นการปรับเปลี่ยน ฐานความคิดของคนในทุกภาคส่วนในการรักษาประโยชน์สาธารณะ

การต่อสู้กับการทุจริตหรือการฉ้อราษฎร์บังหลวงควรมีการดำเนินการเชิงรุกให้ตรงเป้าหมายและดำเนินการอย่างรวดเร็ว เพราะพัฒนาการของการทุจริตได้เปลี่ยนแปลงจากการเรียกค่าอำวยความสะดวกเล็กน้อยมาเป็นปัญหาการทุจริตมีความรุนแรงมากขึ้น และอาจรุนแรงที่สุดจนถึงขั้นทุจริตทุกระบบในประเทศไทย ซึ่งองค์กรต่อต้านการทุจริตของภาครัฐไม่สามารถดำเนินการได้เพียงลำพัง การปลุกฝังจิตสำนึกการต่อต้านการทุจริตและปรับเปลี่ยนฐานความคิดในเรื่องของการขัดกันแห่งผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม จึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง โดยมีแนวทางและมาตรการการดำเนินงานที่สำคัญ คือ ส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ส่งเสริมการใช้และกำหนดบทลงโทษในประมวลจริยธรรมแก่ทุกภาคส่วนและกำกับดูแลการประพฤติให้เป็นตามหลักประมวลจริยธรรม การใช้การศึกษาและศาสนาเป็นเครื่องมือในการปลุก-ปลุกและปรับเปลี่ยนฐานความคิด และมีการดูแลคุณภาพชีวิตและรายได้ของเจ้าหน้าที่ของรัฐและข้าราชการ โดยมีระบบการให้รางวัลและระบบการลงโทษเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งในการต่อต้านการรับสินบน

ยุทธศาสตร์ที่ 2 บูรณาการการทำงานของหน่วยงานในการต่อต้านการทุจริตและ พัฒนาเครือข่ายในประเทศ

การต่อต้านการทุจริตถือเป็นหน้าที่ของทุกภาคส่วน ในการขับเคลื่อนงานด้านการต่อต้านการทุจริตให้มีประสิทธิภาพ จำเป็นที่จะต้องประสานความร่วมมือของทุกหน่วยงานทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการประสานความร่วมมือในด้านข้อมูล และการปฏิบัติหน้าที่ของแต่ละหน่วยงานที่เข้าช้อนการทำงานของหน่วยงานต่อต้านการทุจริตและพัฒนาเครือข่ายในประเทศ โดยมีแนวทางและมาตรการการที่สำคัญ คือ การประสานการทำงานและการบริหารระหว่างองค์กรตามรัฐธรรมนูญ การสร้างความเข้มแข็งการบูรณาการความร่วมมือระหว่างภาคีทุกภาคส่วน การพัฒนาระบบฐานข้อมูลกลาง และการปรับปรุงกฎหมาย กฎระเบียบและการบังคับใช้กฎหมาย รวมถึงการพัฒนาระเบียบ หลักเกณฑ์ข้อบังคับในแต่ละหน่วยงานหลักในการต่อต้านการทุจริตให้สอดคล้องกัน

ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาความร่วมมือกับองค์กรต่อต้านการทุจริตและเครือข่าย ระหว่างประเทศ

การดำเนินงานเพื่อต่อต้านการทุจริตในปัจจุบัน นอกจากอาศัยความร่วมมือจากหน่วยงานและเครือข่ายด้านการป้องกันการทุจริตภายในประเทศแล้ว การแสวงหาความร่วมมือจากองค์กรต่อต้านการทุจริตในต่างประเทศนับว่ามีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากปัจจุบันปัญหาการทุจริตมีแนวโน้มเป็นอาชญากรรมข้ามชาติเพิ่มมากขึ้น การประสานกลุ่มต่อต้านนานาชาติโดยมีความร่วมมือของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) รวมถึงองค์กรต่อต้านการทุจริตต่างประเทศ และการสร้างความร่วมมือระดับชาติเพื่อป้องกันและปราบปรามการทุจริต จึงมีความสำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่ง โดยมีแนวทางในการพัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศ คือการประสานความร่วมมือกับหน่วยงาน/องค์กรต่อต้านการทุจริตและองค์กรเอกชนในระดับนานาชาติ การปรับปรุงและพัฒนากฎหมายให้สอดคล้องกับอนุสัญญาระหว่างประเทศ และการสร้างความร่วมมือโดยการเข้าร่วมปฏิญญาและการทำบันทึกความเข้าใจระหว่างประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาระบบบริหารและเครื่องมือในการป้องกันและปราบปราม

การทุจริต

จากการที่ปัญหาการทุจริตมีความซับซ้อนมากขึ้น อีกทั้งยังมีความรวดเร็วและขยายขอบเขตข้ามพรมแดน โดยเฉพาะมีการทุจริตเชิงนโยบายที่นำไปสู่ผลประโยชน์ทับซ้อน ทำให้การติดตามตรวจสอบ และการหาหลักฐานยากยิ่งขึ้น เนื่องจากการสมประโยชน์ของทั้งผู้ให้และผู้รับ ซึ่งเป็นปัญหาการทุจริตของภาคการเมืองและการบริหารจัดการภาครัฐ ผู้มีอิทธิพลทางการเมืองมักใช้อำนาจของตนเองในการแทรกแซงทุกด้าน เช่น การทุจริตในการแต่งตั้งโยกย้าย การแทรกแซงกระบวนการยุติธรรมและการตรวจสอบการทุจริต เป็นต้น การเสริมสร้างศักยภาพและการมีส่วนร่วมของเครือข่ายภาคประชาสังคมและประชาชนถือเป็นส่วนสนับสนุนสำคัญในการร่วมแก้ไขปัญหาการทุจริตร่วมกับองค์กรต่อต้านการทุจริต เนื่องจากการทุจริตเป็นปัญหาสำคัญระดับประเทศ ซึ่งสามารถทำได้โดยการสร้างเสริมประสิทธิภาพการร้องเรียนให้กับองค์กรต่อต้านการทุจริตเพื่อลดภาระการรับเรื่องซ้ำซ้อน (จัดตั้งศูนย์รับเรื่องร้องเรียน) รวมถึงพัฒนาระบบการแจ้งเบาะแสและช่องทางการตรวจสอบอำนาจรัฐและคุ้มครองสิทธิ โดยดำเนินการจัดตั้งศูนย์รับแจ้งเบาะแสในชุมชน สายด่วน ตู้ไปรษณีย์ การสร้างเครือข่ายสังคมออนไลน์ (social network) รวมถึงการกำหนดมาตรการจูงใจและการคุ้มครอง โดยมีเป้าหมายเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินคดีและมีเครื่องมือใหม่ ๆ ในการปราบปรามการทุจริต

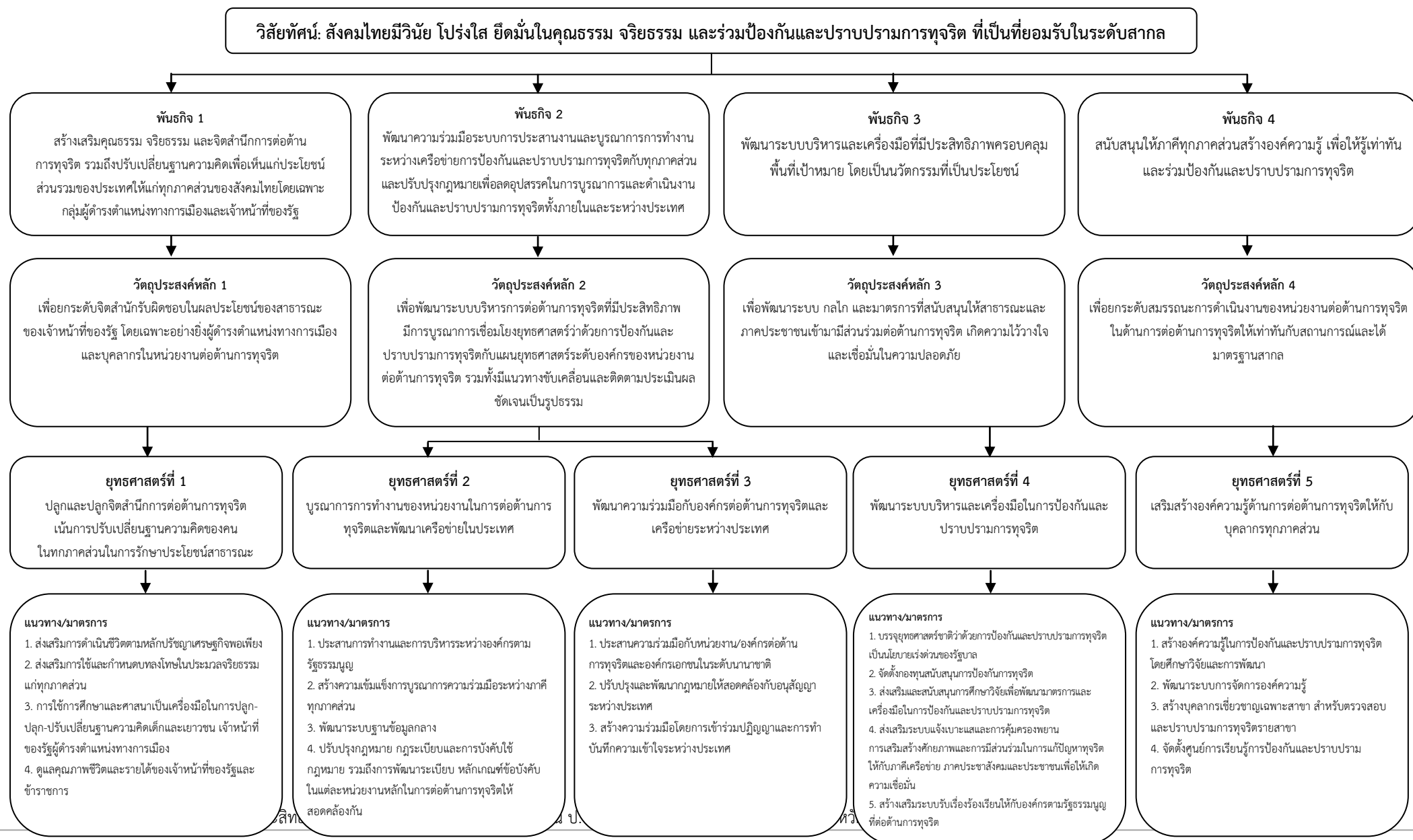
ยุทธศาสตร์ที่ 5 เสริมสร้างองค์ความรู้ด้านการต่อต้านการทุจริตให้กับบุคลากร

ทุกภาคส่วน

สถานการณ์การทุจริตในประเทศไทยมีความหลากหลายและมีแนวโน้มทวีความรุนแรงจนกลายเป็นอาชญากรรมข้ามชาติมากขึ้น ด้านสถานการณ์ดังกล่าวรวมถึงการเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ทำให้ประเทศไทยจำเป็นต้องปรับปรุงแนวทางการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งหนึ่งในแนวทางสำคัญ ได้แก่ การสร้างบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ โดยเฉพาะความเชี่ยวชาญในวิชาชีพเฉพาะสาขา การสร้างองค์ความรู้ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตโดยศึกษาวิจัยและการพัฒนาการพัฒนาระบบการจัดการองค์ความรู้ การสร้างบุคลากรเชี่ยวชาญเฉพาะสาขา สำหรับตรวจสอบและปราบปรามการทุจริตรายสาขา และมีการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้การป้องกันและปราบปรามการทุจริต

ทั้งนี้ สามารถสรุปภาพรวมของยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2556 - 2560) ได้ดังแผนภาพที่ 2.2

แผนภาพที่ 2.2 ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2556 - 2560)

(3) ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ 3 (พ.ศ. 2560 - 2564)

ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ 3 (พ.ศ. 2560 - 2564) ได้มุ่งเน้นให้มีการบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการสร้างวัฒนธรรมการต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบอย่างเข้มแข็งทั้งสังคมไทย เพื่อให้เป็นประเทศที่มีมาตรฐานความโปร่งใสเทียบเท่าระดับสากล โดยได้กำหนดวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยใสสะอาด ไทยทั้งชาติต้านทุจริต (Zero Tolerance & Clean Thailand)” กำหนดพันธกิจหลักเพื่อสร้างวัฒนธรรมการต่อต้านการทุจริต ยกย่องธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการทุกภาคส่วนแบบบูรณาการ และปฏิรูปกระบวนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตทั้งระบบให้มีมาตรฐานสากล เป้าประสงค์ของยุทธศาสตร์ชาติฯ ระยะที่ 3 คือ ประเทศไทยมีค่าดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI) สูงกว่าร้อยละ 50 เพื่อให้เป็นมาตรฐานเป็นที่ยอมรับจากหน่วยงานภายในและต่างประเทศ ซึ่งยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ 3 ประกอบด้วย 5 ยุทธศาสตร์ มีรายละเอียดดังนี้

การจะบรรลุเป้าประสงค์ในการต่อต้านการทุจริตได้ จำเป็นอย่างยิ่งที่ทุกภาคส่วนต้องร่วมกันป้องกันและปราบปรามการทุจริต และต้องมีการพัฒนากลไกการป้องกันและปราบปรามการทุจริตให้มีความเข้มแข็งทั้งในส่วนของกฎหมาย กฎระเบียบ และยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ 3 (พ.ศ. 2560 - 2564) ที่บูรณาการพันธกิจการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในองค์กร และภาคีเครือข่ายที่มีบทบาทหน้าที่ในการต่อต้านการทุจริตเพื่อให้ประเทศไทยลดการทุจริตได้อย่างมีนัยสำคัญ โดยผ่านยุทธศาสตร์ทั้ง 6 ด้าน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 “สร้างสังคมไม่ทนต่อการทุจริต”

ยุทธศาสตร์ในการสร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต มุ่งเน้นให้ความสำคัญในกระบวนการการขัดเกลาทางสังคมในทุกช่วงวัยเพื่อสร้างวัฒนธรรมต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ พร้อมกับการปลูกฝังความพอเพียง ความมีวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต การเป็นพลเมืองที่ดี มีจิตสาธารณะ และความเสียสละเพื่อส่วนรวม ผ่านสถาบันครอบครัว/สถาบันการศึกษา/สถาบันวิชาชีพ/สถาบันศาสนา และมีการพัฒนานวัตกรรมและการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้อันนำมาสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรม บนพื้นฐานหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในยุทธศาสตร์นี้ได้กำหนดวัตถุประสงค์เพื่อปรับฐานความคิดทุกช่วงวัยให้มีความนิยมร่วมต้านทุจริต มีจิตสำนึกสาธารณะ และสามารถแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม และสร้างกระบวนการกล่อมเกลาทางสังคมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตอย่างมีระบบมีการบูรณาการ และเสริมพลังการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการผลักดันให้เกิดสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต และได้กำหนดเป้าประสงค์ คือ สังคมไทยไม่ทนและไม่เพิกเฉยต่อปัญหาการทุจริตและร่วมต้านทุจริตในทุกรูปแบบ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าประสงค์ดังกล่าวได้กำหนดให้ดำเนินการผ่าน 4 กลยุทธ์หลัก คือ (1) ปรับฐานความคิดทุกช่วงวัยตั้งแต่ปฐมวัยให้สามารถแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม ด้วยการพัฒนาหลักสูตร บทเรียน การเรียนการสอน การนำเสนอรูปแบบการป้องกันการทุจริต และการกำหนด พัฒนา หรือการปรับปรุงมาตรฐานทางจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ และมีการประกาศใช้อย่างจริงจัง (2) ส่งเสริมให้มีระบบและกระบวนการกล่อมเกลาทางสังคมเพื่อต้านทุจริต ผ่านสถาบันหลักของสังคมที่สำคัญ ได้แก่ สถาบันครอบครัว กลุ่มเพื่อน สถาบันการศึกษา องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา และสื่อมวลชน (3) ประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นเครื่องต้านทุจริต และ (4) เสริมพลังการมีส่วนร่วมของชุมชนและบูรณาการทุกภาคส่วนเพื่อต่อต้านการทุจริต

ยุทธศาสตร์ที่ 2 “ยกระดับเจตจำนงทางการเมืองในการต่อต้านการทุจริต”

ยุทธศาสตร์ในการยกระดับเจตจำนงทางการเมืองในการต่อต้านการทุจริต มุ่งเน้นให้ประชาชนและรัฐบาลมีการนำเจตจำนงทางการเมืองการปกครองในเรื่องการต่อต้านการทุจริตไปสู่การปฏิบัติของทุกภาคส่วนอย่างเป็นธรรมและมีความเห็นพ้องเป็นหนึ่งเดียว อันเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างสังคมไทยให้มุ่งสู่สังคมที่มีค่านิยมร่วมในการต่อต้านการทุจริต อันเป็นเจตจำนงทางการเมืองของรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันที่มุ่งแก้ไขปัญหาการเมืองการปกครองไทยให้เกิดเสถียรภาพและความสงบเรียบร้อยในท้ายที่สุด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เจตจำนงทางการเมืองในการต่อต้านการทุจริตของประชาชนได้รับการปฏิบัติให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม และเพื่อรักษาเจตจำนงทางการเมืองในการแก้ไขปัญหาการทุจริตให้เป็นส่วนหนึ่งของนโยบายรัฐบาลในแต่ละช่วง และได้กำหนดเป้าประสงค์คือ (1) เจตจำนงทางการเมืองในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตได้รับการปฏิบัติ (2) เจตจำนงทางการเมืองในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตได้รับการขยายผลไปยังประชาชน และ (3) การดำเนินนโยบายของรัฐบาลในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตเป็นไปตามเจตจำนงทางการเมืองของประชาชนและความต่อเนื่อง

ยุทธศาสตร์ที่ 3 “สกัดกั้นการทุจริตเชิงนโยบาย”

ยุทธศาสตร์ในการสกัดกั้นการทุจริตเชิงนโยบาย เป็นยุทธศาสตร์ที่มุ่งป้องกันการทุจริตตั้งแต่กระบวนการนโยบายโดยการกำหนดมาตรการกลไก เสริมสร้างธรรมาภิบาล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้กระบวนการนโยบายเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล สามารถกระจายผลประโยชน์สู่ประชาชนอย่างเป็นธรรมและไม่มีลักษณะของการขัดกันแห่งผลประโยชน์ และเพื่อแก้ไขปัญหาการทุจริตเชิงนโยบายทุกระดับได้กำหนดเป้าประสงค์ 2 ข้อ คือ (1) ลดการทุจริตในกระบวนการนโยบายสาธารณะ และ (2) ส่งเสริมให้นโยบายสาธารณะเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าประสงค์ดังกล่าวได้กำหนดให้ดำเนินการผ่าน 4 กลยุทธ์หลัก คือ (1) วางมาตรการเสริมในการสกัดกั้นการทุจริตเชิงนโยบายบนฐานธรรมาภิบาล ตั้งแต่เริ่มขึ้นก่อตัวนโยบาย (Policy Formation) ขึ้นการกำหนดนโยบาย (Policy Formulation) ขึ้นตัดสินใจนโยบาย (Policy Decision) ขึ้นการนำนโยบายไปปฏิบัติ (Policy Implementation) ขึ้นการประเมินนโยบาย (Policy Evaluation) ทั้งนี้ เพื่อให้กระบวนการนโยบายและการใช้อำนาจของคณะรัฐมนตรีหรือฝ่ายบริหารทั้งในระดับชาติและท้องถิ่นเป็นไปอย่างโปร่งใสและมีกระบวนการตรวจสอบการใช้อำนาจในทุกขั้นของการดำเนินนโยบาย (2) การรายงานผลสะท้อนการสกัดกั้นการทุจริตเชิงนโยบาย (Policy Cycle Feedback) โดยข้อมูลอาจได้มาจากความคิดเห็นของประชาชน การประเมินนโยบายแบบ 360 องศา หรือวิธีการประเมินอื่น ๆ (3) การพัฒนานวัตกรรมสำหรับการรายงานและตรวจสอบธรรมาภิบาลในการนำนโยบายไปปฏิบัติ และ (4) ส่งเสริมให้มีการศึกษา วิเคราะห์ ติดตาม และตรวจสอบการทุจริตเชิงนโยบายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ยุทธศาสตร์ที่ 4 “พัฒนาระบบป้องกันการทุจริตเชิงรุก”

มุ่งเน้นการพัฒนากระบวนการงานด้านการป้องกันการทุจริตของประเทศไทย ให้กลไกและความเข้มแข็งและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นเพื่อลดโอกาสการทุจริตหรือป้องกันไม่ให้เกิดการทุจริตขึ้น โดยอาศัยทั้งกลไกด้านกฎหมาย การบริหาร และการเสริมสร้างหน่วยงานภาครัฐและเอกชน การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนากลไกการป้องกันการทุจริตให้เท่าทันต่อสถานการณ์การทุจริต พัฒนาระบบการทำงานด้านการป้องกันการทุจริตให้สามารถป้องกันการทุจริตให้มีประสิทธิภาพ การบูรณาการการทำงานระหว่างองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการทุจริต และเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการทุจริตเกิดขึ้นในอนาคต ได้กำหนดเป้าประสงค์ 3 ข้อ คือ (1) กลไกการป้องกันการทุจริตมีความเท่าทันต่อสถานการณ์การทุจริตเปลี่ยนแปลงสู่กระบวนการทำงานเชิงรุก สามารถป้องกันการทุจริตให้มีประสิทธิภาพ (2) มีการบูรณาการการทำงานระหว่างองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการทุจริต และ (3) การทุจริตลดน้อยลงหรือไม่เกิดการทุจริต

ยุทธศาสตร์ที่ 5 “ปฏิรูปกลไกและกระบวนการการปราบปรามการทุจริต”

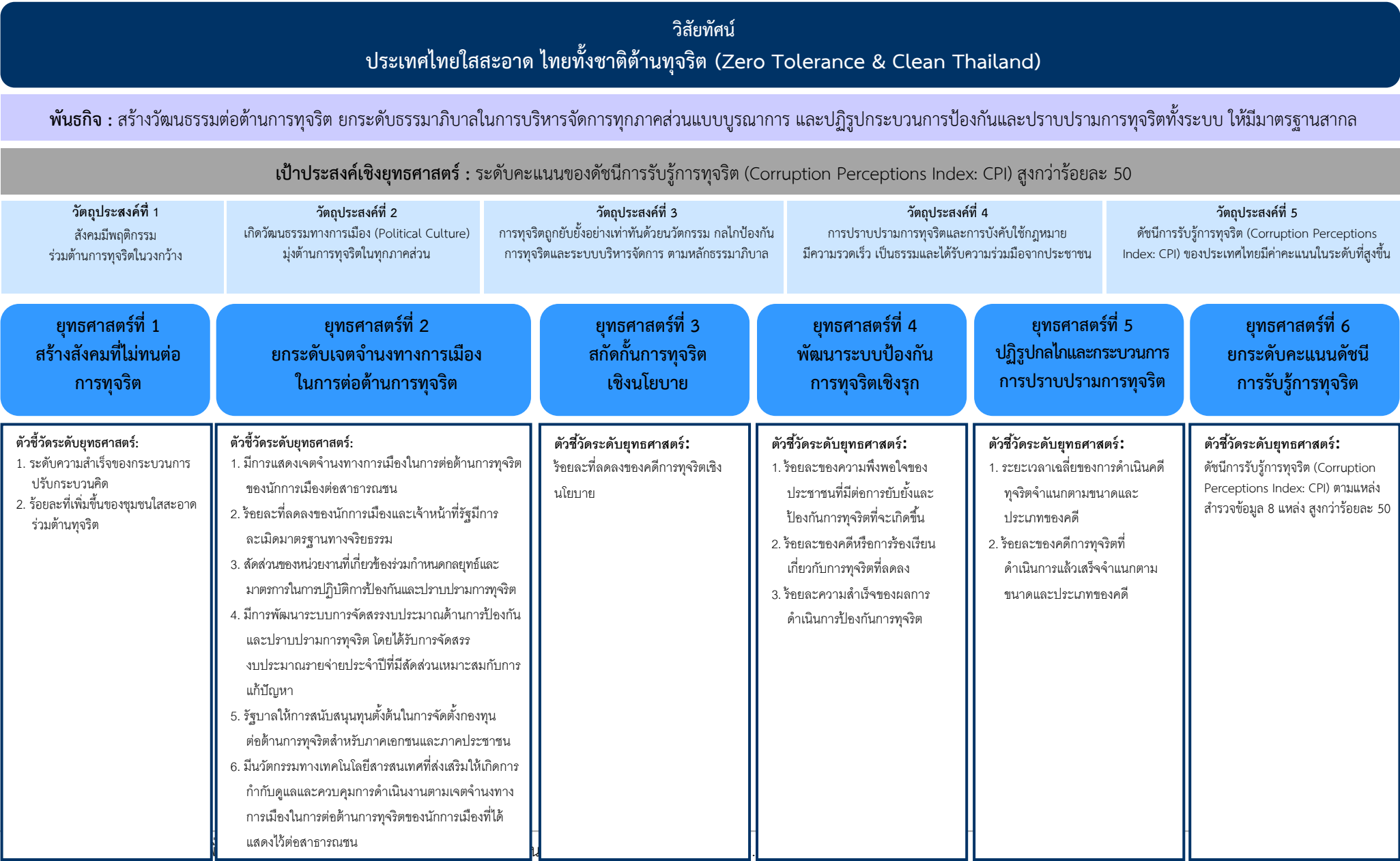
ในยุทธศาสตร์นี้ได้มุ่งเน้นการปรับปรุงและพัฒนากลไกและกระบวนการต่าง ๆ ของการปราบปรามการทุจริตทั้งระบบให้สามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็วมีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงและพัฒนากลไกและกระบวนการการปราบปรามการทุจริตให้มีความรวดเร็วมีประสิทธิภาพและเท่าทันต่อพลวัตรของการทุจริต เพื่อตรากฎหมายและปรับปรุงกฎหมายให้กระบวนการปราบปรามการทุจริตมีประสิทธิภาพ เพื่อบูรณาการกระบวนการปราบปรามการทุจริตของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งระบบ และเพื่อให้ผู้กระทำความผิดถูกดำเนินคดีและลงโทษอย่างเป็นรูปธรรมและเท่าทันต่อสถานการณ์ สำหรับเป้าประสงค์ของการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ คือ การปฏิบัติงานด้านการปราบปรามการทุจริตมีความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ และมีจำนวนคดีการทุจริตและการกระทำทุจริตลดน้อยลง

ยุทธศาสตร์ที่ 6 “ยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index: CPI) ของประเทศไทย”

สำหรับยุทธศาสตร์สุดท้ายเป็นยุทธศาสตร์ยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทยที่มุ่งเน้นการยกระดับมาตรฐานด้วยความโปร่งใสและการจัดการการยกระดับค่าดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทย โดยวัตถุประสงค์ของยุทธศาสตร์นี้ คือ เพื่อยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI) ของประเทศไทย ให้มีระดับสูงกว่าร้อยละ 50 และกำหนดเป้าประสงค์เพื่อให้ประเทศไทยมีคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทย สูงกว่าร้อยละ 50 และนักลงทุนต่างชาติรับรู้แนวทางการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของประเทศไทยมากขึ้น โดยการดำเนินการผ่าน 2 กลยุทธ์หลัก คือ (1) ศึกษา กำกับและติดตามการยกระดับดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI) ของประเทศไทย โดยการศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ประเด็นการประเมินของแหล่งข้อมูลทั้งหมดที่ใช้สำหรับการจัดอันดับดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI) ของประเทศไทย และวิธีการสำรวจของแต่ละแหล่งข้อมูลเพื่อนำมาออกแบบแนวทางการบริหารจัดการที่เหมาะสมกับแต่ละภาคส่วน และสร้างการรับรู้ที่ถูกต้องให้แก่สังคมและต่างประเทศ โดยอาศัยการบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน และ (2) การบูรณาการเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตเพื่อยกระดับดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI) ของประเทศไทย ซึ่งเป็นกลยุทธ์เพื่อกำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินการของแต่ละยุทธศาสตร์ในยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ 3 (พ.ศ. 2560 - 2564) เพื่อให้รับทราบถึงการดำเนินการ ปัญหาและอุปสรรคที่พบในระหว่างดำเนินการ ทั้งนี้ เพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ให้ประสบผลสำเร็จ และตอบสนองต่อการยกระดับดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทย

ทั้งนี้ สามารถสรุปภาพรวมของยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ 3 (พ.ศ. 2560 - 2564) และตัวชี้วัดระดับยุทธศาสตร์รายยุทธศาสตร์ที่เป็นเครื่องวัดความสำเร็จตามเป้าประสงค์รายยุทธศาสตร์ ได้ดังแผนภาพที่ 2.3

แผนภาพที่ 2.3 ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ 3 (พ.ศ. 2560 - 2564)

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา สำนักงาน ป.ป.ช. มีความพยายามในการพัฒนา ปรับปรุง และเสริมสร้างกลไก มาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริตผ่านทางการดำเนินการตาม ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ซึ่งสาระสำคัญและจุดเน้นของยุทธศาสตร์ชาติฯ ทั้ง 3 ฉบับ มีความสอดคล้องกันในเรื่องของการปลูกจิตสำนึก ค่านิยม คุณธรรมจริยธรรมให้แก่ทุกภาคส่วน ผ่านทางระบบการศึกษาและศาสนา มีการส่งเสริมการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการ ต่อต้านการทุจริต มีการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้และมีความเชี่ยวชาญเฉพาะสาขาวิชาเพื่อให้มีศักยภาพ เพียงพอในการปฏิบัติหน้าที่ และมีการพัฒนาระบบป้องกันและปราบปรามการทุจริตให้มีความเท่าทันกับพลวัตร ของการทุจริต อย่างไรก็ตาม เนื้อหาสาระสำคัญของยุทธศาสตร์ชาติฯ ระยะที่ 1 และระยะที่ 2 ได้ให้ความสำคัญ กับการสร้างเครือข่ายและพัฒนาความร่วมมือในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตกับองค์กรต่างประเทศ ซึ่งในยุทธศาสตร์ชาติฯ ระยะที่ 3 ไม่ได้มีการกล่าวถึง หากแต่ได้มีจุดเน้นและให้ความสำคัญกับการยกระดับค่า ดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index: CPI) โดยมีการกำหนดเป้าประสงค์ของยุทธศาสตร์ ชาติฯ ระยะที่ ๓ คือ ประเทศไทยมีค่าดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI) สูงกว่าร้อยละ 50 เพื่อให้เป็นมาตรฐาน เป็นที่ยอมรับจากทั้งภายในและต่างประเทศ

ดังนั้น ทิศทางการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของประเทศไทยในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา ภายใต้ ยุทธศาสตร์ชาติฯ ระยะที่ 1 - 3 พบว่า จะให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมและสร้างเครือข่าย ในการต่อต้านการทุจริต การพัฒนาบุคลากรและพัฒนาระบบการป้องกันและปราบปรามการทุจริตให้ สอดคล้องและเท่าทันกับสถานการณ์การทุจริต รวมถึงได้มีการศึกษาและพัฒนาการกำหนดยุทธศาสตร์ด้าน การป้องกันและปราบปรามการทุจริตให้สอดคล้องกับบริบทสภาพแวดล้อมในขณะนั้น ปัจจุบันนี้ สำนักงาน ป.ป.ช. อยู่ระหว่างการขับเคลื่อนการต่อต้านการทุจริตภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติฯ ระยะที่ 3 ที่มีความมุ่งหมายให้ ประเทศไทยมีค่าดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI) สูงกว่าร้อยละ 50 เพื่อเป็นที่ยอมรับในระดับสากล หากแต่ในปี พ.ศ. 2561 ประเทศไทยได้รับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI) เพียง 36 คะแนน จากคะแนนเต็ม 100 คะแนน

2.4 โครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด

ตามประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการและ หน้าที่และอำนาจของส่วนราชการในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. 2561 ข้อ 4 ให้สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีการแบ่งกลุ่มภารกิจ ออกเป็น 7 กลุ่ม ได้แก่ หน่วยงานขึ้นตรงเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. กลุ่มภารกิจป้องกันการทุจริต กลุ่มภารกิจตรวจสอบทรัพย์สิน กลุ่มภารกิจไต่สวนการทุจริต กลุ่มภารกิจอำนวยความยุติธรรม กลุ่มภารกิจ สนับสนุน และกลุ่มภารกิจปฏิบัติการพื้นที่

ในส่วนของกลุ่มปฏิบัติการในพื้นที่ ได้กำหนดส่วนราชการและรูปแบบการบริหารงานโดยมุ่งเน้น ระบบการบริหารตามหลักการกระจายอำนาจและการบริหารราชการแบบเบ็ดเสร็จ เพื่อให้การบริหารงานมีการบูร ณาการ เกิดความคล่องตัวและลดภาระในส่วนกลาง รวมทั้งสามารถรองรับต่อนโยบายและกระแสความต้องการของ สังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งทำให้การดำเนินการกิจของสำนักงาน ป.ป.ช. บรรลุผลสัมฤทธิ์มากยิ่งขึ้น โดยการ บริหารงานภายในกลุ่มปฏิบัติการพื้นที่ประกอบด้วย⁹

⁹ มติคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการประชุมครั้งที่ 831-2/2560 เมื่อวันที่ 10 มกราคม 2560 และมติกรรมการ ป.ป.ช. ในฐานะองค์กร บริหารงานบุคคล ในการประชุมครั้งที่ 101-11/2559 เมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2559

(1) เลขานุการคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้รับผิดชอบกำกับดูแลการปฏิบัติราชการของกลุ่มภารกิจปฏิบัติการพื้นที่และภารกิจด้านการตรวจราชการ วางระบบการบริหารงานในภาพรวมของกลุ่มภารกิจปฏิบัติการพื้นที่ ประสานนโยบายการทำงานระหว่างส่วนกลางกับกลุ่มภารกิจปฏิบัติการพื้นที่และบูรณาการการทำงานภายในกลุ่มภารกิจปฏิบัติการพื้นที่รวมถึงการทำงานกับกลุ่มภารกิจอื่น

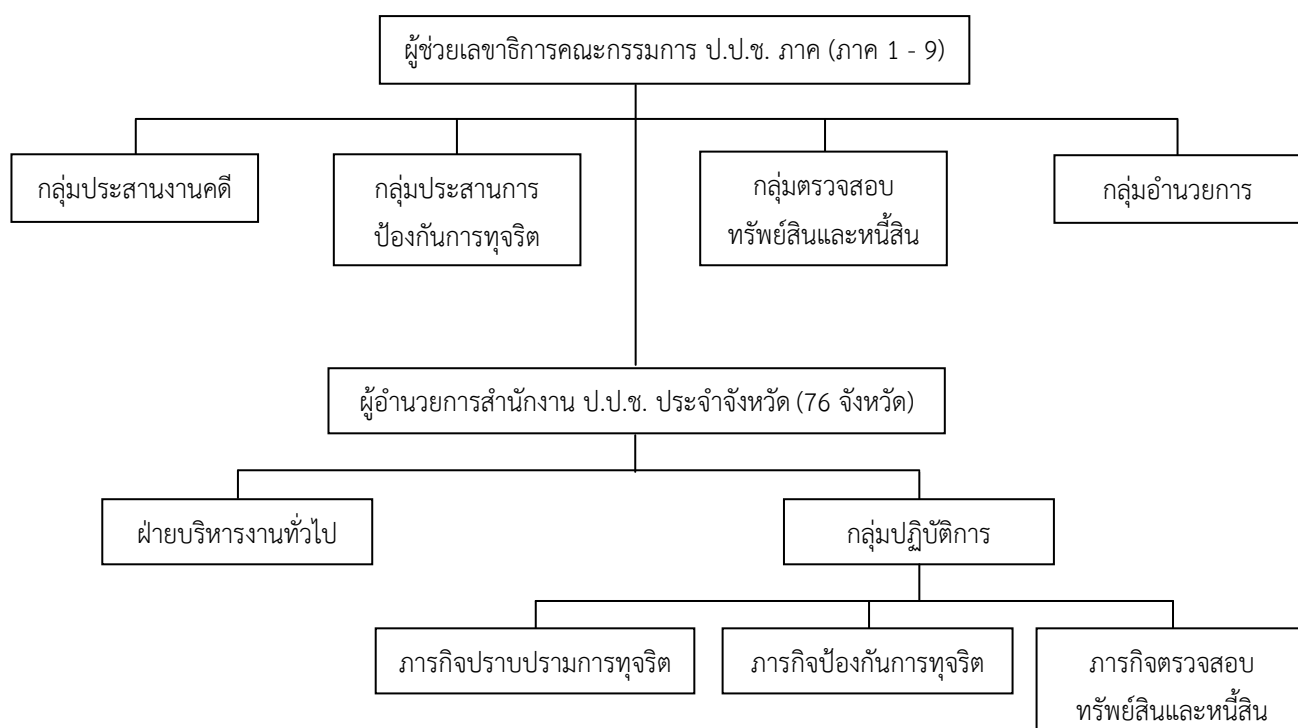
(2) ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภาค จำนวน 9 อัตรา เป็นผู้รับผิดชอบกำกับดูแลการปฏิบัติราชการของสำนักงาน ป.ป.ช. รวมทั้งกำกับดูแลและตรวจราชการสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดภายในภาคที่รับผิดชอบ

(3) ผู้อำนวยการสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด จำนวน 76 อัตรา เป็นผู้รับผิดชอบกำกับดูแลการปฏิบัติราชการของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด

(4) ผู้อำนวยการสำนักตรวจราชการ เป็นผู้รับผิดชอบกำกับดูแลการปฏิบัติราชการของสำนักตรวจราชการ ซึ่งทำหน้าที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานของกลุ่มภารกิจปฏิบัติการพื้นที่และเป็นฝ่ายเลขานุการในการดำเนินภารกิจด้านตรวจราชการ

นอกจากนี้ ส่วนราชการภายในกลุ่มปฏิบัติการกิจในพื้นที่ประกอบด้วย สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค จำนวน 9 แห่ง และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด จำนวน 76 แห่ง โดยมีการแบ่งส่วนราชการดังแผนภาพที่ 2.3

แผนภาพที่ 2.4 การแบ่งส่วนราชการของกลุ่มภารกิจปฏิบัติการพื้นที่ สำนักงาน ป.ป.ช.

ที่มา: ประมวลผลโดยคณะผู้วิจัย

2.3.1 หน้าที่และอำนาจของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 1 – 9

(1) หน้าที่และอำนาจของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค

ตามประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติฯ ข้อ 11 ได้บัญญัติให้สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 9 แห่ง มีหน้าที่และอำนาจดังนี้¹⁰

1) ดำเนินการเกี่ยวกับการบูรณาการการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และประสานกับหน่วยงานในส่วนกลางสำนักงาน ป.ป.ช. และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด ภายในภาคที่รับผิดชอบ รวมถึงภาคส่วนอื่น ๆ ในการดำเนินการกิจด้านการป้องกันและปราบปราม การทุจริตและการดำเนินการเพื่อขับเคลื่อนตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

2) จัดทำแผนงาน โครงการ และกิจกรรมด้านการป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และตรวจสอบกลั่นกรองข้อเสนอแผนงาน โครงการ และกิจกรรมดังกล่าวของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดภายในภาคที่ รับผิดชอบ รวมทั้งกำกับ ดูแล ติดตาม ประเมินผล และดำเนินการใด ๆ เพื่อให้แผนงาน โครงการกิจกรรมดังกล่าวบรรลุผลสัมฤทธิ์

3) ประสานกับหน่วยงานในส่วนกลางสำนักงาน ป.ป.ช. และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด เพื่อร่วมตรวจสอบกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการดำเนินการอย่างใดในหน่วยงานของรัฐอันอาจนำไปสู่การทุจริตหรือส่อว่าอาจมีการทุจริต

4) ประสานกับสำนักงาน ป.ป.ช. ในส่วนกลางและสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดเป็นเครือข่าย เพื่อร่วมกันสำรวจ ตรวจสอบ ติดตาม เฝ้าระวัง ประเมินสภาพการณ์การทุจริตอย่างรวดเร็ว (rapid appraisal) เพื่อให้เกิดการป้องกันโดยเร็ว

5) พิจารณากลั่นกรองรายงานการตรวจสอบเบื้องต้นของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดภายในภาคที่รับผิดชอบ และรายงานการไต่สวนเบื้องต้นเฉพาะกรณีที่สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดภายในภาคที่รับผิดชอบได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้ดำเนินการเพื่อเสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือส่งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการต่อไป

6) รับเรื่องกล่าวหาและส่งให้หน่วยงานที่รับผิดชอบ รวมทั้งดำเนินการไต่สวนเบื้องต้นกรณีมีเรื่องกล่าวหาหรือกรณีมีเหตุอันควรสงสัยเจ้าหน้าที่ของรัฐภายในภาคที่รับผิดชอบตามที่ได้รับมอบหมายและปฏิบัติงานร่วมกับสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดภายในภาคที่รับผิดชอบหรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในการตรวจสอบเบื้องต้นและไต่สวนเบื้องต้น

¹⁰ ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการและหน้าที่และอำนาจของส่วนราชการ ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. 2561. (2561, 9 พฤศจิกายน). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่มที่ 135 ตอนที่ 91ก หน้า 45 – 47.

7) ประสานและปฏิบัติงานร่วมกับสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดภายในภาค ที่รับผิดชอบในการตรวจสอบและพิจารณารายงานผลการดำเนินการและสำนวนเรื่องกล่าวหาการกระทำผิด ของเจ้าหน้าที่ของรัฐภายในภาคที่รับผิดชอบที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ หรือ ส่วนราชการ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐได้ดำเนินการตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. พร้อมทั้ง เสนอความเห็นเพื่อประกอบการวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

8) ดำเนินการเกี่ยวกับงานการสืบสวน งานด้านการข่าวและการต่อต้านข่าวกรอง ที่เกี่ยวกับการทุจริต การติดตาม ตรวจสอบสถานการณ์และข้อมูลข่าวสารการทุจริตจากสื่อต่าง ๆ รวมทั้ง วิเคราะห์ และประมวลผลสรุปข้อมูลข่าวสารการทุจริต

9) ประสานเครือข่ายการปฏิบัติงานข่าวกับแหล่งข่าวบุคคล หน่วยงานหรือองค์กร ที่เกี่ยวข้อง

10) ติดตามบุคคลตามหนังสือเรียกตัวเป็นพยานและบุคคลที่ถูกหมายของศาล และ ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการคุ้มครองพยานและการกันบุคคลเป็นพยานตามที่ได้รับมอบหมาย

11) ดำเนินการและประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจับกุม ควบคุมตัวและการ ปลดปล่อยตัว ชั่วคราวบุคคลผู้ถูกกล่าวหาตามที่ได้ รับมอบหมาย

12) ดำเนินการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ มีหน้าที่ ยื่นบัญชีแสดง รายการ ทรัพย์สินและหนี้สินภายในภาคที่ รับผิดชอบตามที่ได้ รับมอบหมาย รวมทั้งปฏิบัติงานร่วมกับ สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด ภายในภาคที่รับผิดชอบหรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในการตรวจสอบ ทรัพย์สินและหนี้สิน

13) ตรวจสอบเบื้องต้นและไต่สวนเบื้องต้น รวมทั้งเสนอความเห็นเพื่อประกอบ การ วินิจฉัยกรณีมีการกล่าวหาหรือมีเหตุอันควรสงสัยหรือกรณีตรวจสอบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน แล้วพบว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีหน้าที่ ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในภาคที่รับผิดชอบว่าร้ายวยผิดปกติ หรือมีพฤติการณ์ร้ายวยผิดปกติ หรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ หรือ มีพฤติการณ์ชักชวนทรัพย์สิน

14) ดำเนินการเสนอเรื่องต่อศาลอาญาคดี ทุจริตและประพฤติ มิชอบและดำเนินคดี ในกรณีเมื่อปรากฏว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีหน้าที่ ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในภาคที่รับผิดชอบ ผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและ เอกสารประกอบภายในระยะเวลาที่กำหนดหรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสาร ประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามี เจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สิน

15) ดำเนินการและประสานการดำเนินการเกี่ยวกับการเปิดเผยผลการตรวจสอบ และบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ตั้งของอสังหาริมทรัพย์ และเอกสารประกอบของผู้มีหน้าที่ ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินภายในภาคที่รับผิดชอบตามที่กฎหมายกำหนด

16) งานเลขานุการคณะกรรมการกลั่นกรองเรื่องกล่าวหา และคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินประจำภาคที่รับผิดชอบ

17) จัดทำฐานข้อมูลทางด้านการงานคดีงานตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน งานป้องกันการทุจริต และงานด้านการบริหารภายในภาคที่รับผิดชอบดำเนินการเกี่ยวกับการเงิน การงบประมาณการบัญชี และการพัสดุของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด ภายในภาคที่รับผิดชอบ

18) กำกับ ดูแล ประสานนโยบาย พัฒนาระบบงาน จัดอบรมและพัฒนาบุคลากร ภายในภาคที่รับผิดชอบให้คำปรึกษาแนะนำและช่วยแก้ไขปัญหา รวมทั้งบูรณาการการปฏิบัติงานของ สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดภายในภาคที่รับผิดชอบเพื่อให้การปฏิบัติราชการ รวมถึงการดำเนินการตาม นโยบายของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และสำนักงาน ป.ป.ช. เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุผลสัมฤทธิ์

19) ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดทำ กำกับ ดูแล ติดตามและประเมินผลแผน ปฏิบัติการ และแผนการใช้งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด รวมถึงการปฏิบัติราชการในด้านอื่น ๆ ของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด ภายในภาคที่รับผิดชอบ พร้อมทั้ง จัดทำรายงานผลการปฏิบัติราชการของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดและสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค เพื่อเสนอ ต่อเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช.

20) ประสานและปฏิบัติงานอื่นตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือสำนักงาน ป.ป.ช. มอบหมาย ตลอดจนสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

จากหน้าที่และอำนาจของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาคข้างต้น การดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตจะมีหน้าที่และอำนาจในการบูรณาการการป้องกันการทุจริต และประสานกับหน่วยงานในส่วนกลางสำนักงาน ป.ป.ช. และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดภายในภาคที่รับผิดชอบ รวมถึงภาคส่วนอื่น ๆ ในการดำเนินการกิจด้านการป้องกันทุจริตและการดำเนินการเพื่อขับเคลื่อนตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต การจัดทำแผน โครงการ และกิจกรรมด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาคและตรวจสอบกลั่นกรองข้อเสนอแผนงาน โครงการ และกิจกรรมของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดที่รับผิดชอบ รวมทั้งกำกับ ดูแล ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานเพื่อให้แผนงาน โครงการ กิจกรรมบรรลุผลสัมฤทธิ์ ประสานกับสำนักงาน ป.ป.ช. ในส่วนกลางและสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดเป็นเครือข่าย เพื่อร่วมกันสำรวจ ตรวจสอบ ติดตาม เฝ้าระวัง ประเมินสถานการณ์การทุจริตอย่างรวดเร็วให้เกิดการป้องกันโดยเร็ว

2.3.2 หน้าที่และอำนาจการของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด

ตามประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติฯ ได้บัญญัติให้สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด 76 แห่ง มีหน้าที่และอำนาจดังนี้¹¹

¹¹ ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการและหน้าที่และอำนาจของส่วนราชการ ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. 2561. (2561, 9 พฤศจิกายน). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่มที่ 135 ตอนที่ 91ก หน้า 47 – 48.

1) ดำเนินการเกี่ยวกับการบูรณาการการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประสานกับสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค รวมถึงหน่วยงานอื่น ๆ ในการดำเนินการกิจด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและการดำเนินการเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

2) จัดทำแผนงาน โครงการ และกิจกรรมด้านการป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด และดำเนินการตามแผนงาน โครงการ และกิจกรรม รวมทั้งติดตามประเมินผลและรายงานผลการดำเนินการต่อสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค

3) ประสาน ติดตาม และให้คำปรึกษาหรือข้อเสนอแนะกับหน่วยงานภาครัฐ ในเขตจังหวัดที่รับผิดชอบในการดำเนินการตามมาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

4) ประสานกับหน่วยงานในส่วนกลางของสำนักงาน ป.ป.ช. และสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค เพื่อร่วมตรวจสอบกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการดำเนินการอย่างใดในหน่วยงานของรัฐอันอาจนำไปสู่การทุจริตหรือส่อว่าอาจมีการทุจริต

5) ประสานงานกับสำนักงาน ป.ป.ช. ในส่วนกลางและสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค เป็นเครือข่ายเพื่อร่วมกันสำรวจ ตรวจสอบ ติดตาม เฝ้าระวัง ประเมินสถานการณ์ทุจริตอย่างรวดเร็ว (rapid appraisal) เพื่อให้เกิดการป้องกันโดยเร็ว

6) ศึกษา วิเคราะห์สภาพปัญหาการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในเขตจังหวัดเพื่อเสนอความเห็นและข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

7) รับเรื่องกล่าวหาในเขตจังหวัดที่รับผิดชอบ และดำเนินการตรวจสอบเบื้องต้น กรณีมีการกล่าวหาหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐภายในเขตจังหวัดที่รับผิดชอบผู้ใดกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรม หรือฐานความผิดอื่นที่กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตกำหนดหรือที่กฎหมายกำหนดให้อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่ไม่รวมถึงหน้าที่และอำนาจในการไต่สวนเบื้องต้น เว้นแต่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมีมติมอบหมายให้ดำเนินการไต่สวนเบื้องต้นเฉพาะกรณี

8) ตรวจสอบและพิจารณารายงานผลการดำเนินการและสำนวนเรื่องกล่าวหาการกระทำผิดของเจ้าหน้าที่ของรัฐภายในเขตจังหวัดที่รับผิดชอบที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ หรือส่วนราชการ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐได้ ดำเนินการตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. พร้อมทั้งเสนอความเห็นเพื่อประกอบการวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

9) รับและตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริง รวมทั้งความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินภายในเขตจังหวัดที่รับผิดชอบตามที่กฎหมายกำหนด

10) เปิดเผยผลการตรวจสอบและบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ตั้งของอสังหาริมทรัพย์ และเอกสารประกอบของผู้มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินภายในเขตจังหวัดที่รับผิดชอบตามที่กฎหมายกำหนด

11) จัดทำฐานข้อมูลทางด้านงานคดีงานตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินงานป้องกัน การทุจริต และงานด้านการบริหารภายในเขตจังหวัดที่รับผิดชอบ

12) ประสานและปฏิบัติงานอื่นตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. สำนักงาน ป.ป.ช. หรือ สำนักงาน ป.ป.ช. ภาคมอบหมาย ตลอดจนสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

ตามหน้าที่และอำนาจของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดข้างต้น การดำเนินการกิจป้องกัน การทุจริตจะมีหน้าที่และอำนาจในการจัดทำและดำเนินงานตามแผนงาน โครงการ และกิจกรรมด้านการป้องกัน การทุจริต และดำเนินการตามแผนงาน โครงการ และกิจกรรม รวมทั้งติดตามประเมินผลและรายงานผล การดำเนินการต่อสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค การประสานประสานงานกับสำนักงาน ป.ป.ช. ในส่วนกลางและ สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค เป็นเครือข่ายเพื่อร่วมกันป้องกันการทุจริต และการศึกษา วิเคราะห์สภาพปัญหา การป้องกันและปราบปรามการทุจริตในเขตพื้นที่จังหวัดเพื่อเสนอความเห็นและข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. นอกจากนี้ เมื่อได้ศึกษาหน้าที่และอำนาจของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดใน การกิจด้านป้องกันการทุจริต สามารถสรุปได้ดังตารางที่ 2.4

ตารางที่ 2.4 เปรียบเทียบหน้าที่และอำนาจของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด

หน้าที่และอำนาจ	สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค	สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด
1. บูรณาการการป้องกันการทุจริตและประสานกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต	✓	✓
2. จัดทำแผนงาน โครงการ และกิจกรรมป้องกันการทุจริต และดำเนินการ เพื่อให้แผนงาน โครงการ และกิจกรรมบรรลุผลสัมฤทธิ์	✓	✓
3. ประสานงานกับสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลาง และสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค/ สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดเป็นเครือข่ายเพื่อร่วมกันสำรวจ ตรวจสอบ ติดตาม เฝ้าระวัง ประเมินสภาพการณ์การทุจริตอย่างรวดเร็วเพื่อให้เกิดการ ป้องกันโดยเร็ว	✓	✓
4. ตรวจสอบกลั่นกรองข้อเสนอแผนงาน โครงการ และกิจกรรมการป้องกัน การทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดภายในภาคที่รับผิดชอบ	✓	
5. กำกับ ดูแล ประสานนโยบาย พัฒนาระบบงาน จัดอบรมและพัฒนา บุคลากรภายในภาคที่รับผิดชอบ ให้คำแนะนำ และช่วยแก้ไขปัญหา	✓	
6. จัดทำ กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลแผนปฏิบัติการ และแผนการใช้ งบประมาณรายจ่ายประจำปีของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดภายในภาค ที่รับผิดชอบ และจัดทำรายงานผลการปฏิบัติราชการของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดและสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค เพื่อเสนอต่อเลขาธิการ คณะกรรมการ ป.ป.ช.	✓	
7. ประสาน ติดตาม และให้คำปรึกษาหรือข้อเสนอแนะกับหน่วยงานภาครัฐ ในการดำเนินการตามมาตรการป้องกันการทุจริต		✓
8. ศึกษา วิเคราะห์สภาพปัญหาการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ในเขตจังหวัดเพื่อเสนอความเห็นและข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อประโยชน์ในการป้องกันการทุจริต		✓

จากตารางที่ 2.4 พบว่า สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด มีหน้าที่และอำนาจในการดำเนินการป้องกันการทุจริต คือ บูรณาการการป้องกันการทุจริตและประสานหน่วยงานทั้งสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลาง สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด และภาคส่วนต่าง ๆ รวมถึงมีการจัดทำแผนงาน โครงการ และกิจกรรมป้องกันการทุจริตเพื่อสร้างเครือข่ายในการป้องกันการทุจริตและขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดจะมีบทบาทในการประสาน ติดตาม และให้คำปรึกษาหรือข้อเสนอแนะกับหน่วยงานภาครัฐในจังหวัดในการดำเนินการตามมาตรการป้องกันการทุจริต และศึกษา วิเคราะห์สภาพปัญหาการป้องกันการทุจริตในจังหวัดเพื่อจัดทำความเห็นเสนอต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค จะมีบทบาทในการตรวจสอบ กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลการดำเนินการป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดภายในภาคที่รับผิดชอบแล้วรายงานผลการดำเนินงานเสนอต่อเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช.

2.5 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด” มีแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

2.5.1 แนวคิดทฤษฎีการมีส่วนร่วม

(1) นิยามของการมีส่วนร่วม

นักวิชาการทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศได้ให้นิยามความหมายคำว่า “การมีส่วนร่วม” ที่ใกล้เคียงกัน คือ เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเข้ามามีบทบาทร่วมในกิจกรรมทุกประการตามกำลังความสามารถของสมาชิกไม่ว่าจะเป็นการตัดสินใจ การดำเนินกิจกรรม การติดตามตรวจสอบ และการประเมินผลร่วมกันนำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขพัฒนางานในกลุ่มให้มีประสิทธิภาพยิ่ง ๆ ขึ้น (ทรงวุฒิ เรืองวาทศิลป์, 2550) ไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อม ในลักษณะของการร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำร่วมตัดสินใจ ร่วมติดตามผล (เมตต์ เมตต์การุณจิต, 2553) ซึ่งสอดคล้องกับสหประชาชาติ (United Nations : UN) ที่ได้ให้คำนิยามการมีส่วนร่วมเป็นการเข้าร่วมอย่างกระตือรือร้นและมีพลังของประชาชนในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ในการตัดสินใจเพื่อกำหนดเป้าหมายของสังคมและการจัดสรรทรัพยากรเพื่อให้บรรลุเป้าหมายและปฏิบัติตามแผนการหรือโครงการต่าง ๆ ด้วยความเต็มใจ (United Nations, 1981)

จากนิยามความหมายของคำว่า “การมีส่วนร่วม” ข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมหมายถึง การเปิดโอกาสให้ทุกคนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานพัฒนาไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อมโดยการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจเพื่อกำหนดเป้าหมายของสังคมและการจัดสรรทรัพยากรเพื่อให้บรรลุเป้าหมายและปฏิบัติตามแผนการหรือโครงการต่าง ๆ ด้วยความเต็มใจ ซึ่งจากนิยามดังกล่าวในกรณีของการมีส่วนร่วมในการป้องกันการทุจริต สำนักงาน ป.ป.ช. ได้มีการเปิดโอกาสและช่องทางให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันการทุจริต เช่น การเข้าร่วมโครงการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม การเป็นผู้เฝ้าระวังการทุจริต การแจ้งเบาะแสการทุจริต เป็นต้น

(2) ลักษณะการมีส่วนร่วม

รูปแบบหรือลักษณะการมีส่วนร่วมจะเป็นการร่วมคิด การร่วมตัดสินใจ การร่วมปฏิบัติตาม โครงการ และการร่วมติดตามและประเมินผลโครงการ (ธนาภรณ์ เมทนีสุดดี, 2543) กล่าวคือ (1) การร่วมคิด เป็นลักษณะการมีส่วนร่วมในการประชุมปรึกษาหารือในการวางโครงการวิธีการติดตามผล การตรวจสอบและการดูแลรักษา เพื่อให้กิจกรรมโครงการสำเร็จผลตามวัตถุประสงค์ (2) การร่วมตัดสินใจ โดยหากมีการประชุมปรึกษาหารือเรียบร้อยแล้ว ต่อมาจะต้องร่วมตัดสินใจเลือกกิจกรรมหรือแนวทางที่เห็นว่าดีที่สุดหรือเหมาะสมที่สุด (3) การร่วมปฏิบัติ ด้วยการเข้าร่วมในการดำเนินงานตามโครงการต่างๆ เช่น ร่วมออกแรง ร่วมบริจาคทรัพย์ เป็นต้น (4) การร่วมติดตามและประเมินผลโครงการ เมื่อโครงการเสร็จสิ้นแล้วได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจตราดูแลรักษาและประเมินผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากโครงการ ซึ่งสอดคล้องกับ มณฑล จันทน์แจ่มใส (2551) ได้ระบุลักษณะของการมีส่วนร่วมไว้ว่าการมีส่วนร่วมของบุคคลจะต้องมีและเกิดขึ้นมาโดยตลอด ทั้งนี้เริ่มตั้งแต่การมีส่วนร่วมในการวางแผนโครงการ การบริหารจัดการดำเนินงานตามแผน การเสียสละกำลังแรงงานของบุคคล ตลอดจนวัสดุอุปกรณ์ กำลังเงินหรือทรัพยากรที่มีอยู่ ทั้งนี้ การมีส่วนร่วมของบุคคลย่อมมีเงื่อนไขพื้นฐานหลัก 4 ประการ (ประชุม สุวดีธิ, 2551) คือ (1) เป็นบุคคลที่จะต้องมีความสามารถที่จะเข้าร่วม กล่าวคือ จะต้องเป็นผู้มีศักยภาพที่จะเข้าร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ อาทิเช่น จะต้องมีความสามารถในการค้นหาความต้องการวางแผนการบริหารจัดการ การบริการองค์การตลอดจนการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า (2) เป็นบุคคลที่มีความพร้อมที่จะเข้ามามีส่วนร่วม กล่าวคือ ผู้นั้นจะต้องมีสภาพทางเศรษฐกิจวัฒนธรรม และกายภาพที่เปิดโอกาสให้เข้ามามีส่วนร่วมได้ (3) เป็นบุคคลที่มีความประสงค์จะเข้าร่วม กล่าวคือ เป็นผู้ที่มีความเต็มใจสมัครใจที่จะเข้าร่วมเล็งเห็นผลประโยชน์ของการเข้าร่วม จะต้องไม่เป็นการบังคับหรือผลักดันให้เข้าร่วม โดยที่ตนเองไม่ประสงค์จะเข้าร่วม และ(4) เป็นบุคคลที่ต้องมีความเป็นไปได้ที่จะเข้าร่วม กล่าวคือ เป็นผู้ที่มีโอกาสที่จะเข้าร่วมซึ่งถือว่าเป็นการกระจายอำนาจให้กับบุคคลในการตัดสินใจ และกำหนดกิจกรรมที่ตนเองต้องการในระดับที่เหมาะสม บุคคลจะต้องมีโอกาสนี้และมีความเป็นไปได้ที่จะจัดการด้วยตนเอง

จากที่กล่าวมา สามารถสรุปได้ว่าการมีส่วนร่วมจะมีลักษณะของการมีส่วนร่วมในการวางแผน การตัดสินใจ การดำเนินการ และการติดตามประเมินผล โดยมีพื้นฐานมาจากความสมัครใจของผู้เข้าร่วมและไม่เป็นการบังคับ ในกรณีการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ได้มีการเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการดำเนินการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในลักษณะการเป็นผู้เข้าร่วมโครงการต่าง ๆ การเป็นผู้เฝ้าระวัง และแจ้งเบาะแสการทุจริตด้วยการขอความร่วมมือจากทุกภาคส่วนเพื่อให้เป็นหลักสำคัญในการดำเนินการต่อต้านการทุจริตด้วยความสมัครใจ

(3) ระดับการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมสามารถแบ่งออกได้หลายวิธีและหลายระดับ ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์และความต้องการของผู้ที่เกี่ยวข้องเป็นสำคัญ โดยระดับการมีส่วนร่วมมี 6 ระดับ (บวรศักดิ์ อุวรรณโน และฉวีลวดี บุรีกุล, 2548) กล่าวคือ

ระดับ 1 การให้ข้อมูล เป็นการให้ข้อมูลกับผู้ที่เกี่ยวข้องหรือผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียในเรื่องนั้น ๆ เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายได้รับทราบข้อมูลการดำเนินงานของหน่วยงาน

ระดับ 2 การรับฟังความเห็น เป็นระดับของการมีส่วนร่วมที่สูงขึ้น กล่าวคือ เมื่อมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของหน่วยงานแล้ว ยังเปิดโอกาสให้มีการแสดงความคิดเห็นในเรื่องดังกล่าวได้ว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร เพื่อนำมาพัฒนา ปรับปรุงการปฏิบัติงานต่อไป

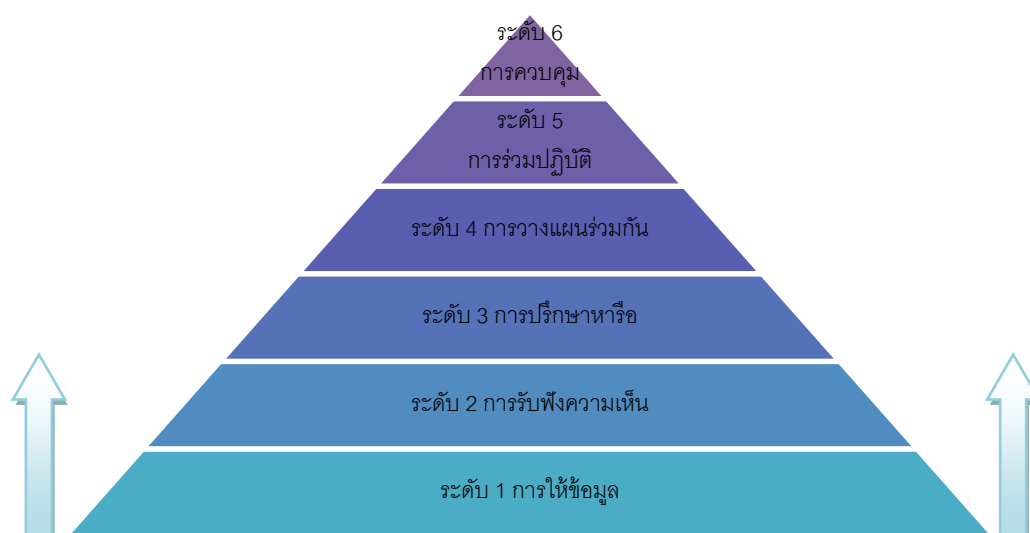
ระดับ 3 การปรึกษาหารือ เป็นการประชุมร่วมกันของแต่ละฝ่ายเพื่อรับฟังความเห็น ข้อเสนอแนะ ถือว่าเป็นการประชุมโต้ตอบข้อซักถามร่วมกันเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องเหมือนกัน

ระดับ 4 การวางแผนร่วมกัน เป็นการประชุมร่วมกันวางแผนการดำเนินงานของฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เมื่อได้มีการรับฟังความเห็น ประชุมร่วมกันแล้ว ก็นำมาวางแผนการดำเนินงานร่วมกัน และอาจเชิญบุคคลที่มีความรู้มาให้คำแนะนำเพิ่มเติมเพื่อให้การดำเนินงานประสบผลสำเร็จมากขึ้น

ระดับ 5 การร่วมปฏิบัติ เมื่อได้มีการวางแผนร่วมกันแล้ว ในขั้นตอนการนำไปปฏิบัติเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้ร่วมดำเนินการ ร่วมทำกิจกรรมตามที่ได้วางแผนไว้

ระดับ 6 การควบคุม เป็นระดับการมีส่วนร่วมสูงสุด กล่าวคือ เมื่อมีการดำเนินการตามที่ได้วางแผนไว้แล้ว เพื่อให้เกิดผลสำเร็จมากขึ้นจึงต้องมีการควบคุมการปฏิบัติงาน อาจควบคุมจากหน่วยงานภายในองค์กร หรือควบคุมจากภายนอก เช่น หน่วยงานที่ทำหน้าที่ด้านตรวจสอบ ประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ เป็นต้น สำหรับประชาชนที่อยู่ในพื้นที่จะมีข้อดี คือ สามารถรับรู้การดำเนินการต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี ดังนั้น ในระดับนี้ประชาชนจะมีความสำคัญมากในการร่วมมือป้องกันและปราบปรามการทุจริต

แผนภาพที่ 2.5 ระดับการมีส่วนร่วม

ที่มา: บวรศักดิ์ อุวรรณโน และถวิลวดี บุรีกุล, 2548

จากการศึกษาระดับการมีส่วนร่วม ในกรณีของสำนักงาน ป.ป.ช. ประชาชนมีส่วนร่วมในการต่อต้านการทุจริตได้ทั้ง 6 ระดับ กล่าวคือ ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมในการติดตามข้อมูลข่าวสารผ่านทางช่องทางต่าง ๆ ได้ เช่น เว็บไซต์ เฟสบุ๊ก และไลน์ของสำนักงาน ป.ป.ช. เป็นต้น รวมถึงยังเข้ามามีส่วนโดยการเสนอความเห็น ข้อเสนอแนะ หรือมาตรการป้องกันการทุจริต การเข้าร่วมโครงการ/กิจกรรมหรือให้การช่วยเหลือสนับสนุนงานป้องกันและปราบปรามการทุจริต การเสนอแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยประชาชนเป็นผู้กำหนดหรือสำนักงาน ป.ป.ช. กำหนดเพื่อขอรับทุนสนับสนุนจากกองทุนป้องกันและปราบปรามการทุจริต และร่วมเป็นเครือข่ายในการเฝ้าระวังการทุจริตกับสำนักงาน ป.ป.ช.

2.5.2 แนวคิดทฤษฎีการบริหารจัดการภาครัฐ

ระบบการบริหารจัดการภาครัฐในที่นี้หมายถึงรูปแบบ โครงสร้าง กระบวนการและพฤติกรรมกระทำการดำเนินกิจกรรมของภาครัฐภายใต้บริบทต่าง ๆ ที่มุ่งอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนและประเทศชาติ การบริหารจัดการภาครัฐที่ดีจะช่วยให้องค์กรภาครัฐตระหนักถึงความสามารถขององค์กร ปัญหาอุปสรรค ตลอดจนแนวทางการเสริมสร้างการบริหารรัฐภายใต้แนวคิดการบริหารภาครัฐ ซึ่งพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พิมพ์ครั้งที่ 10 พ.ศ. 2493 ให้ความหมายคำว่าบริหารรัฐกิจ (Public Administration) หมายถึง กิจกรรมการบริหารของรัฐหรือการบริหารราชการแผ่นดิน ส่วนอีกความหมายหนึ่งทางรัฐประศาสนศาสตร์ หมายถึง สาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานของรัฐ ที่มุ่งศึกษาว่าจะมีวิธีดำเนินกิจกรรมที่ทำงานร่วมกันในสังคมอย่างไรให้เกิดประโยชน์สุขตามวัตถุประสงค์ที่พึงเจกบุคคลบางประการให้แก่ส่วนรวม คุณค่าพื้นฐานของการบริหารงานภาครัฐจำเป็นต้องคำนึงถึงผลประโยชน์สาธารณะ

ในช่วงเวลาที่ผ่านมาการบริหารภาครัฐไทยยังประสบปัญหาความอ่อนด้อยและไร้ประสิทธิภาพของระบบ โครงสร้าง กระบวนการบริหารและการตัดสินใจ ปัญหาการบริหารแบบรวมศูนย์อำนาจทำให้เกิดความล่าช้าในการอำนวยความสะดวกต่อประชาชน ปัญหากำลังคนไม่คุณภาพ ทักษะและค่านิยมแบบดั้งเดิมคิดว่าตนมีความสามารถเกินกว่าตำแหน่งหน้าที่ ปฏิบัติไม่พอใจงานที่รับผิดชอบ ขาดความสนใจและตั้งใจทำงาน ปัญหาค่าตอบแทนไม่เหมาะสม ปัญหาภาวะเบียดเบียนและเทคโนโลยีไม่ทันสมัย ไม่สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้นได้อย่างทันทั่วทั้งที่ และปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบในการใช้ตำแหน่งหน้าที่ในทางมิชอบ (สุพจน์ ทราญแก้ว, 2545) และในมุมมองของผู้ประกอบการต่อการให้บริการของภาครัฐมองว่าการทุจริตยังเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการดำเนินงานและการเติบโตของภาคเอกชน มีการจ่ายเงินพิเศษหรือค่าสินบนแก่เจ้าหน้าที่ เพื่อทำให้การติดต่อราชการได้รับการอำนวยความสะดวกได้กลายเป็นประเพณี ปฏิบัติสำหรับนักธุรกิจ (เสาวณีย์ ไทยรุ่งโรจน์ และคณะ, 2553)

ในส่วนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการนั้น มีการบริหารการจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management: NPM) ให้ความสำคัญกับแนวทางการพัฒนาส่วนราชการให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ (2548) ได้กล่าวถึงเรื่องยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไว้ว่าเป็นการปรับตัวตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป มีการส่งเสริมและพัฒนาความรู้ความสามารถ สร้างวิสัยทัศน์และปรับเปลี่ยนทัศนคติของข้าราชการเพื่อให้เป็นผู้ที่มีความรู้ในวิชาการสมัยใหม่ และปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดประสิทธิภาพและมีคุณธรรมสร้างความมีส่วนร่วมให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันเพื่อพัฒนาในงานให้มีประสิทธิภาพ

องค์กรต้องพัฒนาความรู้ในส่วนราชการเพื่อให้มีลักษณะ เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ โดยต้องรับรู้ข้อมูลข่าวสารและสามารถประมวลผลความรู้ในด้านต่าง ๆ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติราชการได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว และเหมาะสมต่อสถานการณ์ รวมทั้งต้องส่งเสริมและพัฒนาความรู้ความสามารถสร้างวิสัยทัศน์และปรับเปลี่ยนทัศนคติของข้าราชการในสังกัดให้เป็นบุคลากรที่มีประสิทธิภาพและมีการเรียนรู้ร่วมกัน อย่างไรก็ตามการบริหารยุทธศาสตร์ให้มีประสิทธิภาพได้ จุดเริ่มต้นต้องมีการกำหนดแผนยุทธศาสตร์ภาครัฐ ที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกองค์กร โดยแผนยุทธศาสตร์ภาครัฐต้องมีองค์ประกอบ วิสัยทัศน์ ค่านิยมร่วม พันธกิจ ยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ตามประเด็นยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมาย

เครื่องมือสำคัญของรัฐในการบริหารและพัฒนาประเทศทั้งในทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง แต่นโยบายสาธารณะจะมีความสมบูรณ์ก็ต่อเมื่อได้รับการนำไปปฏิบัติให้ปรากฏเป็นจริง เพราะนโยบายสาธารณะมิใช่เป็นสิ่งที่แสดงเจตจำนงหรือความตั้งใจของรัฐบาลที่จะกระทำหรือไม่กระทำสิ่งใดเท่านั้นแต่จะต้องครอบคลุมถึงการนำไปปฏิบัติให้ปรากฏเป็นจริงด้วยในการนำนโยบายของรัฐบาลไปปฏิบัติให้ปรากฏเป็นจริงอาจจำแนกได้ 2 ลักษณะ โดยลักษณะแรก เป็นการนำนโยบายของรัฐบาลไปปฏิบัติโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบสามารถปฏิบัติได้ทันทีโดยไม่ต้องจัดทำแผนหรือการวางแผนรองรับ และลักษณะที่สอง เป็นการนำนโยบายของรัฐบาลไปปฏิบัติโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบจะต้องทำการวางแผนรองรับ อาจจะเป็นแผนระยะยาว (สมบัติ อารังธัญวงศ์, 2543) อย่างไรก็ตาม อาจกล่าวได้ว่านโยบายสำคัญที่ต้องใช้เวลาในการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายล้วนมีความจำเป็นที่จะต้องทำการวางแผนรองรับเพื่อเป็นหลักประกันว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติจะบรรลุเป้าหมายที่พึงประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งการวางแผน คือ รูปธรรมของนโยบายที่ประกอบด้วยมาตรการและกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทำให้การนำนโยบายไปปฏิบัติปรากฏเป็นจริง และแผนก็คือ ผลผลิตของการวางแผน เมื่อแผนมีการนำไปปฏิบัติผู้ปฏิบัติจะต้องตรวจสอบว่ามาตรการและกิจกรรมต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในแผนนั้นมีความเหมาะสมหรือไม่หรือก่อให้เกิดปัญหาหรืออุปสรรคใด ๆ สามารถแก้ไขได้หรือไม่และส่งผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายเพียงใดการประเมินผลการนำไปปฏิบัติจะทำให้ทราบข้อมูลสำคัญเพื่อนำมาใช้ในการปรับปรุงการวางแผนใหม่ให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้นหรืออาจจำเป็นต้องปรับปรุงนโยบายให้มีความเหมาะสมต่อการนำไปปฏิบัติให้บรรลุเป้าประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

จากการทบทวนแนวคิดเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการข้างต้น คณะผู้วิจัยมีความเห็นว่าระบบราชการจำเป็นต้องปรับเปลี่ยน ส่งเสริมและพัฒนาความรู้ ความสามารถ สร้างวิสัยทัศน์ และปรับเปลี่ยนทัศนคติของข้าราชการสำนักงาน ป.ป.ช. ให้สามารถปรับเปลี่ยนองค์ความรู้ให้เท่าทันกับยุคสมัย และสถานการณ์การทุจริตที่มีการความซับซ้อนและรุนแรงมากขึ้น

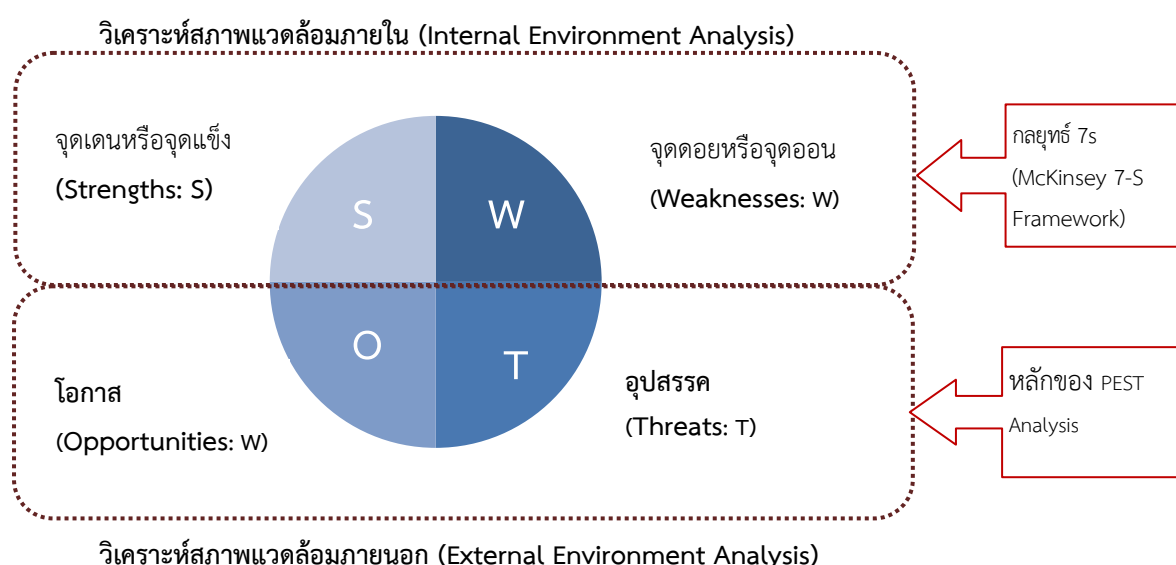
2.5.3 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมองค์กร

การพัฒนาหน่วยราชการให้เป็นองค์กรที่มีขีดสมรรถนะสูงนั้น ต้องมีความสามารถในการบริหารยุทธศาสตร์ในการขับเคลื่อนการทำงานเพื่อให้บุคลากรในองค์กรมีเป้าหมายเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งกระบวนการในการจัดทำยุทธศาสตร์ และการวิเคราะห์ห้วงคั่นนั้น มีนักวิชาการหลายท่านศึกษาและคิดค้นแนวคิดทฤษฎีต่าง ๆ จำนวนมาก การศึกษาครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้ทำการศึกษาทฤษฎีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมองค์กร (SWOT Analysis) โดยในการวิเคราะห์ปัจจัยภายในใช้หลัก 7s (McKinsey 7-S Framework) วิเคราะห์ประกอบส่วนปัจจัยภายนอกใช้หลักของ PEST Analysis โดยมีรายละเอียดดังนี้

(1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมองค์กร (SWOT Analysis)

ทฤษฎีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมองค์กรเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์สถานการณ์ เพื่อให้ผู้บริหารรู้จักจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคขององค์กร ซึ่งจะช่วยให้ทราบว่าจะองค์กรได้เดินทางมาถูกทิศและไมหลงทาง รวมถึงยังบอกได้ว่าองค์กรมีแรงขับไปยังเป้าหมายได้ดีหรือไม่ มีจุดอ่อนที่จะต้องปรับปรุงอย่างไร (ณรงค์วิทย์ แสนทอง, 2551) โดยศาสตราจารย์ อัลเบิร์ตฮัมฟรีย์ (Albert Humphrey) แห่งมหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ดเป็นผู้คิดค้นทฤษฎีการวิเคราะห์ SWOT โดยแนวคิดนี้ได้ทำมาใช้กับภาคเอกชนตั้งแต่ ค.ศ. 1960 โดยการนำแนวคิดนี้มาเป็นแนวทางในการบริหารจัดการองค์กรด้วยการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในองค์กรและปัจจัยภายนอกองค์กร ไม่ว่าจะเป็นด้านโอกาสในการสร้างกำไร และอุปสรรคต่อการประกอบธุรกิจ

แผนภาพที่ 2.6 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมองค์กร

- **จุดเด่นหรือจุดแข็ง (Strengths)** เป็นการวิเคราะห์ปัจจัยภายในขององค์กรว่าปัจจัยใดที่เป็นข้อได้เปรียบหรือจุดเด่นขององค์กรที่ควรนำมาใช้ในการพัฒนาองค์กรได้ และควรดำรงไว้เพื่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์กร
- **จุดด้อยหรือจุดอ่อน (Weaknesses)** เป็นการวิเคราะห์ปัจจัยภายในว่ามีปัจจัยใดบ้างที่เป็นจุดด้อยหรือข้อเสียเปรียบขององค์กรต่อการดำเนินงานที่ควรปรับปรุงให้ดีขึ้นหรือจัดให้หมดไป เพื่อเป็นประโยชน์ต่อองค์กร
- **โอกาส (Opportunities)** เป็นการวิเคราะห์ว่าปัจจัยภายนอกองค์กรว่ามีปัจจัยใดที่สามารถส่งผลกระทบต่อประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อม และต่อการดำเนินการขององค์กร โดยพิจารณาว่าสามารถนำโอกาสต่าง ๆ มาเป็นข้อดีหรือเป็นจุดแข็งขององค์กรได้หรือไม่
- **อุปสรรค (Threats)** เป็นข้อจำกัดที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายนอก ซึ่งการบริหารจำเป็นต้องปรับกลยุทธ์ให้สอดคล้องและพยายามขจัดอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นให้จริง

ต่อมาได้มีการนำแนวคิดการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมองค์กรมาใช้ในภาครัฐมากขึ้น ซึ่งจะเห็นได้จากการประเมินสถานการณ์โดยการวิเคราะห์ทฤษฎี SWOT ตามข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และประพฤตินิยมของกรมเจ้าท่า (กรมเจ้าท่า, 2561: 13 - 15) โดยพบว่าจุดแข็งหรือจุดเด่นของกรมเจ้าท่าเป็นหน่วยงานเดียวที่มีและบังคับตามพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทยเป็นหน่วยงานที่มีสาขาในการดำเนินการอยู่ทั่วประเทศ จุดอ่อนของกรมเจ้าท่าคือความเสี่ยงเกี่ยวกับการเรียกรับเงินหรือผลประโยชน์ ปัญหาการเข้า-ออกงานของบุคลากร ปัญหาการประกาศขั้นตอนการให้บริการประชาชนมีขั้นตอนที่ละเอียด ไม่กระชับ หรือการตีตประกาศขั้นตอนต่างๆ ของหน่วยงานให้ประชาชนมีรายละเอียดเข้าใจยาก โอกาส คือการมีหน่วยงานตรวจสอบการกระทำของหน่วยงานภาครัฐไม่ให้เกิดการทุจริตและประพฤตินิยมชอบการให้ความสนใจคนรุ่นใหม่ในการเข้าเป็นบุคลากรกรมเจ้าท่า และส่วนอุปสรรคการดำเนินงาน คือการถูกร้องเรียนในเรื่องการดำเนินการต่างๆ ซึ่งส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของกรมเจ้าท่า ประชาชนขาดความเชื่อถือ เป็นต้น

(2) กลยุทธ์ 7s (McKinsey 7-S Framework)

McKinsey 7-S Framework เป็นเครื่องมือที่ใช้วิเคราะห์องค์กรหรือโครงสร้างองค์กร โดย McKinsey บริษัทที่มีชื่อเสียงและรับปรึกษารัฐกิจ ได้ทำการศึกษาโครงสร้างขององค์กรและประสบความสำเร็จอย่างมากในการดำเนินงาน พบว่ามีองค์ประกอบสำคัญ 7 ประการ ได้แก่

1) กลยุทธ์องค์กร (Strategy)

กลยุทธ์ขององค์กร ได้แก่ กิจกรรมหรือการดำเนินงานต่าง ๆ ภายในองค์กรที่ได้มีการวางแผนขึ้นมาเพื่อให้สอดคล้องและเหมาะสมต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาวะแวดล้อมภายนอก และภายในองค์กร กลยุทธ์ขององค์กรจัดทำขึ้นมาโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยให้องค์กรมีความสามารถ กลยุทธ์ ขององค์กรนั้นมีความสัมพันธ์กับโครงสร้างขององค์กรอย่างใกล้ชิดเนื่องจากการจัดโครงสร้างขององค์กรนั้น จะต้องเป็นไปตามกลยุทธ์ขององค์กรนั้น ๆ (Structure Follows Strategy)

2) โครงสร้างองค์กร (Structure)

การพิจารณาลักษณะขององค์กรมีประโยชน์ต่อการจัดทำกลยุทธ์ขององค์กร เนื่องจากถ้าโครงสร้างองค์กรมีความเหมาะสมและสอดคล้องต่อกลยุทธ์ที่เลือกใช้ก็จะเป็นจุดแข็งขององค์กร แต่ถ้าโครงสร้างขององค์กรไม่เหมาะสมและสอดคล้องกับกลยุทธ์ที่เลือกใช้ก็จะเป็นจุดอ่อนขององค์กร

3) ระบบในการดำเนินงานขององค์กร (Systems)

ระบบภายในองค์กร ได้แก่ ระบบหรือขั้นตอนการ ดำเนินงานภายในองค์กรทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการที่ช่วยให้องค์กรสามารถดำเนินไปได้ เช่น ระบบ ด้านงบประมาณและระบบบัญชี ระบบในการสรรหาและคัดเลือกพนักงาน ระบบในการฝึกอบรม ระบบในการ ติดต่อสื่อสาร ระบบหรือขั้นตอนการทำงานเหล่านี้จะบ่งบอกถึงวิธีการทำงานต่าง ๆ ขององค์กร

4) ความรู้ความสามารถขององค์กร (Skills)

สิ่งที่องค์กรสามารถทำได้ดีกว่าองค์กรอื่นถือว่าเป็นความรู้ ความสามารถของพนักงาน เช่น ความสามารถและทักษะขององค์กรในการให้บริการผู้มารับบริการ/ลูกค้า ความสามารถในด้านวิจัยและพัฒนา ความสามารถด้านการตลาด ความสามารถด้านการเงิน เป็นต้น

5) บุคลากรในองค์กร (Staff)

ประกอบด้วยบุคลากร/พนักงานทุกระดับภายในองค์กร รวมทั้งแบบแผน และพฤติกรรมต่างๆที่องค์กรแสดงและปฏิบัติต่อพนักงานภายในองค์กร เช่น การมอบหมายให้ฝ่ายบุคคลเป็นผู้ดูแลเกี่ยวกับงานพนักงานทั้งหมด หรือการที่ผู้บริหารระดับสูงเข้ามาเกี่ยวข้องของการจ้างและพัฒนาพนักงาน

6) แบบแผนหรือพฤติกรรมในการบริหารงานของผู้บริหารระดับสูง (Style)

ลักษณะแบบแผนหรือพฤติกรรมในการบริหารงานของผู้บริหารระดับสูง โดยรวมถึงบุคลิกภาพของผู้บริหารระดับสูงด้วย เนื่องจากการกระทำหรือพฤติกรรมของผู้บริหารระดับสูงจะมีอิทธิพลต่อความรู้สึกนึกคิดของพนักงานภายในองค์กรมากกว่าคำพูดของผู้บริหาร

7) ค่านิยมรวมกัน (Shared Values)

คนในองค์กรได้รับแจ้งค่านิยมเป็นแนวทางในการปฏิบัติ ต้องทำให้คนในองค์กรเกิดความภูมิใจในงาน ได้แก่วัตถุประสงค์ร่วมกัน ค่านิยม ความคาดหวังขององค์กร ซึ่งมักจะ ไม่ได้เขียนไว้อย่างเป็นทางการ เป็นแนวคิดพื้นฐานขององค์กรแต่ละแห่ง รวมทั้งสิ่งที่ต้องการจะให้องค์กรเป็นใน อนาคตข้างหน้า องค์กรที่มีความเป็นเลิศในการบริหารมักจะมีค่านิยมรวมกันที่ก่อให้เกิดปัจจัยแห่งความสำเร็จ ในการ

(2) PEST Analysis

PEST Analysis คือ เครื่องมือที่ใช้เป็นเทคนิคในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกที่มีการเปลี่ยนแปลงในทุกช่วงเวลา การเปลี่ยนแปลงบางประเด็นอาจมีความรวดเร็วและรุนแรง ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อ การดำเนินการต่าง ๆ และอาจทำให้ “โอกาส” กลักลับกลายเป็น “อุปสรรค” หรือในทางกลับกันที่อาจส่งผลให้ “อุปสรรค” กลักลับกลายเป็น “โอกาส” ได้ ดังนั้น การวิเคราะห์ปัจจัยหรือสภาพแวดล้อมเพื่อให้สามารถจำแนก โอกาสและอุปสรรคได้ด้วย PEST Analysis จะทำให้สามารถระบุปัจจัยการเปลี่ยนแปลงที่มีต่อการดำเนินการได้ ดังนี้

(1) ปัจจัยทางการเมือง (Political)

(2) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ (Economic)

(3) ปัจจัยทางสังคม (Social)

(4) ปัจจัยทางด้านเทคโนโลยี (Technological)

จากความท้าทายที่สำนักงาน ป.ป.ช. ต้องเผชิญกับการทุจริตที่มีความซับซ้อนและรุนแรงมากขึ้น ประกอบกับการมีเทคโนโลยีที่มีความทันสมัยภายใต้สังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ดังนั้น เพื่อเป็นการปรับตัวและเปลี่ยนแปลงองค์กร จึงต้องมีการวางแผนและเตรียมความพร้อมเป็นอย่างดี โดยมีการนำกลยุทธ์ ที่จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริต) ซึ่งการศึกษาครั้งนี้จะใช้แนวคิดกลยุทธ์ 7s (McKinsey 7-S Framework) ในการวิเคราะห์ปัจจัยหรือสภาพแวดล้อมภายในที่เกิดขึ้นในองค์กร และใช้แนวคิด PEST Analysis ในการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกองค์กร ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์นี้จะเป็นข้อมูล ในการกำหนดแนวทางปัจจัยสู่ความสำเร็จ รวมทั้งแนวทางการทางการแก้ปัญหาและพัฒนาการดำเนินการกิจ ป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาคและสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.6.1 ปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงานด้านการป้องกันการทุจริต

สำนักงาน ป.ป.ช. ในฐานะที่เป็นองค์กรหลักในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต มีพันธกิจในการปลูกจิตสำนึก คุณธรรม จริยธรรม และส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในสังคม ได้มีการจัดทำโครงการ/กิจกรรมจำนวนมากในการป้องกันการทุจริตในแต่ละพื้นที่เพื่อให้ประชาชนทุกภาคส่วน เกิดความตระหนักต่อปัญหาการทุจริตและมีส่วนร่วมในการป้องกันการทุจริตในเชิงพื้นที่ หนึ่งในโครงการที่สำนักงานได้มีการสนับสนุน เช่น โครงการปลูกฝังวิถีคิดแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวม โครงการ STRONG: จิตพอเพียงต้านทุจริต และอื่น ๆ เป็นต้น โดยบางโครงการถูกกำหนดตามนโยบายของผู้บริหารส่วนกลาง และกระจายงบประมาณเพื่อดำเนินโครงการ/กิจกรรมไปยังพื้นที่ย่อย เพื่อดำเนินโครงการฯ แต่อย่างไรก็ตาม จากผลการวิจัยสำนักงาน ป.ป.ช. ได้มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการป้องกันการทุจริต ในหลายๆ ประเด็น ซึ่งจากการสำรวจและวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานตามภารกิจหลักของสำนักงาน ป.ป.ช. ด้านการป้องกันการทุจริต¹² สามารถสรุปดังนี้ (1) ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานด้านภารกิจป้องกันการทุจริต ส่วนหนึ่งมาจากความไม่เพียงพอของงบประมาณ และอัตราค่าจ้างเจ้าหน้าที่ (2) การจัดองค์กรยังเป็นประเด็นปัญหาและอุปสรรคด้านกระบวนการที่เป็นการวางโครงสร้าง และขั้นตอนการบริหารงานในเชิงพื้นที่ในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติงานยังไม่สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่และลักษณะงานที่เน้นการประชาสัมพันธ์ค่อนข้างมาก (3) การดำเนินโครงการ/กิจกรรมตามยุทธศาสตร์เป็นการดำเนินงานตามขั้นตอนที่กำหนด มีการตั้งตัวชี้วัดผลผลิตเป็นจำนวนกลุ่มเป้าหมายและการใช้จ่ายงบประมาณ มากกว่าการมุ่งที่ผลสำเร็จในเชิงคุณภาพ ประกอบกับการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานด้านการป้องกันการทุจริตยังไม่มี การติดตามหลังจากที่ได้ดำเนินโครงการ ซึ่งอาจจะไม่ทราบถึงประสิทธิผลของการดำเนินโครงการ ทำให้ขาดข้อมูลและองค์ความรู้เพื่อการพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงาน

จากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับสิทธิการรับรู้ข่าวสาร การรับรู้การทุจริต ผลกระทบและความเสียหายที่เกิดจากการทุจริตต่อประชาชน¹³ พบว่า ประชาชนประมาณร้อยละ 52.64 มีการรับรู้หรือรับทราบว่าตนเองมีสิทธิในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของสำนักงาน ป.ป.ช. ในขณะที่ร้อยละ 47.36 ยังไม่ทราบว่าตนเองมีสิทธิในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของสำนักงาน ป.ป.ช. และประชาชนมีระดับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของสำนักงาน ป.ป.ช. อยู่ในระดับ “ปานกลาง” สำหรับระดับความเข้าใจถึงสิทธิในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของสำนักงาน ป.ป.ช. ประชาชนส่วนใหญ่มีความเข้าใจถึงการมีสิทธิในการร้องเรียนเจ้าพนักงานของรัฐที่ใช้อำนาจในทางมิชอบหรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมตามประมวลกฎหมายอาญาหรือตามกฎหมายอื่น และมีสิทธิได้รับการคุ้มครองจากหน่วยงานรัฐ อย่างไรก็ตาม

¹² คณะทำงานศึกษาปัญหาและอุปสรรคการปฏิบัติงานตามภารกิจหลักของสำนักงาน ป.ป.ช.. (2558) . การสำรวจและวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานตามภารกิจของสำนักงาน ป.ป.ช.. หน้า128 – 130. ศูนย์วิจัยเพื่อการต่อต้านการทุจริต ป่วย อิงการณ์ สำนักงาน ป.ป.ช.

¹³ เสาวณีย์ ทิพพุต และคณะ.(2562) .การสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับสิทธิการรับรู้ข่าวสาร การรับรู้การทุจริต ผลกระทบและความเสียหายที่เกิดจากการทุจริตต่อประชาชน. สำนักวิจัยและบริการวิชาการด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต สำนักงาน ป.ป.ช.

ประชาชนยังไม่เข้าใจและยังไม่ทราบถึงสิทธิการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร และประมาณ 1 ใน 3 ประชาชนมีเข้าใจถึงการมีสิทธิในการคัดค้านการเปิดเผยข้อมูลหากประชาชนได้รับผลกระทบหรือมีส่วนได้เสียจากการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าว ทั้งนี้ ช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของสำนักงาน ป.ป.ช. ประมาณกึ่งหนึ่งของประชาชนตัวอย่างมีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของสำนักงาน ป.ป.ช. ผ่านการเข้าร่วมกิจกรรม/โครงการ สื่อโทรทัศน์/วิทยุ/สังคมออนไลน์ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของสำนักงาน ป.ป.ช. ยังไม่ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย และทุกพื้นที่ นอกจากนี้ผลการศึกษายังพบว่า ประชาชนมีระดับรับรู้การทุจริตหรือเหตุการณ์หรือพฤติกรรมของเจ้าพนักงานของรัฐในภาพรวมเฉลี่ยอยู่ที่ 3.00 คะแนน จากคะแนนเต็ม 4 คะแนน อยู่ในระดับ “น้อย” และในภาพรวมประชาชนเห็นว่าการทุจริตส่งผลกระทบต่อตนเองและสังคมอยู่ในระดับมาก โดยประชาชนเห็นว่าการกระทำการทุจริตทำให้รัฐบาลไม่มีเงินเพียงพอในการพัฒนาประเทศ การสร้างถนน/โรงเรียน/โรงพยาบาล ทำให้ไม่ได้มาตรฐาน ขำขุดง่าย มากที่สุด รองลงมาทำให้ประชาชนต้องซื้อสินค้าอุปโภคบริโภค/บริการ ในราคาที่สูงขึ้นแต่ได้สินค้าที่มีคุณภาพลดลง และทำให้ประชาชนต้องจ่ายค่าบริการสาธารณะ เช่น ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า ค่ารถประจำทาง เป็นต้น ในอัตราที่สูงขึ้น ส่วนประเด็นที่ประชาชนเห็นผลกระทบจากทุจริตน้อยที่สุด คือ การทำให้เกิดความสูญเสียทรัพยากร ธรรมชาติ เช่น เกิดการบุกรุกป่า น้ำเสีย เกิดมลพิษทางอากาศ ทำให้เกิดภัยธรรมชาติต่าง ๆ เมื่อเปรียบเทียบระดับการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การรับรู้การทุจริต ผลกระทบและความเสียหายที่เกิดจากการทุจริตต่อประชาชน ระหว่างภูมิภาคของประชาชน พบว่า เพศ และกลุ่มอายุของประชาชนต่างกัน มีระดับการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และผลกระทบและความเสียหายที่เกิดจากการทุจริต ไม่แตกต่างกัน ในขณะที่ การมีปฏิสัมพันธ์กับสำนักงาน ป.ป.ช. ระดับการศึกษาสูงสุด สถานภาพการทำงาน ระดับรายได้ต่อเดือนต่างกัน จะมีระดับการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และผลกระทบและความเสียหายที่เกิดจากการทุจริต แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนผลการเปรียบเทียบระดับการรับรู้การทุจริตระหว่างภูมิภาคของประชาชนที่ต่างกัน พบว่า ประชาชนมีระดับการรับรู้การทุจริตไม่แตกต่างกัน

จากการทบทวนงานวิจัยข้างต้น จะเห็นได้ว่า สำนักงาน ป.ป.ช. ยังประสบปัญหาด้านการบริหารจัดการ บุคลากรไม่เพียงพอต่อในแต่ละพื้นที่ ประกอบกับบางโครงการ/กิจกรรมตามนโยบายที่ดำเนินการยังไม่เหมาะสมกับบริบทเชิงพื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย และจากการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารประชาชนบางกลุ่มยังไม่ทราบข้อมูลข่าวสารการดำเนินงานของสำนักงาน ป.ป.ช. และการที่ประชาชนการมีปฏิสัมพันธ์กับสำนักงาน ป.ป.ช. ระดับการศึกษาสูงสุด สถานภาพการทำงาน ระดับรายได้ต่อเดือนต่างกัน จะมีระดับการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และผลกระทบและความเสียหายที่เกิดจากการทุจริต แตกต่างกัน ซึ่งเป็นข้อมูลที่สามารถนำมาเป็นกรอบในการศึกษาวิจัยได้

2.6.2 การประเมินประสิทธิภาพการดำเนินงานของสำนักงาน ป.ป.ช.

สำนักงาน ป.ป.ช. ได้มีการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ 3 (พ.ศ. 2560-2564) โดยให้ทุกภาคส่วนในสังคมได้มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาและมีการนำกลไกตามยุทธศาสตร์ฯ ไปจัดทำเป็นแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งในส่วนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องนำไปกำหนดเป็นแผนปฏิบัติการ 4 ปี และแผนปฏิบัติการประจำปีต่อไปเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ตัวชี้วัดระดับยุทธศาสตร์ และ

การเชื่อมโยงสู่เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ นอกจากนี้ สำนักงาน ป.ป.ช. โดยสำนักวิจัยและบริการวิชาการ ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ได้จัดทำการประเมินผลสำเร็จของโครงการตามยุทธศาสตร์ชาติ ด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ 3 (พ.ศ. 2560-2564)¹⁴ โดยได้ประยุกต์ตัวแบบซีบีโมเดล (CIPP Model) และตัวแบบเชิงระบบ (System Model) เป็นกรอบการประเมิน โดยประเมินผลสำเร็จของโครงการใน 3 มิติ ประกอบด้วย การประเมินต้นทุน ประเมินประสิทธิภาพ และประเมินประสิทธิผล ซึ่งการประเมิน มิติด้านต้นทุน เป็นการประเมินความเหมาะสมของโครงการและความสอดคล้องภายในโครงการ โดยพิจารณาจาก (1) ความเหมาะสมของการกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการกับการบรรลุตัวชี้วัดตามยุทธศาสตร์ (2) ความเหมาะสมของการกำหนดกลุ่มเป้าหมายกับวัตถุประสงค์ของโครงการ (3) ความเหมาะสมของการกำหนดกิจกรรมการดำเนินงานกับกลุ่มเป้าหมาย (4) ความเหมาะสมของเนื้อหา/เอกสารกับกิจกรรมและกลุ่มเป้าหมาย และ (5) ความเหมาะสมของการประเมินผลในแต่ละกิจกรรม ส่วนการประเมินประสิทธิภาพเป็นการประเมิน ประสิทธิภาพด้านการบริหารจัดการโครงการหรือกระบวนการดำเนินโครงการ โดยพิจารณาจาก (1) การใช้จ่าย งบประมาณ เป็นการเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายจริงต่อค่าใช้จ่ายตามแผนงาน และ (2) การดำเนินงานตามแผน เป็นการเปรียบเทียบการดำเนินงานที่เกิดขึ้นจริงต่อการดำเนินงานที่กำหนดตามแผนงาน และการประเมิน ประสิทธิภาพ เป็นการประเมินผลผลิตและผลลัพธ์ โดยพิจารณาจาก (1) การบรรลุเป้าหมายตามตัวชี้วัดการ ดำเนินงานโครงการ และ (2) การนำผลผลิตของโครงการไปใช้ในการปฏิบัติงานของกลุ่มเป้าหมาย โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 มีโครงการที่ได้รับจัดสรรงบประมาณตามแผนงานบูรณาการต่อต้านการทุจริต และประพฤติมิชอบ และโครงการที่ดำเนินการภายใต้งบประมาณประจำของหน่วยงานรวมทั้งสิ้นจำนวน 510 โครงการ วงเงินงบประมาณรวม 639,372,251 บาท

จากผลการประเมิน พบว่า การดำเนินโครงการ/กิจกรรมในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 มีระดับ ความสำเร็จในภาพรวมเฉลี่ยอยู่ที่ 3.16 คะแนน อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีความสำเร็จในมิติด้านต้นทุนหรือ ความเหมาะสมของรายละเอียดโครงการเฉลี่ย 3.91 คะแนน (จากคะแนนเต็ม 5 คะแนน) ซึ่งประกอบด้วย ตัวชี้วัดด้านกลุ่มเป้าหมายเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ได้คะแนนสูงสุด 4.63 คะแนน รองลงมาเป็นตัวชี้วัดด้าน กิจกรรมเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายได้คะแนน 4.48 คะแนน ตัวชี้วัดด้านเนื้อหา/เอกสารเหมาะสมกับกิจกรรม และกลุ่มเป้าหมาย ได้คะแนน 4.34 คะแนน ตัวชี้วัดด้านวัตถุประสงค์สอดคล้องกับตัวชี้วัดตามยุทธศาสตร์ได้ คะแนน 3.71 คะแนน และตัวชี้วัดด้านการประเมินผลเหมาะสมกับกิจกรรมได้คะแนนน้อยที่สุด (2.38 คะแนน) สำหรับการประเมินผลมิติประสิทธิภาพ (2 ตัวชี้วัด) ได้คะแนนเฉลี่ย 2.75 คะแนน อยู่ในระดับปานกลาง (ประกอบด้วย ตัวชี้วัดด้านการใช้จ่ายงบประมาณ ได้ 1.82 คะแนน และตัวชี้วัดด้านการดำเนินงานตามแผนได้ 3.69 คะแนน) เนื่องจากการใช้จ่ายงบประมาณไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ รวมถึงการดำเนินการไม่เป็นไป ตามแผน ส่วนการประเมินผลมิติประสิทธิผล (2 ตัวชี้วัด) ได้คะแนนเฉลี่ย 3.48 คะแนน (ประกอบด้วย ตัวชี้วัด ด้านการบรรลุเป้าหมายตามตัวชี้วัดได้ 4.03 คะแนน และตัวชี้วัดด้านกลุ่มเป้าหมายนำผลผลิตไปใช้ในการ

¹⁴ ศิริพันธ์ วัฒนศิริธรรม และคณะ. (2562). รายงานประเมินผลความสำเร็จตามตัวชี้วัดของยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริต ระยะที่ 3 (พ.ศ. 2560-2564) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562.

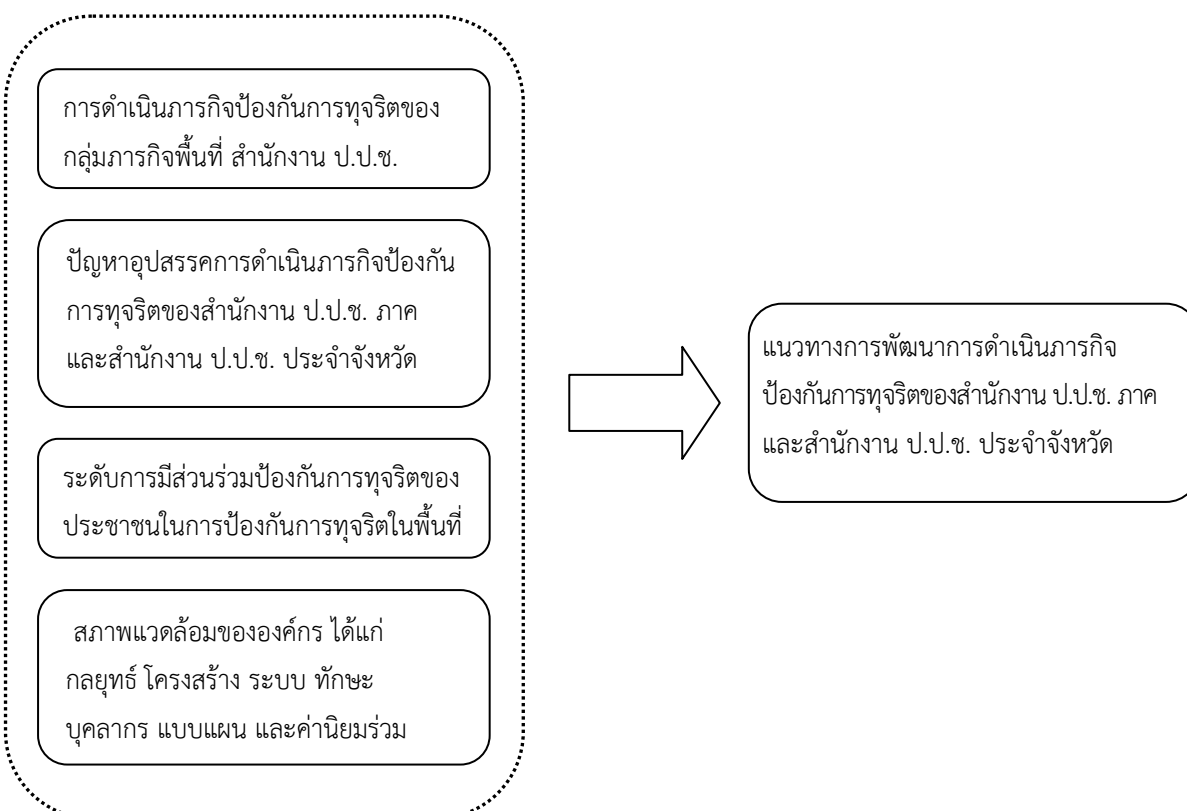
ปฏิบัติงานได้ 2.93 คะแนน) พบว่า การดำเนินโครงการสามารถบรรลุเป้าหมายตามตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ได้ แต่กลุ่มเป้าหมายมีการนำผลผลิตไปใช้ในการปฏิบัติงาน เพียงระดับปานกลาง เท่านั้น

เมื่อพิจารณาเฉพาะโครงการ/กิจกรรมด้านการป้องกันการทุจริตที่ดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ที่ดำเนินการโดยสำนักงาน ป.ป.ช. ก็พบว่า ยังประสบปัญหาเรื่องการเบิกจ่ายงบประมาณ เช่น การดำเนินโครงการปลูกฝังวิธีคิดแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนร่วม¹⁵ ได้ผลการประเมินความสำเร็จเฉลี่ยอยู่ที่ 2.88 คะแนน (คะแนนเต็ม 5) อยู่ในระดับ “ปานกลาง” กล่าวคือ มีการกำหนดรายละเอียดของโครงการอยู่ในระดับดีมาก แต่ในมิติด้านประสิทธิภาพที่พิจารณาจากการใช้จ่ายงบประมาณมีการใช้จ่ายงบประมาณเพียงร้อยละ 45.76 จากงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร และการดำเนินโครงการมีการขยายระยะเวลาการดำเนินการจัดกิจกรรมที่ไม่ตรงกับแผนที่กำหนดไว้ตั้งแต่ต้น เป็นต้น

2.7 กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง คณะผู้วิจัยได้สรุปกรอบแนวคิดการวิจัย รายละเอียดดังแผนภาพที่ 2.7

แผนภาพที่ 2.7 กรอบแนวคิดการวิจัย

¹⁵ อนุญญา แม่นโชติ และคณะ. (2562). โครงการประเมินผลสำเร็จของโครงการตามยุทธศาสตร์ชาติ “สร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริตของยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ 3 (พ.ศ. 2560-2564) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562”

จากกรอบแนวคิดการวิจัยข้างต้น คณะผู้วิจัยสรุปประเด็นการศึกษา ตัวแปรที่ศึกษา แหล่งข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ให้สอดคล้องและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ดังนี้

ตารางที่ 2.5 ประเด็นการศึกษา ตัวแปร แหล่งข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

วัตถุประสงค์	ประเด็นการศึกษา	ตัวแปรที่ศึกษา	แหล่งข้อมูล/ วิธีการ	การวิเคราะห์ ข้อมูล
1. เพื่อศึกษาการดำเนินการ ภารกิจป้องกันการทุจริต ของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด	(1.1) ผลการดำเนินงาน ในการกิจการป้องกันการทุจริต ของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำ จังหวัดในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 – 2563	1. ร้อยละความสำเร็จ ของการดำเนิน โครงการ/กิจกรรม ตามแผนปฏิบัติการ และแผนการใช้ งบประมาณรายจ่าย ประจำปี	รายงานการ ประเมินผล ตามคำรับรองการ ปฏิบัติราชการ ประจำปี งบประมาณ พ.ศ.2561 (รอบ 12 เดือน)	สังเคราะห์จาก เอกสารและ ระดับการ ประเมิน ความสำเร็จ ในการดำเนิน โครงการ
		2. ระดับความสำเร็จ ในการดำเนิน โครงการ/กิจกรรม ในทัศนะของผู้ดำเนิน โครงการ	แบบสอบถาม	1. ประมวลจาก แบบสอบถาม 2. สังเคราะห์จาก ข้อมูลเชิงคุณภาพ
	(1.2) การมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการป้องกัน การทุจริต	การมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการ ต่อต้านการทุจริต	แบบสอบถาม	1. ประมวลจาก แบบสอบถาม 2. สังเคราะห์จาก ข้อมูลเชิงคุณภาพ
	(1.3) สภาพแวดล้อมในการ ทำงานขององค์กร เช่น กลยุทธ์ โครงสร้างองค์กร บุคลากร ค่านิยมร่วม เป็นต้น	ระดับความคิดเห็น เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผล ต่อการดำเนินการกิจ ป้องกันการทุจริตตาม แนวคิด 7s	แบบสอบถาม	1. ประมวลจาก แบบสอบถาม 2. สังเคราะห์จาก ข้อมูลเชิงคุณภาพ
2. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ ปัญหาอุปสรรคการดำเนิน ภารกิจป้องกันการทุจริต ของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด	ปัญหา อุปสรรค และข้อจำกัด ในการดำเนินการกิจป้องกัน การทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด	ปัญหาอุปสรรคในการ ดำเนินการกิจป้องกัน การทุจริต	แบบสอบถาม (ข้อมูลสนับสนุน จากรายการตรวจ ราชการและข้อมูล เชิงคุณภาพ)	สังเคราะห์จาก แบบสอบถาม และรายงาน ผู้ตรวจฯ และ ข้อมูลเชิงคุณภาพ
3. เพื่อเสนอแนะแนวทาง การแก้ปัญหาและพัฒนา การดำเนินการกิจป้องกัน การทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด	แนวทางการแก้ปัญหาและ พัฒนาการดำเนินการกิจ ป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด	-	ข้อมูลเชิงคุณภาพ	สังเคราะห์จาก ข้อมูลเชิงปริมาณ และข้อมูลเชิง คุณภาพ

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการวิจัย

การศึกษาโครงการวิจัย เรื่อง “การเพิ่มประสิทธิภาพภารกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด” คณะผู้วิจัยได้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods Research) โดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ(Qualitative Research) เป็นหลักโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และการสนทนากลุ่มย่อย (Small Group Discussion) และใช้การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เก็บรวบรวมข้อมูลจากเจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตเกี่ยวกับการดำเนินการป้องกันการทุจริตและปัญหาอุปสรรคการดำเนินงานของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดเพื่อเป็นข้อมูลสนับสนุนการวิจัยเชิงคุณภาพ

3.1 การวิจัยเชิงคุณภาพ(Qualitative Research)

3.1.1 กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายของการเก็บข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ คณะผู้วิจัยจะเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่มตามวิธีการเก็บข้อมูล ดังนี้

(1) การสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) มีกลุ่มเป้าหมายประกอบด้วย ผู้บริหารสำนักงาน ป.ป.ช. ที่มีหน้าที่และอำนาจกำกับดูแลการดำเนินการป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. จำนวน 2 ราย ได้แก่ รองเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. (นายอุทิศ บัวศรี) และผู้ตรวจราชการสำนักงาน ป.ป.ช. (นายกิตติ ลิ้มพงษ์)

(2) การอภิปรายกลุ่มย่อย (small group discussion) มีกลุ่มเป้าหมายประกอบด้วย กลุ่มเป้าหมายจำนวน 6 กลุ่ม โดยคณะผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) เพื่อให้มีการกระจายตัวของกลุ่มตัวอย่างครบทั้ง 9 ภาค ประกอบกับการพิจารณาจาก (1) ผลการประเมินตามคำรับรองการปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ในด้านผลผลิตภาพของการป้องกันการทุจริต (2) จำนวนเครือข่ายป้องกันการทุจริตในพื้นที่ และ (3) รายชื่อเจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตที่ได้รับการเสนอแนะจากผู้บริหารที่กำกับดูแลและสำนักส่งเสริมและบูรณาการการมีส่วนร่วมด้านทุจริตที่ประสานงานใกล้ชิดกับสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดในการดำเนินการป้องกันการทุจริต

3.1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ คือ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured or guided interviews) ซึ่งภายหลังจากที่คณะผู้วิจัยวิเคราะห์และสังเคราะห์จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม คณะผู้วิจัยจะนำผลที่ได้มากำหนดประเด็นในการจัดทำแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างเพื่อใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) ให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนและรอบด้านจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในภารกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด ทั้งในมิติปัญหาอุปสรรค

และข้อเสนอแนะที่เป็นปัจจัยสู่ความสำเร็จในการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินการป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช.

3.1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ

(1) การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร (data collection) จากหนังสือ รายงาน การศึกษาวิจัย กฎหมาย และระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการและหน้าที่และอำนาจของส่วนราชการ ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. 2561 เป็นต้น

(2) การสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) เพื่อให้ได้ข้อมูลรายละเอียดเชิงลึกที่สำคัญจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (key informants) เช่น ผู้กำหนดนโยบายและแนวทางการดำเนินการป้องกันการทุจริต ผู้บริหารที่มีหน้าที่และอำนาจกำกับดูแลการดำเนินการป้องกันการทุจริตของกลุ่มปฏิบัติการในพื้นที่สำนักงาน ป.ป.ช. เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริต เป็นต้น

(3) การอภิปรายกลุ่มย่อย (small group discussion) เพื่อร่วมกันอภิปรายแลกเปลี่ยนความเห็นและประสบการณ์ของผู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับการดำเนินการป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด โดยมีผู้เข้าร่วมการอภิปรายกลุ่มย่อย 6 กลุ่ม กลุ่มละ 4 คน ประกอบด้วย (1) ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภาค/ผู้อำนวยการสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด จำนวน 2 กลุ่ม (2) เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริต สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค จำนวน 2 กลุ่ม และ (3) เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริต สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด จำนวน 2 กลุ่ม

3.1.4 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

คณะผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) อภิปรายกลุ่ม (small group discussion) จากนั้นจะทำการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (content analysis) โดยอาศัยหลักตรรกะวิเคราะห์ (logical analysis) และเชิงเปรียบเทียบ

3.2 การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

3.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

(1) ประชากร

ประชากรเป้าหมายที่ศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ เป็นข้าราชการสำนักงาน ป.ป.ช. ที่เกี่ยวข้องกับภารกิจป้องกันการทุจริต ได้แก่ เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริต สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 1 – 9 จำนวน 25 ราย และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด จำนวน 128 ราย

ตารางที่ 3.1 จำนวนผู้บริหารและเจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตที่ปฏิบัติภารกิจป้องกันการทุจริต
ในสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด

หน่วยงาน	จำนวน เจ้าพนักงาน ป้องกันการทุจริต (ตามกรอบ อัตรากำลัง)	จำนวนเจ้าพนักงานป้องกันการทุจริต (ตามจริง)				
		ระดับ ปฏิบัติการ	ระดับ ชำนาญการ	ระดับ ชำนาญการ พิเศษ	ระดับ เชี่ยวชาญ	รวม
สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 1 (นนทบุรี)	6	1	1	1	-	3
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดชัยนาท	3	2	-	-	-	2
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดนนทบุรี	4	-	2	-	-	2
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดปทุมธานี	4	1	1	-	-	2
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	5	2	-	-	-	2
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดลพบุรี	3	-	1	-	-	1
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดสมุทรปราการ	4	-	1	-	-	1
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดสระบุรี	3	-	2	-	-	2
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดสิงห์บุรี	2	-	-	-	-	0
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดอ่างทอง	3	1	-	-	-	1
สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 2 (จังหวัดชลบุรี)	5	-	2	-	-	2
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดจันทบุรี	3	2	-	-	-	2
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดฉะเชิงเทรา	4	-	1	-	-	1
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดชลบุรี	5	1	1	-	-	2
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดตราด	3	1	-	-	-	1
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดนครนายก	2	-	1	-	-	1
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดปราจีนบุรี	3	-	2	-	-	2
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดระยอง	3	-	2	-	-	2
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดสระแก้ว	3	1	1	-	-	2
สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 3 (นครราชสีมา)	5	1	2	-	-	3
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดชัยภูมิ	3	2	-	-	-	2
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดนครราชสีมา	5	-	1	-	-	1
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดบุรีรัมย์	4	-	2	-	-	2
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดยโสธร	3	-	1	-	-	1
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดศรีสะเกษ	3	2	-	-	-	2
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดสุรินทร์	4	1	-	-	-	1
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดอำนาจเจริญ	3	2	-	-	-	2
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดอุบลราชธานี	3	1	1	-	-	2
สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 4 (ขอนแก่น)	7	1	2	-	-	3
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์	4	1	1	-	-	2
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดขอนแก่น	5	1	1	-	-	2
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดนครพนม	3	1	1	-	-	2
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดบึงกาฬ	3	1	-	-	-	1
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดมหาสารคาม	4	1	1	-	-	2
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดมุกดาหาร	3	1	1	-	-	2
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดร้อยเอ็ด	4	1	1	-	-	2
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดเลย	2	-	1	-	-	1
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดสกลนคร	2	2	-	-	-	2
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดหนองคาย	2	1	1	-	-	2
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดหนองบัวลำภู	3	1	-	-	-	1
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดอุดรธานี	4	2	-	-	-	2

หน่วยงาน	จำนวน เจ้าพนักงาน ป้องกันการทุจริต (ตามกรอบ อัตรากำลัง)	จำนวนเจ้าพนักงานป้องกันการทุจริต (ตามจริง)				
		ระดับ ปฏิบัติการ	ระดับ ชำนาญการ	ระดับ ชำนาญการ พิเศษ	ระดับ เชี่ยวชาญ	รวม
สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 5 (เชียงใหม่)	5	-	3	-	-	3
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดเชียงราย	3	1	1	-	-	2
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดเชียงใหม่	5	1	-	1	-	2
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดน่าน	3	1	1	-	-	2
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดพะเยา	2	1	1	-	-	2
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดแพร่	3	-	2	-	-	2
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดแม่ฮ่องสอน	3	1	1	-	-	2
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดลำปาง	2	1	1	-	-	2
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดลำพูน	3	1	-	-	1	2
สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 6 (พิษณุโลก)	6	1	2	-	-	3
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดกำแพงเพชร	3	-	-	-	-	0
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดตาก	3	1	-	-	-	1
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดนครสวรรค์	3	-	2	-	-	2
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดพิจิตร	3	1	1	-	-	2
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดพิษณุโลก	5	1	1	-	-	2
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดเพชรบูรณ์	2	-	2	-	-	2
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดสุโขทัย	2	1	-	-	-	1
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดอุตรดิตถ์	3	2	-	-	-	2
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดอุทัยธานี	3	-	2	-	-	2
สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 7 (นครปฐม)	5	2	1	-	-	3
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดกาญจนบุรี	3	-	2	-	-	2
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดนครปฐม	5	1	-	-	-	1
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	3	-	1	-	-	1
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดเพชรบุรี	2	-	1	-	-	1
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดราชบุรี	4	-	1	-	-	1
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดสมุทรสงคราม	3	1	1	-	-	2
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดสมุทรสาคร	3	1	1	-	-	2
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดสุพรรณบุรี	3	-	1	-	-	1
สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 8 (สุราษฎร์ธานี)	5	1	2	-	-	3
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดกระบี่	3	1	1	-	-	2
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดชุมพร	3	-	2	-	-	2
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช	3	-	2	-	-	2
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดพังงา	2	2	-	-	-	2
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดภูเก็ต	3	1	1	-	-	2
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดระนอง	2	-	1	-	-	1
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดสุราษฎร์ธานี	5	1	2	-	-	3
สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 9 (สงขลา)	5	1	-	1	-	2
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดตรัง	2	-	2	-	-	2
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดนราธิวาส	2	1	-	-	-	1
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดปัตตานี	2	-	1	1	-	2
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดพัทลุง	2	1	1	-	-	2
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดยะลา	3	2	-	-	-	2
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดสงขลา	5	2	-	-	-	2
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดสตูล	3	1	1	-	-	2
รวม	290	68	80	4	1	153

ที่มา สำนักบริหารทรัพยากรบุคคล สำนักงาน ป.ป.ช. (ข้อมูล ณ วันที่ 1 ธันวาคม พ.ศ.2562)

(2) กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรกลุ่มเป้าหมายจำนวน 153 ราย ดังนี้

(1.1) เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริต สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 1 – 9 จำนวน 25 ราย

(1.2) เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริต สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด จำนวน 128 ราย

ทั้งนี้ ข้อมูลที่เก็บได้จริงอาจเกิดความคลาดเคลื่อน เนื่องจากเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในการป้องกันการทุจริตของกลุ่มปฏิบัติการพื้นที่ สำนักงาน ป.ป.ช. อาจมีการโยกย้ายหรือเปลี่ยนสายงานในระหว่างการเก็บรวบรวมข้อมูล และเป็นการเคารพสิทธิของผู้ตอบแบบสอบถาม

3.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยจะนำส่งแบบสอบถามไปยังสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 1 – 9 และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด 76 จังหวัด เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการป้องกันการทุจริต ปัญหาอุปสรรคของการดำเนินการป้องกันการทุจริต และปัจจัยแห่งความสำเร็จในการดำเนินการป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดจากเจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ ซึ่งลักษณะของคำถามจะมีทั้งคำถามปลายเปิดและคำถามปลายปิด รายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วย

- 1) หน่วยงานที่สังกัด
- 2) ระดับตำแหน่ง
- 3) จำนวนปีที่ปฏิบัติงานในสำนักงาน ป.ป.ช.
- 4) จำนวนเจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตในหน่วยงานที่ท่านสังกัด

ส่วนที่ 2 การดำเนินการป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด และปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน ประกอบด้วย

- 1) รูปแบบการดำเนินการป้องกันการทุจริต
- 2) ผลการดำเนินการป้องกันการทุจริต
- 3) การมีส่วนร่วมในการป้องกันการทุจริตของภาคส่วนต่าง ๆ
- 4) สภาพจริงและความคาดหวังต่อการดำเนินการป้องกันการทุจริต
- 5) ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการป้องกันการทุจริต

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการดำเนินการป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด

3.2.3 การทดสอบคุณภาพเครื่องมือ

คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการทดสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาโดยการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination Index) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม (Questionnaire) ในการสำรวจเชิงปริมาณ โดยมีรายละเอียดดังนี้

(1) การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity)

คณะผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาความเหมาะสมของข้อคำถาม การใช้ภาษา และข้อคำถามมีความครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการตอบโจทย์การวิจัย และนำความเห็นข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ได้แก่ รองศาสตราจารย์ ดร.โยธิน แสงดี รองศาสตราจารย์ ดร.เอก ตั้งทรัพย์วัฒนา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สวรัย บุญยamananท์ และนางจุฑารัตน์ สุวารี (ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและบริการวิชาการด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต สำนักงาน ป.ป.ช.) มาใช้ในการปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามให้มีความสมบูรณ์

(2) ทดสอบค่าอำนาจจำแนก (Discrimination Index) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามในการสำรวจเชิงปริมาณ

หลังจากที่ได้ปรับแก้ตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญแล้ว คณะผู้วิจัยจะนำแบบสอบถามในแต่ละชุดไปทดสอบ (Pre-Test) กับผู้บริหารสำนักงาน ป.ป.ช. ที่กำกับดูแลภารกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด และเจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด จำนวน 30 ราย เพื่อตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการสำรวจการดำเนินภารกิจป้องกันการทุจริตและปัญหาอุปสรรคการดำเนินการของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดโดยทำการทดสอบค่าอำนาจจำแนกและความเที่ยงหรือความน่าเชื่อถือ (Reliability) กล่าวคือ การทดสอบค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ใช้สูตรสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน ซึ่งเป็นการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item-Total Correlation) แล้วเลือกเฉพาะข้อคำถามที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป ในกรณีที่ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำกว่า 0.20 เล็กน้อย และเป็นเนื้อความที่จำเป็นต้องคงอยู่ในแบบสอบถาม คณะผู้วิจัยได้ปรับภาษาใหม่ก่อนที่จะนำไปใช้ได้จริง

ในส่วนของการทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ใช้วิธีของ Cronbach's alpha Coefficient ซึ่งการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค (α -coefficient) จะมีค่าอยู่ระหว่าง 0 ถึง 1 ถ้าหากมีค่าใกล้เคียงกับ 1 มาก แสดงว่ามีความเที่ยงหรือความเชื่อมั่นมาก ทั้งนี้ ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาต้องมีค่าตั้งแต่ 0.7 ขึ้นไป จึงถือว่าข้อคำถามมีความเที่ยงหรือมีความน่าเชื่อมั่นอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ซึ่งมีผลการทดสอบ ดังนี้

(2.1) การเปิดโอกาสให้ภาคส่วนต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการป้องกันการทุจริต

อำนาจจำแนก: จากการใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์คำนวณค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อของแบบประเมินค่าในด้านการเปิดโอกาสให้ภาคส่วนต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการป้องกันการทุจริตจำนวน 8 ข้อคำถาม พบว่า ทุกข้อคำถามมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มากกว่า 2 ขึ้นไป จึงใช้ข้อคำถามทุกข้อในการเก็บรวบรวมข้อมูล รายละเอียดตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายชื่อในด้านการเปิดโอกาสให้ภาคส่วนต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการ
ป้องกันการทุจริต

ข้อคำถาม	ค่าอำนาจจำแนก (r)	การ ดำเนินการ
1. การมีส่วนร่วมในการวางแผนและเสนอแนวทางในการป้องกันและแก้ไข ปัญหาการทุจริตในพื้นที่	.644	นำไปใช้ได้
2. การมีส่วนร่วมในการจัดทำโครงการและวิธีการเพื่อให้กิจกรรม/โครงการ ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์	.703	นำไปใช้ได้
3. การมีส่วนร่วมในการประชุมปรึกษาหารือและตัดสินใจในการเลือกกิจกรรมที่ เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายและรูปแบบการทุจริตในพื้นที่	.795	นำไปใช้ได้
4. การมีส่วนร่วมในการประชุมปรึกษาหารือและตัดสินใจในการกำหนดแนว ทางการดำเนินโครงการที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายและรูปแบบการทุจริตใน พื้นที่	.733	นำไปใช้ได้
5. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามโครงการต่าง ๆ เช่น การเข้าร่วมอบรม การขยายผลโครงการ เป็นต้น	.692	นำไปใช้ได้
6. การมีส่วนร่วมในการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การดำเนิน ภารกิจป้องกันการทุจริตบรรลุผลสำเร็จ	.579	นำไปใช้ได้
7. การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบผลการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตของ สำนักงาน ป.ป.ช. และหน่วยงานอื่น	.806	นำไปใช้ได้
8. การมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังและแจ้งเบาะแสการทุจริต	.522	นำไปใช้ได้

ความเชื่อมั่น: เมื่อทำการทดสอบค่าความเชื่อมั่นด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ
แอลฟาทั้ง 8 ข้อคำถาม พบว่า ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยรวมมีค่า 0.8977 หมายความว่า ถ้านำ
แบบสอบถามที่มีจำนวน 8 ข้อคำถามไปทดสอบกับเจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช.ภาค และ
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด ซ้ำหลายๆ ครั้ง จะได้ผลเหมือนเดิมร้อยละ 89.77 ดังนั้นจึงได้ข้อคำถามที่ใช้ได้
ทั้งหมด 8 ข้อ

(2.2) การดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค/สำนักงาน
ป.ป.ช. ประจำจังหวัด ในสภาพความเป็นจริง

อำนาจจำแนก: จากการใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์คำนวณค่าอำนาจจำแนกเป็นราย
ข้อของแบบประเมินค่าเรื่องการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค/สำนักงาน ป.ป.ช.
ประจำจังหวัด จำนวนทั้งสิ้น 28 ข้อคำถาม พบว่า ในสภาพความเป็นจริง มีข้อคำถามที่มีค่าสัมประสิทธิ์
สหสัมพันธ์มากกว่า 2 ขึ้นไป จำนวน 27 ข้อ ส่วนข้อคำถามที่มีค่าสหสัมพันธ์น้อยกว่า 0.2 คือ ข้อคำถามที่ 22
การมีทักษะแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า/ไหวพริบดีของบุคลากร ที่ปฏิบัติภารกิจป้องกันการทุจริต จึงตัดทิ้งไป
เหลือข้อคำถามจำนวน 27 ข้อที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลรายละเอียดตารางที่ 3.3

ตารางที่ 3.3 ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อคำถามในการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาคและสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด

ข้อคำถาม	สภาพความเป็นจริง		ความคาดหวัง	
	ค่าอำนาจจำแนก (r)	การดำเนินการ	ค่าอำนาจจำแนก (r)	การดำเนินการ
1. การมียุทธศาสตร์ที่ชัดเจนและสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม	.745	นำไปใช้ได้	.601	นำไปใช้ได้
2. การมีเป้าหมายและทิศทางการดำเนินงานที่สอดคล้องกันของสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลาง สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด	.700	นำไปใช้ได้	.622	นำไปใช้ได้
3. การจัดประชุมชี้แจงนโยบาย เป้าหมาย และแผนงานต่าง ๆ ให้ผู้ปฏิบัติงานในกลุ่มภารกิจพื้นที่ สำนักงาน ป.ป.ช. ได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอ	.508	นำไปใช้ได้	.745	นำไปใช้ได้
4. การที่สำนักงาน ป.ป.ช. มีการวิเคราะห์โอกาสและพัฒนาวิสัยทัศน์อย่างสม่ำเสมอ	.543	นำไปใช้ได้	.683	นำไปใช้ได้
5. การมีโครงสร้างหน่วยงานที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของสำนักงาน ป.ป.ช. และส่งเสริมให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพ	.566	นำไปใช้ได้	.620	นำไปใช้ได้
6. การมีโครงสร้างหน่วยงานที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างเหมาะสม ทำให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ	.596	นำไปใช้ได้	.665	นำไปใช้ได้
7. การมีโครงสร้างหน่วยงานที่ส่งเสริมการทำงานประสานกันระหว่างหน่วยงานภายในให้บรรลุเป้าหมาย/ยุทธศาสตร์องค์กรได้	.677	นำไปใช้ได้	.630	นำไปใช้ได้
8. การกระจายงานและหน้าที่ความรับผิดชอบมีความเหมาะสมตรงตามตำแหน่ง	.668	นำไปใช้ได้	.693	นำไปใช้ได้
9. การมีกระบวนการทำงานที่เป็นระบบและบูรณาการระหว่างหน่วยงานภายในและภายนอกสำนักงาน ป.ป.ช.	.721	นำไปใช้ได้	.745	นำไปใช้ได้
10. การดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตมีระบบการติดตามและประเมินผลที่ชัดเจนเป็นรูปธรรมอย่างต่อเนื่อง	.702	นำไปใช้ได้	.719	นำไปใช้ได้
11. การมีระบบติดตามแผนยุทธศาสตร์การประเมินวัดผลงานขององค์กรและรายงานผลงาน เพื่อให้แผนยุทธศาสตร์ได้รับการนำไปปฏิบัติตามที่กำหนดไว้	.487	นำไปใช้ได้	.775	นำไปใช้ได้
12. การมีระบบการจัดสรรงบประมาณ อุปกรณ์ เทคโนโลยี และบุคลากรสอดคล้องกับเหมาะสมกับแผนปฏิบัติการเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์หรือเป้าหมายขององค์กร	.739	นำไปใช้ได้	.681	นำไปใช้ได้
13. การมีผู้บังคับบัญชาที่รับฟังความเห็นและมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหา	.585	นำไปใช้ได้	.747	นำไปใช้ได้
14. การเป็นแบบอย่างที่ดีของผู้บังคับบัญชา	.403	นำไปใช้ได้	.706	นำไปใช้ได้
15. การมอบหมายงานและการกระจายงานมีความชัดเจนและเหมาะสม	.588	นำไปใช้ได้	.593	นำไปใช้ได้
16. ผู้บังคับบัญชามีการติดตามและทบทวนการดำเนินงานและผลการดำเนินงานเป็นระยะตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดกระบวนการ	.282	นำไปใช้ได้	.623	นำไปใช้ได้

ข้อคำถาม	สภาพความเป็นจริง		ความคาดหวัง	
	ค่าอำนาจ จำแนก (r)	การ ดำเนินการ	ค่าอำนาจ จำแนก (r)	การ ดำเนินการ
17. การมีอัตรากำลังของผู้ปฏิบัติงานจริงที่เพียงพอต่อการ ดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตในเชิงพื้นที่	.641	นำไปใช้ได้	.636	นำไปใช้ได้
18. การมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและเข้าใจใน ภารกิจป้องกัน การทุจริตที่ผลักดันให้องค์กรประสบ ความสำเร็จในการดำเนินงาน	.527	นำไปใช้ได้	.665	นำไปใช้ได้
19. การมีแรงจูงใจและการสร้างขวัญกำลังใจบุคลากร ในการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริต เช่น การยกย่อง ชมเชย เป็นต้น	.742	นำไปใช้ได้	.612	นำไปใช้ได้
20. การมีความสามัคคีระหว่างบุคลากรภายในองค์กร และร่วมมือกันดำเนินการกิจป้องกันการทุจริต	.606	นำไปใช้ได้	.745	นำไปใช้ได้
21. การมีบุคลากรที่มีความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ ที่เพียงพอและตรงกับสายงาน	.512	นำไปใช้ได้	.662	นำไปใช้ได้
22. การมีทักษะแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า/ไหวพริบดี ของบุคลากรที่ปฏิบัติภารกิจป้องกันการทุจริต	.099	ตัดทิ้ง	.677	นำไปใช้ได้
23. การมีทักษะการบริหารจัดการงาน/โครงการอย่างเป็น ระบบ	.338	นำไปใช้ได้	.684	นำไปใช้ได้
24. การพัฒนาทักษะของผู้ปฏิบัติงานมีความเหมาะสมกับ ภาระงานและความจำเป็นของหน่วยงาน	.529	นำไปใช้ได้	.766	นำไปใช้ได้
25. การมีวิสัยทัศน์ร่วมกันของคนในหน่วยงาน “ซื่อสัตย์ เป็นธรรมมีอาชีพ โปร่งใส ตรวจสอบได้”	.644	นำไปใช้ได้	.452	นำไปใช้ได้
26. การมีความเชื่อมั่นต่อเพื่อนร่วมงานในการปฏิบัติงาน ที่ได้รับมอบหมาย	.483	นำไปใช้ได้	.564	นำไปใช้ได้
27. การร่วมกันแสดงความคิดเห็นเพื่อพัฒนาการดำเนิน ภารกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลาง และ กลุ่มปฏิบัติการในพื้นที่	.644	นำไปใช้ได้	.521	นำไปใช้ได้
28. การมีเป้าหมายร่วมกันในการดำเนินการกิจป้องกันการ ทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลาง และกลุ่มปฏิบัติ ภารกิจในพื้นที่	.398	นำไปใช้ได้	.568	นำไปใช้ได้

ความเชื่อมั่น: เมื่อทำการทดสอบค่าความเชื่อมั่นด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของแอลฟาทั้ง 28 ข้อคำถาม พบว่า ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยรวมมีค่า 0.9355 และเมื่อทำการตัดข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกหรือค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำกว่า 2 ออก จะทำให้ค่าความเชื่อมั่นหรือค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของแอลฟาสูงขึ้นเป็น 0.9380

(2.3) ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานในการป้องกันทจริตของหน่วยงาน

อำนาจจำแนก: จากการใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์คำนวณค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อของแบบประเมินค่าด้านปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานในการป้องกันทจริตของหน่วยงาน จำนวนทั้งสิ้น 7 ข้อคำถาม พบว่า ข้อคำถามที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มากกว่า 2 ขึ้นไป จำนวน 6 ข้อ ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และตัดข้อคำถามที่ 1 ออกจากการแบบสำรวจ รายละเอียดตารางที่ 3.4

ตารางที่ 3.4 ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อคำถามเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานในการป้องกันทจริต

ข้อคำถาม	ค่าอำนาจจำแนก (r)	การดำเนินการ
1. ความรู้ ความสามารถ ประสิทธิภาพ และทักษะในการปฏิบัติงานของบุคลากรด้านการป้องกันทจริต	.043	ตัดทิ้ง
2. ความคิดสร้างสรรค์ในการดำเนินโครงการและการปฏิบัติงานด้านป้องกันการทจริต	.200	นำไปใช้ได้
3. การมีอัตราค่าจ้างพนักงานป้องกันการทจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด มีไม่เพียงพอและสอดคล้องกับปริมาณงาน	.521	นำไปใช้ได้
4. การดำเนินโครงการป้องกันการทจริตไม่สอดคล้องกับสภาพปัญหาการทจริตและกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่	.416	นำไปใช้ได้
5. การขาดโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดแผนโครงการ/กิจกรรมที่ดำเนินการให้สอดคล้องเหมาะสมกับสภาพพื้นที่และสภาพปัญหาการทจริตในแต่ละพื้นที่	.427	นำไปใช้ได้
6. การขาดความชัดเจนเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินโครงการที่สำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลางมอบหมายให้กลุ่มปฏิบัติการพื้นที่ สำนักงาน ป.ป.ช. รับผิดชอบดำเนินการ	.627	นำไปใช้ได้
7. การขาดการประสานงาน/บูรณาการเชื่อมโยงการทำงานของสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลางไปสู่กลุ่มปฏิบัติการพื้นที่ สำนักงาน ป.ป.ช.	.441	นำไปใช้ได้

ความเชื่อมั่น: เมื่อทำการทดสอบค่าความเชื่อมั่นด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของแอลฟาทั้ง 7 ข้อคำถาม พบว่า ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยรวมมีค่า 0.6484 และเมื่อทำการตัดข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกหรือค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำกว่า 2 ออก จะทำให้ค่าความเชื่อมั่นหรือค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของแอลฟาสูงขึ้นเป็น 0.7174

3.2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

คณะผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลการดำเนินการป้องกันทจริต การมีส่วนร่วมในการป้องกันการทจริตของประชาชนในพื้นที่ และปัญหาอุปสรรคการดำเนินการป้องกันทจริตจากแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งข้อมูลที่เก็บได้จริงอาจเกิดความคลาดเคลื่อน เนื่องจากเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในการป้องกันทจริตของกลุ่มปฏิบัติการพื้นที่ สำนักงาน ป.ป.ช. อาจมีการโยกย้ายหรือเปลี่ยนสายงานในระหว่างการเก็บรวบรวมข้อมูล และเป็นการเคารพสิทธิของผู้ตอบแบบสอบถาม

3.2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้จากแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารสำนักงาน ป.ป.ช. ที่กำกับดูแลภารกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด โดยมีรายละเอียดดังนี้

(1) นำแบบสำรวจที่ได้รับทั้งหมดมาคัดเลือกเฉพาะฉบับที่สมบูรณ์

(2) ลงรหัสข้อมูลในโปรแกรมสำเร็จรูป

(3) สร้างตัวแปรใหม่

(4) วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินโครงการ/กิจกรรมด้านป้องกันและปราบปรามการทุจริต ผลการดำเนินการป้องกันการทุจริต ปัญหาอุปสรรค และปัจจัยความสำเร็จ โดยใช้สถิติสถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ แจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3.2.6 เกณฑ์การแปลผล

การแปลผลข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถามสำหรับผู้บริหารสำนักงาน ป.ป.ช. ที่กำกับดูแลภารกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด และเจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด ข้อคำถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วน 4 ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนและเกณฑ์การแปลผล ดังนี้

(1) เกณฑ์การให้คะแนน

จากแบบสอบถามระดับความคิดเห็นในส่วนที่ 2 ข้อคำถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วน 4 ระดับ ดังนี้

	<u>ข้อความเชิงบวก</u>	<u>ข้อความเชิงลบ</u>
มากที่สุด	4	1
มาก	3	2
น้อย	2	3
น้อยที่สุด	1	4

	<u>ข้อความเชิงบวก</u>	<u>ข้อความเชิงลบ</u>
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	4	1
เห็นด้วย	3	2
ไม่เห็นด้วย	2	3
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	4

(2) เกณฑ์การแปลผล

การแปลผลความหมายคะแนนเฉลี่ยที่ได้มาจัดระดับความสำคัญเป็น 4 ระดับ ดังนี้

<u>คะแนน</u>		<u>ระดับ</u>
3.51 - 4.00	หมายถึง	มากที่สุด/เห็นด้วยอย่างยิ่ง
2.51 - 3.50	หมายถึง	มาก/เห็นด้วย
1.51 - 2.50	หมายถึง	น้อย/ไม่เห็นด้วย
1.00 - 1.50	หมายถึง	น้อยที่สุด/ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

บทที่ 4

ผลการศึกษาการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริต ของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดและปัญหาอุปสรรค

การวิจัย เรื่อง “การเพิ่มประสิทธิภาพการกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด” คณะผู้วิจัยได้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods Research) โดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เป็นหลักโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และการสนทนากลุ่มย่อย (Small Group Discussion) และใช้การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เก็บรวบรวมข้อมูลจากเจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตเกี่ยวกับการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตและปัญหาอุปสรรคการดำเนินงานของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดเพื่อเป็นข้อมูลสนับสนุนการวิจัยเชิงคุณภาพ

- 4.1 การดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด
- 4.2 ผลการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด
- 4.3 สภาพจริงและความคาดหวังต่อการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด
- 4.4 ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด

4.1 การดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด

ภารกิจด้านการป้องกันการทุจริต เป็นหนึ่งในภารกิจหลักของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีนโยบายการดำเนินงานด้านป้องกันและปราบปรามการทุจริตโดยให้ยึดถือเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ 3 (พ.ศ. 2560 - 2564) เป็นหลักในการปฏิบัติงานเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติฯ และแผนบูรณาการป้องกัน ปราบปรามการทุจริต และประเพณีมิชอบให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรมในการสร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต สร้างวัฒนธรรมร่วมในการต่อต้านการทุจริต ยกระดับธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ ปฏิรูปกลไกการป้องกันการทุจริตเชิงรุก และกระบวนการปราบปรามการทุจริตให้มีความรวดเร็ว เป็นธรรม ส่งผลให้ระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index: CPI) บรรลุเป้าหมาย 50 คะแนน ในปี พ.ศ. 2564

ตามมติคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการประชุมครั้งที่ 831-2/2560 เมื่อวันที่ 10 มกราคม 2560 และมติกรรมการ ป.ป.ช. ในฐานะองค์กรบริหารงานบุคคล ในการประชุมครั้งที่ 101-11/2559 เมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2559 ได้กำหนดให้มีส่วนราชการ เรียกว่า “กลุ่มปฏิบัติการกิจในพื้นที่ สำนักงาน ป.ป.ช.” ประกอบด้วยสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดที่มีรูปแบบการบริหารงานโดยมุ่งเน้นระบบการบริหารตามหลักการกระจายอำนาจและการบริหารราชการแบบเบ็ดเสร็จ เพื่อให้การบริหารงานมีการบูรณาการเกิด

ความคล่องตัวและลดภาระในส่วนกลาง รวมทั้งสามารถรองรับต่อนโยบายและกระแสความต้องการของสังคม ได้อย่างมีประสิทธิภาพซึ่งทำให้การดำเนินการกิจของสำนักงาน ป.ป.ช. บรรลุผลสัมฤทธิ์มากขึ้น

จากการสำรวจการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตตามหน้าที่และอำนาจของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด พบว่า การดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตจะเป็นการดำเนินโครงการตามแผนงาน/นโยบายของสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลาง (ร้อยละ 100.00) รองลงมาเป็นการสร้างเครือข่ายกับสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลางและหน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่เพื่อร่วมกันตรวจสอบเฝ้าระวัง และประเมินสถานการณ์การทุจริตเพื่อให้เกิดการป้องกันการทุจริต (ร้อยละ 91.10) วิทยาการให้ความรู้ (ร้อยละ 86.99) การให้คำปรึกษาและแนะนำการดำเนินการป้องกันการทุจริตแก่หน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่ (ร้อยละ 84.25) และการประสานงานกับสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลาง สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค/ประจำจังหวัด และหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อดำเนินการป้องกันการทุจริตในพื้นที่ (ร้อยละ 84.25) เป็นต้น รายละเอียดดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 การดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด

การดำเนินการกิจป้องกันการทุจริต	จำนวน	ร้อยละ
1. ดำเนินโครงการตามแผนงาน/นโยบายของสำนักงาน ป.ป.ช. (ส่วนกลาง)	146	100.00
2. การสร้างเครือข่ายกับสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลางและหน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่เพื่อร่วมกันตรวจสอบเฝ้าระวัง และประเมินสถานการณ์การทุจริตเพื่อให้เกิดการป้องกันการทุจริต	133	91.10
3. วิทยาการให้ความรู้	127	86.99
4. ประสานงานกับสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลาง สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค/ประจำจังหวัด และหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อดำเนินการป้องกันการทุจริตในพื้นที่	123	84.25
5. ให้คำปรึกษาและแนะนำการดำเนินการป้องกันการทุจริตแก่หน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่	123	84.25
6. ดำเนินการป้องกันการทุจริตร่วมกับภาคส่วนต่าง ๆ	117	80.14
7. จัดทำแผนงาน โครงการ และกิจกรรมเพื่อแก้ปัญหาการทุจริตในพื้นที่	96	65.75
8. ศึกษาและวิเคราะห์สภาพปัญหาการทุจริตในพื้นที่ เพื่อเสนอความเห็นและข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการป้องกันการทุจริต	37	25.34
9. อื่น ๆ เช่น	14	9.59
- การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ระดับจังหวัด และการดำเนินมาตรการตามมาตรการป้องกัน		
การทุจริตที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งการ		
- การดำเนินการในกิจกรรมแสดงเชิงสัญลักษณ์การต่อต้านการทุจริตร่วมกันระหว่างประเทศ		
การแลกเปลี่ยนทางวิชาการระหว่างประเทศ		
- การประชาสัมพันธ์การป้องกันการทุจริตผ่านวิทยุกระจายเสียง		
- การจัดนิทรรศการป้องกันการทุจริต		
- จัดรายการวิทยุเพื่อประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้อง รมรณรงค์ต่อต้านการทุจริต		
ปลูกจิตสำนึกสร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต		
- ดำเนินกิจกรรมกับกลุ่มเครือข่ายต่าง ๆ ในจังหวัดและหน่วยงานอื่น ๆ เช่น สถานศึกษา องค์กรมหาชน		
รัฐวิสาหกิจ		
- ตรวจสอบงานกิจกรรมของรัฐบางที่กำหนด เช่น การตรวจสอบโครงการอาหารกลางวัน เป็นต้น		

หมายเหตุ: ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

4.1.1 การดำเนินการป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค

ตามประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการและหน้าที่และอำนาจของส่วนราชการ ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ.2561 ได้กำหนดให้สำนักงาน ป.ป.ช. ภาคมีอำนาจหน้าที่ดังแผนภาพที่ 4.1

แผนภาพที่ 4.1 หน้าที่และอำนาจการดำเนินการป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค

จากแผนภาพที่ 4.1 จะเห็นได้ว่าสำนักงาน ป.ป.ช. ภูมิภาคมีหน้าที่และอำนาจการดำเนินการป้องกัน การทุจริตในการบูรณาการการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และประสานกับหน่วยงานในส่วนกลาง สำนักงาน ป.ป.ช. และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดภายในภาคที่รับผิดชอบ รวมถึงภาคส่วนอื่น ๆ ในการ ดำเนินการกิจด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและการดำเนินการเพื่อขับเคลื่อนตามยุทธศาสตร์ชาติ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และจัดทำแผนงาน โครงการ และกิจกรรมด้านการป้องกันการทุจริต ของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และตรวจสอบกลั่นกรองข้อเสนอแผนงาน โครงการ และกิจกรรมดังกล่าวของ สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดภายในภาคที่ รับผิดชอบ รวมทั้งกำกับ ดูแล ติดตาม ประเมินผล และ ดำเนินการใด ๆ เพื่อให้แผนงาน โครงการกิจกรรมดังกล่าวบรรลุผลสัมฤทธิ์ รวมถึงประสานกับหน่วยงาน ในส่วนกลางสำนักงาน ป.ป.ช. และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด เพื่อร่วมตรวจสอบกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการดำเนินการอย่างใดในหน่วยงานของรัฐอันอาจนำไปสู่การทุจริตหรือสื่อว่า อาจมีการทุจริต และประสานกับสำนักงาน ป.ป.ช. ในส่วนกลางและสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดเป็นเครือข่าย เพื่อร่วมกันสำรวจ ตรวจสอบ ติดตาม เฝ้าระวัง ประเมินสถานการณ์การทุจริตอย่างรวดเร็ว (rapid appraisal) เพื่อให้เกิดการป้องกันโดยเร็ว ซึ่งสำนักงาน ป.ป.ช. ภูมิภาคมีกระบวนการดำเนินการป้องกัน การทุจริต การดำเนินโครงการป้องกันการทุจริต และการเปรียบเทียบการดำเนินการป้องกัน การทุจริตตามหน้าที่และ อำนาจที่กำหนดไว้กับการดำเนินการในสภาพจริงดังนี้

(1) กระบวนการดำเนินการป้องกัน การทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค

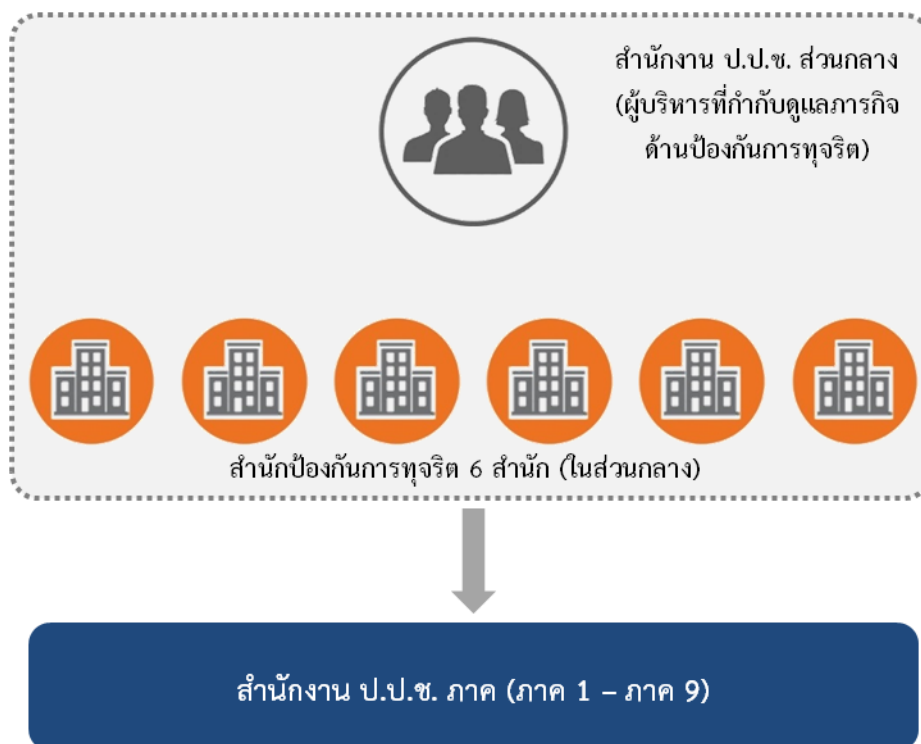
กระบวนการดำเนินการป้องกัน การทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค มี 3 รูปแบบหลักที่ สำคัญ ดังนี้

(1.1) กระบวนการการรับถ่ายโอนโครงการป้องกันการทุจริตจากสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลางมายังสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค

การดำเนินการป้องกัน การทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค มีการดำเนินโครงการ และกิจกรรมป้องกันการทุจริตตามที่สำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลางกำหนดในแต่ละปีงบประมาณ โดยมีการถ่ายโอน โครงการป้องกันการทุจริตจากสำนักป้องกันการทุจริตที่สังกัดสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลาง 6 สำนัก¹⁶ มาดำเนินงาน ในพื้นที่ภาคทั้ง 9 ภาค สำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลางมีการกำหนดรายละเอียดแผนงาน จำนวนงบประมาณ กลุ่มเป้าหมาย ผลผลิต ผลลัพธ์ และตัวชี้วัดของโครงการ/กิจกรรมให้สำนักงาน ป.ป.ช. ภาคดำเนินการตามที่ กำหนด และก่อนการดำเนินโครงการสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลางจะมีการจัดประชุมชี้แจงรายละเอียด โครงการและขั้นตอนการดำเนินงานให้กับเจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตเพื่อนำไปดำเนินการในพื้นที่ต่อไป ซึ่งกระบวนการรับถ่ายโอนโครงการป้องกันการทุจริตตามที่กำหนดในโครงสร้างและอำนาจหน้าที่จากสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลางมายังสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค ดังกล่าวแสดงได้ตามแผนภาพที่ 4.2

¹⁶ ประกอบด้วย (1) สำนักเฝ้าระวังและประเมินสถานการณ์ทุจริต (2) สำนักประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส (3) สำนักด้านทุจริตศึกษา (4) สำนักมาตรการเชิงรุกและนวัตกรรม (5) สำนักส่งเสริมและบูรณาการการมีส่วนร่วมด้านทุจริต (6) สำนักพัฒนาและส่งเสริมธรรมาภิบาล

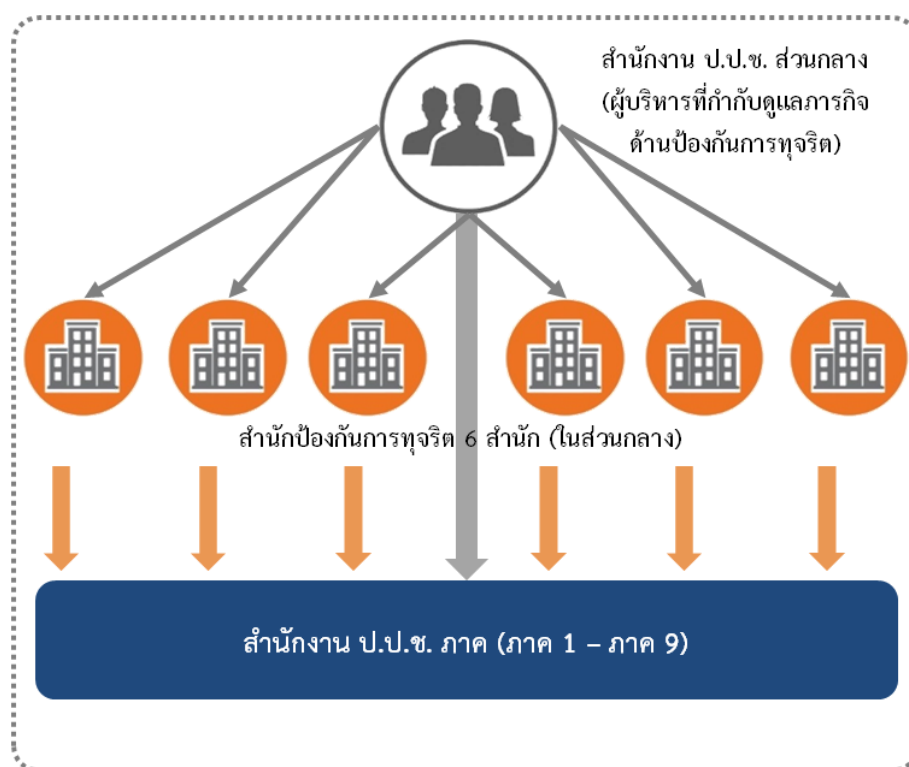
แผนภาพที่ 4.2 กระบวนการถ่ายโอนการดำเนินโครงการป้องกันการทุจริตจากสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลางมายังสำนักงาน ป.ป.ช. ภาคตามที่กำหนดในโครงสร้างและอำนาจหน้าที่

ที่มา: ประมวลผลโดยคณะผู้วิจัย

อย่างไรก็ตาม จากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่มย่อย พบว่า สำนักป้องกันการทุจริตสังกัดสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลางทั้ง 6 สำนักมีการถ่ายโอนและมอบหมายงานไปยังสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค โดยไม่ได้มีการวางแผนบูรณาการหรือประสานงานกันอย่างเป็นระบบ กล่าวคือ สำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลาง ตั้งแต่ระดับการกำหนดนโยบายป้องกันการทุจริตและสำนักป้องกันการทุจริต แต่ละสำนักมีการถ่ายโอนงานและงบประมาณไปยังสำนักงาน ป.ป.ช. ภาคโดยไม่เป็นไปตามกระบวนการอย่างเป็นระบบ รวมถึงในบางโครงการและกิจกรรมมีเนื้อหาบูรณาการการทำงานที่ซ้ำซ้อนกันและใกล้เคียงกัน จึงเป็นลักษณะงานที่สามารถดำเนินการในคราวเดียวกันภายใต้โครงการเดียวกันได้ ซึ่งกระบวนการถ่ายโอนการดำเนินโครงการป้องกันการทุจริตจากสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลางมายังสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค ในปัจจุบัน แสดงได้ดังแผนภาพที่ 4.3

แผนภาพที่ 4.3 กระบวนการถ่ายโอนการดำเนินโครงการป้องกันการทุจริตจากสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลางมายังสำนักงาน ป.ป.ช. ภาคในปัจจุบัน

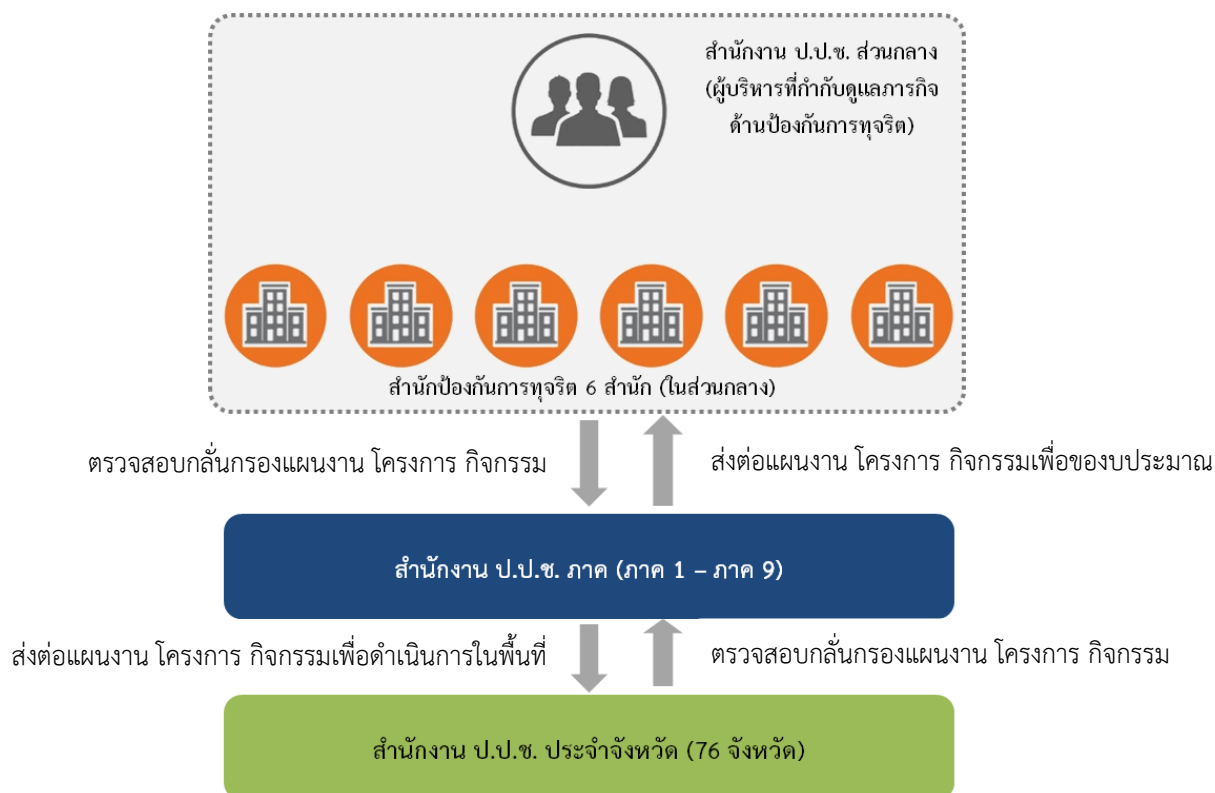

ที่มา: ประมวลผลโดยคณะผู้วิจัย

(1.2) กระบวนการตรวจสอบกลั่นกรองแผนงาน โครงการ และกิจกรรมด้าน ป้องกันการทุจริต

สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค มีหน้าที่และอำนาจสำคัญประการหนึ่ง คือ การตรวจสอบ กลั่นกรองแผนงาน โครงการ และกิจกรรมด้านป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดภายใน ภาคที่รับผิดชอบรวมทั้งกำกับ ดูแล ติดตาม ประเมินผล และดำเนินการใด ๆ เพื่อให้แผนงาน โครงการ กิจกรรมดังกล่าวบรรลุผลสัมฤทธิ์ กล่าวคือ ในกรณีที่สำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลางมีการถ่ายโอนการดำเนิน โครงการกิจกรรมป้องกันการทุจริตหรืองานมอบหมายอื่น ๆ มายังสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค จะมีหน้าที่และอำนาจในการตรวจสอบกลั่นกรองแผนงานโครงการเพื่อส่งต่อให้สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดต่อไป ขณะเดียวกัน หากสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดมีการออกแบบโครงการกิจกรรม ป้องกันการทุจริตเพื่อดำเนินการในพื้นที่จังหวัด สำนักงาน ป.ป.ช. ภาคจะมีหน้าที่และอำนาจในการตรวจสอบ แผนงานโครงการของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด ซึ่งการดำเนินงานดังกล่าวมีกระบวนการดังแผนภาพที่ 4.4

แผนภาพที่ 4.4 กระบวนการตรวจสอบแผนงาน โครงการ และกิจกรรมด้านป้องกันการทุจริตของ
สำนักงาน ป.ป.ช. ภาคตามหน้าที่และอำนาจ

ที่มา: ประมวลผลโดยคณะผู้วิจัย

อย่างไรก็ตาม จากการสัมภาษณ์และสนทนากลุ่มย่อย พบว่า การดำเนินงานตรวจสอบกลั่นกรองแผนงาน โครงการ กิจกรรมของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค ยังไม่เป็นไปตามหน้าที่และอำนาจเท่าที่ควร เนื่องจากลักษณะของการประสานงานหรือมอบหมายงานในบางครั้งสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลางจะประสานมายังสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดโดยไม่ผ่านสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค ด้วยเหตุผลที่ว่าต้องการให้เกิดความรวดเร็วในการดำเนินงาน ซึ่งเจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตที่ปฏิบัติงานในสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค เห็นว่าควรมีการประสานงานหรือมอบหมายงานผ่านทางสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค เพื่อให้เป็นไปตามหน้าที่และอำนาจที่กำหนดไว้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ และเพื่อให้สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค สามารถพิจารณา กลั่นกรองแผนงาน โครงการ กิจกรรมให้สอดคล้องกับบริบทในพื้นที่ และกำกับ ดูแล ติดตาม ประเมินผล และดำเนินการเพื่อสนับสนุนให้แผนงาน โครงการ กิจกรรมดังกล่าวบรรลุผลสำเร็จ

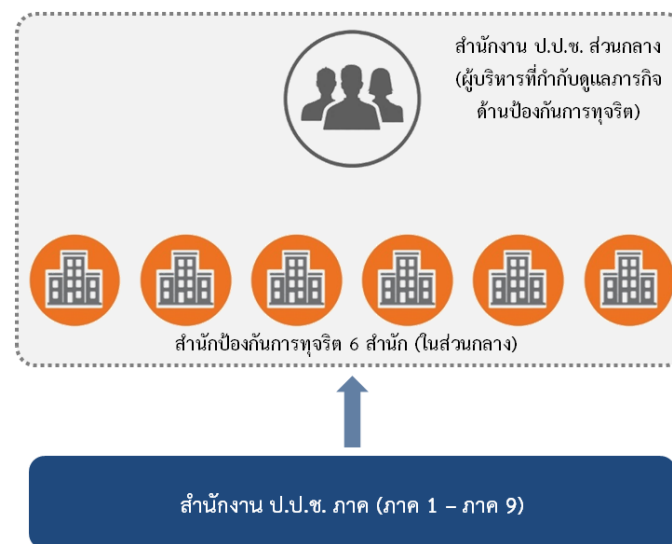
(1.3) กระบวนการรายงานผลการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน

ป.ป.ช. ภาค

การรายงานผลการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค ประกอบด้วยรายงานผลการประเมินตามคำรับรองการปฏิบัติราชการรายไตรมาส รายงานผลการดำเนินโครงการในมิติการใช้จ่ายงบประมาณ จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ/กิจกรรม และอื่น ๆ รวมถึงยังมีหน้าในการ

รวบรวมวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของสำนักงานป้องกันการทุจริต และการรายงานผลการดำเนินงานของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาคที่เกี่ยวข้องไปยังสำนักป้องกันการทุจริตในสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลาง ซึ่งในบางกรณีมีการขอข้อมูลและขอให้รายงานผลการดำเนินงานที่ซ้ำซ้อนโดยขาดการประสานงานและการบูรณาการระหว่างสำนักป้องกันการทุจริตในสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลาง รวมถึงสำนักงาน ป.ป.ช. ภาคยังมีหน้าที่และอำนาจในการรวบรวมผลการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดที่อยู่ในความรับผิดชอบไปยังสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลาง ซึ่งกระบวนการรายงานผลการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาคไปยังสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลางตามที่กำหนดในหน้าที่และอำนาจแสดงได้ดังแผนภาพที่ 4.5

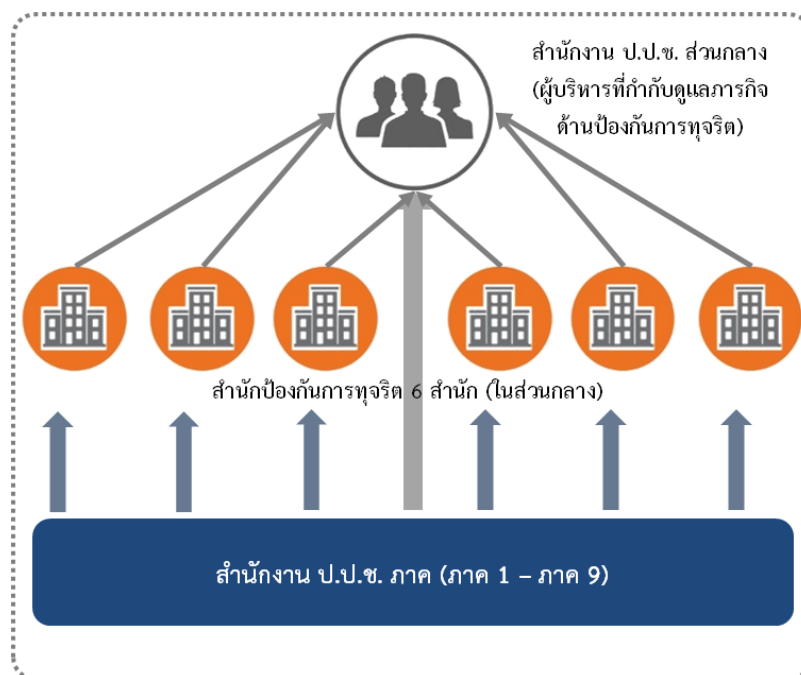
แผนภาพ 4.5 กระบวนการรายงานผลการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค ตามหน้าที่และอำนาจที่กำหนดไว้

ที่มา: ประมวลผลโดยคณะผู้วิจัย

อย่างไรก็ตาม จากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่มย่อย พบว่า กระบวนการรายงานผลการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค ยังไม่เป็นไปตามหน้าที่และอำนาจที่กำหนดอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ เนื่องจากในบางกรณีสำนักป้องกันการทุจริตในสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลางมีการมอบหมายงานให้สำนักงาน ป.ป.ช. ภาคดำเนินงานและรายงานผลนอกเหนือจากการปฏิบัติงานตามแผนที่กำหนดในแต่ละปีงบประมาณ รวมทั้งสำนักป้องกันการทุจริตบางสำนักได้มีการขอให้สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตและรายงานผลโดยตรงมายังสำนักป้องกันการทุจริตในสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลาง จึงทำให้ระบบการรายงานผลที่เป็นหน้าที่และอำนาจของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาคไม่มีความชัดเจนและเป็นรูปธรรม กล่าวคือ โครงการเดียวกันต้องมีรายงานข้อมูลให้หลายสำนักด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์และสำนักที่เกี่ยวข้อง การรายงานดังกล่าวมีแบบฟอร์มการรายงานที่ต่างกัน ทำให้การรายงานผลการดำเนินโครงการมีความซ้ำซ้อนและยุ่งยาก ซึ่งการรายงานผลการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค ไปยังสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดในปัจจุบันแสดงได้ดังแผนภาพที่ 4.6

แผนภาพที่ 4.6 กระบวนการรายงานผลการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค
ในปัจจุบัน

ที่มา: ประมวลผลโดยคณะผู้วิจัย

(2) การดำเนินโครงการป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค

สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค มีหน้าที่และอำนาจในการกำกับดูแลการดำเนินการกิจของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดภายใต้ความรับผิดชอบ รวมถึงยังได้มีการจัดทำแผนและดำเนินโครงการป้องกันการทุจริต ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 – 2563 สำนักงาน ป.ป.ช. ภาคมีการดำเนินโครงการป้องกันการทุจริต ดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 โครงการป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2562 – 2563

โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	ปีงบประมาณ	
		2562	2563
1. โครงการ STRONG – จัดพอเพียงต้านทุจริต	สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 1 - 9	✓	✓
2. โครงการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ภายในสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค	สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 1 - 9	✓	
3. โครงการประชุมความร่วมมือระหว่างหน่วยป้องกันและปราบปรามการทุจริต สำนักงาน ป.ป.ช. ภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือกับราชอาณาจักรกัมพูชาและสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว	สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 3 (จังหวัดนครราชสีมา)	✓	✓

โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	ปีงบประมาณ	
		2562	2563
4. โครงการพัฒนากลไกการตรวจสอบการดำเนินนโยบายของรัฐด้วยการตรวจสอบแบบบูรณาการองค์การตรวจสอบ	สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 4 (จังหวัดขอนแก่น)	✓	
5. โครงการประสานความร่วมมือว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตบริเวณพื้นที่เสี่ยงพรมแดนไทย – มาเลเซีย	สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 9 (จังหวัดสงขลา)	✓	
6. โครงการพัฒนามาตรการเชิงรุกเพื่อป้องกันและยับยั้งการทุจริตโครงการลงทุนขนาดใหญ่ของภาครัฐ (Mega Project)	สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 9 (จังหวัดสงขลา)	✓	
7. โครงการขับเคลื่อน ติดตามการป้องกันการทุจริตตามมติมาตรการ ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และดำเนินการป้องกันการทุจริตเชิงรุกในระดับพื้นที่	สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 9 (จังหวัดสงขลา)	✓	
8. โครงการขับเคลื่อนมาตรการป้องกันการทุจริตของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในเขตพื้นที่ภาค	สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 1 - 9		✓
9. โครงการส่งมอบหน่วยงานที่มีอำนาจดำเนินการตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมายและหน่วยงานที่ต้องดำเนินการภายหลังคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้วินิจฉัยความผิด	สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 3 (จังหวัดนครราชสีมา)		✓
10. โครงการติดตาม/เฝ้าระวังเพื่อป้องกันการทุจริต “กรณีการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชน สื่อสังคมออนไลน์ และพฤติกรรมที่สื่อว่าอาจมีการทุจริต”	สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 9 (จังหวัดสงขลา)		✓
11. โครงการสกัดกั้นการเรียกรับสินบนและการให้สินบนในหน่วยงานภาครัฐ (องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น)	สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 9 (จังหวัดสงขลา)		✓

ที่มา: ประมวลผลโดยคณะผู้วิจัย

จากตารางข้างต้น โครงการป้องกันการทุจริตที่สำนักงาน ป.ป.ช. ภาคดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 – 2563 มีรายละเอียดโดยสังเขปดังนี้

1) โครงการ STRONG – จิตพอเพียงต้านทุจริต เป็นโครงการสหยุทธ์ที่สามารถขับเคลื่อนได้มากกว่า 1 ยุทธศาสตร์ โดยได้นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ประกอบหลักการต่อต้านการทุจริตอื่น ๆ เพื่อสร้างฐานคิดจิตพอเพียงต่อต้านทุจริตให้เกิดขึ้นเป็นฐานความคิดของปัจเจกบุคคลและประยุกต์หลักบูรณาการโมเดล “STRONG” อันประกอบด้วย ความพอเพียง (Sufficient: S) ความโปร่งใส (Transparent: T) การตื่นรู้ (Realise: R) การมุ่งไปข้างหน้า (Onward: O) ความรู้ (Knowledge: N) และความเอื้ออาทร (Generosity: G) เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาวัฒนธรรมชุมชนและเป็นแนวคิดหลักที่สำคัญในการป้องกันการทุจริต ซึ่งการเผยแพร่หลักการของโมเดล STRONG สู่ชุมชน จะดำเนินการโดยสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด โดยมีการคัดเลือกผู้แทน/ผู้นำชุมชนในจังหวัดที่มีเครือข่าย มีความสามารถและทักษะในการถ่ายทอดองค์ความรู้มาอบรม ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโมเดล STRONG การนำไปประยุกต์ใช้ในการต่อต้านการทุจริต รวมถึงยังมีการจัดตั้งชมรม STRONG เพื่อให้ทุกภาคส่วนมีความตระหนักรู้เล็งเห็นถึงความสำคัญของปัญหาการทุจริตและมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังและแจ้งเบาะแสการทุจริต ซึ่งการมีส่วนร่วมจะเป็นกลไกสำคัญที่ทำให้การนำหลักโมเดล STRONG ไปใช้ในการป้องกันการทุจริตได้อย่างเป็นรูปธรรม

2) โครงการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ภายในสำนักงาน ป.ป.ช.

ภาค เป็นโครงการที่ดำเนินการโดยสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 1 – 9 ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบังคับใช้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 ระเบียบ ประกาศ และแนวทางปฏิบัติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องสำหรับการปฏิบัติหน้าที่และเสริมสร้างประสิทธิภาพการทำงานให้แก่เจ้าหน้าที่ในสังกัดสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค โดยสำนักงาน ป.ป.ช. ภาคแต่ละแห่งจะดำเนินการจัดอบรมให้แก่เจ้าหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดภายใต้ความรับผิดชอบในทุกภารกิจ

3) โครงการประชุมความร่วมมือระหว่างหน่วยป้องกันและปราบปรามการทุจริต สำนักงาน

ป.ป.ช. ภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือกับราชอาณาจักรกัมพูชาและสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ดำเนินการโดยสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 3 (จังหวัดนครราชสีมา) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 – 2563 เป็นโครงการภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ 3 (พ.ศ. 2560 - 2564) ในยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาระบบป้องกันการทุจริตเชิงรุก มีการริเริ่มโครงการอันเนื่องมาจากการที่ประเทศในภูมิภาคอาเซียนมีการเปิดประเทศอย่างเสรีอาจเป็นช่องทางที่ทำให้กลุ่มอาชญากรรมข้ามชาติกระทำการผิดกฎหมาย เช่น การทุจริตของเจ้าหน้าที่รัฐ การเรียกรับสินบนจากธุรกิจข้ามชาติ การกระทำที่ผิดกฎหมายกับแรงงานข้ามชาติ เป็นต้น จึงมีความจำเป็นที่หน่วยงานต่อต้านการทุจริตของแต่ละประเทศในภูมิภาคอาเซียนต้องประสานความร่วมมือในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต การดำเนินโครงการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้บุคลากรของหน่วยงานต่อต้านการทุจริตของประเทศไทย ประเทศกัมพูชา และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวประสานความร่วมมือในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต รวมทั้งยังเป็นการเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีได้อีกด้วย

4) โครงการพัฒนากลไกการตรวจสอบการดำเนินนโยบายของรัฐด้วยการตรวจสอบแบบ

บูรณาการองค์กรตรวจสอบดำเนินการโดยสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 4 (จังหวัดขอนแก่น) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 เป็นโครงการภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ 3 (พ.ศ. 2560 - 2564) ในยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาระบบป้องกันการทุจริตเชิงรุก มีแนวคิดการริเริ่มโครงการมาจากการที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ มีหน้าที่และอำนาจในการดำเนินการป้องกันการทุจริตโดยการสนับสนุนให้กลุ่มบุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ซึ่งในภารกิจป้องกันการทุจริตด้านการสร้างการมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตเป็นภารกิจที่สอดคล้องตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ การดำเนินโครงการนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดการบูรณาการตรวจสอบการดำเนินงานของรัฐอย่างเป็นองค์รวมและให้ได้ข้อมูลรายงานผลการดำเนินงานรัฐแบบเบ็ดเสร็จ อันจะนำไปสู่การตรวจสอบราชการโดยหน่วยงานที่มีหน้าที่ตรวจสอบสามารถทำงานได้อย่างมีการบูรณาการมีขึ้นรวมถึงทำให้เกิดการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในชุมชนและการสร้างภาคีเครือข่ายแกนนำสร้างวัฒนธรรมไม่ทนต่อการทุจริต ซึ่งส่งผลให้การทุจริตกระทำได้น้อยมากขึ้น

5) โครงการประสานความร่วมมือว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตบริเวณพื้นที่เสี่ยงพรมแดนไทย – มาเลเซีย ดำเนินการโดยสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 9 (จังหวัดสงขลา) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 เป็นโครงการภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ 3 (พ.ศ. 2560 - 2564) ในยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาระบบป้องกันการทุจริตเชิงรุก มีการริเริ่มโครงการมาจากการที่กลุ่มภาคใต้ตอนล่างของประเทศไทย ประกอบด้วย สงขลา สตูล พัทลุง ตรัง ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส มีบางจังหวัดที่มีพื้นที่เขตแดนติดต่อกับประเทศมาเลเซีย ประชาชนในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้มีการติดต่อเดินทางระหว่างกันกับประชาชนของประเทศมาเลเซีย การวางแผนเชิงกลยุทธ์และการประสานงานร่วมกับองค์กรต่อต้านการทุจริตของประเทศมาเลเซีย (Malaysia Anti-Corruption Commission: MACC) เช่น ความร่วมมือด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ความร่วมมือทางวิชาการ ความช่วยเหลือคดีเกี่ยวกับการทุจริต การติดตามทรัพย์สินคืน เป็นต้น จึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง ซึ่งการดำเนินโครงการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดการประสานความร่วมมือในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เสริมสร้างความสัมพันธ์อันดี และสร้างความคุ้นเคยระหว่างบุคลากรหน่วยงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตของประเทศไทยและประเทศมาเลเซีย รวมถึงเป็นการเสริมสร้างการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และส่งเสริมให้ประชาชนที่อาศัยในบริเวณพื้นที่ที่มีเขตแดนติดกับประเทศมาเลเซียได้รับทราบช่องทางในการกล่าวหา ร้องเรียนเจ้าหน้าที่ของรัฐที่กระทำการทุจริตและเกิดจิตสำนึกร่วมกันต่อต้านการทุจริต

6) โครงการพัฒนามาตรการเชิงรุกเพื่อป้องกันและยับยั้งการทุจริตโครงการลงทุนขนาดใหญ่ของภาครัฐ (Mega Project) ดำเนินการโดยสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 9 (จังหวัดสงขลา) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 เป็นโครงการภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ 3 (พ.ศ. 2560 - 2564) ในยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาระบบป้องกันการทุจริตเชิงรุก มีการริเริ่มโครงการมาจากการที่สถานการณ์การทุจริตในประเทศไทยมีความรุนแรงและขยายขอบเขตมากขึ้น ในบางกรณีผู้ทำความผิดส่วนหนึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐที่เข้าไปเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและมีผลประโยชน์ทับซ้อนในโครงการลงทุนขนาดใหญ่ของภาครัฐ ซึ่งโครงการลงทุนที่มีขนาดใหญ่จะมีความเสี่ยงที่เกิดการทุจริตสูง เนื่องจากมีผู้เกี่ยวข้องจำนวนมาก มีวิธีการดำเนินการที่ซับซ้อน การดำเนินโครงการที่ยาวนาน และมีการตรวจสอบได้ยาก จึงส่งผลให้มีความเสียหายเกิดขึ้นจำนวนมาก การดำเนินโครงการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดมาตรการป้องกันการทุจริตในโครงการลงทุนขนาดใหญ่ของภาครัฐให้มีระบบตรวจสอบที่ได้มาตรฐาน และยับยั้งการทุจริตเชิงนโยบายโดยใช้กลไกการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน รวมถึงเพื่อสร้างระบบตรวจสอบติดตามผลการดำเนินโครงการลงทุนขนาดใหญ่ของภาครัฐ โดยมีเป้าหมายเพื่อวิเคราะห์ความเสี่ยงต่อการทุจริตในโครงการลงทุนขนาดใหญ่ของภาครัฐในพื้นที่ความรับผิดชอบของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 9 เพื่อหาแนวทางการป้องกันการทุจริต

7) โครงการขับเคลื่อน ติดตามการป้องกันการทุจริตตามมติ มาตรการ ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และดำเนินการป้องกันการทุจริตเชิงรุกในระดับพื้นที่ ดำเนินการโดยสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 9 (จังหวัดสงขลา) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 เป็นโครงการภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ 3 (พ.ศ. 2560 - 2564) ในยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาระบบป้องกันการทุจริตเชิงรุก มีการริเริ่มโครงการมาจากการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่และอำนาจประการหนึ่ง คือ การเสนอมาตรการต่อ

คณะรัฐมนตรี รัฐสภา ศาล คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน หรือองค์กรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้มีมาตรการปรับปรุงการปฏิบัติราชการ หรือการวางแผนงานโครงการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐเพื่อป้องกันหรือปราบปรามการทุจริตต่อหน้าที่ การกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม และเพื่อป้องกันหรือปราบปรามการกระทำอันเป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์ ดังนั้นเพื่อให้มีมติ มาตรการ ข้อเสนอที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ขับเคลื่อนและเป็นการติดตาม แนะนำให้หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ปฏิบัติและเข้าใจในหลักการ การดำเนินโครงการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนกำหนดกลยุทธ์และมาตรการสำหรับเจตจำนงในการต่อต้านการทุจริต และเพิ่มประสิทธิภาพและสร้างกลไกการป้องกันการทุจริต รวมถึงยังเป็นการรวบรวมปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติและเสนอมาตรการ ความเห็น ข้อเสนอแนะและสร้างกลไกการป้องกันการทุจริตให้มีความเข้มแข็ง

8) โครงการขับเคลื่อนมาตรการป้องกันการทุจริตของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในเขตพื้นที่ภาค

ดำเนินการโดยสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 1 – 9 ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 เป็นโครงการภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ 3 (พ.ศ. 2560 – 2564) ในยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาระบบป้องกันการทุจริตเชิงรุก เป็นโครงการที่สืบเนื่องมาจากการที่ คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่และอำนาจสำคัญประการหนึ่ง คือ การเสนอมาตรการต่อคณะรัฐมนตรี รัฐสภา ศาล คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน หรือองค์กรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มีการปรับปรุงการปฏิบัติราชการหรือการวางแผนงานโครงการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐเพื่อป้องกันหรือปราบปรามการทุจริตต่อหน้าที่ การกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม รวมทั้งเพื่อป้องกันหรือปราบปรามการกระทำอันเป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์ การทุจริตเชิงนโยบายหรือการกระทำอันเนื่องจากการใช้อำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นสมควร และติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานตามมาตรการเพื่อป้องกันหรือปราบปรามการทุจริตของเจ้าหน้าที่รัฐ ทั้งนี้ เพื่อให้มีมติ มาตรการ ข้อเสนอแนะที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้รับการขับเคลื่อนและเป็นการติดตาม แนะนำให้หน่วยงานต่าง ๆ ได้ปฏิบัติและเข้าใจในหลักการ จึงได้มีการดำเนินโครงการดังกล่าวเพื่อสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนกำหนดกลยุทธ์และมาตรการสำหรับเจตจำนงในการต่อต้านการทุจริต และสร้างกลไกการป้องกันการทุจริตให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น รวมทั้งเพื่อให้หน่วยงานต่าง ๆ นำมติ มาตรการ ข้อเสนอแนะ ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไปสู่การปฏิบัติในพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรมและรวบรวมปัญหาอุปสรรคการปฏิบัติและเสนอมาตรการ ความเห็น ข้อเสนอแนะ และสร้างกลไกการป้องกันการทุจริตให้เข้มแข็ง ในส่วนของจำนวนมาตรการและจำนวนหน่วยงานที่สำนักงาน ป.ป.ช. ภาคลงพื้นที่ขับเคลื่อนและติดตามมาตรการป้องกันการทุจริตซึ่งเป็นตัวชี้วัดของการดำเนินโครงการและระยะเวลาดำเนินโครงการจะขึ้นอยู่กับสำนักงาน ป.ป.ช. แต่ละแห่งเป็นผู้กำหนดตามความเหมาะสม

9) โครงการสัมมนาหน่วยงานที่มีอำนาจดำเนินการตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย

และหน่วยงานที่ต้องดำเนินการภายหลังคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้วินิจฉัยความผิด ดำเนินการโดยสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 3 (จังหวัดนครราชสีมา) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 เป็นโครงการภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ 3 (พ.ศ. 2560 – 2564) ในยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาระบบป้องกันการทุจริตเชิงรุก รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ได้กำหนดให้มีคณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยมีอำนาจ

หน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ปลุกจิตสำนึก คุณธรรม จริยธรรม และส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พัฒนากลไกการปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตอย่างมีประสิทธิภาพ พัฒนานองค์ความรู้ และบุคลากรในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตให้ทัดเทียมมาตรฐานสากล โดยมีสำนักงาน ป.ป.ช. ทำหน้าที่ในการสนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ต่อมาในปี พ.ศ. 2561 ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 แทนพระราชบัญญัติฉบับเดิม ซึ่งมีรายละเอียดของกฎหมายบางประการที่เปลี่ยนไป ดังนั้นสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 3 (จังหวัดนครราชสีมา) จึงจัดให้ดำเนินโครงการดังกล่าวเพื่อให้บุคลากรของหน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมายตามที่สำนักงาน ป.ป.ช. มอบหมายหรือวินิจฉัยความผิด เข้าใจกระบวนการทำงานของสำนักงาน ป.ป.ช. มากขึ้น และเพื่อเป็นการเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคลากรหน่วยงานที่เข้าร่วมโครงการกับบุคลากรสำนักงาน ป.ป.ช. โดยมีการดำเนินโครงการสัมมนาในไตรมาส 2 ของปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 และกำหนดตัวชี้วัดผลผลิต คือ มีจำนวนผู้เข้าร่วมโครงการไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของจำนวนผู้เข้าร่วมสัมมนาทั้งหมด (600 คน) และกำหนดตัวชี้วัดผลลัพธ์ คือ ผู้เข้าร่วมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องและกระบวนการทำงานของสำนักงาน ป.ป.ช. มากขึ้น

10) โครงการติดตาม/เฝ้าระวังเพื่อป้องกันการทุจริต “กรณีการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชน สื่อสังคมออนไลน์ และพฤติกรรมที่สื่อว่าอาจมีการทุจริต” ดำเนินการโดยสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 9 (จังหวัดสงขลา) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 เป็นโครงการภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ 3 (พ.ศ. 2560 – 2564) ในยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาระบบป้องกันการทุจริตเชิงรุก มีการริเริ่มโครงการจากข้อมูลสถิติการร้องเรียนการทุจริตที่แสดงให้เห็นว่ารูปแบบการทุจริตของประเทศไทยมีแนวโน้มทวีความสลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้นจากเดิมที่เป็นการทุจริตทางตรง เช่น การรับสินบน การทุจริตต่อตำแหน่งราชการ การทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้าง มีการเปลี่ยนรูปแบบเป็นการทุจริตเชิงนโยบายมากขึ้น มีกระบวนการแก้กฎหมายเพื่อเอื้ออำนวยประโยชน์ให้แก่ตนเองและพวกพ้อง การใช้อำนาจและอิทธิพลในการแทรกแซงกลไกกฎหมาย หรือกลไกในกระบวนการยุติธรรม การทำลายการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ การให้สินบนเจ้าหน้าที่ในการทำธุรกิจ เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อเป็นประโยชน์ในการป้องกันการทุจริตในพื้นที่และได้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตในพื้นที่มาใช้ประโยชน์ตามหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงได้มีการดำเนินโครงการดังกล่าวเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนและสื่อมวลชนรวมตัวกันมีส่วนร่วมในการต่อต้านการทุจริตหรือชี้เบาะแสหรือพยานหลักฐานในรูปแบบการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนหรือประชาชนนำเสนอผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ซึ่งจะทำให้กลไกและระบบงานป้องกันการทุจริตมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยได้กำหนดตัวชี้วัดของผลผลิตและผลลัพธ์ของการดำเนินโครงการ คือ มีเหตุการณ์การนำเสนอข่าวของสื่อมวลชน/สื่อสังคมออนไลน์เกี่ยวกับพฤติกรรมที่สื่อว่าอาจมีการทุจริตในพื้นที่และได้รับการติดตามเฝ้าระวัง จำนวน 5 เรื่อง ภายในไตรมาสที่ 1 – 4 ของปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

11) โครงการสกัดกั้นการเรียกรับสินบนและการให้สินบนในหน่วยงานภาครัฐ (องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) ดำเนินการโดยสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 9 (จังหวัดสงขลา) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 เป็นโครงการภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ 3 (พ.ศ. 2560 – 2564) ในยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาระบบป้องกันการทุจริตเชิงรุก ซึ่งการดำเนินโครงการดังกล่าวมีปัจจัยเหตุจากการที่

สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 9 มีจำนวนเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับคดีทุจริตและประพฤติมิชอบด้านการจัดซื้อจัดจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นจำนวนมาก จึงเล็งเห็นและตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ในฐานะหน่วยงานหลักในด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ 3 (พ.ศ. 2560 – 2564) ที่มีเป้าประสงค์ คือ ประเทศไทยมีค่าดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index: CPI) สูงกว่าร้อยละ 50 ทั้งนี้ เพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์ดังกล่าวและเป็นการสร้างกระบวนการพัฒนาระบบป้องกันการทุจริตเชิงรุกโดยการกระตุ้นการมีส่วนร่วมในการต่อต้านการทุจริต การปรับเปลี่ยนค่านิยมและทัศนคติของภาคธุรกิจเอกชนและเจ้าหน้าที่รัฐให้มีพฤติกรรมไม่ทนต่อการทุจริต ปฏิเสธการเรียกรับสินบนและการให้สินบนในหน่วยงานภาครัฐ จึงได้จัดทำโครงการพัฒนาระบบการสกัดกั้นการเรียกรับสินบนและการให้สินบนในหน่วยงานภาครัฐ มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดทำฐานข้อมูลคู่สัญญาระหว่างองค์กรธุรกิจเอกชนที่เข้ามาเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานภาครัฐกับหน่วยงานรัฐเพื่อใช้ประกอบการแสวงหาข้อเท็จจริงและการตรวจสอบการเชื่อมโยงข้อมูลบัญชีทรัพย์สินของเจ้าหน้าที่รัฐ และศึกษารูปแบบและพฤติกรรมการทุจริตในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างโครงการก่อสร้างในหน่วยงานภาครัฐเพื่อประเมินการกระทำการทุจริต รวมถึงเพื่อพัฒนาสมรรถนะและองค์ความรู้ในการวิเคราะห์งบแสดงรายการทางการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและระบุถึงเจตจำนงในการดำเนินงานของโครงการ โดยแสดงให้เห็นถึงผลที่ต้องการบรรลุเป้าหมายอย่างเป็นรูปธรรมและเกิดผลสัมฤทธิ์ตรงกับปัญหาและสาเหตุที่จะแก้ไข

จากการดำเนินโครงการป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาคในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 – 2563 สำนักงาน ป.ป.ช. ภาคมีการดำเนินโครงการป้องกันการทุจริตจำนวนทั้งสิ้น 13 โครงการ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 สำนักงาน ป.ป.ช. ภาคทั้ง 9 ภาคมีการดำเนินโครงการป้องกันการทุจริตจำนวน 7 โครงการ เป็นโครงการป้องกันการทุจริตตามนโยบายของสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลางจำนวน 2 โครงการ ได้แก่ โครงการ STRONG-จิตพอเพียงต้านทุจริต และโครงการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ภายในสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และมีโครงการที่สำนักงาน ป.ป.ช. ภาคริเริ่มโครงการป้องกันการทุจริตจำนวน 5 โครงการ ได้แก่ โครงการประชุมความร่วมมือระหว่างหน่วยงานป้องกันและปราบปรามการทุจริต สำนักงาน ป.ป.ช. ภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือกับราชอาณาจักรกัมพูชาและสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 3) โครงการพัฒนากลไกการตรวจสอบการดำเนินนโยบายของรัฐด้วยการตรวจสอบแบบบูรณาการองค์กรตรวจสอบ (สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 4) โครงการประสานความร่วมมือว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตบริเวณพื้นที่เสี่ยงพรมแดนไทย-มาเลเซีย (สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 9) โครงการพัฒนามาตรการเชิงรุกเพื่อป้องกันและยับยั้งการทุจริตโครงการลงทุนขนาดใหญ่ของภาครัฐ (สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 9) และโครงการขับเคลื่อน ติดตามการป้องกันการทุจริตตามมติมาตรการ ข้อเสนอของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และดำเนินการป้องกันการทุจริตเชิงรุกในระดับพื้นที่ (สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 9) ในส่วนของปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 สำนักงาน ป.ป.ช. ภาคดำเนินโครงการป้องกันการทุจริตจำนวนทั้งสิ้น 6 โครงการ โดยเป็นโครงการป้องกันการทุจริตที่สำนักงาน ป.ป.ช. ภาคทั้ง 9 ภาคตามนโยบายของสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลางรวม 2 โครงการ ได้แก่ โครงการ STRONG-จิตพอเพียงต้านทุจริต และโครงการขับเคลื่อนมาตรการป้องกันการทุจริตของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในเขตพื้นที่ภาค และมีโครงการป้องกันการทุจริตที่

สำนักงาน ป.ป.ช. ภาคริเริ่มดำเนินการจำนวน 3 โครงการ ได้แก่ โครงการสัมมนาหน่วยงานที่มีอำนาจดำเนินการตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมายและหน่วยงานที่ต้องดำเนินการภายหลังคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้วินิจฉัยความผิด (สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 3) โครงการติดตาม/เฝ้าระวังเพื่อป้องกันการทุจริต “กรณีการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชน สื่อสังคมออนไลน์ และพฤติกรรมที่สื่อว่าอาจมีการทุจริต” (สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 9) และโครงการสกัดกั้นการเรียกรับสินบนและการให้สินบนในหน่วยงานภาครัฐ (องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) (สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 9)

ทั้งนี้ จากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่มย่อยผู้บริหารที่มีหน้าที่และอำนาจกำกับดูแลการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด และเจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตที่ปฏิบัติหน้าที่ในสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค พบว่า การดำเนินโครงการป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาคบางโครงการ ดังเช่น โครงการ STRONG-จิตพอเพียงต้านทุจริตมีพื้นที่การดำเนินโครงการและกลุ่มเป้าหมายที่ทับซ้อนกับการดำเนินโครงการ STRONG-จิตพอเพียงต้านทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด อีกทั้งยังเห็นว่าบทบาทในการป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาคควรอยู่ในรูปแบบของการเป็นผู้ให้คำแนะนำและให้การสนับสนุนการดำเนินงานของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดทั้งในเรื่องของการให้คำปรึกษา การประสานงานระหว่างสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดกับสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลาง และการให้ความสนับสนุนในด้านต่าง ๆ มากกว่าจะมีบทบาทเป็นผู้จัดโครงการป้องกันการทุจริตดังเช่นในปัจจุบัน และหากสำนักงาน ป.ป.ช. ภาคจะมีการดำเนินโครงการป้องกันการทุจริตนั้นควรเป็นโครงการที่ส่งผลกระทบในระดับภาพรวมของภาค หากแต่บุคลากรเจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาคบางส่วนยังคงมีองค์ความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ทำงานด้านป้องกันการทุจริตในระดับที่ยังไม่สามารถให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ หรือสนับสนุนการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดได้ดีเท่าที่ควร จึงมีความจำเป็นต้องพัฒนาเจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตที่ปฏิบัติหน้าที่ในสำนักงาน ป.ป.ช. ภาคให้มีความรู้ความสามารถเพียงพอที่จะให้การสนับสนุนการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดได้ดีมากขึ้น และในส่วนของประสานงานหรือการตอบรับให้ข้อมูลจากสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลางเมื่อมีการสอบถามข้อมูลจากสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค เพื่อนำข้อมูลไปเผยแพร่หรือส่งต่อข้อมูลเพื่อเป็นแนวปฏิบัติในการป้องกันการทุจริตสำหรับหน่วยงานอื่น ๆ ในพื้นที่บางครั้งมีความล่าช้าและไม่เท่าทันต่อความต้องการข้อมูลของหน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่จึงผลให้การดำเนินการในกระบวนการถัดไปมีความล่าช้าอีกด้วย

(3) เปรียบเทียบการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาคตามหน้าที่และอำนาจกับการดำเนินงานในสภาพความเป็นจริง

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตในพื้นที่ที่สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันกับหน้าที่และอำนาจที่กำหนดตามประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการและหน้าที่และอำนาจของส่วนราชการฯ พบว่า สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค สามารถดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตตามที่ได้กำหนดไว้ในหน้าที่และอำนาจ แต่มียังคงข้อจำกัดและมีการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตที่ยังมีสัดส่วนน้อยกว่าที่ควรจะเป็น รายละเอียดดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 เปรียบเทียบหน้าที่และอำนาจของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาคตามที่กำหนดกับการดำเนินการกิจ
ป้องกันการทุจริตในปัจจุบัน

หน้าที่และอำนาจของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาคตามที่กำหนด	สภาพจริง			หมายเหตุ
	ทำ	ทำ น้อย	ไม่ได้ ทำ	
1. บูรณาการการป้องกันการทุจริตและ ประสานกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการ ดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตเพื่อ ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริต	✓			- มีการบูรณาการการป้องกันการทุจริตและประสาน กับหน่วยงานต่าง ๆ ภายใต้ข้อจำกัด เช่น ความพร้อม ของบุคลากร การสนับสนุนต่อการกิจป้องกันการทุจริต ของหน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่ เป็นต้น - เครือข่ายที่ดำเนินการป้องกันการทุจริตกับสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค ส่วนใหญ่เป็นเพียงผู้เข้าร่วมโครงการเท่านั้น
2. จัดทำแผนงาน โครงการ และ กิจกรรมป้องกันการทุจริต และ ดำเนินการเพื่อให้แผนงาน โครงการ และกิจกรรมบรรลุผลสัมฤทธิ์	✓			การดำเนินโครงการ/กิจกรรมของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาคเป็นไปตามนโยบายที่สำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลาง กำหนด ซึ่งในบางโครงการ/กิจกรรมมีวัตถุประสงค์ พื้นที่ และกลุ่มเป้าหมายที่ซ้ำซ้อนกับสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด และบางโครงการ/กิจกรรมไม่สามารถแก้ไข ปัญหาการทุจริตในพื้นที่ได้ในทางปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม
3. ประสานงานกับสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลาง และสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค/ สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดเป็น เครือข่ายเพื่อร่วมกันสำรวจ ตรวจสอบ ติดตาม เฝ้าระวัง ประเมินสถานการณ์ การทุจริตอย่างรวดเร็วเพื่อให้เกิด การป้องกันโดยเร็ว	✓			โครงการ/มาตรการป้องกันการทุจริตที่สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค ดำเนินการส่วนใหญ่มีการกำหนดตาม นโยบายของสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลาง ซึ่งบางครั้ง ไม่สอดคล้องกับปัญหาการทุจริตในพื้นที่ รวมถึงยังมี ภาระงานที่ได้รับมอบหมายจากสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลางจึงไม่สามารถศึกษาและประเมินสถานการณ์ การทุจริตในพื้นที่ได้
4. ตรวจสอบกลั่นกรองข้อเสนอ แผนงาน โครงการ และกิจกรรมการ ป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดภายในภาคที่รับผิดชอบ	✓			สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค มีการประสานงานระหว่าง สำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลางในการรายงานผลการ ดำเนินงาน แต่ในบางครั้งสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลาง มอบหมายงานให้สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดดำเนิน โครงการ/กิจกรรมโดยไม่ผ่านสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค
5. กำกับ ดูแล ประสานนโยบาย พัฒนา ระบบงาน จัดอบรมและพัฒนาบุคลากร ภายในภาคที่รับผิดชอบ ให้คำแนะนำ และช่วยแก้ไขปัญหา	✓			เดิมสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค มีโครงการเพื่อพัฒนา บุคลากรภายในภาคที่รับผิดชอบ แต่ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ไม่ได้รับงบประมาณในการดำเนินโครงการ ดังกล่าว
6. จัดทำ กำกับ ดูแล ติดตาม และ ประเมินผลแผนปฏิบัติการ และ แผนการใช้งบประมาณรายจ่ายประจำปี ของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด ภายในภาคที่รับผิดชอบ และจัดทำ	✓			สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค มีการกำกับ ดูแล ติดตาม และ ประเมินผลแผนปฏิบัติการและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ ประจำปีของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดภายในภาค ที่รับผิดชอบ เว้นแต่จะเป็นบางโครงการ/กิจกรรมที่ สำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลางจะมีการประสานให้สำนักงาน

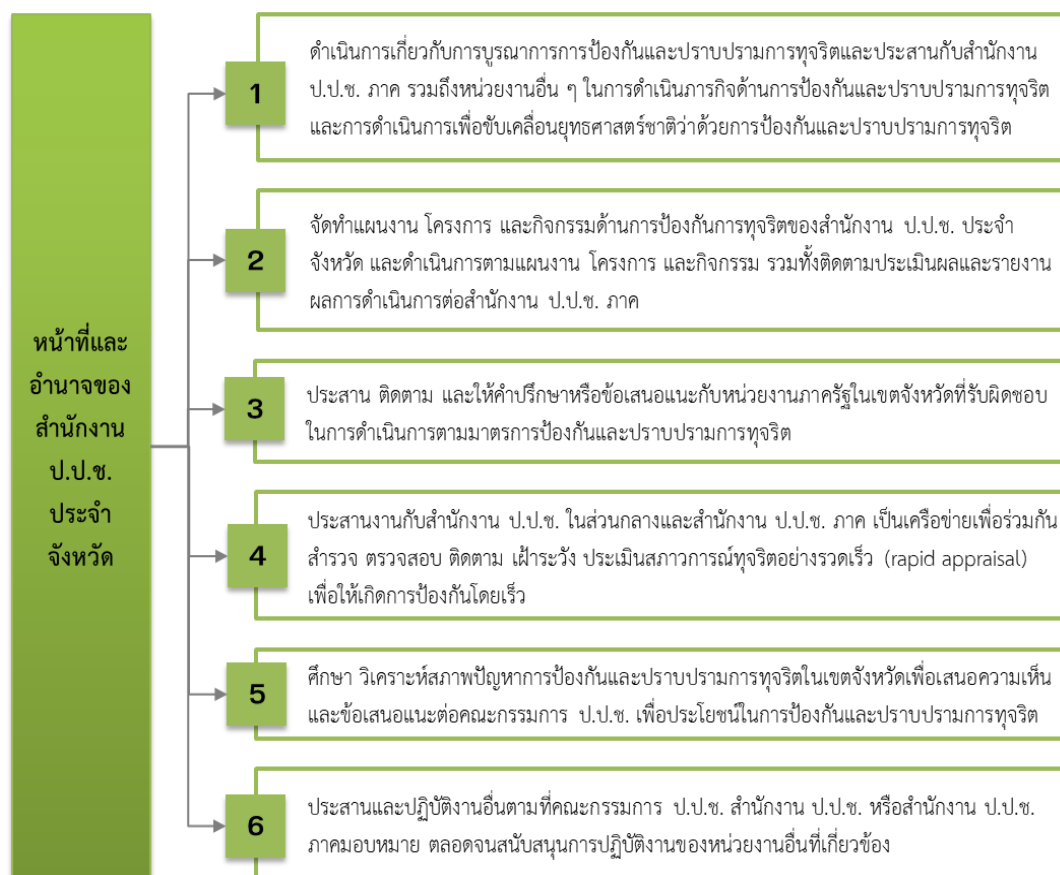
หน้าที่และอำนาจของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาคตามที่กำหนด	สภาพจริง			หมายเหตุ
	ทำ	ทำ น้อย	ไม่ได้ ทำ	
รายงานผลการปฏิบัติราชการของ สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดและ สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค เพื่อเสนอต่อ เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช.				ป.ป.ช. ประจำจังหวัดดำเนินการและรายงานผลตรงไปยัง สำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลาง

จากตารางที่ 4.3 จะเห็นได้ว่าสำนักงาน ป.ป.ช. ภาคมีการปฏิบัติตามหน้าที่และอำนาจในภารกิจด้านป้องกันการทุจริตที่กำหนดไว้อย่างครบถ้วนแต่ปฏิบัติตามภายใต้ข้อจำกัด เนื่องจากยังมีปัจจัยบางประการที่ไม่เอื้อต่อการปฏิบัติภารกิจป้องกันการทุจริต กล่าวคือ การดำเนินภารกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค คือ การดำเนินงานป้องกันขาดความเป็นอิสระในการริเริ่มโครงการหรือรูปแบบการดำเนินภารกิจป้องกันการทุจริตในพื้นที่ หากแต่ต้องปฏิบัติตามนโยบายของสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลางซึ่งอาจไม่มีความสอดคล้องกับรูปแบบการทุจริตและบริบทสภาพแวดล้อมในพื้นที่ต่าง ๆ รวมถึงการที่สำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลางมีการประสานงานและมอบหมายให้สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดดำเนินงานตามนโยบายโดยไม่ผ่านสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค จึงทำให้สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค ไม่ได้ทำหน้าที่ในการตรวจสอบกลั่นกรองข้อเสนอแผนงาน โครงการ และกิจกรรมการป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดภายในภาคที่รับผิดชอบตามหน้าที่และอำนาจที่กำหนดไว้ได้

4.1.2 การดำเนินภารกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด

ตามประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการและหน้าที่และอำนาจของส่วนราชการ ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ.2561 ได้กำหนดให้สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ดังแผนภาพที่ 4.7

แผนภาพที่ 4.7 หน้าที่และอำนาจของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด

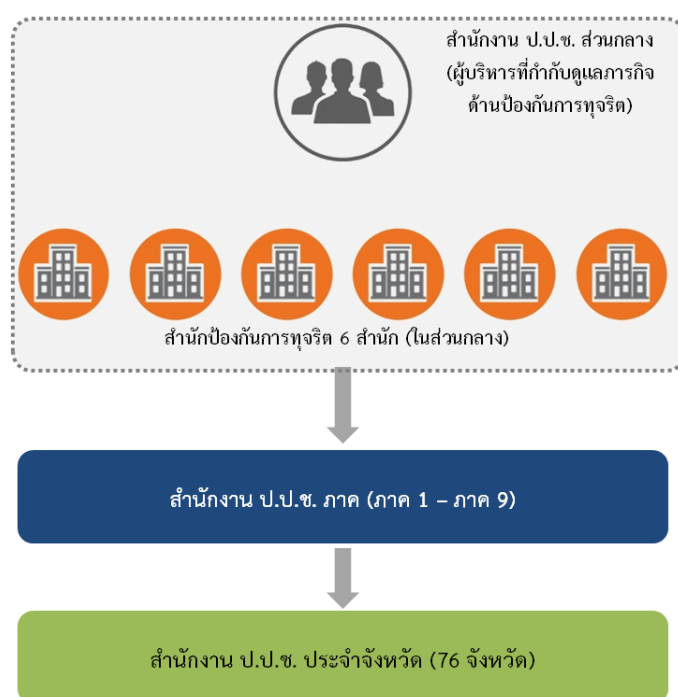
จากแผนภาพที่ 4.7 จะเห็นได้ว่าสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดมีหน้าที่และอำนาจการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตในการจัดทำและดำเนินงานตามแผนงาน โครงการ และกิจกรรมด้านการป้องกันการทุจริต และดำเนินการตามแผนงาน โครงการ และกิจกรรม รวมทั้งติดตามประเมินผลและรายงานผลการดำเนินการต่อสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค การประสานประสานงานกับสำนักงาน ป.ป.ช. ในส่วนกลางและสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค เป็นเครือข่ายเพื่อร่วมกันป้องกันการทุจริต และการศึกษา วิเคราะห์สภาพปัญหาการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในเขตพื้นที่จังหวัดเพื่อเสนอความเห็นและข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. นอกจากนี้ เมื่อได้ศึกษาหน้าที่และอำนาจของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดในการกิจด้านป้องกันการทุจริตซึ่งสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดมีกระบวนการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริต การดำเนินโครงการป้องกันการทุจริต และการเปรียบเทียบการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตตามหน้าที่และอำนาจที่กำหนดไว้กับการดำเนินการในสภาพจริงดังนี้

(1) กระบวนการดำเนินการป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด

(1.1) กระบวนการการรับถ่ายโอนโครงการป้องกันการทุจริตจากสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลางมายังสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด

การดำเนินการป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด มีการดำเนินโครงการและกิจกรรมป้องกันการทุจริตตามที่สำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลางกำหนดในแต่ละปีงบประมาณ โดยมีการถ่ายโอนโครงการป้องกันการทุจริตจากสำนักป้องกันการทุจริตที่สังกัดสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลาง 6 สำนัก¹⁷ มาดำเนินงานในพื้นที่จังหวัดทั้ง 76 ภาค สำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลางมีการกำหนดรายละเอียดแผนงาน จำนวนงบประมาณ กลุ่มเป้าหมาย ผลผลิต ผลลัพธ์ และตัวชี้วัดของโครงการ/กิจกรรมให้สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดดำเนินการตามที่กำหนด และก่อนการดำเนินโครงการสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลางจะมีการจัดประชุมชี้แจงรายละเอียดโครงการและขั้นตอนการดำเนินงานให้กับเจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตเพื่อนำไปดำเนินการในพื้นที่ต่อไป ทั้งนี้ กระบวนการรับถ่ายโอนโครงการป้องกันการทุจริตตามที่กำหนดในโครงสร้างและอำนาจหน้าที่จากสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลางมายังสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด แสดงได้ดังแผนภาพที่ 4.8

แผนภาพที่ 4.8 กระบวนการถ่ายโอนการดำเนินโครงการป้องกันการทุจริตจากสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลางมายังสำนักงาน ป.ป.ช. ภาคตามที่กำหนดในโครงสร้างและอำนาจหน้าที่

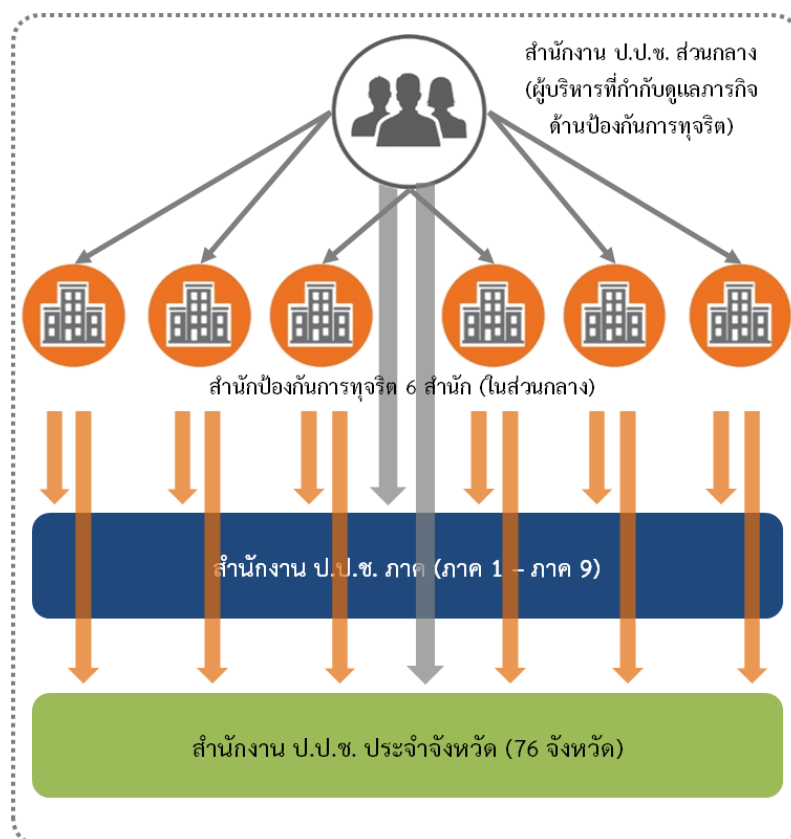

ที่มา: ประมวลผลโดยคณะผู้วิจัย

¹⁷ ประกอบด้วย (1) สำนักเฝ้าระวังและประเมินสภาวะการทุจริต (2) สำนักประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส (3) สำนักด้านทุจริตศึกษา (4) สำนักมาตรการเชิงรุกและนวัตกรรม (5) สำนักส่งเสริมและบูรณาการการมีส่วนร่วมด้านทุจริต (6) สำนักพัฒนาและส่งเสริมธรรมาภิบาล

อย่างไรก็ตาม จากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่มย่อย พบว่า สำนักป้องกันการทุจริตสังกัดสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลางทั้ง 6 สำนักมีการถ่ายโอนและมอบหมายงานไปยังสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด โดยไม่ได้มีการวางแผนบูรณาการหรือประสานงานกันอย่างเป็นระบบ กล่าวคือ สำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลาง ตั้งแต่ระดับการกำหนดนโยบายป้องกันการทุจริตและสำนักป้องกันการทุจริตแต่ละสำนักมีการถ่ายโอนงานและงบประมาณไปยังสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด ซึ่งบางโครงการหรือการมอบหมายงานในบางครั้งมีการมอบหมายงานให้สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดดำเนินการโดยไม่ผ่านสำนักงาน ป.ป.ช. ภาคเพื่อให้มีการตรวจสอบกลั่นกรองแผนงานโครงการตามหน้าที่และอำนาจที่กำหนด รวมถึงการมอบหมายงานให้สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดดำเนินงานบางครั้งมีเนื้อหารูปแบบการทำงานที่ซ้ำซ้อนกันและใกล้เคียงกัน จึงเป็นลักษณะงานที่สามารถดำเนินการในคราวเดียวกันภายใต้โครงการเดียวกันได้ ซึ่งกระบวนการถ่ายโอนการดำเนินโครงการป้องกันการทุจริตจากสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลางมายังสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด ในปัจจุบันแสดงได้ดังแผนภาพที่ 4.9

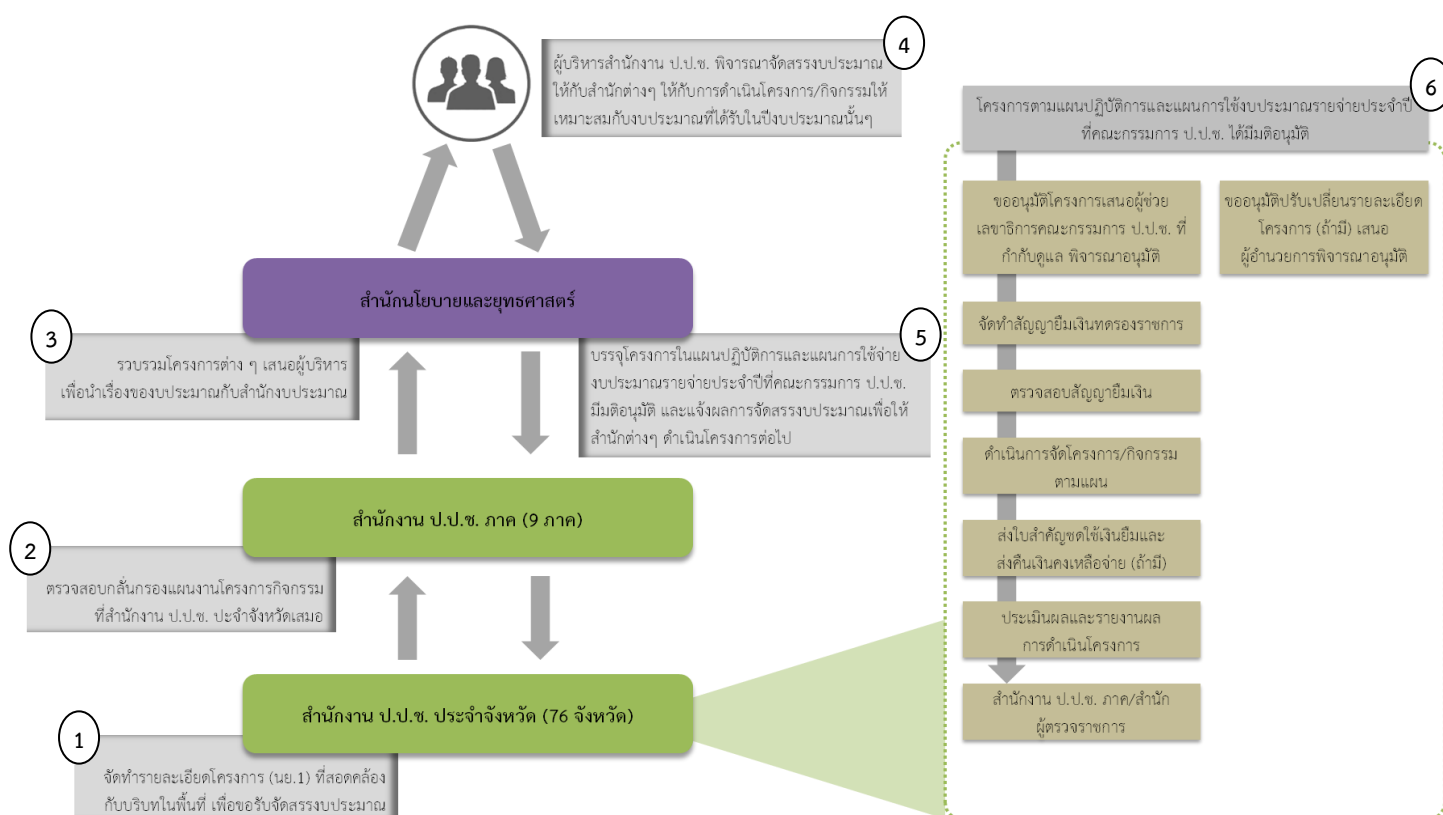
แผนภาพที่ 4.9 กระบวนการถ่ายโอนการดำเนินโครงการป้องกันการทุจริตจากสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลางมายังสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดในปัจจุบัน

ที่มา: ประมวลผลโดยคณะผู้วิจัย

ประจำจังหวัด

แผนภาพที่ 4.10 กระบวนการดำเนินโครงการป้องกันการทุจริตที่ริเริ่มโดยสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด

ที่มา: ประมวลผลโดยคณะผู้วิจัย

จากแผนภาพที่ 4.10 การดำเนินโครงการป้องกันการทุจริตที่ริเริ่มโดยสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด เริ่มต้นจากการที่สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดได้มีการศึกษาบริบทและสถานการณ์ การทุจริตในพื้นที่เพื่อจัดทำรายละเอียดโครงการ (นย.1) ที่สอดคล้องกับสถานการณ์ดังกล่าวเพื่อขอรับจัดสรร งบประมาณ และนำส่งไปยังสำนักงาน ป.ป.ช. ภาคเพื่อตรวจสอบกลั่นกรองแผนงานโครงการกิจกรรมตาม หน้าที่และอำนาจที่กำหนดไว้ หากพิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นโครงการที่เหมาะสมกับบริบทการทุจริตของพื้นที่ จังหวัดและเป็นการดำเนินงานที่ไม่ซ้ำซ้อนกับโครงการที่กำหนดโดยสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลาง สำนักงาน ป.ป.ช. ภาคจะรวบรวมและนำส่งรายละเอียดโครงการ (นย.1) ที่ของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด

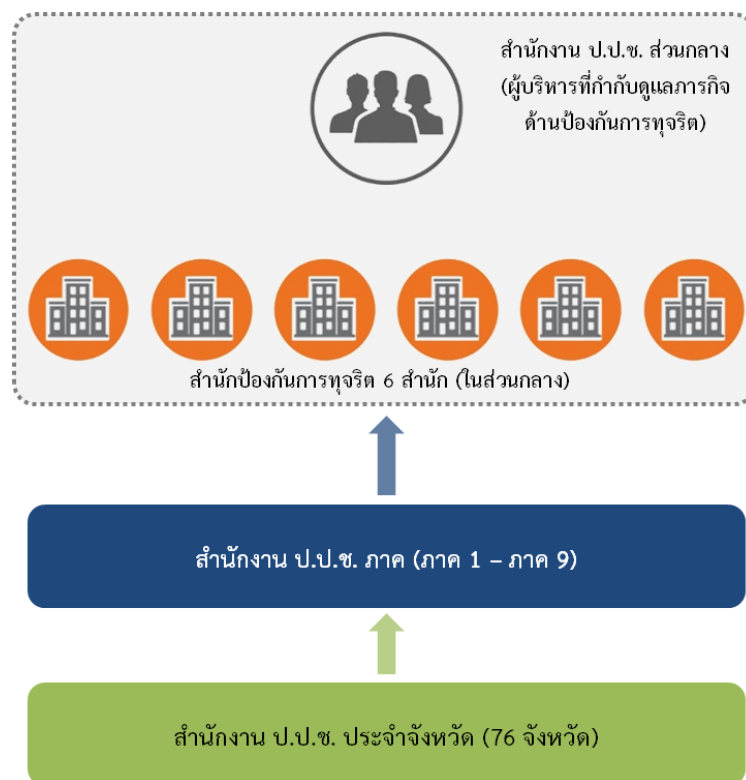
ในความรับผิดชอบไปยังสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์เพื่อรวบรวมโครงการต่าง ๆ เสนอผู้บริหารและให้ดำเนินการเสนอของบประมาณเพื่อดำเนินการต่อไป ในกรณีที่โครงการป้องกันการทุจริตที่สำนักงาน ป.ป.ช. เสนอได้รับการพิจารณาจัดสรรงบประมาณ สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์จะดำเนินการบรรจุโครงการในแผนปฏิบัติการและแผนการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติอนุมัติ และแจ้งผลการจัดสรรงบประมาณเพื่อให้สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดดำเนินโครงการต่อไปโดยเจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตผู้รับผิดชอบโครงการจะดำเนินการขออนุมัติโครงการเสนอต่อผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่กำกับดูแลพิจารณาอนุมัติโครงการ จัดทำสัญญาเอ็มเจินทรองราชการ ตรวจสอบสัญญาเอ็มเจินและดำเนินการจัดโครงการ/กิจกรรมตามแผน ภายหลังจากการดำเนินโครงการแล้วเสร็จ เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตจะส่งใบสำคัญขอใช้เงินเอ็มเจินและเงินคงเหลือจ่าย (ถ้ามี) และรายงานผลการดำเนินโครงการต่อสำนักงาน ป.ป.ช. ภาคต่อไป

อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาแผนปฏิบัติการและแผนการใช้จ่ายงบประมาณประจำปี การสัมภาษณ์เชิงลึก และการสนทนากลุ่มย่อยผู้บริหารที่มีหน้าที่และอำนาจในการกำกับดูแลภารกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด และเจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตที่ปฏิบัติงานในสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด พบว่า การดำเนินโครงการป้องกันการทุจริตจากการริเริ่มของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดยังมีไม่มากนักเมื่อเทียบกับการดำเนินโครงการป้องกันการทุจริตตามนโยบายของสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลาง เนื่องจากในหนึ่งปีงบประมาณเจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตต้องดำเนินโครงการตามนโยบายประมาณ 4 – 5 โครงการให้แล้วเสร็จภายในไตรมาสที่ 3 ของปีงบประมาณ การรายงานผลการดำเนินการป้องกันการทุจริตต่อสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์และสำนักงานป้องกันการทุจริตที่สังกัดสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลาง และงานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมายจากสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลาง โดยมีเจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตที่ปฏิบัติหน้าที่ในสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดเพียง 1 – 2 คน ประกอบกับการกำหนดรายละเอียดโครงการ กลุ่มเป้าหมาย จำนวนกลุ่มเป้าหมาย วิธีการดำเนินการ และงบประมาณที่ใช้ดำเนินโครงการป้องกันการทุจริตจากสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลาง ในบางโครงการมีความไม่สอดคล้องกับบริบทและสถานการณ์การทุจริตในพื้นที่

(1.3) กระบวนการการรายงานผลการดำเนินการป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด

การรายงานผลการดำเนินการป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด ประกอบด้วยการรายงานผลการประเมินตามคำรับรองการปฏิบัติราชการรายไตรมาส การรายงานผลการดำเนินโครงการในมิติการใช้จ่ายงบประมาณ จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ/กิจกรรม และอื่น ๆ รวมถึงยังมีหน้าในการรวบรวมวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของสำนักงานป้องกันการทุจริตในสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลาง และการรายงานผลการดำเนินงานของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดที่เกี่ยวข้องผ่านทางสำนักงาน ป.ป.ช. ภาคเพื่อรายงานผลต่อไปยังสำนักป้องกันการทุจริตในสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลางต่อไป ซึ่งกระบวนการการรายงานผลการดำเนินการป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดตามโครงสร้างและอำนาจหน้าที่แสดงได้ดังแผนภาพที่ 4.11

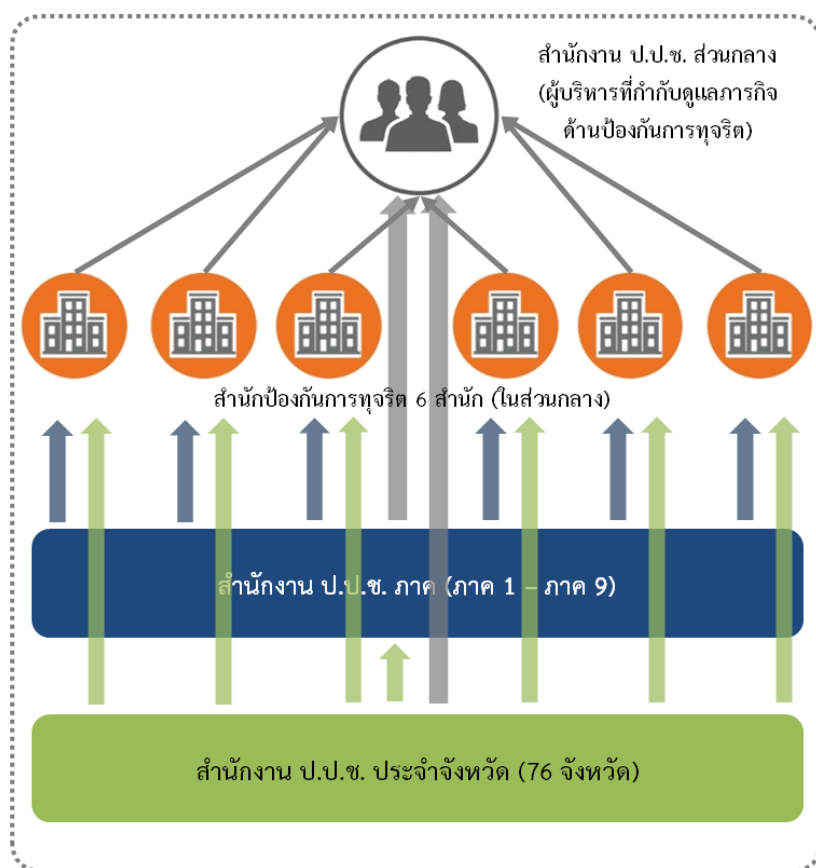
แผนภาพที่ 4.11 กระบวนการรายงานผลการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำ
จังหวัดตามโครงสร้างและอำนาจหน้าที่

ที่มา: ประมวลผลโดยคณะผู้วิจัย

อย่างไรก็ตาม จากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่มย่อยผู้บริหารที่มีหน้าที่และอำนาจกำกับดูแลการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด และเจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตที่ปฏิบัติหน้าที่ในสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด พบว่า ในบางกรณีสำนักงานป้องกันการทุจริตในสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลาง และสำนักที่มีหน้าที่และอำนาจในการติดตามผลการดำเนินงาน (เช่น สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์) มีการขอข้อมูลและขอให้รายงานผลการดำเนินงานที่ซ้ำซ้อนโดยขาดการประสานงานและการบูรณาการระหว่างสำนักป้องกันการทุจริตในสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลางและสำนักอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และในบางกรณีสำนักป้องกันการทุจริตได้มีการขอให้สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตและรายงานผลโดยตรงมายังสำนักป้องกันการทุจริตในสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลาง จึงทำให้ระบบการรายงานผลที่เป็นหน้าที่และอำนาจของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาคไม่มีความชัดเจนและเป็นรูปธรรม กล่าวคือ โครงการเดียวกันต้องมีรายงานข้อมูลให้หลายสำนักด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์และสำนักที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการรายงานผลการดำเนินงานดังกล่าวยังมีแบบฟอร์มการรายงานที่ต่างกัน ทำให้การรายงานผลการดำเนินโครงการมีความซ้ำซ้อนและยุ่งยาก ซึ่งการรายงานผลการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดในปัจจุบันแสดงได้ดังแผนภาพที่ 4.12

แผนภาพที่ 4.12 กระบวนการรายงานผลการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดในปัจจุบัน

ที่มา: ประมวลผลโดยคณะผู้วิจัย

(2) การดำเนินโครงการป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด

การดำเนินโครงการป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดอยู่ในรูปแบบของ ชุดโครงการสหยุทธศาสตร์ระดับยุทธศาสตร์พื้นที่ที่สำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลางกำหนดให้สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด เป็นผู้ดำเนินการในพื้นที่ เพื่อให้มีพลังในการขับเคลื่อนที่ชัดเจนและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติฯ ระยะที่ 3 ให้เห็นผลสำเร็จในภาพรวมทั้งประเทศ ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ.2562 – 2563 มีการดำเนินโครงการป้องกันการทุจริตดังตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 โครงการป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด ประจำปีงบประมาณ
พ.ศ.2562 – 2563

โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	ปีงบประมาณ	
		2562	2563
1. โครงการ STRONG – จิตพอเพียงต้านทุจริต	สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด 76 จังหวัด	✓	✓
2. โครงการจัดงานวันต่อต้านคอร์รัปชันสากล (ประเทศไทย)	สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด 76 จังหวัด	✓	✓
3. โครงการผลิตและเผยแพร่สื่อประชาสัมพันธ์ ได้แก่ โครงการผลิตสื่อรณรงค์เพื่อสร้างกระแสนำต้านการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด โครงการสื่อต้านโกง โครงการประชาสัมพันธ์เพื่อการป้องกันและปราบปรามการทุจริต	สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด 76 จังหวัด	✓	✓
4. โครงการติดตามแผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด 76 จังหวัด	✓	
5. โครงการแก้ไขปัญหาการทุจริตในพื้นที่	สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด 76 จังหวัด		✓
6. โครงการเพิ่มศักยภาพความโปร่งใสและความสุจริตในจังหวัด	สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด 76 จังหวัด		✓

ที่มา: ประมวลผลโดยคณะผู้วิจัย

จากตารางข้างต้น โครงการป้องกันการทุจริตที่สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดที่ดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 – 2563 มีรายละเอียดโดยสังเขปดังนี้

1) โครงการ STRONG – จิตพอเพียงต้านทุจริต เป็นโครงการสหยุทธ์ที่สามารถขับเคลื่อนได้มากกว่า 1 ยุทธศาสตร์ โดยได้นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ประกอบหลักการต่อต้านการทุจริตอื่น ๆ เพื่อสร้างฐานคิดจิตพอเพียงต่อต้านทุจริตให้เกิดขึ้นเป็นฐานความคิดของปัจเจกบุคคลและประยุกต์หลักบูรณาการโมเดล “STRONG” อันประกอบด้วย ความพอเพียง (Sufficient: S) ความโปร่งใส (Transparent: T) การตื่นรู้ (Realise: R) การมุ่งไปข้างหน้า (Onward: O) ความรู้ (Knowledge: N) และความเอื้ออาทร (Generosity: G) เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาวัฒนธรรมชุมชนและเป็นแนวคิดหลักที่สำคัญในการป้องกันการทุจริตการ ซึ่งเผยแพร่หลักการของโมเดล STRONG สู่ชุมชน จะดำเนินการโดยสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด โดยมีการคัดเลือกผู้แทน/ผู้นำชุมชนในจังหวัดที่มีเครือข่าย มีความสามารถและทักษะในการถ่ายทอดองค์ความรู้มาอบรม

ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโมเดล STRONG การนำไปประยุกต์ใช้ในการต่อต้านการทุจริต รวมถึงยังมีการจัดตั้งชมรม STRONG เพื่อให้ทุกภาคส่วนมีความตระหนักรู้ถึงถึงความสำคัญของปัญหาการทุจริตและมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังและแจ้งเบาะแสการทุจริต ซึ่งการมีส่วนร่วมจะเป็นกลไกสำคัญที่ทำให้การนำหลักโมเดล STRONG ไปใช้ในการป้องกันการทุจริตได้อย่างเป็นรูปธรรม

2) โครงการจัดงานวันต่อต้านการคอร์รัปชันสากล (ประเทศไทย) เป็นโครงการตามยุทธศาสตร์ (ยุทธศาสตร์ที่ 1 สร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต) ที่สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด 76 จังหวัดเป็นผู้ร่วมดำเนินการกับจังหวัด เพื่อกระตุ้นเตือนให้สังคมและทุกภาคส่วนตระหนักในผลเสียหายร้ายแรงที่เกิดขึ้นจากการทุจริต เกิดการประสานความร่วมมือระหว่างองค์กรภาคีเครือข่าย หน่วยงาน และทุกภาคส่วน ร่วมมือกันในการป้องกันการทุจริต ลดปัญหาการทุจริตในประเทศไทย สร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้เกิดประเทศไทย และสร้างกลุ่มเครือข่ายป้องกันการทุจริตที่ยั่งยืน

3) โครงการผลิตและเผยแพร่สื่อประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างกระแสต่อต้านการทุจริต เป็นโครงการตามยุทธศาสตร์ระยะที่ 3 (พ.ศ. 2560 – 2564) (ยุทธศาสตร์ที่ 1 สร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต) ที่สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด 76 จังหวัดเป็นผู้ดำเนินการ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพด้านการสื่อสารประชาสัมพันธ์ทั้งภายในและภายนอกสำนักงาน ป.ป.ช. ในการยกระดับภาพลักษณ์ความเชื่อมั่นในกระบวนการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และปรับเปลี่ยนทัศนคติในสังคมให้รังเกียจการทุจริตด้วยการปลูกกระแสสังคมไม่ทนต่อการทุจริต และให้เกิดการบูรณาการของเครือข่ายความร่วมมือด้านประชาสัมพันธ์ระหว่างสำนักงาน ป.ป.ช. และภาคีทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการประชาสัมพันธ์ต่อต้านการทุจริตอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

4) โครงการติดตามแผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นโครงการตามยุทธศาสตร์ชาติระยะที่ 3 (พ.ศ. 2560 – 2564) (ยุทธศาสตร์ที่ 2 ยกกระดับเจตจำนงทางการเมืองในการต่อต้านการทุจริต) ที่สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 โดยสืบเนื่องจากสำนักงาน ป.ป.ช. ได้ดำเนินโครงการส่งเสริมท้องถิ่นปลอดทุจริตเพื่อส่งเสริมให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแสดงเจตจำนงทางการเมืองในการต่อต้านการทุจริตอย่างเป็นรูปธรรม ด้วยการจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริตตามกรอบแนวทางยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ 3 (พ.ศ. 2560 – 2564) ประกอบด้วย 4 มิติ ได้แก่ มิติที่ 1 สร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต มิติที่ 2 การบริหารราชการเพื่อป้องกันการทุจริต มิติที่ 3 การส่งเสริมบทบาทและการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน และมิติที่ 4 การเสริมสร้างและปรับปรุงกลไกในการตรวจสอบการปฏิบัติราชการ อันเป็นนวัตกรรมการป้องกันการทุจริตเชิงรุกเพื่อสร้างกลไกในการป้องกันการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนั้น สำนักงาน ป.ป.ช. จึงได้กำหนดกระบวนการนิเทศติดตาม (Site Visit Tracking Supervision) แผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผ่านการดำเนินโครงการติดตามแผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้คำแนะนำ และส่งเสริมให้ผู้บริหารท้องถิ่นนำแผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริตไปสู่การปฏิบัติรวมทั้งรับทราบปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการจัดทำและดำเนินการนำแผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริตไปสู่การปฏิบัติ รวมถึงเพื่อเป็นการติดตามการขับเคลื่อนการดำเนินโครงการ/กิจกรรม/แผนงาน/มาตรการ/แนวทางการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่ง

ตัวชี้วัดของผลผลิตในการดำเนินโครงการ คือ จำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เข้าร่วมการจัดสัมมนาการ แสดงเจตจำนงทางการเมืองในการต่อต้านการทุจริตของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และจำนวน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตลงพื้นที่ติดตาม ในส่วนของตัวชี้วัดผลลัพธ์ การดำเนินโครงการ คือ จำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่นำแผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริตไปสู่การ ปฏิบัติและได้ผลลัพธ์ตามวัตถุประสงค์ ทั้งนี้ ค่าเป้าหมายของตัวชี้วัดและระยะเวลาดำเนินโครงการจะแตกต่าง กันตามที่สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดแต่ละแห่งเป็นผู้กำหนด

5) โครงการแก้ไขปัญหาการทุจริตในพื้นที่ เป็นโครงการตามยุทธศาสตร์ชาติ ระยะที่ 3 (พ.ศ. 2560 – 2564) (ยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาระบบป้องกันการทุจริตเชิงรุก) ที่สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด ดำเนินการในงบประมาณ พ.ศ. 2563 โดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 มุ่งเน้นให้ประชาชนและหน่วยงานของรัฐเข้ามามีส่วนร่วมและให้ความร่วมมือ ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ดังจะเห็นได้จากมาตรา 33 ที่ให้อำนาจคณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดมาตรการและกลไกที่จำเป็นในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนอันจะนำไปสู่การแจ้งเบาะแส กับการกระทำความผิด เนื่องจากปัญหาการทุจริตในแต่ละพื้นที่ที่มีความแตกต่างกันตามบริบทของพื้นที่ ประชาชนในพื้นที่จึงเป็นผู้ที่ทราบปัญหาการทุจริตภายในพื้นที่ที่ดีที่สุด ซึ่งโครงการแก้ไขปัญหาการทุจริตใน พื้นที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตเชิงรุกให้เครือข่ายในพื้นที่ รวมถึงเป็นการขยายผลการป้องกันการทุจริตเชิงรุกผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนและทุกภาคส่วน ในจังหวัด ทั้งนี้ ค่าเป้าหมายของตัวชี้วัดและระยะเวลาดำเนินโครงการจะแตกต่างกันตามที่สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดแต่ละแห่งเป็นผู้กำหนด

6) โครงการเพิ่มศักยภาพความโปร่งใสและความสุจริตในจังหวัด เป็นโครงการตามยุทธศาสตร์ ชาติ ระยะที่ 3 (พ.ศ. 2560 – 2564) (ยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาระบบป้องกันการทุจริตเชิงรุก) ที่สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดดำเนินการในงบประมาณ พ.ศ. 2563 สืบเนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 กำหนดให้รัฐมีหน้าที่วางกลไกป้องกัน ตรวจสอบ และจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบที่ เข้มงวด เด็ดขาด เพื่อมิให้ผู้บริหารที่ปราศจากคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลเข้ามามีอำนาจในการ ปกครองบ้านเมืองหรือใช้อำนาจตามอำเภอใจ รวมทั้งต้องส่งเสริมสนับสนุนและให้ความรู้แก่ประชาชนถึง อันตรายที่เกิดจากการทุจริตและประพฤติมิชอบทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน และจัดให้มีมาตรการกลไกที่มี ประสิทธิภาพเพื่อป้องกันและจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบอย่างเข้มงวด ประกอบกับแผนแม่บทภายใต้ยุ ทศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 – 2580 ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ มุ่งขับเคลื่อนให้ หน่วยงานภาครัฐมีการพัฒนาคุณธรรมและความโปร่งใส โดยได้กำหนดเป้าหมายตัวชี้วัดให้หน่วยงานภาครัฐที่ เข้ารับการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment: ITA) จะต้องมียุทธศาสตร์การประเมิน 85 คะแนนขึ้นไป ดังนั้น สำนักงาน ป.ป.ช. จึงมีการดำเนินโครงการดังกล่าวเพื่อเสริมสร้างองค์ความรู้ด้านธรรมาภิบาลให้แก่บุคลากรหน่วยงาน ภาครัฐให้นำหลักธรรมาภิบาลไปเป็นหลักในการบริหารราชการอย่างเป็นรูปธรรม และให้คำปรึกษา เสนอแนะ แนวทางในการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติและยกระดับผลการประเมิน ITA ให้แก่หน่วยงานภาครัฐ รวมทั้ง

ยังต่อไปเพื่อการติดตาม ส่งเสริม และผลักดันให้หน่วยงานภาครัฐนำแผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริตไปปฏิบัติอย่างต่อเนื่องเป็นรูปธรรม โดยได้กำหนดตัวชี้วัดของผลผลิต คือ จำนวนหน่วยงานภาครัฐที่ลงพื้นที่ให้คำปรึกษาและจำนวนหน่วยงานภาครัฐที่เข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อเพิ่มศักยภาพความโปร่งใสและความสุจริตในจังหวัด ในส่วนของตัวชี้วัดผลลัพธ์ คือ จำนวนหน่วยงานภาครัฐที่เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการฯ มีผลการประเมิน ITA ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563

จากการดำเนินโครงการป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดใน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 – 2563 สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดมีการดำเนินโครงการป้องกันการทุจริต จำนวนทั้งสิ้น 9 โครงการซึ่งเป็นโครงการป้องกันการทุจริตตามนโยบายของสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลางที่กำหนดให้สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดดำเนินการ ในปีงบประมาณ พ.ศ.2562 สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดทั้ง 76 จังหวัดมีการดำเนินโครงการป้องกันการทุจริตจำนวน 4 โครงการ ได้แก่ โครงการ STRONG-จิตพอเพียงต้านทุจริต โครงการจัดงานวันต่อต้านคอร์รัปชันสากล (ประเทศไทย) โครงการผลิตและเผยแพร่สื่อประชาสัมพันธ์ และโครงการติดตามแผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในส่วนของปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดมีการดำเนินโครงการป้องกันการทุจริต จำนวน 5 โครงการ ได้แก่ โครงการ STRONG-จิตพอเพียงต้านทุจริต โครงการจัดงานวันต่อต้านคอร์รัปชันสากล (ประเทศไทย) โครงการผลิตและเผยแพร่สื่อประชาสัมพันธ์ โครงการแก้ไขปัญหาการทุจริตในพื้นที่ และโครงการเพิ่มศักยภาพความโปร่งใสและความสุจริตในจังหวัด

ทั้งนี้ จากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่มย่อยผู้บริหารที่มีหน้าที่และอำนาจกำกับดูแลการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด และเจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตที่ปฏิบัติหน้าที่ในสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค พบว่า การดำเนินโครงการป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดเป็นภารกิจหลักที่สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในไตรมาสที่ 3 ของปีงบประมาณ รวมถึงในปีงบประมาณหนึ่ง ๆ เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตที่ปฏิบัติหน้าที่ในสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดยังมีภารกิจที่ต้องดำเนินการอีกหลายบทบาท เช่น การเป็นวิทยากรบรรยายให้ความรู้แก่หน่วยงานภายนอกในพื้นที่จังหวัดเกี่ยวกับการป้องกันการทุจริตในหัวข้อต่าง ๆ การเข้าร่วมกิจกรรมป้องกันการทุจริตที่หน่วยงานในพื้นที่จังหวัดขอความร่วมมือมายังสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด การเข้าร่วมอบรมตามโครงการกิจกรรมที่สำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลางเป็นผู้ดำเนินการ เป็นต้น โดยสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดแต่ละแห่งมีเจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตรับผิดชอบการดำเนินโครงการจังหวัดละ 1 – 2 คน จึงส่งผลให้มีภาระงานที่ไม่สอดคล้องกับอัตรากำลังบุคลากร ประกอบกับการดำเนินโครงการกิจกรรมที่สำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลางกำหนดให้สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดในบางโครงการมีความไม่สอดคล้องกับบริบทของแต่ละพื้นที่จังหวัด เช่น ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 สำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลางกำหนดให้จัดโครงการจัดงานวันต่อต้านคอร์รัปชันสากล (ประเทศไทย) โดยมีกิจกรรมเดิน-วิ่งเพื่อเป็นสัญลักษณ์การรวมพลังต้านทุจริตในทุกพื้นที่จังหวัด แต่กิจกรรมดังกล่าวไม่เหมาะสมที่จะดำเนินการใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา และจังหวัดนราธิวาส ที่ยังคงมีสถานการณ์ที่ไม่สงบและไม่มีความปลอดภัยมากพอสำหรับการจัดกิจกรรมวิ่ง-เดินต้านทุจริต หรือในกรณีที่

สำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลางกำหนดให้ดำเนินโครงการ STRONG-จิตพอเพียงด้านทุจริต โดยกำหนดให้ทุกจังหวัดทั่วประเทศ ไม่ว่าจะเป็นจังหวัดขนาดเล็ก ขนาดกลาง หรือขนาดใหญ่ได้รับงบประมาณและกำหนดจำนวนกลุ่มเป้าหมายเท่ากันทุกจังหวัด เป็นต้น อีกทั้งผู้บริหารและเจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตต่างมีความเห็นที่ตรงกันว่า การป้องกันการทุจริตที่สัมฤทธิ์ผลมากกว่าการดำเนินโครงการป้องกันการทุจริต คือ การป้องกันการทุจริตเชิงรุกโดยการลงพื้นที่จริง เช่น ในกรณีของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดชลบุรี ผู้อำนวยการสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดชลบุรีและเจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตมีการลงพื้นที่ป้องกันการทุจริตตามมาตรการอาหารกลางวันในโรงเรียนต่าง ๆ ที่มีความเสี่ยงและมีกระบวนการติดตามผลอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้โรงเรียนต่าง ๆ ในพื้นที่จังหวัดชลบุรีมีอาหารกลางวันสำหรับนักเรียนที่มีคุณภาพมากขึ้น หรือในกรณีของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดสกลนครที่มีการป้องกันการทุจริตเชิงรุกเกี่ยวกับมาตรการป้องกันการทุจริตนมโรงเรียน โดยผู้อำนวยการสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดสกลนครและเจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตมีการลงพื้นที่ติดตามกระบวนการได้มาซึ่งนมโรงเรียนในขั้นตอนต่าง ๆ เพื่อให้ค้นพบถึงขั้นตอนที่เป็นจุดอ่อนและเสี่ยงต่อการทุจริตนมโรงเรียน ซึ่งขั้นตอนที่ยังคงเป็นจุดเสี่ยง คือ การลดค่าขนส่งนมโรงเรียนด้วยการปิดเครื่องทำความเย็นระหว่างขนส่ง จากนั้นผู้อำนวยการสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดสกลนครจึงนำประเด็นดังกล่าวเข้าหารือกับผู้ว่าราชการจังหวัดสกลนครเพื่อร่วมกันหาแนวทางป้องกันการทุจริตให้เกิดผลในทางปฏิบัติต่อไป เป็นต้น หากแต่ในปัจจุบันนี้ สำนักงาน ป.ป.ช. ยังไม่ได้มีกฎหมายหรือระเบียบรองรับเกี่ยวกับการดำเนินการป้องกันทุจริตเชิงรุกและการบริหารจัดการกับข้อมูลการทุจริตที่ได้รับจากการแจ้งเบาะแส จึงทำให้เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตขาดแนวทางการปฏิบัติในการดำเนินการดังกล่าวที่ชัดเจน

นอกจากนี้ ข้อค้นพบสำคัญประการหนึ่ง คือ การที่สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดจะมีความกระตือรือร้นในการดำเนินงานป้องกันการทุจริตในพื้นที่จังหวัดมากน้อยเพียงใด การมีผู้อำนวยการสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดที่มีภาวะผู้นำในการทำงาน มีความกระตือรือร้น และมีวิสัยทัศน์ในการทำงาน เป็นเรื่องที่สำคัญอย่างยิ่งต่อการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานป้องกันการทุจริต กล่าวคือ หากสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดมีผู้อำนวยการที่ให้ความสำคัญ ให้การสนับสนุน และร่วมดำเนินการในภารกิจป้องกันการทุจริตกับเจ้าพนักงานป้องกันการทุจริต จะส่งผลให้สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดนั้นมีแนวโน้มการดำเนินการป้องกันการทุจริตที่อยู่ในรูปแบบเชิงรุกและสร้างสรรค์มากกว่าสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดที่ผู้อำนวยการสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดให้ความสำคัญกับภารกิจอื่นมากกว่าภารกิจป้องกันการทุจริต เช่น ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องขอความร่วมมือจากผู้บริหารของหน่วยงานภาครัฐในจังหวัดเพื่อนำมาตรการป้องกันการทุจริตไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม หรือการดำเนินการป้องกันการทุจริตเชิงรุก สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดบางแห่งมีการมอบหมายให้เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตดำเนินการเพียงลำพังโดยผู้อำนวยการสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดไม่ได้มีการดำเนินการร่วมด้วย จะส่งผลให้แนวโน้มของความสำเร็จในการดำเนินงานมีความเป็นไปได้และบรรลุผลในทางปฏิบัติน้อยกว่าสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดที่ผู้อำนวยการสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดมีส่วนร่วมและให้การสนับสนุนในการดำเนินงาน เป็นต้น

(3) เปรียบเทียบการดำเนินการป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดตามหน้าที่และอำนาจกับการดำเนินงานในสภาพความเป็นจริง

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบการดำเนินการป้องกันการทุจริตในพื้นที่ที่สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันกับหน้าที่และอำนาจที่กำหนดตามประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการและหน้าที่และอำนาจของส่วนราชการ ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. 2561 พบว่า สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดมีการดำเนินการป้องกันการทุจริตตามที่ได้กำหนดไว้ในหน้าที่และอำนาจ แต่มียังคงข้อจำกัดและมีการดำเนินการป้องกันการทุจริตที่ยังมีสัดส่วนน้อยกว่าที่ควรจะเป็น รายละเอียดดังตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 เปรียบเทียบหน้าที่และอำนาจของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดตามที่กำหนดกับการดำเนินการป้องกันการทุจริตในปัจจุบัน

หน้าที่และอำนาจของ สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด ตามที่กำหนด	สภาพจริง			หมายเหตุ
	ทำ	ทำ น้อย	ไม่ได้ ทำ	
1. บูรณาการการป้องกันการทุจริตและประสานกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการดำเนินการป้องกันการทุจริตเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต	✓			- มีการบูรณาการการป้องกันการทุจริตและประสานกับหน่วยงานต่าง ๆ ภายใต้อำนาจหน้าที่ เช่น ความพร้อมของบุคลากร การสนับสนุนต่อการป้องกันการทุจริตของหน่วยงานต่างๆ พื้นที่ เป็นต้น - เครือข่ายที่ดำเนินการป้องกันการทุจริตกับสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค ส่วนใหญ่เป็นเพียงผู้เข้าร่วมโครงการ (เครือข่ายเทียม)
2. จัดทำแผนงาน โครงการ และกิจกรรมป้องกันการทุจริต และดำเนินการเพื่อให้แผนงาน โครงการ และกิจกรรมบรรลุผลสัมฤทธิ์	✓			การดำเนินโครงการ/กิจกรรมของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดเป็นไปตามนโยบายที่สำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลางกำหนด ซึ่งในบางโครงการ/กิจกรรมมีวัตถุประสงค์ พื้นที่ และกลุ่มเป้าหมายที่ซ้ำซ้อนกับสำนักงาน ป.ป.ช. ภาคและบางโครงการ/กิจกรรมไม่สามารถแก้ไขปัญหาการทุจริตในพื้นที่ได้ในทางปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม
3. ประสานงานกับสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลาง และสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค/สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดเป็นเครือข่ายเพื่อร่วมกันสำรวจ ตรวจสอบ ติดตาม เฝ้าระวัง ประเมินสถานการณ์การทุจริตอย่างรวดเร็วเพื่อให้เกิดการป้องกันโดยเร็ว	✓			โครงการ/มาตรการป้องกันการทุจริตที่สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดดำเนินการส่วนใหญ่กำหนดจากนโยบายของสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลาง ซึ่งบางครั้งไม่สอดคล้องกับปัญหาการทุจริตในพื้นที่ รวมถึงยังมีการะงานที่ได้รับมอบหมายจากสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลางจึงไม่สามารถศึกษาและประเมินสถานการณ์การทุจริตในพื้นที่ได้

หน้าที่และอำนาจของ สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด ตามที่กำหนด	สภาพจริง			หมายเหตุ
	ทำ	ทำ น้อย	ไม่ได้ ทำ	
7. ประสาน ติดตาม และให้คำปรึกษา หรือข้อเสนอแนะกับหน่วยงานภาครัฐ ในการดำเนินการตามมาตรการป้องกัน การทุจริต	✓			สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดมีการดำเนินการให้ ความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐในพื้นที่ในการ ป้องกันการทุจริต เช่น การประสานติดตาม
8. ศึกษา วิเคราะห์สภาพปัญหาการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริตใน เขตจังหวัดเพื่อเสนอความเห็นและ ข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อประโยชน์ในการป้องกันการทุจริต		✓		สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดยังคงดำเนิน การศึกษา วิเคราะห์สภาพปัญหา การทุจริตในพื้นที่ อยู่ในระดับน้อย เนื่องจากมีภาระงานจากการดำเนิน โครงการตามนโยบายของสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลาง และการทำงานสนับสนุนภารกิจป้องกัน การทุจริตของสำนักป้องกันการทุจริตที่สังกัด สำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลาง

จากตารางที่ 4.5 จะเห็นได้ว่าสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดมีการปฏิบัติตามหน้าที่และอำนาจ
ในการกิจด้านป้องกันการทุจริตที่กำหนดไว้อย่างครบถ้วนแต่ปฏิบัติตามภายใต้ข้อจำกัด เนื่องจากยังมีปัจจัย
บางประการที่ไม่เอื้อต่อการปฏิบัติภารกิจป้องกันการทุจริต กล่าวคือ การดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตของ
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดยังขาดความเป็นอิสระในการริเริ่มโครงการหรือรูปแบบการดำเนินการกิจ
ป้องกันการทุจริตในพื้นที่ หากแต่ต้องปฏิบัติงานตามนโยบายของสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลางซึ่งอาจไม่มีความ
สอดคล้องกับรูปแบบการทุจริตและบริบทสภาพแวดล้อมในพื้นที่ต่างจังหวัดต่าง ๆ รวมถึงการที่สำนักงาน ป.ป.ช.
ประจำจังหวัดต้องมีการดำเนินโครงการป้องกันการทุจริตให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดโดยมีเจ้า
พนักงานป้องกันการทุจริตเพียงจังหวัดละ 1 – 2 คน ส่งผลให้เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตใช้เวลาส่วนใหญ่ไป
กับการเป็นผู้จัดโครงการ จึงไม่สามารถดำเนินการศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหาการป้องกันและปราบปรามการ
ทุจริตในเขตจังหวัดเพื่อเสนอความเห็นและข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ตามหน้าที่และอำนาจที่
กำหนดไว้อย่างเต็มที่

4.2 ผลการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำ จังหวัด

การนำเสนอผลการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตพิจารณาจากข้อมูลที่ได้จากการรายงานผลตาม
ผลการประเมินตามคำรับรองการปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณและจำนวนเครือข่ายป้องกันการทุจริต
จากการดำเนินโครงการ STRONG-จิตพอเพียงต้านทุจริตโดยมีรายละเอียดดังนี้

4.2.1 ผลการดำเนินงานด้านป้องกันการทุจริตตามผลการประเมินตามคำรับรองการปฏิบัติราชการ

พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 มีข้อกำหนดว่า การบริหารราชการตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีต้องดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมาย คือ ประโยชน์สูงสุดของประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐให้มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ ลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน ปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์ ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวก และได้รับการตอบสนองความต้องการ และอาจจัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอบนพื้นฐานความสุจริต โปร่งใส และเปิดโอกาสให้ภาคประชาชนเข้าตรวจสอบความถูกต้อง โดยส่วนราชการที่ให้บริการมีคุณภาพเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด สามารถเพิ่มผลงานโดยไม่เป็นการเพิ่มค่าใช้จ่าย หรือสามารถดำเนินการตามแผน ลดค่าใช้จ่ายต่อหน่วยได้

สำนักงาน ป.ป.ช. ได้ดำเนินการจัดทำกรอบหลักเกณฑ์การประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อดำเนินการประเมินประสิทธิภาพประสิทธิผลของสำนักงาน ป.ป.ช. ให้เป็นไปตามหลักการของพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 และยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ 3 (พ.ศ. 2560 - 2564) และแผนงานบูรณาการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ทั้งนี้ ในการประเมินผลการปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ สำนักงาน ป.ป.ช. ได้มีการจ้างที่ปรึกษาในการดำเนินการประเมินผลการปฏิบัติราชการตามคำรับรองการปฏิบัติราชการของสำนักงาน ป.ป.ช. โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ได้กำหนดตัวชี้วัดออกเป็น 4 มิติ ได้แก่ มิติที่ 1 ด้านประสิทธิผลตามแผนยุทธศาสตร์ มิติที่ 2 ด้านคุณภาพการตอบสนองผู้มีส่วนได้เสีย มิติที่ 3 ด้านประสิทธิภาพของการปฏิบัติราชการ และมิติที่ 4 ด้านการพัฒนาองค์กร ซึ่งการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตจะอยู่ในมิติที่ 1 ด้านประสิทธิผลตามแผนยุทธศาสตร์ ตัวชี้วัดที่ 2.1 ร้อยละความสำเร็จของการดำเนินการตามแผนงาน/โครงการตามแผนปฏิบัติการและแผนการใช้งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 และตัวชี้วัดที่ 3 ร้อยละความสำเร็จของการบรรลุเป้าหมายผลลัพธ์ของโครงการสำคัญที่ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ 3 และแผนงานบูรณาการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ซึ่งผลการปฏิบัติภารกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดมีรายละเอียดดังนี้

(1) ผลการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตตามผลการประเมินตามคำรับรองการปฏิบัติราชการของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค

จากรายงานการประเมินผลการปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 พบว่า ตัวชี้วัดด้านภารกิจป้องกันการทุจริตประกอบด้วย 2 ตัวชี้วัดข้างต้น โดยจากการหาค่าเฉลี่ย พบว่า ระดับความสำเร็จในการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค ได้คะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 4.550 จากคะแนนเต็ม 5 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 91.00 โดยสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 2 ภาค 5 ภาค 7 ภาค 8 และภาค 9 ได้คะแนนเต็ม 5 คะแนน รองลงมาเป็นสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 1 ได้คะแนนเฉลี่ย 4.993 คะแนน และสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 6 ได้คะแนนเฉลี่ย 4.957 คะแนน ขณะที่สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 3 และ สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 4 ได้คะแนนเฉลี่ยเพียง 3.00 คะแนน ซึ่งแสดงได้ดังตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 ผลการดำเนินการป้องกันการทุจริตตามผลการประเมินตามคำรับรองการปฏิบัติราชการ
ของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562

สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค	ผลการดำเนินงาน
สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 1 จังหวัดนนทบุรี	4.993
สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 2 จังหวัดชลบุรี	5.000
สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 3 จังหวัดนครราชสีมา	3.000
สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 4 จังหวัดขอนแก่น	3.000
สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 5 จังหวัดเชียงใหม่	5.000
สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 6 จังหวัดพิษณุโลก	4.957
สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 7 จังหวัดนครปฐม	5.000
สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 8 จังหวัดสุราษฎร์ธานี	5.000
สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 9 จังหวัดสงขลา	5.000

ที่มา: รายงานผลการประเมินตามคำรับรองการปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2562

(2) ผลการดำเนินการป้องกันการทุจริตตามผลการประเมินตามคำรับรองการปฏิบัติ ราชการของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด

จากรายงานการประเมินผลการปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 พบว่า การดำเนินการป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดได้คะแนนระดับความสำเร็จในภาพรวมเฉลี่ยอยู่ที่ 4.707 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 94.14 โดยมีสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดที่ได้คะแนนเต็ม 5 คะแนนรวม 26 จังหวัด ซึ่งแสดงผลการประเมินตามคำรับรองการปฏิบัติราชการของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดได้ดังตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 ผลการดำเนินการป้องกันการทุจริตตามผลการประเมินตามคำรับรองการปฏิบัติราชการ
ของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562

กลุ่มปฏิบัติการพื้นที่ สำนักงาน ป.ป.ช.	ผลการดำเนินงาน
สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 1 จังหวัดนนทบุรี	
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดชัยนาท	5.000
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดนนทบุรี	4.679
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดปทุมธานี	4.333
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	4.479
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดลพบุรี	3.888
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดสมุทรปราการ	4.027
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดสระบุรี	5.000
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดสิงห์บุรี	5.000
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดอ่างทอง	4.751

กลุ่มปฏิบัติการกิจพื้นที่ สำนักงาน ป.ป.ช.	ผลการดำเนินงาน
สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 2 จังหวัดชลบุรี	
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดจันทบุรี	5.000
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดฉะเชิงเทรา	4.295
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดชลบุรี	5.000
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดตราด	4.903
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดนครนายก	5.000
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดปราจีนบุรี	5.000
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดระยอง	4.901
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดสระแก้ว	5.000
สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 3 จังหวัดนครราชสีมา	
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดชัยภูมิ	4.399
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดนครราชสีมา	4.360
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดบุรีรัมย์	4.940
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดยโสธร	4.722
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดศรีสะเกษ	4.722
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดสุรินทร์	3.923
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดอำนาจเจริญ	4.722
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดอุบลราชธานี	4.382
สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 4 จังหวัดขอนแก่น	
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์	4.722
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดขอนแก่น	4.348
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดนครพนม	5.000
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดบึงกาฬ	5.000
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดมหาสารคาม	4.010
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดมุกดาหาร	5.000
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดร้อยเอ็ด	3.000
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดเลย	4.489
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดสกลนคร	5.000
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดหนองคาย	4.314
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดหนองบัวลำภู	3.579
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดอุดรธานี	4.175
สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 5 จังหวัดเชียงใหม่	
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดเชียงราย	4.733
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดเชียงใหม่	4.902
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดน่าน	4.905

กลุ่มปฏิบัติการกิจพื้นที่ สำนักงาน ป.ป.ช.	ผลการดำเนินงาน
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดพะเยา	5.000
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดแพร่	4.864
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดแม่ฮ่องสอน	4.722
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดลำปาง	4.929
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดลำพูน	5.000
สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 6 จังหวัดพิษณุโลก	
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดกำแพงเพชร	4.296
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดตาก	4.817
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดนครสวรรค์	4.667
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดพิจิตร	5.000
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดพิษณุโลก	5.000
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดเพชรบูรณ์	4.617
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดสุโขทัย	4.904
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดอุตรดิตถ์	4.911
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดอุทัยธานี	5.000
สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 7 จังหวัดนครปฐม	
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดกาญจนบุรี	5.000
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดนครปฐม	5.000
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	4.954
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดเพชรบุรี	4.342
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดราชบุรี	4.861
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดสมุทรสงคราม	5.000
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดสมุทรสาคร	5.000
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดสุพรรณบุรี	5.000
สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 8 จังหวัดสุราษฎร์ธานี	
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดกระบี่	5.000
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดชุมพร	4.931
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช	4.929
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดพังงา	5.000
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดภูเก็ต	4.945
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดระนอง	4.793
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดสุราษฎร์ธานี	5.000
สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 9 จังหวัดสงขลา	
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดตรัง	4.310
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดนราธิวาส	4.511

กลุ่มปฏิบัติการกิจพื้นที่ สำนักงาน ป.ป.ช.	ผลการดำเนินงาน
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดปัตตานี	4.393
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดพัทลุง	5.000
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดยะลา	4.822
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดสงขลา	4.725
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดสตูล	4.925

ที่มา: รายงานผลการประเมินตามคำรับรองปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2562

จากผลการประเมินตามคำรับรองปฏิบัติราชการข้างต้น จะเห็นได้ว่าผลการประเมินดังกล่าวยังมีข้อจำกัดในการวัดผลสำเร็จและผลสัมฤทธิ์ในการบรรลุเป้าหมายของภารกิจป้องกันการทุจริตได้ เนื่องจากเป็นเพียงตัวชี้วัดเชิงปริมาณที่ให้ความสำคัญกับการปฏิบัติงานตามแผนและการใช้จ่ายงบประมาณเท่านั้น

4.2.2 ผลการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตในการสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมในการป้องกันการทุจริตของภาคส่วนต่าง ๆ

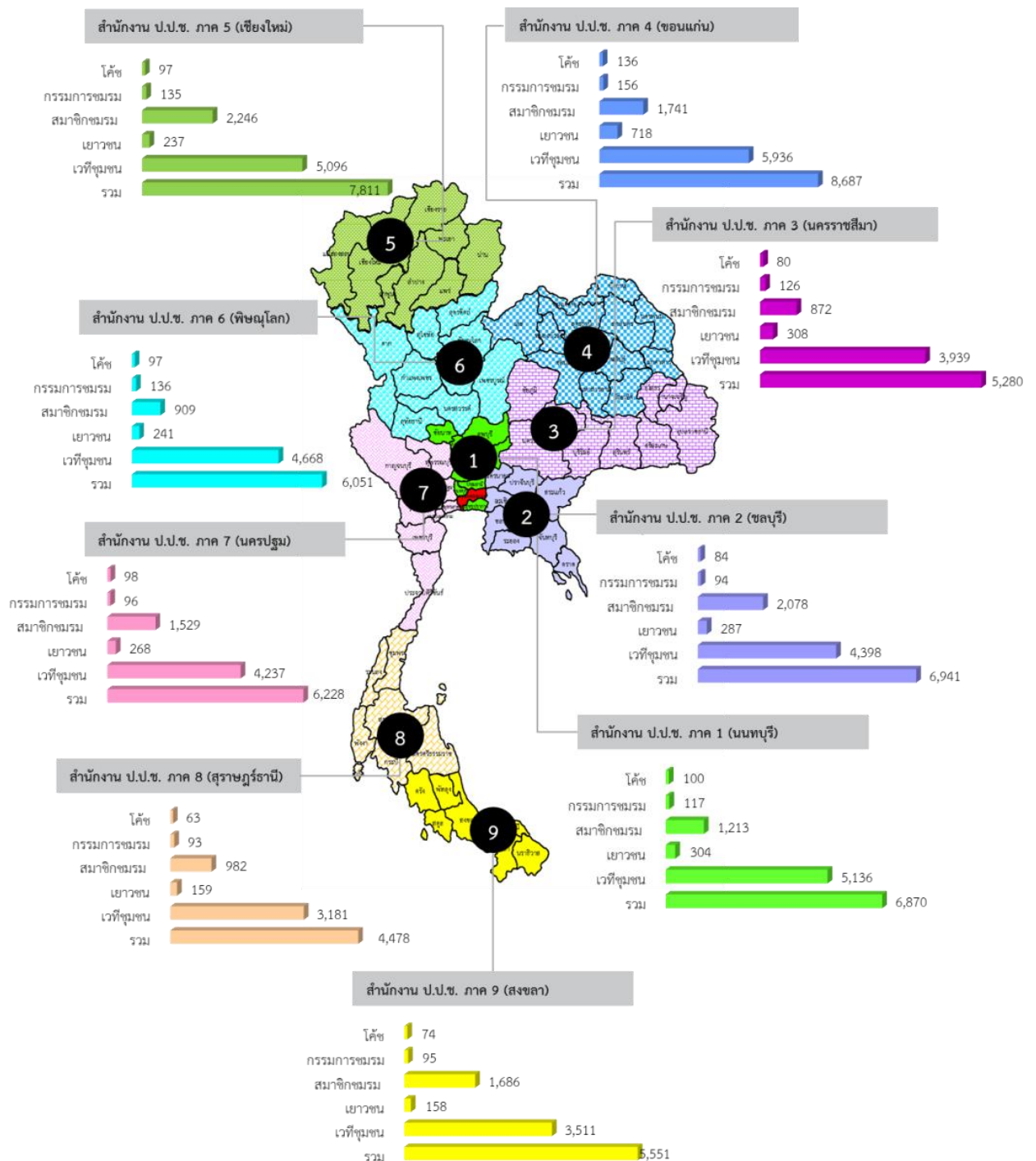
ปัจจุบันนี้ สำนักงาน ป.ป.ช. มีการสร้างเครือข่ายภาคประชาชนในการป้องกันการทุจริตผ่านทางการดำเนินโครงการ STRONG-จิตพอเพียงต้านทุจริตเป็นสำคัญ โดยได้มีการดำเนินกิจกรรมของชมรม STRONG-จิตพอเพียงต้านทุจริต 77 ชมรม ใน 76 จังหวัดและกรุงเทพมหานคร กำหนดให้ทุกชมรมดำเนินการตามกระบวนการสำคัญ ได้แก่ การสรรหาโค้ชและอบรมโค้ชจำนวน 10 คน จากนั้นจึงจัดตั้งชมรมให้มีคณะกรรมการชมรมและมีสมาชิกชมรมไม่น้อยกว่า 100 คน โดยหลักจากชมรม STRONG ในแต่ละจังหวัดได้จัดตั้งเสร็จแล้วให้ดำเนินจัดกิจกรรมตามแผนงานจิตพอเพียง ซึ่งมีกิจกรรมสำคัญ คือ การพัฒนาเยาวชน Anti-Corruption Young Leaders จำนวน 20 คน จัดกิจกรรมขยายผลเวทีชุมชนลงพื้นที่ให้มีผู้เข้าร่วมไม่น้อยกว่า 500 คน และจัดกิจกรรมส่งเสริมการมีส่วนร่วมด้านทุจริตในเรื่องการเฝ้าระวังและแจ้งเบาะแส (Watch and Voice) ตามสถานการณ์ ความเหมาะสมของพื้นที่ และความสนใจของสมาชิกชมรม ซึ่งผลการดำเนินการในภาพรวมของชมรม STRONG ทั้ง 77 ชมรม สามารถบรรลุเป้าหมายในการจัดตั้งและดำเนินกิจกรรม โดยมีกลุ่มเป้าหมายตามผลการดำเนินงานในภาพรวมทั้งประเทศ คือ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 สำนักงาน ป.ป.ช. มีจำนวนเครือข่ายที่ได้จากการดำเนินโครงการ STRONG-จิตพอเพียงต้านทุจริต รวมทั้งสิ้น 58,582 ราย แบ่งเป็นเวทีชุมชน 40,602 ราย สมาชิกชมรม 13,356 ราย แกนนำเยาวชน 2,727 ราย กรรมการชมรม 1,058 ราย และโค้ช 839 ราย โดยผลการดำเนินการสร้างเครือข่ายป้องกันการทุจริตผ่านโครงการ STRONG-จิตพอเพียงต้านทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดมีดังนี้

(1) ผลการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตในการสร้างเครือข่ายมีส่วนร่วมป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค

ในปีงบประมาณ พ.ศ.2562 สำนักงาน ป.ป.ช. ภาคได้รับงบประมาณสำหรับการบริหารงานและกำกับติดตามผลการดำเนินโครงการ STRONG-จิตพอเพียงต้านทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 1 – 9 จำนวนภาคละ 120,000 บาท รวมงบประมาณทั้งสิ้น 1,080,000 บาท เพื่อให้สำนักงาน ป.ป.ช. สามารถ

สนับสนุนและกำกับติดตามการดำเนินกิจกรรมของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดในเขตพื้นที่ของแต่ละภาค ซึ่งจำนวนเครือข่ายป้องกันการทุจริตจากการดำเนินโครงการ STRONG-จิตพอเพียงต้านทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ในภาพรวม แสดงได้ดังแผนภาพที่ 4.13

แผนภาพ 4.13 จำนวนเครือข่ายป้องกันการทุจริตจากการดำเนินโครงการ STRONG-จิตพอเพียงต้านทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562

ที่มา: รายงานผลการดำเนินโครงการ STRONG-จิตพอเพียงต้านทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562

(2) ผลการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตในการสร้างการเครือข่ายมีส่วนร่วมป้องกัน การทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดได้รับงบประมาณดำเนินกิจกรรมของชมรม STRONG-จิตพอเพียงต้านทุจริตใน 76 จังหวัด และกรุงเทพมหานคร จังหวัดละ 300,000 บาท รวมงบประมาณทั้งสิ้น 23,100,000 บาท กำหนดแนวทางการดำเนินการเพื่อขยายการสร้างโค๊ช STRONG-จิตพอเพียงต้านทุจริตขึ้นต่่าจังหวัดละ 10 คน รวมเป้าหมายทั้งสิ้นไม่น้อยกว่า 770 คน และการขยายการจัดตั้งชมรม STRONG-จิตพอเพียงต้านทุจริตทั่วประเทศ โดยมีสมาชิกขึ้นต่่าจังหวัดละ 100 คน รวมทั้งเป้าหมายทั้งสิ้นไม่น้อยกว่า 7,700 คน โดยสมาชิกต้องเป็นบุคคลที่เป็นแกนนำในการขับเคลื่อนองค์กรภาคประชาสังคมอื่น ๆ เพื่อนำกรอบแนวคิดโครงการไปขยายผลต่อในองค์กรเดิมที่ตนเองอยู่ รวมทั้งมีการดำเนินกิจกรรมร่วมกับโค๊ชและสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด จำนวน 3 กิจกรรม ได้แก่ (1) กิจกรรมพัฒนาเยาวชนต้านทุจริต (Anti-Corruption Youth Leaders) ดำเนินการคัดเลือกแกนนำเยาวชนในจังหวัดจำนวน 20 คน รวมแล้วมีจำนวนเยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมไม่น้อยกว่า 1,540 คนทั่วประเทศให้เข้าร่วมกิจกรรมปลูกฝังค่านิยมซื่อสัตย์สุจริต การคิดแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม ความอายและการไม่ทนต่อการทุจริต รวมทั้งได้เข้าร่วมกิจกรรมของชมรมเพื่อเสริมสร้างทักษะในการเฝ้าระวังและแจ้งเบาะแสการทุจริต (2) กิจกรรมเวทีชุมชน STRONG: ขยายผลจิตพอเพียงต้านทุจริตสู่เครือข่ายและชุมชน ดำเนินการขยายผลไปสู่กลุ่มเป้าหมาย จังหวัดละ 500 คน รวมแล้วมีจำนวนประชาชนที่เข้าร่วมกิจกรรมไม่น้อยกว่า 38,500 คนทั่วประเทศ โดยกำหนดให้ชมรม STRONG ในแต่ละจังหวัดขยายผลการดำเนินกิจกรรมทั้งในมิติพื้นที่และมิติความหลากหลายของกลุ่มสมาชิกเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจตามกรอบโมเดล STRONG การคิดแยกแยะผลประโยชน์ส่วนรวมและผลประโยชน์ส่วนตน ความอายและความไม่ทนต่อการทุจริต โดยผู้เข้าร่วมกิจกรรมต้องครอบคลุมพื้นที่อย่างน้อยร้อยละ 80 ของจำนวนอำเภอในจังหวัด รวมทั้งต้องมาจากกลุ่มเครือข่ายที่มีความหลากหลายไม่น้อยกว่า 5 กลุ่ม เช่น กลุ่มอาสาสมัครของหน่วยงานภาครัฐ กลุ่มสตรี กลุ่มเด็กและเยาวชน กลุ่มครู กลุ่มเกษตรกร หรือกลุ่มอาชีพอื่น ๆ ตามความเหมาะสมของพื้นที่ และ (3) กิจกรรมส่งเสริมการมีส่วนร่วมต้านทุจริต กำหนดให้ชมรมพิจารณากำหนดแผนงานดำเนินการเพื่อการป้องกันเชิงรุกผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในแต่ละพื้นที่ตามความเหมาะสมและความสนใจของสมาชิกชมรมในแต่ละจังหวัด โดยสมาชิกชมรมสามารถพิจารณาเลือกกิจกรรมให้เหมาะสมกับสถานการณ์การทุจริตหรือความเสี่ยงที่จะเกิดกรณีการทุจริตประเภทต่าง ๆ ได้ พื้นฐานกิจกรรมที่ควรดำเนินการ คือ การขับเคลื่อนมาตรการป้องกันการทุจริตตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้เสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อมีมติให้ดำเนินการไปแล้ว เช่น มาตรการป้องกันการทุจริตเกี่ยวกับการติดตั้งป้ายโฆษณาในพื้นที่สาธารณะ มาตรการป้องกันการรื้อกล้าลำน้ำ ตลอดจนมาตรการอื่น ๆ ที่สำนักงาน ป.ป.ช. ดำเนินการ เช่น มาตรการป้องกันการทุจริตนมโรงเรียน มาตรการป้องกันการทุจริตอาหารกลางวัน เป็นต้น ซึ่งจำนวนเครือข่ายป้องกันการทุจริตจากการดำเนินโครงการ STRONG-จิตพอเพียงต้านทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 แสดงได้ดังตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 จำนวนเครือข่ายป้องกันการทุจริตจากการดำเนินโครงการ STRONG-จิตพอเพียงด้านทุจริต
ของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562

จังหวัด	โค้ช (คน)	กรรมการ ชมรม (คน)	สมาชิก ชมรม (คน)	เยาวชน (คน)	เวทีชุมชน (คน)	รวม
สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 1 (นนทบุรี)						
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	13	19	100	35	588	755
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดนนทบุรี	13	4	183	20	759	979
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดปทุมธานี	11	11	308	21	505	856
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดชัยนาท	10	13	100	21	540	684
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดลพบุรี	13	17	100	76	478	684
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดสมุทรปราการ	9	14	100	42	599	764
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดสระบุรี	11	13	100	40	576	740
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดสิงห์บุรี	10	13	100	28	502	653
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดอ่างทอง	10	13	122	21	589	755
สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 2 (ชลบุรี)						
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดชลบุรี	10	15	691	23	532	1,271
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดฉะเชิงเทรา	11	15	100	24	500	650
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดนครนายก	10	10	100	20	500	640
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดจันทบุรี	11	13	104	20	612	760
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดตราด	12	7	156	23	780	978
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดปราจีนบุรี	10	10	120	49	510	699
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดระยอง	10	11	101	92	417	631
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดสระแก้ว	10	13	706	36	547	1,312
สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 3 (นครราชสีมา)						
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดนครราชสีมา	10	16	110	58	486	680
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดยโสธร	10	10	115	61	486	682
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดศรีสะเกษ	7	23	145	41	479	695
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดชัยภูมิ	12	13	100	26	495	646
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดบุรีรัมย์	10	20	100	20	500	650
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดสุรินทร์	10	10	100	22	500	642
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดอำนาจเจริญ	10	15	85	60	472	642
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดอุบลราชธานี	11	19	117	20	521	688
สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 4 (ขอนแก่น)						
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดขอนแก่น	11	17	100	50	478	656
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดร้อยเอ็ด	10	10	100	20	500	640
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดอุดรธานี	13	15	130	136	513	807

จังหวัด	โค้ช (คน)	กรรมการ ชมรม (คน)	สมาชิก ชมรม (คน)	เยาวชน (คน)	เวทีชุมชน (คน)	รวม
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์	12	15	100	90	464	681
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดนครพนม	10	10	100	20	500	640
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดบึงกาฬ	10	10	100	23	408	551
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดมหาสารคาม	12	30	100	60	559	761
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดมุกดาหาร	12	15	100	21	423	571
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดเลย	10	11	107	29	460	617
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดสกลนคร	15	12	603	150	603	1,383
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดหนองคาย	11	6	100	14	508	639
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดหนองบัวลำภู	10	5	101	105	520	741
สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 5 (เชียงใหม่)						
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดเชียงใหม่	11	14	148	60	702	935
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดเชียงราย	17	24	642	25	980	1,688
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดแพร่	12	30	521	20	500	1,083
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดน่าน	10	10	100	20	493	633
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดพะเยา	10	13	500	20	517	1,063
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดแม่ฮ่องสอน	14	15	119	31	498	677
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดลำปาง	11	13	86	40	901	1,051
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดลำพูน	12	16	130	21	505	684
สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 6 (พิษณุโลก)						
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดพิษณุโลก	10	21	114	23	465	633
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดตาก	10	10	100	20	500	640
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดนครสวรรค์	10	10	100	20	500	640
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดกำแพงเพชร	10	10	100	20	500	640
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดพิจิตร	14	29	103	50	505	701
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดเพชรบูรณ์	11	13	100	20	509	623
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดสุโขทัย	12	10	100	23	531	676
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดอุตรดิตถ์	11	10	89	20	684	814
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดอุทัยธานี	10	17	103	20	412	562
สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 7 (นครปฐม)						
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	15	23	333	48	525	944
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดเพชรบุรี	13	6	263	35	508	825
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดสุพรรณบุรี	6	9	277	20	524	839
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดนครปฐม	15	9	175	25	676	900
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดกาญจนบุรี	10	15	107	25	509	666
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดราชบุรี	15	13	196	19	392	635

จังหวัด	โค้ช (คน)	กรรมการ ชมรม (คน)	สมาชิก ชมรม (คน)	เยาวชน (คน)	เวทีชุมชน (คน)	รวม
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดสมุทรสงคราม	11	9	100	20	516	656
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดสมุทรสาคร	10	12	78	76	587	763
สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 8 (สุราษฎร์ธานี)						
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดชุมพร	9	17	100	27	462	615
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช	2	13	226	20	162	423
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดภูเก็ต	10	10	256	24	479	779
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดสุราษฎร์ธานี	11	10	100	20	545	686
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดกระบี่	10	14	100	23	537	684
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดพังงา	10	14	100	25	250	669
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดระนอง	11	15	100	20	476	622
สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 9 (สงขลา)						
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดสงขลา	11	11	600	35	548	1,205
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดนราธิวาส	10	15	155	20	500	700
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดปัตตานี	9	9	184	20	527	749
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดตรัง	10	10	100	20	500	640
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดพัทลุง	10	15	100	20	506	651
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดยะลา	10	17	139	47	626	839
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดสตูล	14	15	108	21	504	662
รวม	839	1,058	13,356	2,727	40,602	58,582

ที่มา: รายงานผลการดำเนินโครงการ STRONG-จิตพอเพียงต้านทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562

อย่างไรก็ตาม จากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่มย่อย ผู้บริหารที่มีหน้าที่และอำนาจกำกับดูแลการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. และเจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตที่ปฏิบัติภารกิจป้องกันการทุจริตในพื้นที่ พบว่า การดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตโดยการสร้างเครือข่ายในพื้นที่ ส่วนใหญ่เป็นการสร้างเครือข่ายผ่านการดำเนินโครงการ STRONG-จิตพอเพียงต้านทุจริต บางส่วนเป็นเครือข่ายเดิมจากโครงการป้องกันการทุจริตสำนักงาน ป.ป.ช. เคยดำเนินการ เช่น ลูกเสือสะอาด ยุวทูต ป.ป.ช. เป็นต้น และบางส่วนเป็นเครือข่ายที่มีการขยายผลเพิ่มขึ้น โดยแนวทางการสร้างเครือข่ายของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดมีทั้งเหมือนและต่างกัน เช่น สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดบางแห่งมีการหาเครือข่ายโดยการลงพื้นที่ขอรายชื่อผู้มีจิตอาสาและประพุดิตินดีจากหน่วยงานภาครัฐของจังหวัด และคัดเลือกผู้ที่มีความเหมาะสมที่จะเป็นสมาชิกเครือข่ายของสำนักงาน ป.ป.ช. ในการป้องกันการทุจริต ทำให้ได้เครือข่ายที่ค่อนข้างมีคุณภาพและให้ความร่วมมือในการเฝ้าระวังและแจ้งเบาะแสการทุจริต แต่สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดบางแห่งมีการสร้างเครือข่ายโดยให้ผู้เข้าร่วมอบรมในโครงการป้องกันการทุจริตลงชื่อในแบบฟอร์มที่เน้นจำนวนเครือข่ายในเชิงปริมาณมากกว่าเชิงคุณภาพ เป็นต้น

นอกจากนี้ การดำเนินโครงการป้องกันการทุจริตเพื่อสร้างเครือข่ายยังให้ความสำคัญกับการเพิ่มจำนวนเครือข่ายมากกว่ากระบวนการคัดเลือกเครือข่ายที่มีคุณภาพและมีความเหมาะสมในการมีส่วนร่วมเพื่อป้องกันการทุจริตในพื้นที่อย่างแท้จริง ทำให้กลุ่มเครือข่ายของสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนใหญ่เป็นเครือข่ายเทียมที่เป็นเพียงผู้ที่มาเข้าร่วมโครงการเท่านั้น ไม่ได้ขยายผลหรือแผ่ระว่างและแจ้งเบาะแสการทุจริต นอกจากนี้ยังมีเครือข่ายบางรายเข้ามาเพื่อแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตน เช่น มีสื่อมวลชนบางรายเข้าร่วมเป็นเครือข่ายเพื่อหาข่าววงในที่ไม่มีความสร้างสรรค์และนำเสนอเนื้อหาข่าวที่ส่งผลในเชิงลบต่อสำนักงาน ป.ป.ช. เป็นต้น รวมถึงการดำเนินโครงการ/กิจกรรมเพื่อสร้างเครือข่าย สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด ยังเปิดโอกาสให้เครือข่ายมีส่วนร่วมในการคิดและเสนอโครงการกิจกรรมที่เหมาะสมกับการป้องกันการทุจริตในพื้นที่ แต่การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกดำเนินโครงการ/กิจกรรมในพื้นที่ยังคงอยู่ที่สำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลาง ซึ่งมีความสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้ทำการสำรวจระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันการทุจริต ที่พบว่า สำนักงาน ป.ป.ช. เปิดโอกาสให้ภาคส่วนต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการร่วมคิดแนวทางการป้องกันการทุจริต การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ และการติดตามประเมินผลอยู่ในระดับมาก แต่เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกโครงการ/กิจกรรมที่ดำเนินป้องกันการทุจริตในพื้นที่อยู่ในระดับน้อย รายละเอียดดังตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเปิดโอกาสให้ภาคส่วนต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการป้องกันการทุจริต

ประเด็น	ระดับการมีส่วนร่วม				$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
	น้อยที่สุด	น้อย	มาก	มากที่สุด			
การร่วมคิด					2.531	0.713	มาก
1. การมีส่วนร่วมในการวางแผนและเสนอแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตในพื้นที่	7 (4.79)	68 (46.58)	53 (36.30)	18 (12.33)	2.562	0.770	มาก
2. การมีส่วนร่วมในการจัดทำโครงการและวิธีการเพื่อให้กิจกรรม/โครงการประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์	7 (4.79)	74 (50.68)	50 (34.25)	15 (10.27)	2.500	0.745	น้อย
การร่วมตัดสินใจ					2.483	0.748	น้อย
3. การมีส่วนร่วมในการประชุมปรึกษาหารือและตัดสินใจในการเลือกกิจกรรมที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายและรูปแบบการทุจริตในพื้นที่	9 (6.16)	71 (48.63)	51 (34.93)	15 (10.27)	2.493	0.763	น้อย
4. การมีส่วนร่วมในการประชุมปรึกษาหารือและตัดสินใจในการกำหนดแนวทางการดำเนินโครงการที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายและรูปแบบการทุจริตในพื้นที่	13 (8.90)	67 (45.89)	50 (34.25)	16 (10.96)	2.473	0.807	น้อย

ประเด็น	ระดับการมีส่วนร่วม				$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
	น้อยที่สุด	น้อย	มาก	มากที่สุด			
การร่วมปฏิบัติ					3.017	0.574	มาก
5. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามโครงการต่าง ๆ เช่น การเข้าร่วมอบรม เป็นต้น	1 (0.68)	22 (15.07)	92 (63.01)	31 (21.23)	3.048	0.625	มาก
6. การมีส่วนร่วมในการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตบรรลุผลสำเร็จ	2 (1.37)	31 (21.23)	80 (54.79)	33 (22.60)	2.986	0.705	มาก
การร่วมติดตาม/เฝ้าระวัง					2.740	0.654	มาก
7. การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบผลการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. และหน่วยงานอื่น	7 (4.79)	59 (40.41)	61 (41.78)	19 (13.01)	2.630	0.770	มาก
8. การมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังและแจ้งเบาะแสการทุจริต	3 (2.05)	38 (26.03)	83 (56.85)	22 (15.07)	2.849	0.688	มาก
รวม					2.693	0.574	มาก

จากตารางข้างต้น สามารถสรุปได้ดังนี้

- **การร่วมคิด:** ในภาพรวม เมื่อพิจารณาในรายข้อคำถาม พบว่า การมีส่วนร่วมในการวางแผนและเสนอแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตในพื้นที่ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ส่วน การมีส่วนร่วมในการจัดทำโครงการและวิธีการเพื่อให้กิจกรรม/โครงการประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ภาคส่วนต่างๆ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย

- **การร่วมตัดสินใจ:** ในภาพรวมสำนักงาน ป.ป.ช. เปิดโอกาสให้ภาคส่วนต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการร่วมตัดสินใจ อยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาในรายข้อคำถาม พบว่า การมีส่วนร่วมในการประชุมปรึกษาหารือและตัดสินใจในการเลือกกิจกรรมที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายและรูปแบบการทุจริตในพื้นที่ และการมีส่วนร่วมในการประชุมปรึกษาหารือและตัดสินใจในการกำหนดแนวทางการดำเนินโครงการที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายและรูปแบบการทุจริตในพื้นที่ อยู่ในระดับน้อย

- **การร่วมปฏิบัติ:** ในภาพรวมสำนักงาน ป.ป.ช. เปิดโอกาสให้ภาคส่วนต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการร่วมปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายข้อคำถาม พบว่า การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามโครงการต่าง ๆ เช่น การเข้าร่วมอบรม การขยายผลโครงการ เป็นต้น และการมีส่วนร่วมในการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตบรรลุผลสำเร็จ อยู่ในระดับมาก

- **การร่วมติดตาม/เฝ้าระวัง:** ในภาพรวมสำนักงาน ป.ป.ช. เปิดโอกาสให้ภาคส่วนต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการร่วมติดตาม/เฝ้าระวัง อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายข้อคำถาม พบว่า การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบผลการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. และหน่วยงานอื่น และการมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังและแจ้งเบาะแสการทุจริต อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

4.3 สภาพจริงและความคาดหวังต่อการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตของกลุ่มปฏิบัติการกิจพื้นที่สำนักงาน ป.ป.ช.

จากการสำรวจสภาพจริงและความคาดหวังต่อการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค/สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด พบว่า ในภาพรวมจากมุมมองของเจ้าพนักงานป้องกันการทุจริต เห็นว่าการดำเนินงานภารกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค/สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด มีระดับผลการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตเฉลี่ยอยู่ที่ 2.510 คะแนน จากคะแนนเต็ม 4 คะแนน จัดอยู่ในระดับเห็นด้วย “มาก” โดยประเด็นที่ได้คะแนนมากที่สุด คือ ด้านการบริหารจัดการงาน ($\bar{X}$ =2.988 คะแนน) อยู่ในระดับ “มาก” รองลงมาเป็นด้านความสามารถของเจ้าหน้าที่ ($\bar{X}$ =2.752 คะแนน) คำนิยมร่วมของคนในองค์กร ($\bar{X}$ =2.704 คะแนน) ด้านการมียุทธศาสตร์/กลยุทธ์ ที่ชัดเจน ($\bar{X}$ =2.382 คะแนน) ด้านความพร้อมของบุคลากร ($\bar{X}$ =2.361 คะแนน) ด้านระบบ ($\bar{X}$ =2.277 คะแนน) และด้านโครงสร้างหน่วยงาน ($\bar{X}$ =2.106 คะแนน) ตามลำดับ เมื่อพิจารณารายประเด็นย่อย สามารถสรุปได้ดังนี้

- **ด้านกลยุทธ์ (Strategy)** ซึ่งเป็นการพิจารณาถึงแนวทางหลักของการทำงานหรือแผนแม่บท เป็นแนวทางระดมและจัดทรัพยากรขององค์กร ถ้ากลยุทธ์เหมาะสมกับองค์กร องค์กรมีทรัพยากรเพียงพอเพียงเหมาะสมกับองค์กรย่อมประสบความสำเร็จ ซึ่งจากการสำรวจ พบว่า ในภาพรวมเจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตเห็นว่ามีกลยุทธ์มีแนวทางที่ชัดเจน เหมาะสมเฉลี่ยอยู่ที่ 2.382 คะแนน จากคะแนนเต็ม 4 คะแนน อยู่ในระดับเห็นด้วย “น้อย” โดยในรายข้อย่อยได้คะแนนอยู่ในระดับน้อยเช่นเดียวกัน กล่าวคือ การมียุทธศาสตร์ที่ชัดเจนและสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม ($\bar{X}$ =2.418 คะแนน) การมีเป้าหมายและทิศทางการดำเนินการกิจที่สอดคล้องกันของสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลาง สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด ($\bar{X}$ =2.452 คะแนน) การจัดประชุมชี้แจงนโยบาย เป้าหมาย และแผนงานต่าง ๆ ให้ผู้ปฏิบัติงานในกลุ่มภารกิจพื้นที่ สำนักงาน ป.ป.ช. ได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X}$ =2.411คะแนน) และการที่สำนักงาน ป.ป.ช. มีการวิเคราะห์โอกาสและพัฒนามิติดการณ์อย่างสม่ำเสมอ จังหวัด ($\bar{X}$ =2.247 คะแนน) ซึ่งแสดงให้เห็นมุมมองของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่ว่ายุทธศาสตร์ยังไม่มี ความชัดเจนและนำไปสู่การปฏิบัติได้ยาก ทิศทางการกำหนดเป้าหมายและการดำเนินการภารกิจป้องกันการทุจริตยังไม่สอดคล้องกัน และผู้ปฏิบัติในกลุ่มภารกิจในพื้นที่ของสำนักงาน ป.ป.ช. ยังไม่เข้าใจและยังไม่รับทราบถึงนโยบาย เป้าหมาย และแผนงานต่าง ๆ

- **ด้านโครงสร้างองค์กร (Structure)** เป็นการพิจารณาถึงรูปแบบการจัดแบ่งหน่วยงานย่อยออกเป็นฝ่ายๆ หรือกลุ่มงาน มีการกำหนด อำนาจหน้าที่และความสัมพันธ์กัน โดยในภาพรวมเจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตมองว่าโครงสร้างของหน่วยงานได้เฉลี่ยอยู่ที่ 2.106 คะแนน อยู่ในระดับเห็นด้วย “น้อย” โดยในรายข้อย่อยได้คะแนนอยู่ในระดับน้อยเช่นเดียวกัน กล่าวคือ การมีโครงสร้างหน่วยงานที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของสำนักงาน ป.ป.ช. และส่งเสริมให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพ ($\bar{X}$ =2.068คะแนน) การมีโครงสร้างหน่วยงานที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างเหมาะสม ทำให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ ($\bar{X}$ =1.986 คะแนน) การมีโครงสร้างหน่วยงานที่ส่งเสริมการทำงานประสานกันระหว่างหน่วยงานภายในให้บรรลุ

เป้าหมาย/ยุทธศาสตร์องค์กรได้ ($\bar{X}$ =2.192 คะแนน) การกระจายงานและหน้าที่ความรับผิดชอบมีความเหมาะสมตรงตามตำแหน่ง ($\bar{X}$ =2.178 คะแนน) ซึ่งแสดงให้เห็นในมุมมองของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานว่าการแบ่งโครงสร้างหน่วยงานยังไม่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของสำนักงาน ป.ป.ช. หน้าที่ความรับผิดชอบและการส่งเสริมการทำงานประสานกันระหว่างหน่วยงานภายใน และการกระจายงานและหน้าที่ความรับผิดชอบยังไม่มีประสิทธิภาพสำเร็จเท่าที่ควร

- **ระบบ (System)** พิจารณาระบบหรือขั้นตอนการดำเนินงานภายในหน่วยงานทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ไม่ว่าจะเป็นการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์กัน โดยมุ่งสู่เป้าหมายเดียวกันเป็นระบบที่ดีมีประสิทธิภาพ จึงจะทำให้งานบรรลุเป้าหมายได้เร็ว ซึ่งจากการสำรวจ พบว่า ในภาพรวมเจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตเห็นว่าสำนักงาน ป.ป.ช. มีระบบการดำเนินงานได้คะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 2.277 คะแนน จากคะแนนเต็ม 4 คะแนน อยู่ในระดับเห็นด้วย “น้อย” โดยในรายชื่อย่อยได้คะแนนอยู่ในระดับน้อยเช่นเดียวกัน กล่าวคือ การมีกระบวนการทำงานที่เป็นระบบและบูรณาการระหว่างหน่วยงานภายในและภายนอกสำนักงาน ป.ป.ช. ($\bar{X}$ =2.267คะแนน) การดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตมีระบบการติดตามและประเมินผลที่ชัดเจนเป็นรูปธรรมอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}$ =2.253 คะแนน) การมีระบบติดตามแผนยุทธศาสตร์การประเมินวัดผลงานขององค์กรและรายงานผลงาน เพื่อให้แผนยุทธศาสตร์ได้รับการนำไปปฏิบัติตามที่กำหนดไว้ ($\bar{X}$ =2.418 คะแนน) การมีระบบการจัดสรรงบประมาณ อุปกรณ์ เทคโนโลยี และบุคลากรสอดคล้องกับเหมาะสมกับแผนปฏิบัติการเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์หรือเป้าหมายขององค์กร ($\bar{X}$ =2.171คะแนน) ซึ่งแสดงให้เห็นถึงมุมมองของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานว่าการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตยังขาดความชัดเจนในกระบวนการทำงานที่เป็นระบบ ไม่ว่าจะเป็นการการติดตาม การประเมินผล และการบูรณาการระหว่างหน่วยงาน

- **การบริหารจัดการงานของผู้บริหารระดับสูง (Style) of Management)** พิจารณาจากพฤติกรรมของผู้บริหารในการทำงาน ซึ่งมีผลต่อ การรับรู้และความเชื่อถือของบุคลากร จะมีผลต่อขวัญกำลังใจของพนักงานและความสำเร็จของหน่วยงาน ซึ่งจากการสำรวจ พบว่า ในภาพรวมเจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตเห็นว่าผู้บริหารหรือผู้บังคับบัญชามีการบริหารงานเฉลี่ยอยู่ที่ 2.988 คะแนน อยู่ในระดับเห็นด้วย “มาก” โดยในรายชื่อย่อยได้คะแนนอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน กล่าวคือ การมีผู้บังคับบัญชาที่รับฟังความเห็นและมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหา ($\bar{X}$ =2.925คะแนน) การเป็นแบบอย่างที่ดีของผู้บังคับบัญชา ($\bar{X}$ =3.123คะแนน) การมอบหมายงานและการกระจายงานมีความชัดเจนและเหมาะสม ($\bar{X}$ =3.123คะแนน) ผู้บังคับบัญชามีการติดตามและทบทวนการดำเนินงานและผลการดำเนินงานเป็นระยะตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดกระบวนการ ($\bar{X}$ =2.911คะแนน) ซึ่งแสดงให้เห็นถึงมุมมองของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานว่าการบริหารจัดการงานของผู้บังคับบัญชาในระดับที่ดี โดยมีการรับฟังความเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชา เป็นแบบอย่างที่ดี มีการมอบหมายงานที่ชัดเจน และมีการติดตามการดำเนินงานตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดกระบวนการ

- **บุคลากรในองค์กร (Staff)** พิจารณาถึงแบบแผน พฤติกรรมต่างๆ ของบุคลากรทุกระดับ ซึ่งถือได้ว่าเป็นหัวใจของหน่วยงานในการขับเคลื่อนให้องค์กร ประสบความสำเร็จและบรรลุเป้าหมายหน่วยงานที่มีความรู้ความสามารถ ขวัญดี และจงรักภักดีต่อ องค์กร ย่อมทำให้องค์กรบรรลุเป้าหมายอย่างมี

ประสิทธิภาพ ซึ่งจากการสำรวจ พบว่า ในภาพรวมเจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตเห็นว่าความพร้อมของบุคลากรเฉลี่ยอยู่ที่ 2.361 คะแนน จากคะแนนเต็ม 4 คะแนน อยู่ในระดับเห็นด้วย “น้อย” เมื่อพิจารณาในรายชื่อย่อย พบว่า ประเด็นที่เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตเห็นด้วยในระดับ “มาก” เกี่ยวกับการมีความสามัคคีระหว่างบุคลากรภายในองค์กรและร่วมมือกันดำเนินการกิจป้องกันการทุจริต ($\bar{X}$ =2.733 คะแนน) และการมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและเข้าใจในการกิจป้องกัน การทุจริตที่ผลักดันให้องค์กรประสบความสำเร็จในการดำเนินงาน ($\bar{X}$ =2.582 คะแนน) ส่วนประเด็นการมีอัตรากำลังของผู้ปฏิบัติงานจริงที่เพียงพอต่อการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตในเชิงพื้นที่ ($\bar{X}$ =1.904 คะแนน) การมีแรงจูงใจและการสร้างขวัญกำลังใจบุคลากรในการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริต เช่น การยกย่องชมเชย เป็นต้น ($\bar{X}$ =2.226 คะแนน) อยู่ในระดับเห็นด้วย “น้อย”

- **ทักษะ (Skill)** เป็นการพิจารณาถึงความรู้ความสามารถ ทักษะ ประสพการณ์ของเจ้าหน้าที่ ทักษะการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า ทักษะการบริหารจัดการโครงการ และการจัดลำดับความสำคัญของงาน ซึ่งจากการสำรวจ พบว่า ในภาพรวมเจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตเห็นว่ามีความรู้ ทักษะ และประสพการณ์ที่เพียงพอและตรงกับสายงาน การมีทักษะแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า/ไหวพริบดีของบุคลากรที่ปฏิบัติการกิจป้องกันการทุจริต การมีทักษะการบริหารจัดการงาน/โครงการอย่างเป็นระบบ และการพัฒนาทักษะของผู้ปฏิบัติงานมีความเหมาะสมกับภาระงานและความจำเป็นของหน่วยงาน

- **ค่านิยมร่วมกัน (Shared Value)** พิจารณาถึงการมีค่านิยมร่วมในหน่วยงาน วัฒนธรรมองค์กร แนวทางในการปฏิบัติที่คนในองค์กรเกิดความภูมิใจในงาน ซึ่งจากการสำรวจ พบว่า ในภาพรวมเจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตเห็นว่าค่านิยมร่วมของคนในองค์กรเฉลี่ยอยู่ที่ 2.704 คะแนน จากคะแนนเต็ม 5 คะแนน อยู่ในระดับเห็นด้วย “มาก” เมื่อพิจารณาในรายชื่อย่อย พบว่า ประเด็นที่เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตเห็นด้วยในระดับ “มาก” เกี่ยวกับการมีวิสัยทัศน์ร่วมกันของคนในหน่วยงาน “ซื่อสัตย์ เป็นธรรม มีอาชีพ โปร่งใส ตรวจสอบได้” และการมีความเชื่อมั่นต่อเพื่อนร่วมงานในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย ส่วนประเด็นที่เห็นด้วยน้อย คือ การร่วมกันแสดงความคิดเห็นเพื่อพัฒนาการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลาง และกลุ่มปฏิบัติการกิจในพื้นที่ และการมีเป้าหมายร่วมกันในการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลาง และกลุ่มปฏิบัติการกิจในพื้นที่

ตารางที่ 4.10 สภาพจริงและความคาดหวังต่อการดำเนินการป้องกันทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด

ข้อความ	สภาพจริง							สภาพที่คาดหวัง						
	น้อยที่สุด	น้อย	มาก	มากที่สุด	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	น้อยที่สุด	น้อย	มาก	มากที่สุด	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
กลยุทธ์ (Strategy)					2.382	0.628	น้อย					3.486	0.473	มาก
1. การมียุทธศาสตร์ที่ชัดเจนและสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม	23 (15.75)	57 (39.04)	48 (32.88)	18 (12.33)	2.418	0.900	น้อย	-	4 (2.74)	65 (44.52)	77 (52.74)	3.500	0.554	มาก
2. การมีเป้าหมายและทิศทางการดำเนินงานที่สอดคล้องกันของสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลาง สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด	14 (9.59)	59 (40.41)	66 (45.21)	7 (4.79)	2.452	0.734	น้อย	3 (2.05)	1 (0.68)	58 (39.73)	84 (57.53)	3.527	0.624	มากที่สุด
3. การจัดประชุมชี้แจงนโยบาย เป้าหมาย และแผนงานต่าง ๆ ให้ผู้ปฏิบัติงานในกลุ่มภารกิจพื้นที่ สำนักงาน ป.ป.ช. ได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอ	10 (6.85)	72 (49.32)	58 (39.73)	6 (4.11)	2.411	0.681	น้อย	-	3 (2.05)	64 (43.84)	79 (54.11)	3.521	0.541	มากที่สุด
4. การที่สำนักงาน ป.ป.ช. มีการวิเคราะห์โอกาสและพัฒนาศักยภาพอย่างสม่ำเสมอ	21 (14.38)	74 (50.68)	45 (30.82)	6 (4.11)	2.247	0.748	น้อย	-	8 (5.48)	72 (49.32)	66 (45.21)	3.397	0.593	มาก
โครงสร้างหน่วยงาน (Structure)					2.106	0.625	น้อย					3.545	0.513	มากที่สุด
5. การมีโครงสร้างหน่วยงานที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของสำนักงาน ป.ป.ช. และส่งเสริมให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพ	35 (23.97)	74 (50.68)	29 (19.86)	8 (5.48)	2.068	0.811	น้อย	3 (2.05)	5 (3.42)	52 (35.62)	86 (58.90)	3.514	0.667	มากที่สุด
6. การมีโครงสร้างหน่วยงานที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างเหมาะสม ทำให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ	38 (26.03)	77 (52.74)	26 (17.81)	5 (3.42)	1.986	0.761	น้อย	-	5 (3.42)	55 (37.67)	86 (58.90)	3.555	0.564	มากที่สุด

ข้อคำถาม	สภาพจริง							สภาพที่คาดหวัง						
	น้อยที่สุด	น้อย	มาก	มากที่สุด	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	น้อยที่สุด	น้อย	มาก	มากที่สุด	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
7. การมีโครงสร้างหน่วยงานที่ส่งเสริมการทำงานประสานกันระหว่างหน่วยงานภายในให้บรรลุเป้าหมาย/ยุทธศาสตร์องค์กรได้	20 (13.70)	84 (57.53)	36 (24.66)	6 (4.11)	2.192	0.717	น้อย	-	6 (4.11)	57 (39.04)	83 (56.85)	3.527	0.578	มากที่สุด
8. การกระจายงานและหน้าที่ความรับผิดชอบมีความเหมาะสมตรงตามตำแหน่ง	27 (18.49)	72 (49.32)	41 (28.08)	6 (4.11)	2.178	0.776	น้อย	-	8 (5.48)	45 (30.82)	93 (63.70)	3.582	0.596	มากที่สุด
ระบบ (Systems)					2.277	0.627	น้อย					3.495	0.520	มาก
9. การมีกระบวนการทำงานที่เป็นระบบและบูรณาการระหว่างหน่วยงานภายในและภายนอกสำนักงาน ป.ป.ช.	21 (14.38)	72 (49.32)	46 (31.51)	7 (4.79)	2.267	0.764	น้อย	-	3 (2.05)	52 (35.62)	91 (62.33)	3.603	0.531	มากที่สุด
10. การดำเนินการป้องกันการทุจริตมีระบบการติดตามและประเมินผลที่ชัดเจนเป็นรูปธรรมอย่างต่อเนื่อง	17 (11.64)	81 (55.48)	42 (28.77)	6 (4.11)	2.253	0.713	น้อย	-	7 (4.79)	61 (41.78)	78 (53.42)	3.486	0.590	มาก
11. การมีระบบติดตามแผนยุทธศาสตร์การประเมินวัดผลงานขององค์กรและรายงานผลงาน เพื่อให้แผนยุทธศาสตร์ได้รับการนำไปปฏิบัติตามที่กำหนดไว้	11 (7.53)	68 (46.58)	62 (42.47)	5 (3.42)	2.418	0.682	น้อย	-	12 (8.22)	68 (46.58)	66 (45.21)	3.370	0.633	มาก
12. การมีระบบการจัดสรรงบประมาณอุปกรณ์ เทคโนโลยี และบุคลากรสอดคล้องกับเหมาะสมกับแผนปฏิบัติการเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์หรือเป้าหมายขององค์กร	36 (24.66)	58 (39.73)	43 (29.45)	9 (6.16)	2.171	0.874	น้อย	1 (0.68)	9 (6.16)	49 (33.56)	87 (59.59)	3.521	0.646	มากที่สุด
การบริหารจัดการงาน (Styles)					2.988	0.550	มาก					3.639	0.504	มากที่สุด

ข้อคำถาม	สภาพจริง							สภาพที่คาดหวัง						
	น้อยที่สุด	น้อย	มาก	มากที่สุด	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	น้อยที่สุด	น้อย	มาก	มากที่สุด	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
13. การมีผู้บังคับบัญชาที่รับฟังความเห็นและมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหา	8 (5.48)	20 (13.70)	93 (63.70)	25 (17.12)	2.925	0.725	มาก	-	4 (2.74)	43 (29.45)	99 (67.81)	3.651	0.533	มากที่สุด
14. การเป็นแบบอย่างที่ดีของผู้บังคับบัญชา	1 (0.68)	16 (10.96)	93 (63.70)	36 (24.66)	3.123	0.609	มาก	-	4 (2.74)	41 (28.08)	101 (69.18)	3.664	0.529	มากที่สุด
15. การมอบหมายงานและการกระจายงานมีความชัดเจนและเหมาะสม	4 (2.74)	31 (21.23)	85 (58.22)	26 (17.81)	2.911	0.704	มาก	-	5 (3.42)	38 (26.03)	103 (70.55)	3.671	0.540	มากที่สุด
16. ผู้บังคับบัญชามีการติดตามและทบทวนการดำเนินงานและผลการดำเนินงานเป็นระยะตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดกระบวนการ	1 (0.68)	27 (18.49)	90 (61.64)	28 (19.18)	2.993	0.638	มาก	-	4 (2.74)	55 (37.67)	87 (59.59)	3.568	0.550	มากที่สุด
บุคลากร (Staff)					2.361	0.611	น้อย					3.608	0.498	มากที่สุด
17. การมีอัตรากำลังของผู้ปฏิบัติงานจริงที่เพียงพอต่อการดำเนินการป้องกันการทุจริตในเชิงพื้นที่	55 (37.67)	58 (39.73)	25 (17.12)	8 (5.48)	1.904	0.874	น้อย	3 (2.05)	6 (4.11)	42 (28.77)	95 (65.07)	3.568	0.674	มากที่สุด
18. การมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและเข้าใจในการป้องกัน การทุจริตที่ผลักดันให้องค์กรประสบความสำเร็จในการดำเนินงาน	11 (7.53)	50 (34.25)	74 (50.68)	11 (7.53)	2.582	0.741	มาก	-	2 (1.37)	38 (26.03)	106 (72.60)	3.712	0.484	มากที่สุด
19. การมีแรงจูงใจและการสร้างขวัญกำลังใจบุคลากรในการดำเนินการป้องกัน การทุจริต เช่น การยกย่องชมเชย เป็นต้น	27 (18.49)	68 (46.58)	42 (28.77)	9 (6.16)	2.226	0.820	น้อย	2 (1.37)	9 (6.16)	52 (35.62)	83 (56.85)	3.479	0.677	มาก
20. การมีความสามัคคีระหว่างบุคลากรภายในองค์กรและร่วมมือกันดำเนินการป้องกัน การทุจริต	10 (6.85)	43 (29.45)	69 (47.26)	24 (16.44)	2.733	0.816	มาก	-	5 (3.42)	38 (26.03)	103 (70.55)	3.671	0.540	มากที่สุด

ข้อคำถาม	สภาพจริง							สภาพที่คาดหวัง						
	น้อยที่สุด	น้อย	มาก	มากที่สุด	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	น้อยที่สุด	น้อย	มาก	มากที่สุด	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ความสามารถ (Skill)					2.752	0.513	มาก					3.620	0.493	มากที่สุด
21. การมีบุคลากรที่มีความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ที่เพียงพอและตรงกับสายงาน	6 (4.11)	49 (33.56)	83 (56.85)	8 (5.48)	2.637	0.653	มาก	-	9 (6.16)	44 (30.14)	93 (63.70)	3.575	0.608	มากที่สุด
22. การมีทักษะแก้ไขปัญหเฉพาะหน้า/ไหวพริบดีของบุคลากรที่ปฏิบัติการกิจป้องกันการทุจริต	-	39 (26.71)	85 (58.22)	22 (15.07)	2.884	0.638	มาก	-	2 (1.37)	49 (33.56)	95 (65.07)	3.637	0.510	มากที่สุด
23. การมีทักษะการบริหารจัดการงาน/โครงการอย่างเป็นระบบ	-	44 (30.14)	87 (59.59)	15 (10.27)	2.801	0.606	มาก	-	4 (2.74)	49 (33.56)	93 (63.70)	3.610	0.543	มากที่สุด
24. การพัฒนาทักษะของผู้ปฏิบัติงานมีความเหมาะสมกับภาระงานและความจำเป็นของหน่วยงาน	4 (2.74)	50 (34.25)	80 (54.79)	12 (8.22)	2.685	0.662	มาก	-	2 (1.37)	46 (31.51)	98 (67.12)	3.658	0.504	มากที่สุด
ค่านิยมร่วมของคนในองค์กร (Shared Values)					2.704	0.533	มาก					3.625	0.447	มากที่สุด
25. การมีวิสัยทัศน์ร่วมกันของคนในหน่วยงาน “ซื่อสัตย์ เป็นธรรม มีอาชีพ โปร่งใส ตรวจสอบได้”	6 (4.11)	24 (16.44)	90 (61.64)	26 (17.81)	2.932	0.711	มาก	-	1 (0.68)	39 (26.71)	106 (72.60)	3.719	0.466	มากที่สุด
26. การมีความเชื่อมั่นต่อเพื่อนร่วมงานในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย	3 (2.05)	27 (18.49)	95 (65.07)	21 (14.38)	2.918	0.638	มาก	-	4 (2.74)	50 (34.25)	92 (63.01)	3.603	0.544	มากที่สุด
27. การร่วมกันแสดงความคิดเห็นเพื่อพัฒนาการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลาง และกลุ่มปฏิบัติการกิจในพื้นที่	14 (9.59)	59 (40.41)	62 (42.47)	11 (7.53)	2.479	0.772	น้อย	-	1 (0.68)	62 (42.47)	83 (56.85)	3.562	0.512	มากที่สุด

ข้อความ	สภาพจริง							สภาพที่คาดหวัง						
	น้อยที่สุด	น้อย	มาก	มากที่สุด	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	น้อยที่สุด	น้อย	มาก	มากที่สุด	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
28. การมีเป้าหมายร่วมกันในการดำเนินภารกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลาง และกลุ่มปฏิบัติการในพื้นที่	14 (9.59)	55 (37.67)	69 (47.26)	8 (5.48)	2.486	0.745	น้อย	-	5 (3.42)	46 (31.51)	95 (65.07)	3.616	0.554	มากที่สุด
รวม					2.510	0.434	มาก					3.448	0.386	มาก

จากผลการสำรวจข้างต้นตามแนวคิด 7s จะเห็นได้ว่าการดำเนินในภารกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด ยังมีประเด็นที่ต้องได้รับการแก้ไขและพัฒนาในด้านกลยุทธ์ โครงสร้างหน่วยงาน ระบบ อัตรากำลังและแรงจูงใจในการทำงาน ซึ่งคณะผู้วิจัยได้สรุปประเด็นที่สำนักงาน ป.ป.ช. สามารถดำเนินการได้ดีและประเด็นที่ควรได้รับการพัฒนาแก้ไขดังตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.11 สรุปผลการดำเนินภารกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด ตามแนวคิด 7S

ประเด็นที่ดำเนินการได้ดี	ประเด็นที่ควรพัฒนา/แก้ไข
1. ผู้บังคับบัญชารับฟังความเห็น มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา เป็นแบบอย่างที่ดี และมีการติดตามให้คำปรึกษาการดำเนินงานอยู่ใน <u>ระดับมาก</u>	1. เป้าหมายและทิศทางการดำเนินภารกิจป้องกันการทุจริตมีความสอดคล้องกันระหว่างสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลาง/ภาค/จังหวัด และการส่งเสริมให้ภาค/จังหวัดเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการดำเนินภารกิจป้องกันการทุจริตอยู่ใน <u>ระดับน้อย</u>
2. บุคลากรมีทักษะการดำเนินงาน มีทักษะการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า และสามารถบริหารจัดการงานได้อย่างเป็นระบบอยู่ใน <u>ระดับมาก</u>	2. โครงสร้างของหน่วยงานมีการส่งเสริมให้เกิดการบูรณาการ/การประสานงานระหว่างหน่วยงานภายในสำนักงาน ป.ป.ช. ในภารกิจป้องกันการทุจริต และผลักดันให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์อยู่ใน <u>ระดับน้อย</u>
3. การมีวิสัยทัศน์ “ซื่อสัตย์ เป็นธรรม มืออาชีพ” เป็นค่านิยมร่วมขององค์กรและมีเชื่อมั่นต่อเพื่อนร่วมงานอยู่ใน <u>ระดับมาก</u>	3. ระบบการบริหารจัดการภายในของสำนักงาน ป.ป.ช. ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับระบบการกำกับติดตามการประเมินผล ระบบการบูรณาการกระบวนการทำงาน/บูรณาการข้อมูลต่าง ๆ ยังอยู่ใน <u>ระดับน้อย</u>
	4.เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติภารกิจป้องกันการทุจริตในพื้นที่มีอัตรากำลังไม่เพียงพอและมีแรงจูงใจในการดำเนินงานอยู่ใน <u>ระดับน้อย</u>

4.4 ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินภารกิจป้องกันการทุจริตของกลุ่มปฏิบัติการพื้นที่ สำนักงาน ป.ป.ช.

จากการสำรวจระดับปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานในภารกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด พบว่า มีปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานในภารกิจป้องกันการทุจริตในภาพรวมอยู่ในระดับ “มาก” ($\bar{X}=3.289$) โดยประเด็นที่เป็นปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การขาดความชัดเจนเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินโครงการที่สำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลางมอบหมายให้กลุ่มปฏิบัติการพื้นที่ สำนักงาน ป.ป.ช. รับผิดชอบดำเนินการ ($\bar{X}=3.548$) รองลงมาเป็นการมีอัตรากำลังเจ้าหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดมีไม่เพียงพอและสอดคล้องกับปริมาณงาน ($\bar{X}=3.541$) การขาดการประสานงาน/บูรณาการเชื่อมโยงการทำงานของสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลางไปสู่กลุ่มภารกิจปฏิบัติการพื้นที่ สำนักงาน ป.ป.ช. ($\bar{X}=3.432$) การขาดโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดแผนโครงการ/

กิจกรรมที่ดำเนินการให้สอดคล้องเหมาะสมกับสภาพพื้นที่และสภาพปัญหาการทุจริตในแต่ละพื้นที่ ($\bar{X}=3.281$) การดำเนินโครงการป้องกันการทุจริตไม่สอดคล้องกับสภาพปัญหาการทุจริตและกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ ($\bar{X}=3.199$) ความคิดสร้างสรรค์ในการดำเนินโครงการและการปฏิบัติงานด้านป้องกันการทุจริต ($\bar{X}=3.130$) และความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ และทักษะในการปฏิบัติงานของบุคลากรด้านการป้องกันการทุจริต ($\bar{X}=2.890$) ซึ่งปัญหาดังกล่าวยังเป็นปัญหาอยู่ในระดับมาก รายละเอียดดังตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.12 ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานในการกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด

ปัญหาอุปสรรค	ระดับความคิดเห็น				$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	เห็นด้วยอย่างยิ่ง			
1. การขาดความชัดเจนเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินโครงการที่สำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลางมอบหมายให้กลุ่มปฏิบัติการพื้นที่ สำนักงาน ป.ป.ช. รับผิดชอบดำเนินการ	-	4 (2.74)	58 (39.73)	84 (57.53)	3.548	0.552	มากที่สุด
2. อัตรากำลังเจ้าหน้าที่งานป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด มีไม่เพียงพอและสอดคล้องกับปริมาณงาน	-	16 (10.96)	35 (23.97)	95 (65.07)	3.541	0.686	มากที่สุด
3. การขาดการประสานงาน/บูรณาการเชื่อมโยงการทำงานของสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลางไปสู่กลุ่มปฏิบัติการพื้นที่ สำนักงาน ป.ป.ช.	-	6 (4.11)	71 (48.63)	69 (47.26)	3.432	0.574	มาก
4. การขาดโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดแผนโครงการ/กิจกรรมที่ดำเนินการให้สอดคล้องเหมาะสมกับสภาพพื้นที่และสภาพปัญหาการทุจริตในแต่ละพื้นที่	-	21 (14.38)	63 (43.15)	62 (42.47)	3.281	0.702	มาก
5. การดำเนินโครงการป้องกันการทุจริตไม่สอดคล้องกับสภาพปัญหาการทุจริตและกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่	1 (0.68)	27 (18.49)	60 (41.10)	58 (39.73)	3.199	0.758	มาก

ปัญหาอุปสรรค	ระดับความคิดเห็น				$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	เห็นด้วย อย่างยิ่ง			
6. ความคิดสร้างสรรค์ในการดำเนิน โครงการและการปฏิบัติงานด้าน ป้องกันการทุจริต	-	24 (16.44)	79 (54.11)	43 (29.45)	3.130	0.667	มาก
7. ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ และทักษะในการ ปฏิบัติงานของบุคลากรด้านการ ป้องกันการทุจริต	7 (4.79)	29 (19.86)	83 (56.85)	27 (18.49)	2.890	0.753	มาก
รวม					3.289	0.403	มาก

นอกจากนี้ จากการสัมภาษณ์และการอภิปรายกลุ่มย่อยผู้บริหารและเจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตที่ปฏิบัติหน้าที่ในสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด ยังสามารถสรุปปัญหาอุปสรรคการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตได้ดังนี้

(1) ด้านกลยุทธ์องค์กร (Strategy)

ปัญหาอุปสรรค: สำนักงาน ป.ป.ช. มีการกำหนดกลยุทธ์ภารกิจป้องกันการทุจริตและการดำเนินโครงการป้องกันการทุจริตมากกว่าจากสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลางมากกว่าร้อยละ 80 และเป็นโครงการ/กิจกรรมที่สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดต้องดำเนินการตามรายละเอียดโครงการ แผนงาน กลุ่มเป้าหมาย และตัวชี้วัดที่สำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลางกำหนด ซึ่งในบางพื้นที่โครงการดังกล่าวไม่สามารถแก้ไขปัญหาการทุจริตในพื้นที่ได้เนื่องจากปัญหาการทุจริตในแต่ละพื้นที่มีความแตกต่างกัน เช่น สำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลางกำหนดให้มีมาตรการป้องกันการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับป้ายโฆษณาบนทางสาธารณะซึ่งจากข้อเท็จจริง พบว่า จังหวัดมุกดาหารเป็นจังหวัดชายขอบจึงมีปัญหาเรื่องการติดป้ายโฆษณาในพื้นที่สาธารณะน้อยเมื่อเทียบกับจังหวัดชลบุรีซึ่งเป็นจังหวัดเศรษฐกิจ เป็นต้น

(2) ด้านระบบในการดำเนินงานขององค์กร (Systems)

ปัญหาอุปสรรค: (1) สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดยังขาดการมีส่วนร่วมในการวางแผน การกำหนดเป้าหมาย แผนงาน และการดำเนินโครงการ/กิจกรรมอย่างเป็นรูปธรรมก่อนที่จะบรรจุในแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ แม้ว่าสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลางจะมีนโยบายให้มีการจัดประชุมชี้แจงการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตในทุกปีงบประมาณ แต่รูปแบบการจัดประชุมเป็นการชี้แจงรายละเอียดโครงการที่ได้มีการกำหนดวัตถุประสงค์ แผนงาน งบประมาณ และตัวชี้วัดแล้ว เพื่อให้นำไปปฏิบัติในพื้นที่ ซึ่งไม่ได้เป็นการให้เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตที่ปฏิบัติงานในพื้นที่มาร่วมกำหนด การวางแผน การกำหนดเป้าหมาย แผนงาน และการดำเนินโครงการ/กิจกรรม

(2) สำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลาง สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดขาดการทำงานเชิงบูรณาการอย่างเป็นระบบ กล่าวคือ แต่ละส่วน/หน่วยงานไม่มีการบูรณาการการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริต ไม่ว่าจะเป็นตั้งแต่กระบวนการวางแผน ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

ที่มีการมอบหมายงานในบางครั้งไม่เป็นไปตามระบบการบังคับบัญชาที่ควรจะเป็น เช่น สำนักป้องกันการทุจริต สังกัดสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลางมีการมอบหมายงานไปยังสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดโดยไม่ผ่าน สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค เพื่อให้เกิดความรวดเร็วในการได้มาซึ่งข้อมูล ทำให้บางครั้งสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค ไม่ทราบถึงการดำเนินงานสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดที่ดำเนินการให้กับสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลาง รวมถึงการรายงานผล/การวิเคราะห์ข้อมูลที่สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดต้องมีการรายงานผลไปยังสำนักป้องกัน การทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการและการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสนับสนุนการดำเนินการป้องกัน การทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ที่ซ้ำซ้อนและบ่อยครั้ง อีกทั้งแบบฟอร์มในการรายงานผลการปฏิบัติงานก็มีความแตกต่างกันทั้งที่รายละเอียดความต้องการข้อมูลมีเนื้อหาเดียวกัน

(3) สำนักป้องกันการทุจริตที่สังกัดสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลาง 6 สำนัก ได้แก่ สำนักเฝ้าระวังและประเมินสภาวะการทุจริต สำนักประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส สำนักด้านทุจริตศึกษา สำนักมาตรการเชิงรุกและนวัตกรรม สำนักส่งเสริมและบูรณาการการมีส่วนร่วมด้านทุจริต และสำนักพัฒนาและ ส่งเสริมธรรมาภิบาลมีลักษณะการทำงานที่แต่ละสำนักมีการกำหนดโครงการแยกจากกัน เนื่องจากมีหน้าที่และ อำนาจในการดำเนินการป้องกันการทุจริตต่างกันและมีการกระจายงานลงพื้นที่อย่างไม่ว่าจะเป็นสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด จึงทำให้การถ่ายโอนภาระงานกระจุกตัวอยู่ที่สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด อีกทั้งยังต้องมีการรวบรวม วิเคราะห์ข้อมูล และติดตามผลการดำเนินงานเพื่อรายงาน ไปยังสำนักป้องกันการทุจริตที่สังกัดสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลาง ซึ่งในบางครั้งมีการดำเนินงานและรายงานผล ที่ซ้ำซ้อนหลายครั้งทั้งที่เป็นข้อมูลเดียวกัน ทั้งนี้ เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตเห็นได้ว่ารูปแบบการดำเนินงาน ดังกล่าวขาดการบูรณาการระหว่างสำนักป้องกันการทุจริตที่สังกัดสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลาง 6 สำนัก ทั้งใน เรื่องการวางแผนการดำเนินโครงการ/กิจกรรมป้องกันการทุจริตและไม่มีฐานข้อมูลกลางในการบันทึกและ รายงานข้อมูลจากสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดมายังสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลาง

(4) สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดดำเนิน โครงการที่ซ้ำซ้อนกัน จึงทำให้เกิดความซ้ำซ้อนในมิติพื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย รวมถึงเจ้าพนักงานป้องกันการ ทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค ไม่สามารถดำเนินการสนับสนุนภารกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดได้อย่างเต็มที่

(5) การดำเนินการป้องกันการทุจริตเชิงรุกในการลงพื้นที่ตรวจสอบการ ทุจริตเมื่อมีการแจ้งเบาะแสหรือกรณีที่มีเหตุสงสัยว่าอาจมีการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดยังไม่มีหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายรองรับอย่างเป็นรูปธรรม จึงทำให้ขอบเขตอำนาจ หน้าที่การดำเนินงานป้องกันการทุจริตเชิงรุกไม่มีแนวทางที่ชัดเจน

(6) สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดไม่มีกฎระเบียบ รองรับการแจ้งเบาะแสจากเครือข่ายเฝ้าระวังป้องกันการทุจริต ทำให้เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตไม่มี แนวทางที่ชัดเจนในการดำเนินการเกี่ยวกับเบาะแสที่ได้รับแจ้งและไม่สามารถตอบสนองเรื่องร้องเรียนจาก เครือข่ายและประชาชนได้

(7) การกำหนดตัวชี้วัดของการดำเนินโครงการในการป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดเป็นตัวชี้วัดในเชิงปริมาณ เช่น จำนวนผู้เข้าร่วมอบรม จำนวนเครือข่ายในพื้นที่ จำนวนครั้งในการลงพื้นที่ติดตามมาตรการป้องกันการทุจริต เป็นต้น จึงไม่สามารถวัดผลการดำเนินการป้องกันการทุจริตในเชิงผลสัมฤทธิ์ได้

(4) ด้านความรู้ความสามารถ (Skill)

ปัญหาอุปสรรค: เจ้าหน้าที่งานป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาคและสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดบางท่านยังขาดกลยุทธ์ เทคนิค และประสบการณ์ในการดำเนินงานที่เพียงพอต่อการป้องกันการทุจริตและสร้างเครือข่ายที่เข้มแข็งในพื้นที่ ประกอบกับมีการรับโอน โยกย้ายและสับเปลี่ยนตำแหน่งบ่อยครั้ง ทำให้ต้องใช้ระยะเวลาในการศึกษาและเพิ่มทักษะการดำเนินการป้องกันการทุจริต

(5) การบริหารจัดการงาน (Style)

ปัญหาอุปสรรค: การดำเนินการป้องกันการทุจริตในสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดแต่ละแห่งมีกลยุทธ์แนวทางการดำเนินงาน ความกระตือรือร้น และมีความคิดสร้างสรรค์ในการดำเนินงานที่ต่างกัน จึงส่งผลให้ผลการดำเนินงานและความสำเร็จของการป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดแต่ละแห่งมีความต่างกัน ปัจจัยสำคัญประการหนึ่งมาจากการบริหารจัดการ การให้ความสำคัญ การให้ความสนับสนุน และการให้ความร่วมมือของผู้ช่วยเหลือการคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภาค และผู้อำนวยการสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด กล่าวคือ แนวทางการบริหารจัดการการดำเนินการหลักของสำนักงาน ป.ป.ช. ได้แก่ การกิจด้านป้องกันการทุจริต การกิจด้านปราบปรามการทุจริต และการกิจด้านตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดมีการจัดลำดับความสำคัญและมีนโยบายการดำเนินการกิจการกิจด้านป้องกันการทุจริตที่ต่างกัน ซึ่งผู้บริหารสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดบางแห่งให้ความสำคัญกับการดำเนินการกิจอื่นมากกว่าการกิจป้องกันการทุจริต หรือมอบหมายให้เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตดำเนินการเพียงลำพังโดยผู้บริการไม่ได้มีการดำเนินการร่วมด้วย จะส่งผลให้การดำเนินงานเป็นไปเพียงเพื่อให้ผ่านตัวชี้วัดที่กำหนดและมีแนวโน้มที่จะทำให้การป้องกันและการป้องปราบการทุจริตในพื้นที่ไม่บรรลุผลสำเร็จเท่าที่ควร

(6) ด้านบุคลากร (Staff)

ปัญหาอุปสรรค: อัตรากำลังของบุคลากรด้านป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดมีไม่สอดคล้องกับปริมาณงาน เนื่องจากการดำเนินการป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดมีทั้งการการจัดโครงการ/กิจกรรมที่กำหนดโดยสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลาง การดำเนินงานป้องกันการทุจริตที่ถ่ายโอนมาจากสำนักป้องกันการทุจริตในสังกัดสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลาง การเป็นวิทยากรบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับสำนักงาน ป.ป.ช. การสร้างความตระหนักรู้ในการป้องกันการทุจริต และการเข้าร่วมประชุมหรือดำเนินงานต่าง ๆ ตามที่หน่วยงานในพื้นที่ขอความร่วมมือ ซึ่งตามข้อเท็จจริงแล้วสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค มีเจ้าพนักงานป้องกันการทุจริต 2 – 3 ราย และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดมีเจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตจำนวน 1 – 2 รายในการดำเนินงาน

(7) ด้านค่านิยมร่วมกัน (Shared Values)

ปัญหาอุปสรรค: (1) การดำเนินการป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดมีความจำเป็นอย่างยิ่งต้องได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วน แต่ในความเป็นจริงแล้วหน่วยงานภาครัฐ เอกชน หรือภาคประชาชนในบางพื้นที่ไม่ให้ความสนับสนุนและให้ความสำคัญในการดำเนินงาน จึงทำให้การดำเนินการป้องกันการทุจริตไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร

(2) สืบเนื่องจากการกำหนดตัวชี้วัดการดำเนินโครงการป้องกันการทุจริตที่เป็นตัวชี้วัดเชิงปริมาณ โดยกำหนดเพียงจำนวนเครือข่ายและผู้เข้าร่วมโครงการ จึงทำให้เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตมีความจำเป็นต้องหาเครือข่ายให้ได้ตามจำนวนที่กำหนดและอาจไม่สามารถคัดเลือกเครือข่ายที่มีคุณภาพมีความสนใจหรือความตั้งใจจริงที่มีจิตอาสาเข้ามาร่วมกับสำนักงาน ป.ป.ช. ในการป้องกันการทุจริต เช่น ในบางพื้นที่ได้ส่งใบสมัครให้ชุมชนในการเข้าร่วมเป็นเครือข่าย แต่ไม่ได้ทำการคัดเลือกผู้ที่มีคุณสมบัติที่เหมาะสมแต่อย่างใด ทำให้กลุ่มเครือข่ายของสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนใหญ่เป็นเครือข่ายเทียมที่เป็นเพียงผู้ที่มาเข้าร่วมโครงการและไม่ได้ขยายผลหรือเฝ้าระวังและแจ้งเบาะแสการทุจริต นอกจากนี้ยังมีเครือข่ายบางรายเข้ามาเพื่อแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัว เช่น มีสื่อมวลชนบางรายเข้าร่วมเป็นเครือข่ายเพื่อหาข่าววงในที่ไม่มีความสร้างสรรค์และนำเสนอเนื้อหาข่าวที่ส่งผลในเชิงลบต่อสำนักงาน ป.ป.ช. เป็นต้น

กล่าวโดยสรุป การดำเนินการป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดยังคงมีปัญหาอุปสรรคการดำเนินงานตั้งแต่กระบวนการวางแผนการดำเนินโครงการ/กิจกรรมป้องกันการทุจริตในพื้นที่ โดยผู้ปฏิบัติงานในกลุ่มปฏิบัติการในพื้นที่ สำนักงาน ป.ป.ช. ยังคงขาดการมีส่วนร่วมในการกำหนดรายละเอียดโครงการที่เหมาะสมกับสภาพปัญหาการทุจริตในพื้นที่จึงส่งผลให้การดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่กำหนดจากสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลางไม่สามารถแก้ไขปัญหาระดับพื้นที่ได้อย่างตรงจุด และในส่วนของขั้นตอนการปฏิบัติการป้องกันการทุจริต พบว่า สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดยังคงมีปัญหาอุปสรรคหลายประการ เช่น การมีกฎระเบียบที่กำหนดหน้าที่และอำนาจไม่ชัดเจนในการดำเนินการป้องกันการทุจริตเชิงรุก การมีอัตราบุคลากรไม่สอดคล้องกับปริมาณงาน การดำเนินโครงการที่ซ้ำซ้อนกันระหว่างสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด เป็นต้น รวมถึงปัญหาอุปสรรคในการประเมินผลการดำเนินการป้องกันการทุจริตที่ยังคงกำหนดตัวชี้วัดในเชิงปริมาณ เช่น จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ การใช้จ่ายงบประมาณ เป็นต้น ซึ่งการกำหนดตัวชี้วัดดังกล่าวส่งผลให้สำนักงาน ป.ป.ช. ไม่สามารถประเมินผลสัมฤทธิ์ในการป้องกันการทุจริตตามเป้าหมายได้

4.5 สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษาการดำเนินการป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด ผลการดำเนินงาน และปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด พบว่า ส่วนใหญ่สำนักงาน ป.ป.ช. ภาคและสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดมีการดำเนินการป้องกันการทุจริตในรูปแบบของโครงการกิจกรรมป้องกันการทุจริต การสร้างเครือข่าย การลงพื้นที่เพื่อเฝ้าระวังและป้องกันการทุจริต การประสานงานให้คำแนะนำกับหน่วยงาน

ในพื้นที่เพื่อร่วมกันป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริต การศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหาการทุจริตในพื้นที่ และการให้ความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ในจังหวัด เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตในพื้นที่ที่สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดดำเนินการในปัจจุบันกับหน้าที่และอำนาจที่กำหนดตามประกาศ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการและหน้าที่และอำนาจของส่วนราชการ ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. 2561 พบว่า สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดสามารถดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตตามที่ได้กำหนดไว้ในหน้าที่และอำนาจ แต่มียังคงข้อจำกัดและมีการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตบางรูปแบบที่ยังมีสัดส่วนน้อยกว่าที่ควรจะเป็น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษวิเคราะห์สภาพปัญหาการทุจริตในพื้นที่เพื่อเสนอแนะแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริต

นอกจากนี้ การดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดยังคงมีปัญหาอุปสรรคการดำเนินงานตั้งแต่กระบวนการวางแผนการดำเนินโครงการ/กิจกรรมป้องกันการทุจริตในพื้นที่ โดยผู้ปฏิบัติงานในกลุ่มปฏิบัติการกิจพื้นที่ สำนักงาน ป.ป.ช. ยังคงขาดการมีส่วนร่วมในการกำหนดรายละเอียดโครงการที่เหมาะสมกับสภาพปัญหาการทุจริตในพื้นที่จึงส่งผลให้การดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่กำหนดจากสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลางไม่สามารถแก้ไขปัญหาการทุจริตในพื้นที่ได้อย่างตรงจุด และในส่วนของขั้นตอนการปฏิบัติการกิจป้องกันการทุจริต พบว่า สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดยังคงมีปัญหาอุปสรรคหลายประการ เช่น การมีกฎระเบียบที่กำหนดหน้าที่และอำนาจไม่ชัดเจนในการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตเชิงรุก การมีอัตราบุคลากรไม่สอดคล้องกับปริมาณงานการดำเนินโครงการที่ซ้ำซ้อนกันระหว่างสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด เป็นต้น รวมถึงปัญหาอุปสรรคในการประเมินผลการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตที่ยังคงกำหนดตัวชี้วัดในเชิงปริมาณ เช่น จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ การใช้จ่ายงบประมาณ เป็นต้น ซึ่งการกำหนดตัวชี้วัดดังกล่าวส่งผลให้สำนักงาน ป.ป.ช. ไม่สามารถประเมินผลสัมฤทธิ์ในการป้องกันการทุจริตตามเป้าหมายได้

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง “การเพิ่มประสิทธิภาพภารกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินการป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาคและสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดและวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคการดำเนินการป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาคและสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด อันนำไปสู่แนวทางการแก้ปัญหาและพัฒนาการดำเนินการป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาคและสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด ซึ่งการศึกษานี้ คณะผู้วิจัยได้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods Research) โดยใช้การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิจากเจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตเกี่ยวกับการดำเนินการป้องกันการทุจริตและปัญหาอุปสรรคการดำเนินการของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด และข้อมูลทุติยภูมิของผลการประเมินการปฏิบัติราชการ และใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการอภิปรายกลุ่มย่อย (Small Group Discussion) และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) มีกลุ่มเป้าหมายประกอบด้วยผู้บริหารสำนักงาน ป.ป.ช. ที่กำกับดูแลการดำเนินการป้องกันการทุจริตและเจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตที่ปฏิบัติภารกิจในพื้นที่สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด เพื่อให้ข้อมูลมีความครบถ้วนสมบูรณ์ ซึ่งสามารถสรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะได้ดังนี้

5.1 สรุปผลการศึกษา

5.1.1 การดำเนินการป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด

(1) การดำเนินการป้องกันการทุจริตในปัจจุบัน

สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด มีการดำเนินการป้องกันการทุจริตในรูปแบบการดำเนินโครงการ/กิจกรรม การสร้างเครือข่าย การลงพื้นที่เพื่อเฝ้าระวังและป้องกันการทุจริต การประสานงานให้คำแนะนำกับหน่วยงานในพื้นที่เพื่อร่วมกันป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริต การศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหาการทุจริตในพื้นที่ และการให้ความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ในจังหวัด เช่น การเป็นวิทยากรบรรยายให้ความรู้ การออกบูธกิจกรรม เป็นต้น ทั้งนี้ จากการศึกษา พบว่า การดำเนินการป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดส่วนใหญ่จะเป็นการดำเนินโครงการ/กิจกรรมตามนโยบายของสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลาง (ร้อยละ 100.00) รองลงมาเป็นการสร้างเครือข่ายกับสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลางและหน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่เพื่อร่วมกันตรวจสอบเฝ้าระวัง และประเมินสถานการณ์การทุจริตเพื่อให้เกิดการป้องกันการทุจริต (ร้อยละ 91.10) วิทยากรให้ความรู้ (ร้อยละ 86.99) การให้คำปรึกษาและแนะนำการดำเนินการป้องกันการทุจริตแก่หน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่ (ร้อยละ 84.25) และการประสานงานกับสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลาง สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค/ประจำจังหวัด และหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อดำเนินการป้องกันการทุจริตในพื้นที่ (ร้อยละ 84.25) การจัดทำแผน

โครงการเพื่อแก้ไขปัญหาการทุจริตในพื้นที่ (ร้อยละ 65.75) และการศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหาการทุจริตในพื้นที่ (25.34)

(2) ผลการเปรียบเทียบการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตกับหน้าที่และอำนาจของกลุ่มปฏิบัติการกิจพื้นที่ สำนักงาน ป.ป.ช.

การดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด จะเป็นการดำเนินโครงการตามแผน/นโยบายของสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลาง การสร้างเครือข่าย การเป็นวิทยากรให้ความรู้ การให้คำปรึกษาและแนะนำการป้องกันการทุจริตในพื้นที่ให้กับหน่วยงานต่าง ๆ การจัดทำแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาการทุจริตในพื้นที่ การศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหาการทุจริตในพื้นที่ และการให้ความร่วมมือกับหน่วยงานในพื้นที่เมื่อมีการขอความร่วมมือ ซึ่งเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบรูปแบบการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตในพื้นที่ที่สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดดำเนินการในปัจจุบันกับหน้าที่และอำนาจที่กำหนดตามประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการและหน้าที่และอำนาจของส่วนราชการ ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. 2561 พบว่าสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดสามารถดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตตามที่ได้กำหนดไว้ในหน้าที่และอำนาจ แต่มียังคงข้อจำกัดและมีการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตบางรูปแบบที่ยังมีสัดส่วนน้อยกว่าที่ควรจะเป็น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหาการทุจริตในพื้นที่เพื่อเสนอแนะแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริต

(3) การบริหารจัดการและการประสานงานระหว่างสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลางกับกลุ่มปฏิบัติการกิจพื้นที่ สำนักงาน ป.ป.ช.

สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดมีภารกิจสำคัญประการหนึ่ง คือ การรับถ่ายโอนงานจากสำนักป้องกันการทุจริตที่สังกัดสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลาง 6 สำนัก¹⁸ มาดำเนินงานในพื้นที่ ซึ่งลักษณะของการประสานหรือมอบหมายงานในบางครั้งจะประสานมายังสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดโดยไม่ผ่านสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค ด้วยเหตุผลที่ว่าต้องการให้เกิดความรวดเร็วในการดำเนินงาน อย่างไรก็ตาม เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตที่ปฏิบัติงานในสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด เห็นว่าควรมีการประสานงานหรือมอบหมายงานผ่านทางสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค เพื่อให้เป็นไปตามหน้าที่และอำนาจที่กำหนดไว้ เพื่อให้สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค สามารถพิจารณา กลั่นกรอง แผนงาน โครงการ กิจกรรมให้สอดคล้องกับบริบทในพื้นที่ และสามารถกำกับ ดูแล ติดตาม ประเมินผล และดำเนินการเพื่อสนับสนุนให้แผนงาน โครงการ กิจกรรมดังกล่าวบรรลุผลสำเร็จ ซึ่งลักษณะการประสานงานระหว่างสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลางกับกลุ่มปฏิบัติการกิจพื้นที่ สำนักงาน ป.ป.ช. ทั้งนี้ ประสานงานและการมอบหมายงานให้สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดเป็นลักษณะที่มาจากหลายเส้นทาง ไม่ว่าจะเป็นจากผู้บริหารที่กำกับดูแลภารกิจป้องกันการทุจริต สำนักป้องกันการทุจริตที่สังกัดสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลาง และสำนักงาน

¹⁸ ประกอบด้วย (1) สำนักเฝ้าระวังและประเมินสภาพการณ์ทุจริต (2) สำนักประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส (3) สำนักด้านทุจริตศึกษา (4) สำนักมาตรการเชิงรุกและนวัตกรรม (5) สำนักส่งเสริมและบูรณาการการมีส่วนร่วมด้านทุจริต (6) สำนักพัฒนาและส่งเสริมธรรมาภิบาล

ป.ป.ช. ภาค ซึ่งในบางครั้งโครงการที่ได้รับมอบหมายเป็นโครงการที่เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตไม่ได้มีส่วนร่วมในการริเริ่มหรือมีส่วนร่วมในการกำหนดและตัดสินใจเลือกโครงการป้องกันการทุจริตในพื้นที่ ซึ่งประเด็นดังกล่าวยังมีความเห็นที่ต่างกันในเรื่องของการมีส่วนร่วมในการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตระหว่างผู้บริหารที่กำกับดูแลการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตกับเจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ จากข้อมูลข้างต้น จะเห็นได้ว่า การบริหารจัดการและการประสานงานระหว่างสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลางกับกลุ่มปฏิบัติการกิจพื้นที่ สำนักงาน ป.ป.ช. ยังไม่เป็นไปตามระบบซึ่งในบางครั้งสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลางมีการประสานงานและสั่งการโดยตรงไปยังสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดโดยไม่ผ่านสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค ที่มีหน้าที่และอำนาจตรวจสอบกลั่นกรองแผนงาน/โครงการเพื่อให้สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดดำเนินการในพื้นที่ รวมถึงความเห็นของผู้บริหารและเจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตที่ดำเนินงานในพื้นที่ในเรื่องของการมีส่วนร่วมในการกำหนดโครงการ/กิจกรรมเพื่อดำเนินการในพื้นที่จังหวัดยังคงมีความต่างกัน ซึ่งผู้บริหารที่มีหน้าที่กำกับดูแลการกิจป้องกันการทุจริตมีความเห็นว่าสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลางได้เปิดโอกาสให้เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตที่ปฏิบัติการกิจในพื้นที่มีส่วนร่วมในการกำหนดโครงการ/กิจกรรมเพื่อป้องกันการทุจริตในพื้นที่ แต่ในมุมมองของเจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตในพื้นที่ยังมีความเห็นว่าการจัดประชุมดังกล่าวไม่ได้เป็นการสร้างการมีส่วนร่วมที่แท้จริง หากแต่เป็นการประชุมชี้แจงให้นำโครงการ/กิจกรรมที่กำหนดไว้ไปดำเนินการในพื้นที่เท่านั้น

(4) การรายงานผลการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด

การรายงานผลการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด ประกอบด้วย รายงานผลการประเมินตามคำรับรองการปฏิบัติราชการรายไตรมาส รายงานผลการดำเนินโครงการในมิติการใช้จ่ายงบประมาณ จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ/กิจกรรม และอื่น ๆ รวมถึงยังมีหน้าในการรวบรวมวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของสำนักงานป้องกันการทุจริต และการรายงานผลการดำเนินงานของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดที่เกี่ยวข้องไปยังสำนักป้องกันการทุจริตในสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลาง ซึ่งในบางกรณีมีการขอข้อมูลและขอให้รายงานผลการดำเนินงานที่ซ้ำซ้อนโดยขาดการประสานงานและการบูรณาการระหว่างสำนักป้องกันการทุจริตในสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลาง และในบางกรณีสำนักป้องกันการทุจริตบางสำนักได้มีการขอให้สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตและรายงานผลโดยตรงมายังสำนักป้องกันการทุจริตในสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลาง จึงทำให้ระบบการรายงานผลที่เป็นหน้าที่และอำนาจของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาคไม่มีความชัดเจนและเป็นรูปธรรม กล่าวคือ โครงการเดียวกันต้องมีรายงานข้อมูลให้หลายสำนักด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นสำนักนโยบายและแผนและสำนักที่เกี่ยวข้อง ซึ่งการรายงานดังกล่าวมีแบบฟอร์มการรายงานที่แตกต่างกัน ทำให้การรายงานผลการดำเนินโครงการมีความซ้ำซ้อนและยุ่งยาก ควรมีระบบกลางในการรายงานผลโครงการเพื่อให้สำนักที่เกี่ยวข้องสามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว

(5) ผลการดำเนินการป้องกันการทุจริตของกลุ่มปฏิบัติการในพื้นที่ สำนักงาน ป.ป.ช.

สำหรับการวัดผลการดำเนินการป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด จะเป็นการประเมินผลด้านประสิทธิผลตามแผนยุทธศาสตร์ ตัวชี้วัดที่ 2.1 ร้อยละความสำเร็จของการดำเนินการตามแผนงาน/โครงการตามแผนปฏิบัติการและแผนการใช้งบประมาณ รายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 และตัวชี้วัดที่ 3 ร้อยละความสำเร็จของการบรรลุเป้าหมายผลลัพธ์ของโครงการสำคัญที่ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ 3 และแผนงานบูรณาการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ซึ่งการกำหนดตัวชี้วัดดังกล่าวเป็นการประเมินผลการดำเนินการป้องกันการทุจริตในเชิงปริมาณที่ไม่สามารถสะท้อนให้เห็นถึงผลสัมฤทธิ์ในการป้องกันและแก้ไข ปัญหาการทุจริตจากการดำเนินโครงการ/กิจกรรมป้องกันการทุจริตได้

(6) ปัญหาอุปสรรคการดำเนินการป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด

จากการศึกษาและเก็บข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถามและการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการอภิปรายกลุ่มย่อย พบว่า การดำเนินการป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดยังคงมีปัญหาอุปสรรคการดำเนินงานตั้งแต่กระบวนการวางแผนการดำเนินโครงการ/กิจกรรมป้องกันการทุจริตในพื้นที่ โดยผู้ปฏิบัติงานในกลุ่มปฏิบัติการในพื้นที่ สำนักงาน ป.ป.ช. ยังคงขาดการมีส่วนร่วมในการกำหนดรายละเอียดโครงการที่เหมาะสมกับสภาพปัญหาการทุจริตในพื้นที่จึงส่งผลให้การดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่กำหนดจากสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลางไม่สามารถแก้ไข ปัญหาการทุจริตในพื้นที่ได้อย่างตรงจุด และในส่วนของขั้นตอนการปฏิบัติการป้องกันการทุจริต พบว่าสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดยังคงมีปัญหาอุปสรรคหลายประการ เช่น การมีกฎระเบียบที่กำหนดหน้าที่และอำนาจไม่ชัดเจนในการดำเนินการป้องกันการทุจริตเชิงรุก การมีอัตราบุคลากรไม่สอดคล้องกับปริมาณงาน การดำเนินโครงการที่ซ้ำซ้อนกันระหว่างสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด เป็นต้น รวมถึงปัญหาอุปสรรคในการประเมินผลการดำเนินการป้องกันการทุจริตที่ยังคงกำหนดตัวชี้วัดในเชิงปริมาณ เช่น จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ การใช้จ่ายงบประมาณ เป็นต้น ซึ่งการกำหนดตัวชี้วัดดังกล่าวส่งผลให้สำนักงาน ป.ป.ช. ไม่สามารถประเมินผลสัมฤทธิ์ในการป้องกันการทุจริตตามเป้าหมายได้

5.2 การอภิปรายผลการศึกษา

จากผลการวิจัยข้างต้นสามารถนำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

5.2.1 การดำเนินการป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาคและสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด

การดำเนินการป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดที่มีกลุ่มงานด้านการป้องกันการทุจริตเพื่อดำเนินการป้องกันการทุจริตในพื้นที่เป็นการเฉพาะ โดยมีหน้าที่และอำนาจในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมป้องกันการทุจริต การลงพื้นที่ตรวจสอบเพื่อป้องกันการทุจริต

เชิงรุก อบรมให้ความรู้แก่ภาคส่วนต่าง ๆ ในพื้นที่ให้ตระหนักถึงภัยอันตรายของการทุจริตและการสร้างเครือข่ายเพื่อร่วมกันป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตในพื้นที่นั้น มีความสอดคล้องกับมาตรการป้องกันการทุจริตของ Independent Commission Against Corruption (ICAC) ของเขตการปกครองพิเศษฮ่องกง และ Corruption Practice Investigation Bureau (CPIB) ของประเทศสิงคโปร์ที่มีมาตรการการป้องกันการทุจริต โดยมีสำนักป้องกันการทุจริตทำหน้าที่ในการป้องกันเพื่อลดโอกาสในการทุจริตทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน ให้ความรู้แก่ประชาชนให้ตระหนักถึงผลกระทบของการทุจริต และสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมที่เข้มแข็ง

นอกจากนี้ รูปแบบการดำเนินการป้องกันทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ที่กำหนดให้สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดมีหน้าที่และอำนาจในการศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหาการทุจริตในพื้นที่ซึ่งมีความสอดคล้องกับมาตรการป้องกันการทุจริตขององค์การเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ (Organization for Economic Co-operation and Development: OECD) ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาการศึกษาวิจัยและนโยบายป้องกันการทุจริต การศึกษาวิจัยรูปแบบ แนวโน้ม และความระดับความรุนแรงของการทุจริตที่จะเกิดขึ้นในอนาคตเพื่อพัฒนาและมาตรการป้องกันการทุจริตได้อย่างเท่าทันพลวัตของการทุจริตเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมให้ประสบผลสำเร็จในการต่อต้านการทุจริต ซึ่งในทางปฏิบัติของสำนักงาน ป.ป.ช. มีการดำเนินการป้องกันการทุจริตในรูปแบบดังกล่าวน้อยมากเพียงร้อยละ 25.34 และจะมีสัดส่วนการดำเนินงานในรูปแบบของการดำเนินโครงการ/กิจกรรมตามที่สำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลางมอบหมายงานเชิงนโยบายมากกว่า จึงทำให้การป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตในพื้นที่ไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ซึ่งสอดคล้องกับสุพจน์ ทรายแก้ว (2545) ที่พบว่า การบริหารภาครัฐไทยยังประสบปัญหาความอ่อนด้อยและไร้ประสิทธิภาพของระบบ โครงการ กระบวนการบริหารและการตัดสินใจ ปัญหาการบริหารแบบรวมศูนย์ อำนาจทำให้เกิดความล่าช้าในการอำนวยความสะดวกต่อประชาชน ปัญหากำลังคนไม่คุณภาพ ทักษะคิดและค่านิยมแบบดั้งเดิมคิดว่าตนมีความสามารถเกินกว่าตำแหน่งหน้าที่ ภูมิทัศน์ไม่พอใจงานที่รับผิดชอบ ขาดความสนใจและตั้งใจทำงาน และปัญหาทุกระเบียบและเทคโนโลยีไม่ทันสมัยที่ไม่สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้นได้อย่างทันทั่วทั้ง

5.2.2 ผลการดำเนินการป้องกันทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด

การวัดผลการดำเนินการป้องกันทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด เป็นการประเมินผลด้านประสิทธิผลตามแผนยุทธศาสตร์ ตัวชี้วัดที่ 2.1 ร้อยละความสำเร็จของการดำเนินการตามแผนงาน/โครงการตามแผนปฏิบัติการและแผนการใช้งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 และตัวชี้วัดที่ 3 ร้อยละความสำเร็จของการบรรลุเป้าหมายผลลัพธ์ของโครงการสำคัญที่ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ 3 และแผนงานบูรณาการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ซึ่งการกำหนดตัวชี้วัดดังกล่าวเป็นการประเมินผลการดำเนินการป้องกันทุจริตในเชิงปริมาณที่ไม่สามารถสะท้อนให้เห็นถึงผลสัมฤทธิ์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตจากการดำเนินโครงการ/กิจกรรมป้องกันการทุจริตได้ ซึ่งผลการศึกษาดังกล่าวมีความสอดคล้องกับการสำรวจและวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานตามภารกิจหลักของสำนักงาน ป.ป.ช. ด้านการ

ป้องกันการทุจริต¹⁹ ที่พบว่า การดำเนินโครงการ/กิจกรรมด้านการป้องกันการทุจริตเป็นการดำเนินงานตามขั้นตอนที่กำหนด มีการกำหนดตัวชี้วัดผลผลิตเป็นจำนวนกลุ่มเป้าหมายและการใช้จ่ายงบประมาณ มากกว่าการมุ่งที่ผลสำเร็จในเชิงคุณภาพ ประกอบกับการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานด้านการป้องกันการทุจริต ยังไม่มีการติดตามหลังจากที่ได้ดำเนินโครงการ ซึ่งอาจจะไม่ทราบถึงประสิทธิผลของการดำเนินโครงการ ทำให้ขาดข้อมูลและองค์ความรู้เพื่อการพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงาน

ทั้งนี้ จากการประเมินผลสำเร็จโครงการ/กิจกรรมที่ดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ที่ดำเนินการโดยสำนักวิจัยและบริการวิชาการด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พบว่า การดำเนินโครงการ/กิจกรรมมีระดับความสำเร็จเฉลี่ยอยู่ที่ 3.16 คะแนนจากคะแนนเต็ม 5 คะแนน หรือคิดเป็นร้อยละ 63.20 ซึ่งมีความสำเร็จอยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งตัวชี้วัดด้านกลุ่มเป้าหมายนำผลผลิตที่ได้จากการเข้าร่วมโครงการ/กิจกรรมไปใช้ในการปฏิบัติงานได้มีระดับความสำเร็จเฉลี่ยอยู่ที่ 2.93 คะแนนเท่านั้น ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าการดำเนินโครงการ/กิจกรรมป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดที่มีความสำคัญกับการบรรลุเป้าหมายตามตัวชี้วัดเชิงปริมาณ โดยไม่ให้ความสำคัญกับการกำหนดให้มีตัวชี้วัดเชิงคุณภาพเท่าที่ควร จึงส่งผลให้การดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดไม่สามารถวัดผลสำเร็จของการดำเนินงานในเชิงคุณภาพได้

5.2.3 ปัญหาอุปสรรคการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาคและสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด

จากผลการศึกษา พบว่า ปัญหาอุปสรรคการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด การดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดยังคงมีปัญหาอุปสรรคการดำเนินงานตั้งแต่กระบวนการวางแผนการดำเนินโครงการ/กิจกรรมป้องกันการทุจริตในพื้นที่ โดยผู้ปฏิบัติงานในกลุ่มปฏิบัติการกิจพื้นที่ สำนักงาน ป.ป.ช. ยังคงขาดการมีส่วนร่วมในการกำหนดรายละเอียดโครงการที่เหมาะสมกับสภาพปัญหาการทุจริตในพื้นที่จึงส่งผลให้การดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่กำหนดจากสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลางไม่สามารถแก้ไขปัญหารการทุจริตในพื้นที่ได้อย่างตรงจุด และในส่วนของขั้นตอนการปฏิบัติการกิจป้องกันการทุจริต พบว่า สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดยังคงมีปัญหาอุปสรรคหลายประการ เช่น การมีกฎระเบียบที่กำหนดหน้าที่และอำนาจไม่ชัดเจนในการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตเชิงรุก การมีอัตราบุคลากรไม่สอดคล้องกับปริมาณงาน การดำเนินโครงการที่ซ้ำซ้อนกันระหว่างสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด เป็นต้น รวมถึงปัญหาอุปสรรคในการประเมินผลการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตที่ยังคงกำหนดตัวชี้วัดในเชิงปริมาณ เช่น จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ การใช้จ่ายงบประมาณ เป็นต้น จึงทำให้สำนักงาน ป.ป.ช. ไม่สามารถประเมินผลสัมฤทธิ์ในการป้องกันการทุจริตตามเป้าหมายได้

ทั้งนี้ ผลการศึกษาดังกล่าวมีความสอดคล้องกับรายงานผลตรวจราชการสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำปี จังหวัด ประจำปี พ.ศ. 2558 – 2561 ที่พบว่า การดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดยังคงมีปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน ทั้งในเรื่องของการมีอัตรากำลังที่ไม่เพียงพอต่อภาระงาน ขาดการประสานงาน/การบูรณาการการทำงานระหว่างสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลาง

¹⁹ คณะทำงานศึกษาปัญหาและอุปสรรคการปฏิบัติงานตามภารกิจหลักของสำนักงาน ป.ป.ช.. (2558) . การสำรวจและวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานตามภารกิจของสำนักงาน ป.ป.ช.. หน้า128 – 130. ศูนย์วิจัยเพื่อการต่อต้านการทุจริต ป่วย อึ้งภากรณ์ สำนักงาน ป.ป.ช.

และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด แนวทางการดำเนินงานตามโครงการ/กิจกรรมที่ส่วนกลางให้สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดยังขาดความชัดเจน รวมถึงรวมถึงสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดยังไม่มีส่วนร่วมในการ กำหนดนโยบายป้องกันการทุจริต ซึ่งปัญหาอุปสรรคดังกล่าวได้ส่งผลให้ภารกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร นอกจากนี้ ยังมีความสอดคล้องกับผลการศึกษาจากการ สสำรวจและวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานตามภารกิจหลักของสำนักงาน ป.ป.ช. ด้านการป้องกันการ ทุจริต ที่พบว่าปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานด้านภารกิจป้องกันการทุจริต ส่วนหนึ่งมาจากความไม่ เพียงพอของงบประมาณและอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ รวมถึงการจัดองค์กรยังเป็นประเด็นปัญหาและอุปสรรค ด้านกระบวนการที่เป็นการวางโครงสร้าง และขั้นตอนการบริหารงานในเชิงพื้นที่ในการนำนโยบายไปสู่ การปฏิบัติงานยังไม่สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่และลักษณะงานที่เน้นการประชาสัมพันธ์ค่อนข้างมาก

นอกจากนี้ ยังมีความสอดคล้องกับการสำรวจและวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานตาม ภารกิจหลักของสำนักงาน ป.ป.ช. ด้านการป้องกันการทุจริต²⁰ ที่ประสบปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน ด้านภารกิจป้องกันการทุจริตในด้านความไม่เพียงพอของอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ การมีงบประมาณที่ไม่สอดคล้อง กับการดำเนินโครงการและสภาพพื้นที่ของแต่ละจังหวัด รวมถึงการจัดองค์กรยังเป็นประเด็นปัญหาและ อุปสรรคด้านกระบวนการที่เป็นการวางโครงสร้าง และขั้นตอนการบริหารงานในเชิงพื้นที่ในการนำนโยบาย ไปสู่การปฏิบัติงานยังไม่สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่และลักษณะงานที่เน้นการประชาสัมพันธ์ค่อนข้างมาก และการดำเนินโครงการ/กิจกรรมตามยุทธศาสตร์เป็นการดำเนินงานตามขั้นตอนที่กำหนด มีการตั้งตัวชี้วัด ผลผลิตเป็นจำนวนกลุ่มเป้าหมายและการใช้จ่ายงบประมาณ มากกว่าการมุ่งที่ผลสำเร็จในเชิงคุณภาพ ประกอบ กับการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานด้านการป้องกันการทุจริตยังไม่มี การติดตามหลังจากที่ได้ดำเนิน โครงการ ซึ่งอาจจะไม่ทราบถึงประสิทธิผลของการดำเนินโครงการทำให้ขาดข้อมูลและองค์ความรู้เพื่อ การพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงาน

5.2 ข้อเสนอแนะ

5.2.1 ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษา

(1) ข้อเสนอแนะด้านการกำหนดกลยุทธ์และการวางแผนการดำเนินการป้องกันการทุจริต

การกำหนดกลยุทธ์และการดำเนินการป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และ สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดในปัจจุบัน ยังไม่สามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตในพื้นที่ได้อย่าง ตรงจุดและเป็นรูปธรรม เนื่องจากโครงการ/กิจกรรม และแนวทางการดำเนินการส่วนใหญ่เป็นการ ดำเนินการตามนโยบายและการกำหนดรายละเอียดโครงการจากสำนักงาน ป.ป.ช. ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ขาด การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่เหมาะสมกับสภาพปัญหาการทุจริตและกลุ่มเป้าหมาย ในพื้นที่ (Top-down) รวมถึงสำนักป้องกันการทุจริตสังกัดสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลาง ยังขาดการวางแผน

²⁰ คณะทำงานศึกษาปัญหาและอุปสรรคการปฏิบัติงานตามภารกิจหลักของสำนักงาน ป.ป.ช.. (2558) . การสำรวจและวิเคราะห์ปัญหา และอุปสรรคการดำเนินงานตามภารกิจของสำนักงาน ป.ป.ช.. หน้า128 – 130. ศูนย์วิจัยเพื่อการต่อต้านการทุจริต ป่วย อึ้งภากรณ์ สำนักงาน ป.ป.ช.

และบูรณาการการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตในแต่ละปีงบประมาณเพื่อถ่ายโอนการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตไปยังสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด จึงส่งผลให้มีการดำเนินการและการรายงานผลที่ซ้ำซ้อน เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาดังกล่าวสำนักงาน ป.ป.ช. ควรมีการวางกลยุทธ์และการวางแผนการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริต ดังนี้

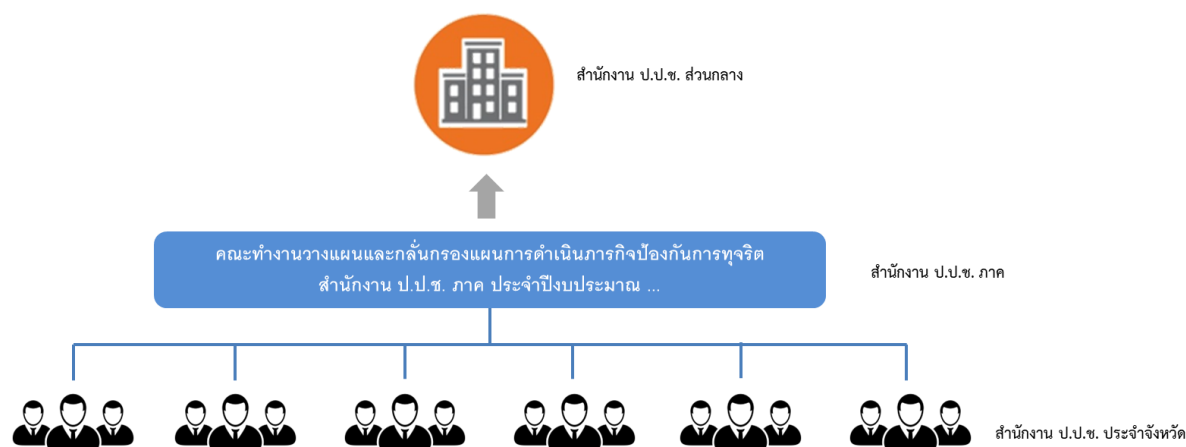
(1.1) การกำหนดแผนการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดโดยสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลาง

การดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ให้เกิดผลกระทบในภาพรวมและสามารถแก้ไขปัญหาการทุจริตในพื้นที่ได้ จึงควรมีการบูรณาการระหว่างความเป็นเอกภาพ (unity) และความหลากหลายของสภาพปัญหาการทุจริตในแต่ละพื้นที่ (variety) โดยการสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลางควรกำหนดโครงการเพื่อให้สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดเป็นภาพกว้างในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเป้าหมายและวัตถุประสงค์เท่านั้น ในส่วนของการกำหนดรายละเอียดโครงการกลุ่มเป้าหมายและแนวทางการดำเนินงาน ควรเปิดโอกาสให้สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดมีส่วนร่วมในการกำหนดรายละเอียดเนื้อหาให้เหมาะสมกับปัญหาการทุจริตในจังหวัด เพื่อให้การดำเนินโครงการสามารถป้องกันการทุจริตในพื้นที่ได้อย่างเป็นรูปธรรม

(1.2) การกำหนดแผนการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดโดยกลุ่มปฏิบัติการพื้นที่ สำนักงาน ป.ป.ช.

การป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตในพื้นที่ให้เกิดผลสัมฤทธิ์ได้อย่างเป็นรูปธรรม กลุ่มปฏิบัติการพื้นที่ สำนักงาน ป.ป.ช. ควรมีการวางแผนกำหนดการดำเนินโครงการ/กิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตในพื้นที่ โดยเริ่มต้นจากการจัดตั้ง “คณะทำงานวางแผนและกลั่นกรองแผนการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค ประจำปีงบประมาณ ...” ประกอบด้วยผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภาค ผู้อำนวยการสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดภายใต้ความรับผิดชอบ และตัวแทนเจ้าพนักงานป้องกันการทุจริต เพื่อระดมสมองในการวางแผนและแนวทางการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตที่เหมาะสมกับสภาพปัญหาการทุจริตในภาคและจังหวัดภายใต้ความรับผิดชอบ โดยจัดทำเป็น (ร่าง) แผนปฏิบัติการเสนอต่อสำนักงาน ป.ป.ช. (ส่วนกลาง) เพื่อพิจารณาก่อนที่จะบรรจุโครงการในแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ ... โดยมีสำนักงาน ป.ป.ช. ภาคเป็นตัวกลางประสานระหว่างสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลาง และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด รายละเอียดดังแผนภาพที่ 5.1

แผนภาพที่ 5.1 แนวทางการวางแผนการดำเนินโครงการ/กิจกรรมในการกิจป้องกันการทุจริตโดยกลุ่มปฏิบัติการกิจพื้นที่ สำนักงาน ป.ป.ช.

(1.3) การบูรณาการการวางแผนร่วมกันระหว่างสำนักป้องกันการทุจริตที่สังกัด

สำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลาง

สำนักป้องกันการทุจริตในสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลาง 6 สำนัก ได้แก่ สำนักเฝ้าระวังและประเมินสถานการณ์ทุจริต สำนักประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส สำนักด้านทุจริตศึกษา สำนักมาตรการเชิงรุกและนวัตกรรม สำนักส่งเสริมและบูรณาการการมีส่วนร่วมด้าน และสำนักพัฒนาและส่งเสริมธรรมาภิบาลควมมีการประชุมหารือวางแผนการดำเนินงานร่วมกันเพื่อบูรณาการงานป้องกันการทุจริตของสำนักป้องกันการทุจริตทั้ง 6 สำนัก ก่อนที่จะถ่ายโอนงานไปยังสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด โดยการประชุมหารือดังกล่าวควมมีการแลกเปลี่ยนความเห็นระหว่างสำนักงานป้องกันการทุจริตในสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลาง และกลุ่มปฏิบัติการกิจพื้นที่ สำนักงาน ป.ป.ช. เพื่อให้เกิดการรับรู้และสร้างข้อตกลงในแนวทางปฏิบัติร่วมกันทั้งในเรื่องการดำเนินงานและระบบการรายงานผลการปฏิบัติงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันรวมถึงควมมีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อรองรับการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับโครงการ/กิจกรรมในการกิจป้องกันการทุจริต

(2) ข้อเสนอแนะด้านการพัฒนาระบบองค์กรให้เอื้อต่อการดำเนินภารกิจป้องกันการทุจริต

การดำเนินภารกิจป้องกันการทุจริตของกลุ่มปฏิบัติการกิจพื้นที่ สำนักงาน ป.ป.ช. ยังคงประสบปัญหาอุปสรรคในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับระบบขององค์กรที่เอื้อต่อการดำเนินภารกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด จึงควมมีการแก้ไขและพัฒนาระบบองค์กรดังนี้

(2.1) การประสานงานระหว่างสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลางกับกลุ่มปฏิบัติการกิจพื้นที่ สำนักงาน ป.ป.ช.

การประสานงาน การมอบหมายงาน และการรายงานผลการดำเนินภารกิจป้องกันการทุจริตระหว่างสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลางและกลุ่มปฏิบัติการกิจพื้นที่ สำนักงาน ป.ป.ช. ในปัจจุบันนี้ บางครั้งยังคงมีผู้บริหารที่กำกับดูแลภารกิจป้องกันการทุจริตและสำนักป้องกันการทุจริตที่สังกัดสำนักงาน

ป.ป.ช. ยังคงมีการประสานงาน มอบหมายงาน และให้มีการรายงานผลการดำเนินงานโดยตรงไปยังสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดโดยไม่ผ่านสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค โดยมีเหตุผลเพื่อให้เกิดความรวดเร็วในการปฏิบัติงาน จึงทำให้สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค ไม่สามารถทำหน้าที่ในการกลั่นกรอง ติดตาม และรายงานผลการดำเนินงานของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดได้ ดังนั้น การประสานงานระหว่างสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลางกับสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด ควรดำเนินการผ่านสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค เพื่อให้สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค ตรวจสอบกลั่นกรองการดำเนินงานและรวบรวมการรายงานผลการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด ซึ่งนอกจากจะเป็นไปตามหน้าที่และอำนาจของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาคแล้วยังส่งผลให้สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดไม่ต้องดำเนินงานและรายงานผลที่ซ้ำซ้อนกัน เนื่องจากมีข้อมูลการดำเนินงานและรายงานผลการปฏิบัติการกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดอยู่ในฐานข้อมูลของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค แล้ว

(2.2) การดำเนินโครงการป้องกันการทุจริตของกลุ่มปฏิบัติการในพื้นที่ สำนักงาน ป.ป.ช. ที่ไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนกัน

ปัจจุบันนี้ การดำเนินโครงการป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดยังคงมีความซ้ำซ้อนกันในมิติพื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย ดังนั้น สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค ควรมีบทบาทเป็นผู้กำกับติดตามและให้การสนับสนุนการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด และหากมีความจำเป็นต้องดำเนินโครงการ/กิจกรรม ควรเป็นโครงการ/กิจกรรมขนาดใหญ่ที่ส่งผลกระทบในระดับมหภาค/ระดับภาค ซึ่งต่างจากรูปแบบการดำเนินโครงการ/กิจกรรมของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดที่ควรมีลักษณะเฉพาะเจาะจงในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตในพื้นที่

(2.3) การกำหนดกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการกิจป้องกันการทุจริตเชิงรุกของกลุ่มปฏิบัติการในพื้นที่ สำนักงาน ป.ป.ช.

ปัจจุบันนี้ สำนักงาน ป.ป.ช. ได้ให้ความสำคัญกับการป้องกันการทุจริตเชิงรุก หากแต่ยังไม่ได้มีการกำหนดแนวปฏิบัติและให้อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายอย่างเป็นรูปธรรม สำนักงาน ป.ป.ช. จึงควรบัญญัติขอบเขตหน้าที่และอำนาจของเจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตในการดำเนินการป้องกันการทุจริตเชิงรุกภายใต้กรอบกฎหมายให้ชัดเจน รวมถึงจัดทำคู่มือการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตเชิงรุกเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม

(2.4) การกำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการรับแจ้งเบาะแสการทุจริตจากเครือข่ายของกลุ่มปฏิบัติการในพื้นที่ สำนักงาน ป.ป.ช.

การดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตของกลุ่มปฏิบัติการพื้นที่ สำนักงาน ป.ป.ช. ให้ส่งเสริมสนับสนุนให้เครือข่ายเป็นผู้เฝ้าระวังและแจ้งเบาะแสการทุจริต จึงมีเครือข่ายร่วมแจ้งเบาะแสการทุจริตมากขึ้น ซึ่งในบางครั้งเจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตไม่ทราบแนวปฏิบัติในการบริหารจัดการเบาะแสการทุจริตที่ได้รับแจ้ง ดังนั้น สำนักงาน ป.ป.ช. ควรจัดทำคู่มือกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานสำหรับเจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตในการรับแจ้งเบาะแส เช่น กรณีสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดสกลนครได้มีการจัดทำทะเบียนรับเรื่องแจ้งเบาะแสการทุจริตแยกเป็น 2 ฉบับ โดยฉบับหนึ่งเป็นการบันทึกเบาะแสการทุจริตที่

มีพยานหลักฐานเพียงพอที่จะดำเนินการตามกฎหมาย และอีกฉบับหนึ่งจะบันทึกเบาะแสการทุจริตที่มีพยานหลักฐานไม่เพียงพอ ซึ่งกรณีดังกล่าวผู้อำนวยการสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดและเจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตจะร่วมกันชี้แจงเหตุผลต่อผู้แจ้งเบาะแสว่าเหตุใดจึงยังไม่สามารถดำเนินการได้ รวมถึงเมื่อมีการประชุมร่วมกับเครือข่าย จะมีการชี้แจงถึงกระบวนการดำเนินการไต่สวนข้อมูลของสำนักงาน ป.ป.ช. เพื่อให้เครือข่ายมีความเข้าใจในการทำงานของสำนักงาน ป.ป.ช. มากขึ้น เป็นต้น

(2.5) การประเมินผลการปฏิบัติการป้องกันการทุจริต

สำนักงาน ป.ป.ช. มีการกำหนดตัวชี้วัดการดำเนินการป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดเป็นตัวชี้วัดเชิงปริมาณ ได้แก่ การปฏิบัติตามแผนงาน การใช้ยंत्रงบประมาณ และจำนวนเครือข่ายป้องกันการทุจริต จึงไม่สามารถวัดผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินการป้องกันการทุจริตได้ ดังนั้น สำนักงาน ป.ป.ช. ควรมีตัวชี้วัดเชิงคุณภาพเพื่อวัดผลสำเร็จในการป้องกันการทุจริต เช่น การกำหนดตัวชี้วัดเชิงคุณภาพเป็นจำนวนมาตรการป้องกันการทุจริตในพื้นที่ที่จัดทำโดยสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด เพื่อให้ผู้ที่ปฏิบัติการป้องกันการทุจริตในพื้นที่ดำเนินการวิเคราะห์สภาพปัญหาการทุจริตในพื้นที่และกำหนดมาตรการป้องกันการทุจริตที่เหมาะสมได้ ซึ่งจังหวัดที่เป็นแนวทางปฏิบัติที่ดี (best practice) ในการกำหนดมาตรการป้องกันการทุจริตและส่งผลในทางปฏิบัติ คือ สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดสกลนครที่มีการจัดทำมาตรการป้องกันการทุจริตในโครงการอาหารกลางวันเสนอต่อคณะกรรมการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ระดับจังหวัด เพื่อให้เกิดการบังคับใช้จากการสั่งการโดยผู้ว่าราชการจังหวัด

(3) ข้อเสนอแนะด้านการพัฒนาความรู้ความสามารถของบุคลากร

จากการที่เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดบางท่านยังขาดกลยุทธ์ เทคนิค และประสบการณ์ในการดำเนินงานที่เพียงพอต่อการป้องกันการทุจริตและสร้างเครือข่ายที่เข้มแข็งในพื้นที่ สำนักงาน ป.ป.ช. ควรมีการพัฒนาบุคลากรด้านการป้องกันการทุจริตโดยมีแนวทางดังนี้

3.1 การอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการป้องกันการทุจริต ควรมีเนื้อหาประกอบด้วย

1.1) กรณีศึกษา (case study) การดำเนินการป้องกันการทุจริตขององค์กรต่อต้านการทุจริตในต่างประเทศ และมีการระดมสมองเพื่อถอดบทเรียนและประยุกต์เป็นแนวทางสำหรับการดำเนินงาน

1.2) การถอดบทเรียนและประสบการณ์จากหน่วยงานที่มีลักษณะการดำเนินงานแบบสร้างเครือข่าย เช่น สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) เพื่อถอดบทเรียนและประยุกต์เป็นแนวทางในการสร้างเครือข่ายป้องกันการทุจริตที่เข้มแข็งและมีคุณภาพ

1.3) การเปิดเวทีที่สอนน้อง เพื่อให้เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตที่มีประสบการณ์และมีแนวทางปฏิบัติงานที่ประสบความสำเร็จมาถ่ายทอดประสบการณ์ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และร่วมกันลงพื้นที่ป้องกันการทุจริตเพื่อให้เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตท่านอื่นสามารถนำความรู้และแนวปฏิบัติที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการป้องกันการทุจริตในพื้นที่ภาค/จังหวัดของตน

1.4) กลยุทธ์การวางแผนโครงการ/กิจกรรมเพื่อให้เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตสามารถบริหารจัดการโครงการและสร้างเครือข่ายที่เข้มแข็งได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.2 การจัดทำคู่มือแนวทางปฏิบัติงานที่ดีสำหรับเจ้าพนักงานป้องกันการทุจริต

โดยสังเคราะห์ข้อมูลจากความรู้และแนวทางการดำเนินงานที่ได้รับจากการจัดอบรม/การประชุมเชิงปฏิบัติการต่าง ๆ เพื่อให้เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตมีองค์ความรู้เป็นแนวทางการดำเนินงานและประยุกต์ให้เข้ากับบริบทของการทุจริตในพื้นที่ได้

3.3 การจัดทำบันทึกเวียนเกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่ดีในการป้องกันการทุจริต

โดยสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค หรือสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดที่มีแนวทางการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตที่ประสบผลสำเร็จ ควรจัดทำบันทึกเวียนไปยังหน่วยงานต่าง ๆ ภายในสำนักงาน ป.ป.ช. โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำนักป้องกันการทุจริตที่สังกัดสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลาง สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดเพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติภารกิจป้องกันการทุจริตในพื้นที่จังหวัดที่อยู่ในความรับผิดชอบให้สัมฤทธิ์ผลยิ่งขึ้น

(4) ข้อเสนอแนะด้านดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตภายใต้ข้อจำกัดของการมีจำนวนบุคลากรไม่เพียงพอกับการะงาน

สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดมีจำนวนเจ้าพนักงานป้องกันการทุจริต 1 – 3 คน ที่รับผิดชอบในการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตทั้งในส่วนที่ได้รับมอบหมายจากสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลาง การแก้ไขปัญหาการทุจริตในพื้นที่ และการให้ความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่จังหวัด ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตสัมฤทธิ์ผลภายใต้ข้อจำกัดของจำนวนบุคลากร สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดควรร่วมกันวางแผนและกำหนดระยะเวลาดำเนินโครงการ/กิจกรรมป้องกันการทุจริต เพื่อให้เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดสามารถสนับสนุนการทำงานระหว่างหน่วยงานได้ รวมถึงควรส่งเสริมให้ภาคส่วนต่าง ๆ ในพื้นที่ดำเนินการป้องกันการทุจริตตามบทบาทของตนเอง โดยมีเจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตเป็นผู้ให้คำปรึกษาและ ข้อเสนอแนะ เพื่อให้เครือข่ายสามารถดำเนินการขยายผลป้องกันการทุจริตในพื้นที่ได้

(5) ข้อเสนอแนะด้านการสร้างค่านิยมร่วมของหน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่จังหวัดและเครือข่าย

การดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดให้สัมฤทธิ์ผล มีความจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากการสนับสนุนจากทุกภาคส่วนในพื้นที่จังหวัด ดังนั้น การสร้างค่านิยมต่อต้านการทุจริตร่วมกันของหน่วยงานต่าง ๆ และเครือข่ายภาคประชาชนจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการขับเคลื่อนให้การป้องกันการทุจริตประสบความสำเร็จ ซึ่งการสร้างค่านิยมร่วมดังกล่าวมีข้อเสนอแนะดังนี้

(5.1) การสร้างเสริมการสนับสนุนจากหน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่จังหวัด

การดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตของกลุ่มปฏิบัติการพื้นที่ สำนักงาน ป.ป.ช. มีความจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วนเพื่อให้การป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตในพื้นที่สัมฤทธิ์ผล ดังนั้น สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดควรสร้างความเชื่อมั่นถึงศักยภาพในการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. อย่างเป็นรูปธรรม เช่น

การลงพื้นที่เฝ้าระวังการทุจริตเมื่อได้รับแจ้งเบาะแสจากเครือข่าย/หน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่ โดยสามารถดำเนินการตรวจสอบและดำเนินการตามกฎหมายได้อย่างรวดเร็ว เป็นต้น รวมถึงผู้บริหารสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดควรร่วมลงพื้นที่หรือร่วมประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการประสานขอความร่วมมือจากผู้บริหารของหน่วยงาน เพื่อให้เกิดความเชื่อถือและเป็นการให้เกียรติกับผู้ที่ไปติดต่อมากขึ้น

(5.2) การสร้างเครือข่ายป้องกันการทุจริตในพื้นที่

การสร้างเครือข่ายป้องกันการทุจริตจากการดำเนินโครงการของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด มีการตัวชี้วัดในประเด็นที่เกี่ยวกับจำนวนเครือข่าย โดยสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดต้องสร้างเครือข่ายให้ได้ตามจำนวนที่กำหนดไว้ จึงส่งผลให้เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตมีความจำเป็นต้องหาเครือข่ายให้ได้ตามจำนวนที่กำหนด ซึ่งผลที่ตามมา คือ ลักษณะเครือข่ายป้องกันการทุจริตในพื้นที่ของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด ส่วนใหญ่เป็นเครือข่ายที่มีส่วนร่วมในการป้องกันการทุจริตกับสำนักงาน ป.ป.ช. โดยการเป็นผู้เข้าร่วมอบรม หรือผู้เข้าร่วมโครงการ แต่ไม่ได้ขยายผลหรือเฝ้าระวังและแจ้งเบาะแสการทุจริต นอกจากนี้ยังมีเครือข่ายบางรายเข้ามาเพื่อแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตน (เครือข่ายเทียม) เนื่องจากในกระบวนการสรรหาคัดเลือกผู้ที่จะเข้ามาเป็นเครือข่ายป้องกันการทุจริต ไม่ได้มีการคัดเลือกเครือข่ายที่มีคุณภาพหรือคำนึงถึงความสมัครใจหรือความตั้งใจจริงที่มีจิตอาสาเข้าร่วมกับสำนักงาน ป.ป.ช. ทั้งนี้ เพื่อให้สำนักงาน ป.ป.ช. มีเครือข่ายที่เข้มแข็งและมีคุณภาพ สำนักงาน ป.ป.ช. ควรให้ความสำคัญกับคุณภาพเครือข่ายมากกว่าการกำหนดเป้าหมายจำนวนเครือข่าย และในส่วนของเจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตควรให้ความสำคัญกับกระบวนการคัดเลือกเครือข่ายเพื่อให้ได้เครือข่ายที่มีคุณภาพ ดังเช่นสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดลพบุรีได้มีแนวทางการสร้างเครือข่ายโดยการประสานขอรายชื่อผู้นำชุมชนที่มีจิตอาสาและมีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์จากหน่วยงานภาครัฐในพื้นที่เพื่อให้เข้าร่วมเป็นเครือข่ายป้องกันการทุจริตกับสำนักงาน ป.ป.ช. จึงทำให้จังหวัดลพบุรีมีเครือข่ายป้องกันการทุจริตที่เข้มแข็ง เป็นต้น นอกจากนี้ สำนักงาน ป.ป.ช. ควรเพิ่มองค์ความรู้ในการสร้างเครือข่ายที่เข้มแข็งให้กับเจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตในกลุ่มปฏิบัติการกิจพื้นที่ สำนักงาน ป.ป.ช. โดยการถอดบทเรียนและเรียนรู้ประสบการณ์จากหน่วยงานที่มีลักษณะการดำเนินงานแบบสร้างเครือข่าย เช่น สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครือข่ายป้องกันการทุจริตที่เข้มแข็งและมีคุณภาพ และจัดให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การสร้างเครือข่ายระหว่างเจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตเพื่อให้มีการเรียนรู้การปฏิบัติงานที่เป็นแนวปฏิบัติที่ดี (best practice) จากสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดที่ประสบความสำเร็จในการสร้างเครือข่าย

5.2.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

(1) ควรมีการศึกษารณีศึกษาสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดที่มีการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตที่ประสบความสำเร็จและมีเครือข่ายที่เข้มแข็ง (best practice) เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตของกลุ่มปฏิบัติการกิจพื้นที่ สำนักงาน ป.ป.ช.

(2) ควรมีการศึกษาระบบการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ในภาพรวมทั้งสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลาง สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด เพื่อให้เห็นภาพการดำเนินงานที่ควรมีการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาให้ดีขึ้น

(3) ควรมีการศึกษาความเป็นไปได้ของการพัฒนาระบบฐานข้อมูลกลางที่สนับสนุนภารกิจป้องกันการทุจริต ไม่ว่าจะเป็นระบบการบันทึกข้อมูลกลางที่เชื่อมโยงกันในทุกพื้นที่และสามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์ประมวลผลได้ เช่น การจัดหมวดหมู่ของเครือข่ายการวิเคราะห์สถานการณ์การเฝ้าระวังการทุจริตระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นต้น

(4) ควรมีการศึกษารูปแบบการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตขององค์กรต่อต้านการทุจริตในต่างประเทศ เพื่อนำแนวทางการปฏิบัติที่สัมฤทธิ์ผลในการป้องกันการทุจริตมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของประเทศไทย

(5) ควรมีการประเมินผลสำเร็จโครงการตามภารกิจป้องกันการทุจริตในเชิงคุณภาพและผลสัมฤทธิ์ของการป้องกันการทุจริตเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการสร้างเครือข่ายแท้ที่มีจิตสาธารณะในการป้องกันการทุจริตในพื้นที่อย่างยั่งยืน

(6) ควรมีการศึกษาเชิงทดลองเพื่อเปรียบเทียบการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตระหว่างสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดที่ดำเนินการตามนโยบายของสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลาง กับสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดที่ดำเนินการป้องกันการทุจริตที่มีการริเริ่มดำเนินโครงการด้วยตนเองเพื่อมุ่งแก้ไขปัญหาการทุจริตในพื้นที่ เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษามาเป็นแนวทางการกำหนดกลยุทธ์และวางแผนการป้องกันการทุจริต

บรรณานุกรม

- กนกรัตน์ คุ้มบัว และคณะ. (2542). *ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการให้บริการจดทะเบียนธุรกิจศึกษา กรณีศึกษาโครงการส่งเสริมประสิทธิภาพกรมทะเบียนการค้า*. รายงานการวิจัยหลักสูตรปริญญาโททางการจัดการภาครัฐและเอกชน. คณะรัฐประศาสนศาสตร์. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. หน้า 18.
- คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ. (2561). *แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ* (พ.ศ. 2560-2564).
- คณะทำงานศึกษาปัญหาและอุปสรรคการปฏิบัติงานตามภารกิจหลักของสำนักงาน ป.ป.ช.. (2558). *การสำรวจและวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานตามภารกิจของสำนักงาน ป.ป.ช.* หน้า 128 – 130. ศูนย์วิจัยเพื่อการต่อต้านการทุจริต ป่วย อิงภากรณ์ สำนักงาน ป.ป.ช.
- ชาลวิทย์ อิกุสังข์. (2545). *สภาพและปัญหาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษา จังหวัดชุมพร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สถาบันราชภัฏ สุราษฎร์ธานี. หน้า 16.
- ชาลินี จันทรแสงศรี. (2540). *ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานควบคุมจราจรทางอากาศ ของบริษัทวิทยุการบินแห่งประเทศไทย*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2540). หน้า 156.
- ชูวงศ์ ฉายะบุตร. (2539). *การปกครองท้องถิ่นไทย*. กรุงเทพมหานคร: สมาคมนิสิตเกียรรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, หน้า 1 – 4.
- ดิน ปรัชญาฤทธิ์ และไกรยุทธ ธีรยาสินนท์. (2537). *ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการพลเรือน*. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, หน้า 12 - 14.
- ธนศร เจริญเมือง. (2542). *การปกครองท้องถิ่นไทย*. เชียงใหม่: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, หน้า 290.
- ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการและหน้าที่และอำนาจของส่วนราชการในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. 2561. (2561, 9 พฤศจิกายน). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่มที่ 135 ตอนที่ 91ก หน้า 45 – 47.
- ผาสุก พงษ์ไพจิตร และคณะ. (2541). *การคอร์รัปชันในระบอบราชการไทย*: รายงานผลการวิจัย. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.).
- ลิขิต ธีรเวคิน. (2548). *วิวัฒนาการการเมืองการปกครองของไทย* (พิมพ์ครั้งที่ 9 แก้ไขเพิ่มเติม). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วรเดช จันทรศร. (2549). *การพัฒนาระบบราชการไทย*. กรุงเทพมหานคร: โครงการตำราสมาคมนักวิจัยมหาวิทยาลัยไทย, หน้า 44.
- วิชัย แหวนเพชร. (2555). *มนุษย์สัมพันธ์ในการบริหารอุตสาหกรรม*. กรุงเทพมหานคร: ธรรมกลการพิมพ์, หน้า 49 - 51.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- วุฒิสภา ตันไชย. (2557). *การกระจายอำนาจและประชาธิปไตยในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า, หน้า 13.
- ศิริวรรณ มนอัคระผดุง. (2555). สถานการณ์การทศวรรษที่ 3 ของประเทศไทย. *วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์*, 2(1), 1 – 18.
- ศิรินันท์ วัฒนศิริธรรม และคณะ. (2562). รายงานประเมินผลความสำเร็จตามตัวชี้วัดของยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ 3 (พ.ศ. 2560-2564) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562.
- สถาบันพระปกเกล้า. (2545). *การกระจายอำนาจและการปกครองท้องถิ่นในประเทศไทย*. กรุงเทพมหานคร: ธรรมดาเพรส บจก., หน้า 525.
- สมพงศ์ เกษมสิน. (2550). *การบริหาร*, พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิชย์, หน้า 54.
- สมยศ นาวิการ. (2554). *การบริหารและพฤติกรรมองค์การ เรื่องการจูงใจ: จากแนวความคิดไปสู่การประยุกต์ใช้*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์บรรณกิจ, หน้า 189.
- สถาบันพระปกเกล้า. (2559). *การกระจายอำนาจ*. สืบค้นเมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม 2562. จาก <http://wiki.kpi.ac.th/index.php?title=การกระจายอำนาจ>.
- สุกัญญา เอ็มอัมธรรม. (2546). *การจัดการและการพัฒนาองค์การ*. ขอนแก่น: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์.
- เสาวณีย์ ทิพอด และคณะ. (2562). *การสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับสิทธิการรับรู้ข่าวสาร การรับรู้การทุจริตผลกระทบและความเสียหายที่เกิดจากการทุจริตต่อประชาชน*. สำนักวิจัยและบริการวิชาการด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต สำนักงาน ป.ป.ช.
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2560). *สาธารณรัฐประชาชนจีนกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต*. สืบค้นเมื่อวันที่ 10 กรกฎาคม 2562 จาก https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/ewt_dl_link.php?nid=44994
- อมร แยมศร. (2538). *ระบบการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของชาติ*. กรุงเทพมหานคร: เซเวนส์พรินติง กรุ๊ป.
- อนัญญา แม่นโชติ และคณะ. (2562). *โครงการประเมินผลสำเร็จของโครงการตามยุทธศาสตร์ชาติ “สร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริตของยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ 3 (พ.ศ. 2560-2564) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562”*
- เอก ตั้งทรัพย์วัฒนา และคณะ. (2550). *แนวทางการประยุกต์มาตรการสากลเพื่อต่อต้านการทุจริตของประเทศไทย*, รายงานวิจัยโดยได้รับทุนสนับสนุนจากสำนักงาน ป.ป.ช. พ.ศ. 2550, หน้า 3-20 – 3-21
- John D. Millet. *Management in Public Service*. New York: McGraw Mill Book Company, p. 4.
- Millet. (1964). *Management in the Public Service, The quest for effective performance*. New York: McGraw-Hill Book, p. 67.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- Organization for Economic Co-operation and Development. (2008). *Specialised Anti-Corruption Institutions: Review of Models*. Page 9 – 11.
- Transparency International. (2019). *Corruption Perceptions Index 2018*. สืบค้นเมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม 2562. จาก <https://www.transparency.org/cpi2018>.
- United Nations. 2003. *United Nations Convention Against Corruption*.

ภาคผนวก ก
แบบสอบถาม

เลขที่แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

การดำเนินการป้องกันการทุจริตและปัญหาอุปสรรคการดำเนินการ
ของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของดำเนินโครงการวิจัย เรื่อง “การเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกัน การทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และ สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินการ การกิจและปัญหาอุปสรรคการดำเนินการป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด ซึ่งจะนำมาสู่ ข้อเสนอแนะและแนวทางการพัฒนาการดำเนินการป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด
2. ขอความกรุณาท่านตอบคำถามให้ครบทุกข้อตามความเป็นจริง ซึ่งข้อมูลที่ท่านตอบในแบบสอบถาม จะเป็นความลับ และนำเสนอผลในภาพรวมเท่านั้น

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ ที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

(1) หน่วยงานที่สังกัด

- ☐ 1) สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค
- ☐ 2) สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด

(2) ระดับตำแหน่ง

- ☐ 1) ผู้บริหาร
 - ☐ 1.1) ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภาค
 - ☐ 1.2) ผู้อำนวยการสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด
- ☐ 2) เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริต
 - ☐ 2.1) ปฏิบัติการ
 - ☐ 2.2) ชำนาญการ
 - ☐ 2.3) ชำนาญการพิเศษ
 - ☐ 2.4)เชี่ยวชาญ

(3) จำนวนปีที่ปฏิบัติงานในสำนักงาน ป.ป.ช. ปี

(4) จำนวนเจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตในหน่วยงานที่ท่านสังกัด คน

ส่วนที่ 2 การดำเนินการกิจการป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด และปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หรือเติมข้อความในช่องว่างที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

2.1 สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค/สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดที่ท่านสังกัดดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตในรูปแบบใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ ดำเนินโครงการตามแผนงาน/นโยบายของสำนักงาน ป.ป.ช. (ส่วนกลาง)

☐ จัดทำแผนงาน โครงการ และกิจกรรมเพื่อแก้ปัญหาการทุจริตในพื้นที่ (โปรดระบุ)

1.

2.

3.

4.

☐ ประสานงานกับสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลาง สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค/ประจำจังหวัด และหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อดำเนินการป้องกันการทุจริตในพื้นที่

☐ ให้คำปรึกษาและแนะนำการดำเนินการป้องกันการทุจริตแก่หน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่

☐ การสร้างเครือข่ายกับสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลางและหน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่เพื่อร่วมกันตรวจสอบ เฝ้าระวัง และประเมินสถานการณ์การทุจริตเพื่อให้เกิดการป้องกันการทุจริต

☐ ศึกษาและวิเคราะห์สภาพปัญหาการทุจริตในพื้นที่ เพื่อเสนอความเห็นและข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการป้องกันการทุจริต

☐ วิทยากรให้ความรู้ (โปรดระบุหัวข้อการบรรยาย)

1.

2.

3.

4.

☐ ดำเนินการป้องกันการทุจริตร่วมกับภาคส่วนต่าง ๆ

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

2.2 ท่านคิดว่าผลการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค/สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดของท่าน ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการต่อต้านการทุจริตของภาคส่วนต่าง ๆ มากน้อยเพียงใด

☐ มากที่สุด

☐ มาก

☐ น้อย

☐ น้อยที่สุด

2.3 ท่านคิดว่าผลการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค/สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดของท่าน ส่งผลต่อการสร้างระบบและกลไกต่อต้านการทุจริตของภาคส่วนต่าง ๆ มากน้อยเพียงใด

☐ มากที่สุด

☐ มาก

☐ น้อย

☐ น้อยที่สุด

2.4 ท่านคิดว่าการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค/สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดของท่านเปิดโอกาสให้ภาคส่วนต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการป้องกันการทุจริตมากน้อยเพียงใด

ข้อคำถาม	ระดับการมีส่วนร่วม			
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
การร่วมคิด				
1. การมีส่วนร่วมในการวางแผนและเสนอแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตในพื้นที่				
2. การมีส่วนร่วมในการจัดทำโครงการและวิธีการเพื่อให้เกิดกิจกรรม/โครงการประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์				
การร่วมตัดสินใจ				
3. การมีส่วนร่วมในการประชุมปรึกษาหารือและตัดสินใจในการเลือกกิจกรรมที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายและรูปแบบการทุจริตในพื้นที่				
4. การมีส่วนร่วมในการประชุมปรึกษาหารือและตัดสินใจในการกำหนดแนวทางการดำเนินโครงการที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายและรูปแบบการทุจริตในพื้นที่				
การร่วมปฏิบัติ				
5. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามโครงการต่าง ๆ เช่น การเข้าร่วมอบรม การขยายผลโครงการ เป็นต้น				
6. การมีส่วนร่วมในการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตบรรลุผลสำเร็จ				
การร่วมติดตาม/เฝ้าระวัง				
7. การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบผลการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. และหน่วยงานอื่น				
8. การมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังและแจ้งเบาะแสการทุจริต				

2.5 สภาพจริงและความคาดหวังต่อการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค/สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด

ข้อคำถาม	สภาพจริง				สภาพที่คาดหวัง			
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
กลยุทธ์ (Strategy)								
1. การมียุทธศาสตร์ที่ชัดเจนและสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม								
2. การมีเป้าหมายและทิศทางการดำเนินงานที่สอดคล้องกันของสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลาง สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด								
3. การจัดประชุมชี้แจงนโยบาย เป้าหมาย และแผนงานต่าง ๆ ให้ผู้ปฏิบัติงานในกลุ่มภารกิจพื้นที่ สำนักงาน ป.ป.ช. ได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอ								
4. การที่สำนักงาน ป.ป.ช. มีการวิเคราะห์โอกาสและพัฒนาวิสัยทัศน์อย่างสม่ำเสมอ								
โครงสร้างหน่วยงาน (Structure)								
5. การมีโครงสร้างหน่วยงานที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของสำนักงาน ป.ป.ช. และส่งเสริมให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพ								
6. การมีโครงสร้างหน่วยงานที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างเหมาะสมทำให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ								

ข้อคำถาม	สภาพจริง				สภาพที่คาดหวัง			
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
7. การมีโครงสร้างหน่วยงานที่ส่งเสริมการทำงานประสานกันระหว่างหน่วยงานภายในให้บรรลุเป้าหมาย/ยุทธศาสตร์องค์กรได้								
8. การกระจายงานและหน้าที่ความรับผิดชอบมีความเหมาะสมตรงตามตำแหน่ง								
ระบบ (Systems)								
9. การมีกระบวนการทำงานที่เป็นระบบและบูรณาการระหว่างหน่วยงานภายในและภายนอกสำนักงาน ป.ป.ช.								
10. การดำเนินการป้องกันการทุจริตมีระบบการติดตามและประเมินผลที่ชัดเจนเป็นรูปธรรมอย่างต่อเนื่อง								
11. การมีระบบติดตามแผนยุทธศาสตร์การประเมินผลงานขององค์กรและรายงานผลงาน เพื่อให้แผนยุทธศาสตร์ได้รับการนำไปปฏิบัติตามที่กำหนดไว้								
12. การมีระบบการจัดสรรงบประมาณ อุปกรณ์ เทคโนโลยี และบุคลากรสอดคล้องกับเหมาะสมกับแผนปฏิบัติการเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์หรือเป้าหมายขององค์กร								
การบริหารจัดการงาน (Styles)								
13. การมีผู้บังคับบัญชาที่รับฟังความเห็นและมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหา								
14. การเป็นแบบอย่างที่ดีของผู้บังคับบัญชา								
15. การมอบหมายงานและการกระจายงานมีความชัดเจนและเหมาะสม								
16. ผู้บังคับบัญชามีการติดตามและทบทวนการดำเนินงานและผลการดำเนินงานเป็นระยะตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดกระบวนการ								
บุคลากร (Staff)								
17. การมีอัตรากำลังของผู้ปฏิบัติงานจริงที่เพียงพอต่อการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตในเชิงพื้นที่								
18. การมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและเข้าใจในการป้องกัน การทุจริตที่ผลักดันให้องค์กรประสบความสำเร็จในการดำเนินงาน								
19. การมีแรงจูงใจและการสร้างขวัญกำลังใจบุคลากรในการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริต เช่น การยกย่องชมเชย เป็นต้น								
20. การมีความสามัคคีระหว่างบุคลากรภายในองค์กรและร่วมมือกันดำเนินการกิจป้องกันการทุจริต								
ความสามารถ (Skill)								
21. การมีบุคลากรที่มีความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ที่เพียงพอและตรงกับสายงาน								
22. การมีทักษะการบริหารจัดการงาน/โครงการอย่างเป็นระบบ								
23. การพัฒนาทักษะของผู้ปฏิบัติงานมีความเหมาะสมกับภาระงานและความจำเป็นของหน่วยงาน								
ค่านิยมร่วมของคนในองค์กร (Shared Values)								
24. การมีวิสัยทัศน์ร่วมกันของคนในหน่วยงาน "ซื่อสัตย์ เป็นธรรม มีอาชีพ โปร่งใส ตรวจสอบได้"								
25. การมีความเชื่อมั่นต่อเพื่อนร่วมงานในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย								
26. การร่วมกันแสดงความคิดเห็นเพื่อพัฒนาการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลาง และกลุ่มปฏิบัติการกิจในพื้นที่								
27. การมีเป้าหมายร่วมกันในการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลาง และกลุ่มปฏิบัติการกิจในพื้นที่								

2.6 การดำเนินงานในการกิจป้องกันการทุจริตของหน่วยงานท่าน ประสบปัญหาอุปสรรคในข้อต่อไปนี้อยู่ระดับใด

ปัญหาอุปสรรค	ระดับความเห็น			
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
1. ความคิดสร้างสรรค์ในการดำเนินโครงการและการปฏิบัติงาน ด้านป้องกันการทุจริต				
2. การมีอัตรากำลังเจ้าหน้าที่งานป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด มีไม่เพียงพอและสอดคล้องกับปริมาณงาน				
3. การดำเนินโครงการป้องกันการทุจริตไม่สอดคล้องกับสภาพปัญหา การทุจริตและกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่				
4. การขาดโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดแผนโครงการ/ กิจกรรมที่ดำเนินการให้สอดคล้องเหมาะสมกับสภาพพื้นที่และสภาพ ปัญหาการทุจริตในแต่ละพื้นที่				
5. การขาดความชัดเจนเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินโครงการที่ สำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลางมอบหมายให้กลุ่มปฏิบัติการพื้นที่ สำนักงาน ป.ป.ช. รับผิดชอบดำเนินการ				
6. การขาดการประสานงาน/บูรณาการเชื่อมโยงการทำงานของ สำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลางไปสู่กลุ่มปฏิบัติการพื้นที่ สำนักงาน ป.ป.ช.				

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริต

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณในความร่วมมือมา ณ โอกาสนี้

หมายเหตุ: กรุณาส่งแบบสอบถามคืนที่สำนักวิจัยและบริการวิชาการด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
โทรสาร 0 2528 4703 หรือ E-mail chanchanoke111@gmail.com ภายในวันที่ 31 มีนาคม 2563

ภาคผนวก ข
แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์โครงการวิจัยสถาบัน

เรื่อง “การเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันการทุจริตสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด”

- (1) แนวคิดการจัดตั้งสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด
- (2) แนวทางการกำหนดนโยบายการดำเนินการป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด
- (3) เป้าหมายของการดำเนินการป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด
- (4) แนวทางการกำกับ ควบคุม การรายงานผล และการประเมินผลการดำเนินการป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด
- (5) การประสานงานและการดำเนินการป้องกันการทุจริตร่วมกันระหว่างสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลาง สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด
- (6) ปัญหาอุปสรรคการดำเนินการป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด
- (7) ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการดำเนินการป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด

ประเด็นการอภิปรายกลุ่มย่อยโครงการวิจัยสถาบัน

เรื่อง “การเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันการทุจริตสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด”

1. ประเด็นคำถามเกี่ยวข้องกับการดำเนินการป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด

จากการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม พบว่า การดำเนินการป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปแบบของการดำเนินโครงการ/กิจกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการ/กิจกรรมตามนโยบายของสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลาง (100%) รองลงมาจะเป็นการสร้างเครือข่ายกับหน่วยงาน/ภาคประชาชน (91.10) การเป็นวิทยากรให้ความรู้ (86.99) การให้คำปรึกษาหน่วยงานต่าง ๆ ในการป้องกันการทุจริต (84.25) และการศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหาการทุจริตในพื้นที่ (25.34) ตามลำดับ ท่านคิดว่า (1) รูปแบบการดำเนินการป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดเป็นไปตามหน้าที่และอำนาจที่กำหนดไว้มากน้อยเพียงใด (2) สามารถแก้ไขปัญหาการทุจริตในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพประสิทธิผลหรือไม่ อย่างไร

2. ประเด็นคำถามเกี่ยวกับการสร้างเครือข่ายและระดับการมีส่วนร่วมของเครือข่าย/หน่วยงานในพื้นที่/ภาคประชาชน

จากการสำรวจความเห็นของผู้เกี่ยวข้องกับการป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด พบว่า การดำเนินการป้องกันการทุจริตได้เปิดโอกาสให้ภาคต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนกิจกรรม การเข้าร่วมโครงการ/กิจกรรม และการติดตามเผื่อระวังอยู่ในระดับมาก แต่ยังมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกกิจกรรมที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายและแนวทางการดำเนินโครงการที่เหมาะสมกับการแก้ปัญหาการทุจริตในพื้นที่อยู่ในระดับน้อย ซึ่งจากประสบการณ์ของท่าน ท่านมีความเห็น ว่า (1) การสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมของหน่วยงานต่าง ๆ /ภาคประชาชนในพื้นที่มีรูปแบบที่เหมาะสมหรือไม่ (2) ส่วนใหญ่เป็นการมีส่วนร่วมในลักษณะใด และ (3) เครือข่ายมีความเข้มแข็ง/มีความพร้อมมากน้อยเพียงใดในการป้องกันการทุจริตในพื้นที่

3. ประเด็นคำถามเกี่ยวกับการวิเคราะห์องค์การตามแนวคิด 7S

จากการรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม เจ้าหน้าที่งานป้องกันการทุจริตที่ปฏิบัติงานในกลุ่มปฏิบัติการพื้นที่ สำนักงาน ป.ป.ช. พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่าการบริหารจัดการองค์กรดังนี้

ประเด็นที่ดำเนินการได้ดี	ประเด็นที่ควรพัฒนา/แก้ไข
1. ผู้บังคับบัญชารับฟังความเห็น มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา เป็นแบบอย่างที่ดี และมีการติดตามให้คำปรึกษาการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก	1. เป้าหมายและทิศทางการดำเนินการป้องกันการทุจริตมีความสอดคล้องกันระหว่างสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลาง/ภาค/จังหวัด และการส่งเสริมให้ภาค/จังหวัดเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนด

ประเด็นที่ดำเนินการได้ดี	ประเด็นที่ควรพัฒนา/แก้ไข
	แนวทางการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริต อยู่ในระดับน้อย
2. บุคลากรมีทักษะการดำเนินงาน มีทักษะการ แก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า และสามารถบริหารจัดการ งานได้อย่างเป็นระบบอยู่ในระดับมาก	2. โครงสร้างของหน่วยงานมีการส่งเสริมให้เกิด การบูรณาการ/การประสานงานระหว่างหน่วยงาน ภายในสำนักงาน ป.ป.ช. ในการดำเนินการกิจป้องกัน การทุจริต และผลักดันให้การดำเนินงานบรรลุ เป้าหมายของยุทธศาสตร์อยู่ในระดับน้อย
3. การมีวิสัยทัศน์ “ซื่อสัตย์ เป็นธรรม มืออาชีพ” เป็นค่านิยมร่วมขององค์กรและมีเชื่อมั่นต่อเพื่อน ร่วมงานอยู่ในระดับมาก	3. ระบบการบริหารจัดการภายในของสำนักงาน ป.ป.ช. ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับระบบการกำกับ ติดตาม การประเมินผล ระบบการบูรณาการ กระบวนการทำงาน/บูรณาการข้อมูลต่าง ๆ ยังอยู่ในระดับน้อย
	4.เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติภารกิจป้องกันการทุจริตใน พื้นที่ มีอัตรากำลังไม่เพียงพอและมีแรงจูงใจในการ ดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย

ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อข้อค้นพบดังกล่าว (เห็นด้วย/ไม่เห็นด้วยในประเด็นใดบ้าง)

4. ประเด็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคของการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด

ท่านคิดว่าการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดมีปัญหาอุปสรรคอะไรในด้านใด อย่างไรบ้าง (เช่น การวางแผนการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการคิดริเริ่มโครงการ/กิจกรรม/แนวทางการป้องกันการทุจริต ฯลฯ)

5. ประเด็นคำถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการพัฒนาการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด

(1) ท่านมีข้อเสนอแนะอย่างไรในแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น

(2) มีแนวทางการพัฒนาการกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดให้สามารถแก้ไขปัญหาการทุจริตในพื้นที่ได้อย่างตรงจุดอย่างไร

(3) ควรมีแนวทางการบูรณาการการดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลาง/ภาค/จังหวัด อย่างไรให้สามารถขับเคลื่อนให้การดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตให้สัมฤทธิ์ผลได้

ภาคผนวก ค

ประเด็นการอภิปรายกลุ่มย่อย

ภาคผนวก ง
รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์
และเข้าร่วมการอภิปรายกลุ่มย่อย

รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์และเข้าร่วมการอภิปรายกลุ่มย่อย

1. นายอุทิศ บัวศรี	รองเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช.
2. นายกิตติ ลิ้มพงษ์	ผู้ตรวจราชการ สำนักงาน ป.ป.ช.
3. นายสาโรจน์ พึ่งรำพรรณ	ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภาค 2
4. นายภูเทพ ทวีโชติธนากุล	ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภาค 6
5. นายอนิวัต โพธิ์ประเสริฐ	ผู้อำนวยการสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดพะเยา
6. นางสาววิศรา รัตนสมัย	ผู้อำนวยการสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดลำพูน
7. นายสมยศ กาสี	ผู้อำนวยการสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดนครสวรรค์
8. นายสุรศักดิ์ โยลา	ผู้อำนวยการสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดชลบุรี
9. นายสมชาย ยิ้มแฉล้ม	ผู้อำนวยการสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดมุกดาหาร
10. นายธีรัตน์ บางเพชร	ผู้อำนวยการสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดสกลนคร
11. นางสาวอรทัย พิบูลอาลักษณ์	ผู้อำนวยการกลุ่ม กลุ่มประสานการป้องกันการทุจริต
สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 5
12. นางสาวศิรินทิพย์ สิงห์ทอง	เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตชำนาญการพิเศษ
สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 1
13. นางสาว อรุณี วินทะสมบัติ	เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตชำนาญการพิเศษ
สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 4
14. นายปิยะวัฒน์ คุระพูล	เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตชำนาญการพิเศษ
สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 9
15. นายยอดไผ่ หล้าอินสม	เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตชำนาญการพิเศษ
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดพะเยา
16. นางสาวเบญญาภา ศิริวาท	เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตชำนาญการ
สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 1
17. นายกฤตชัย พรมวัน	เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตชำนาญการ
สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 3
18. นายอุเทน วงศ์หล้า	เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตชำนาญการ
สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 5
19. นางสาวพิมพ์จี ธนันทพงษ์	เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตชำนาญการ
สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 6

20. นางสาวนันท์วัฒน์ หอมทรัพย์	เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตชำนาญการ สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดลพบุรี
21. นายณัฐ วิชาญยิ่งเจริญ	เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตชำนาญการ สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดลำพูน
22. นายปรีชา แนนถนอม	เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตชำนาญการ สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดชลบุรี
23. นายณฤทธ์ กำจร	เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตชำนาญการ สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์
24. รัชพงศ์ ขวัญเพชร	เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตชำนาญการ สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดระนอง
25. นายสันติพงษ์ สวาทาโต	เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตปฏิบัติการ สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 4
26. นางสาวภัราภรณ์ คงเฟื่อน	เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตปฏิบัติการ สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 6
27. นางสาวชญัญญ์ พรโพธิ์	เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตปฏิบัติการ สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 7
28. นายณรงค์ ทิพย์บรรพต	เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตปฏิบัติการ สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 8
29. ประสิทธิ์ ปาปะกั	เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตปฏิบัติการ สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดขอนแก่น
30. นางสาวอัจฉราพร พาเกาน้อย	เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตปฏิบัติการ สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดชัยภูมิ
31. นายศรัณย์ภพ ไชยจำเริญ	เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตปฏิบัติการ สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดพะเยา
32. นายภาณุพงษ์ คามวุฒิ	เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตปฏิบัติการ สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดสมุทรสาคร

ภาคผนวก จ

ประมวลภาพการสัมภาษณ์เชิงลึก

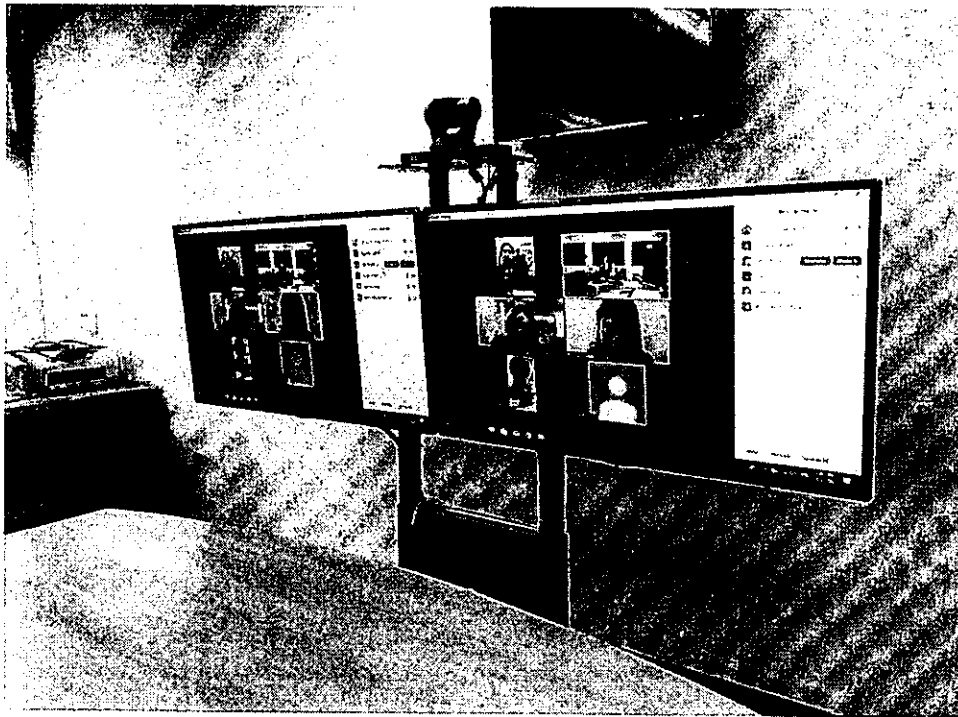
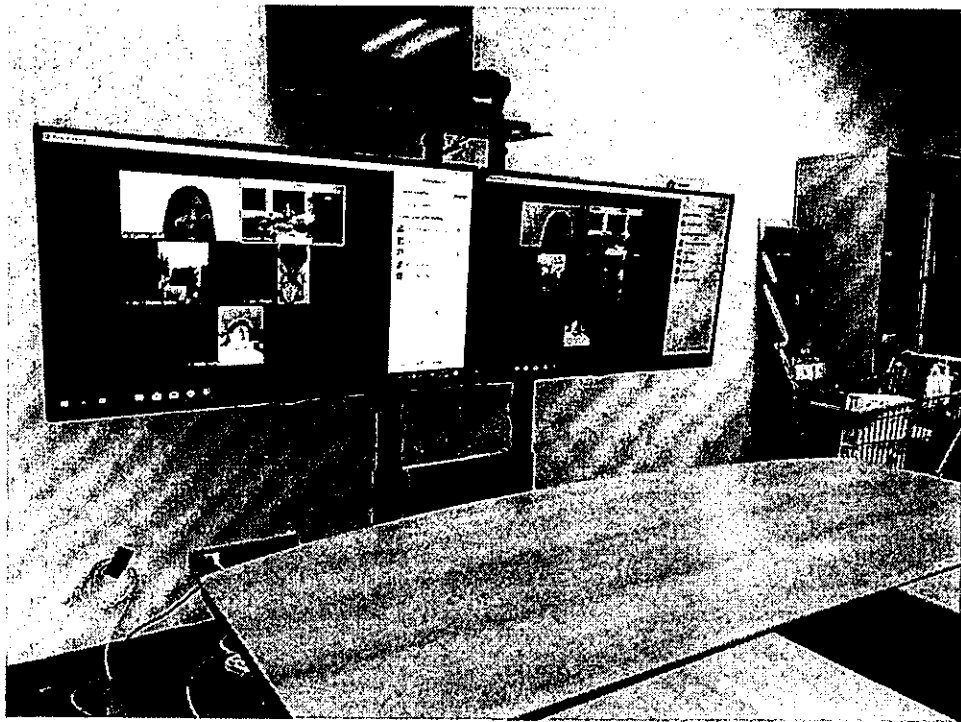
และการอภิปรายกลุ่มย่อย

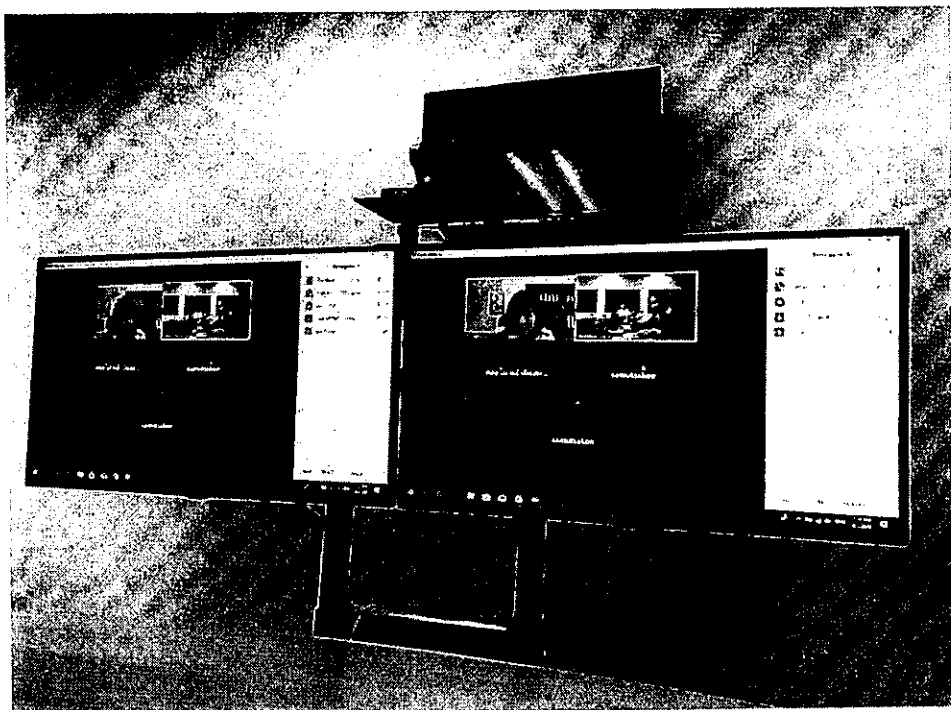
วันที่ 13 กรกฎาคม 2563

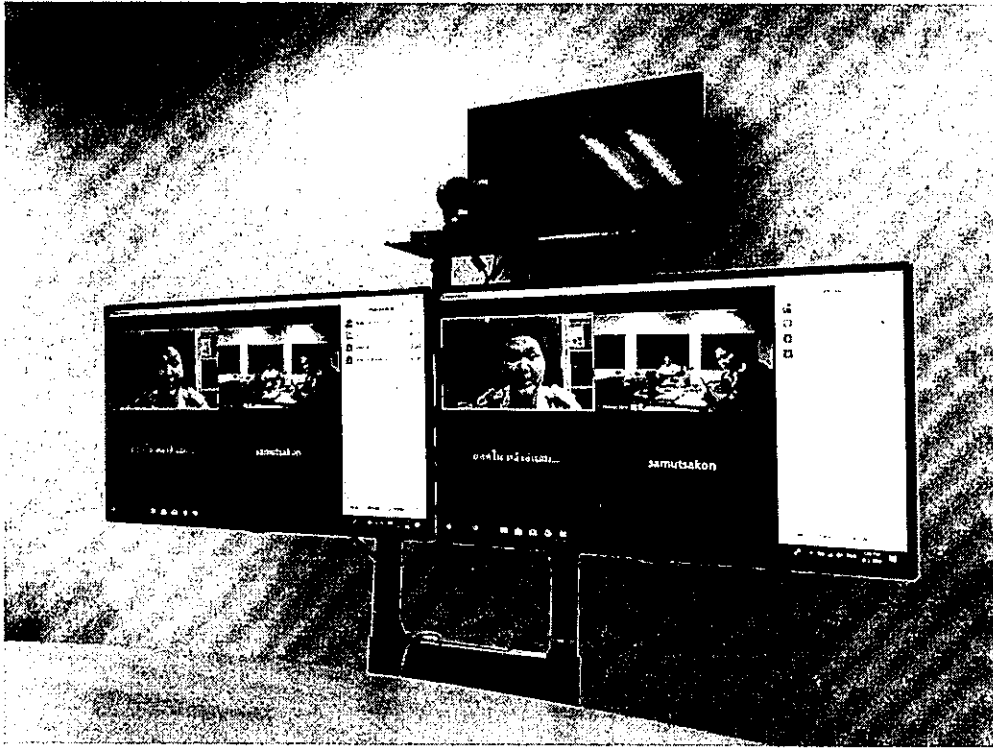

วันที่ 3 สิงหาคม 2563

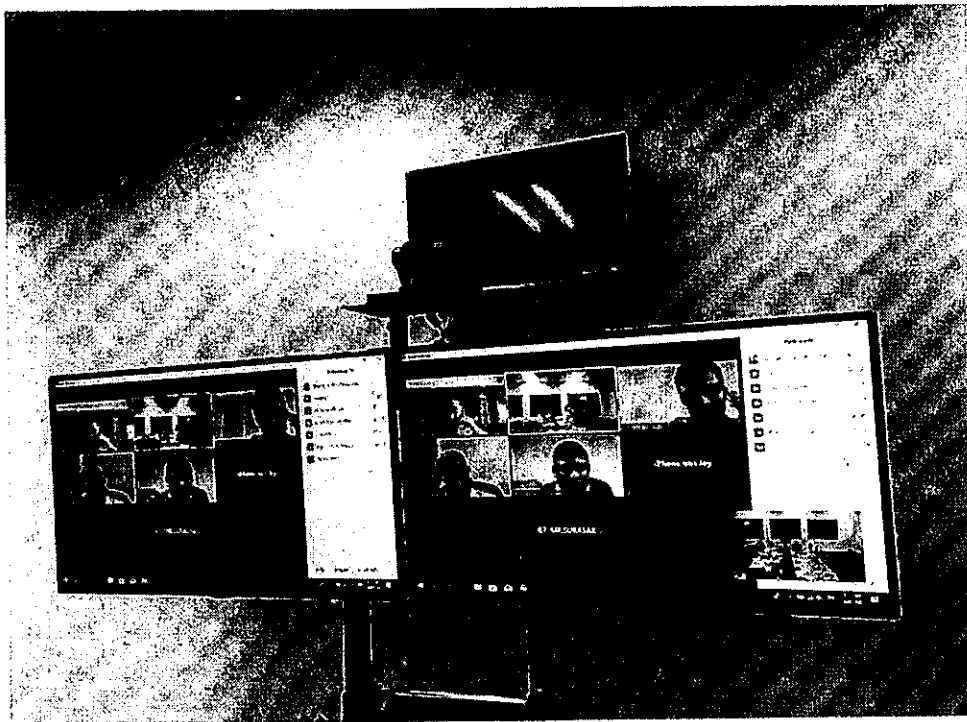

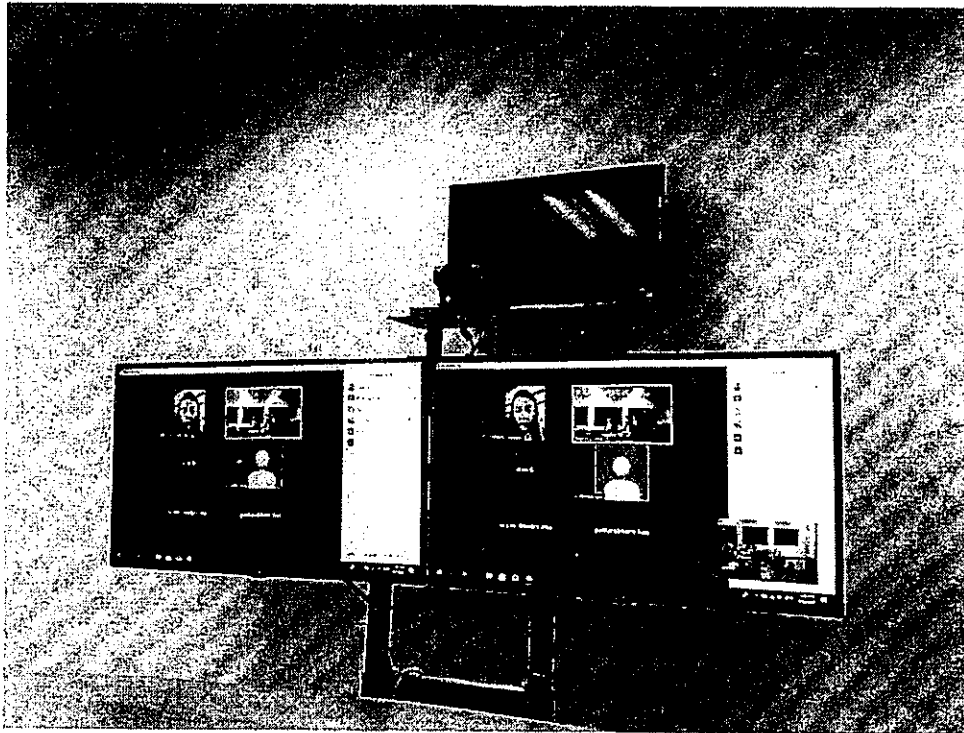

วันที่ 4 สิงหาคม 2563

สำนักวิจัยและบริการวิชาการด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต สำนักงาน ป.ป.ช.

เลขที่ 361 ถนนนนทบุรี อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี 11000

โทร. 0 2528 4800 ต่อ 4702